

חלק שמיני

עשר הספירות של עולם האצילות

* (א) כאשר עלה ברצון המאציל להחיות את המתים, ולתקן את המלכים האלו הנשברים והנפולים בעולם הבריאה, גזר והעלה מ"ן מתתא לעילא, ועל ידי כך היה זווג עליון דחור"ב דא"ק פנימים, והוציא שם מ"ה החדש, ונתקנו המלכים.

(ב) וכבר נתבאר לעיל, כי ז' אורות של המלכים דב"ן, נתעלו ונתכללו ונתלבשו בג' קוי חור"ב וכתר, שנתפשטו עד סוף המקום הנ"ל,

אור פנימי

נשאר מו' המלכים, דהיינו הרשימות שהניחו האורות דז"ת אחר שנסתלקו. כמ"ש הרב להלן. כי אחר שנודרך המסך דנקודים לגמרי מכל עביות דגוף שבו, הנה חזר ועלה לשורשו שבראש דנקודים, עם כל הרשימות הכלולות בו, כגודע. וכיון שכבר בא שם בבחי"א בזווג הדעת של הנקודים כנ"ל באר"פ (דף תקמ"ג ד"ה וכאשר) נמצא שבחינה אחרונה שלו היא בחי"א, ע"כ לא נתעבה המסך מכח התכללותו בראש, וזלת בשיעור העביות של כתר, כי בחינה אחרונה נאבדה. ונמצא שלא יכולה לצאת עליו זולת קומת מלכות, כגודע. ונבחן ע"כ אשר הה"ת הכלולה בהמסך עלה מעינים אל כתר, ונעשה הזווג בספירת הכתר. ונמצא בזה, שעלית המ"ן האמורה, היא למקום הכתר.

(ג) חזר ההתפשטות להאסף למעלה וכו' והעלה עמה למעלה במקומן וכו' כל הי אורות: כי כל התפשטות הנ"ל היתה מבחינת ה"ת בעינים, ועתה שנודרך המסך לגמרי

(א) להחיות את המתים: היינו ז' מלכין קדמאין דנפלו לבי"ע דפרודא, אשר נפילה זו נחשבת למיתה, להיותם שם נפרדים מאור החיים, שפירשו אור החכמה, בסו"ה, והחכמה תחיה את בעליה, כי כן נקרא אור החכמה בשם אור חיה, כגודע. וע"כ מכונים ג' העולמות בי"ע, בשם עלמין דפרודא, משום שבמקומות אלו אין אור החכמה יכול להתפשט שם, וכל המציאות שבהם ימותו ולא בחכמה, ואין להם תקנה זולת בעליה לאצילות, דהיינו אל המקום שחכמה מצויה להתפשט בהם, ולכן כשעולים לעולם האצילות, נבחנים שקמו לתחיה, שזכו לאור החיה. וזה אמר, „כאשר עלה ברצון המאציל להחיות את המתים“. דהיינו להעלותם מבי"ע לאצילות, שז"ס תחיית המתים. וז"ס תיקון ז' המלכים. כמבואר.

גזר והעלה מ"ן מתתא לעילא: היינו ממקום זר"ן עד הכתר. וכבר נתבאר היטב דף תק"א ד"ה המדרגה ענין עלית מ"ן ומשם תדרשנו. אלא שצריכים לתבין כאן ענין נוסף עיקרי, כי המ"ן הללו, הם ז' תאורות

שהם חג"ת. והנה עתה חזר התפשטות הנ"ל להאסף למעלה, וחזר להיות כבראשונה, שלא היו רק ג"ר במקומן למעלה, והעלה עמה למעלה במקומן, את ז' אורות התחתונים, ונמצאו עתה כל הז' אורות התחתונים, למעלה במקום הבינה. כי היא אם הבנים ושם הוא מציאת מקום הריון ועיבור.

ג) וכאשר עלו הז' אורות למעלה, עלו גם הכלים שירדו בבריאה למעלה באצילות, אך לא נתחברו יחד. וכמו שהז' אורות היו בבחינת

אור פנימי

במקום הבינה, כי היא אם הבנים, ושם היא מציאת מקום הריון ועיבור: כי אין דבר עלית מ"ן נוהג אלא לספירת בינה לבד. ואפילו עלית מ"ן למלכות, היא ג"כ אחר שנתקנה בתיקונים דאמא, כמ"ש למקומו. וטעם הדבר, כי כן הקשר של עלית מ"ן, הוא מכח היחס של בינה דאו"י לזו"ן דאו"י, כנ"ל (דף תק"א ד"ה המדרגה הד') ולפיכך אינו נוהג בשאר הספירות שאין להם היחס הזה.

ג) עלו גם הכלים שירדו בבריאה למעלה באצילות: משמיענו, שעלית האורות, דהיינו הרשימות בתיקון המ"ן, מתקן עמהם יחד גם הכלים שלהם, באותו השיעור שנתקנו הרשימות בעליה זו. כי הרשימות מקבלות תמיד תיקון הכלים. וזה אמרו כאשר עלו הז' אורות למעלה עלו גם הכלים שירדו בבריאה למעלה באצילות.

אך לא נתחברו יחד: כלומר, אע"פ שמקום הרשימות הוא בהכלים שלהם ואע"פ שכלים כבר קבלו תקון על ידיהן לעלות באצילות, כנ"ל בדיבור הסמוך, מ"מ עדיין אינן יכולות הרשימות להתלבש בהכלים שלהן, והוא משום שהרשימות בעצמן עדיין לא קבלו את תיקון הגמור ע"י עלית מ"ן ההיא, כי עדיין צריכים זווגים המכונים ירחי עיבור, שענינם יתבאר במקומו, וע"י שהיתם של הרשימות שם במעי הבינה מקבלות שם

מכל העביות דגוף של בחינת ה"ת בעינים, ע"כ גם הם עלו ונסתלקו עם המסך ורשימות אל שורשם שבראש, בבחינת מ"ן. (נכתב בצד מכ"י המחבר זצ"ל דהיינו לג"ר דנקודים. ומכאן יצא הזווג דקטנות דה"ת בעינים, אבל לזווג דגדלות אינו מספיק הזווג שבג"ר, כן גם הג"ר אינם מתוקנים לגדלות, אלא צריכים להעלות מ"ן לזווג ע"ב ס"ג דא"ק המוריד ה"ת מעינים. נמצא שמ"ש גזר והעלה מ"ן, וע"כ היה הזווג דחו"ב, אינו אלא לצורך ירידת ה"ת מעינים בדומה לאור חדש שבנקודים דבקע לפרסא). וצריכים לזכור כאן מ"ש הרב לעיל (דף תקכ"ח אות מ"ט) אשר האתורים האלו שנפלו לחג"ת, הם בחינת המ"ן דאו"א שזו"ן מעלים להם תמיד עד לע"ל. גם ידעת, שהתפשטות ג' קוי כח"ב לחג"ת, הם האחורים דכתר ואו"א שנפלו לחג"ת. (כנ"ל דף תקל"ז ד"ה אור הת"ת) ומה יוצא, אשר הרשימות שעלו, דהיינו הז' אורות, הם המ"ן לצורך זו"ן דאצילות של כל ה"פ. ואחורים דכתר ואו"א, שהם התפשטות דג' קוי כח"ב, הם המ"ן לצורך ג"ר של כל הפרצופים דאצילות. וזכור זה. גם תשכיל כאן, איך זו"ן שהם הז' אורות, העלו את המ"ן דאו"א שהם האחורים שלהם. כי הודככות המסך של הז"ת העלה את התפשטות הנ"ל למעלה לשורשם אל הג"ר. כמבואר בדברי הרב דף תקכ"ח אות מ"ט.

עיבור וג' כלילין בג' ונקודה מלכות היתה שביעית אליהם בסוד פסיעה לבר, גם הכלים היו באופן זה, ג' כלילין בג' והמלכות עמהם.

(ד) אמנם בחינת המ"ן שאמרנו לעיל, שעלו לצורך הזווג העליון, הוא עצמו ענין עליות ז' האורות למעלה בבינה. וזכור הקדמה זו, מה הוא ענין העלאת מ"ן. והנה בזווג הזה צריך שיתקנו כל הי"ס מכתר עד מלכות, כי אפילו ג"ר אינם מתוקנים. ולכן בחינת העלאת מ"ן אלו, היה למעלה בע"ב ס"ג דא"ק.

• (ה) והנה ע"י עלית מ"ן הנ"ל, שהם האורות הנ"ל, נזדווגו בחינת והי"ה דע"ב דירודין, אשר הם כללות בחינת המוחין דא"ק, עם בחינת

אור פנימי

ואע"פ שאומר לעיל, שכל המ"ן ביחד, הן דו"ת הנקודים, הן מג"ר הנקודים, עלו לג"ר הנקודים, שהן ז' רשימות ד' אורות דו"ת, עם האחורים דחו"ב וכתר. אין הכוונה שנתקנו שמה כולם ביחד, אלא רק דרך המדרגה כנ"ל, שכל תחתון העלה המ"ן של העליון שלו אל העלי העליון, אשר העלי עליון מתקנם בשביל העליון. באופן, שכל אחד בירד חלק מתוך כללות המ"ן, והעלה אותם לעלי עליון שלו, כמ"ש לפנינו, עד שעלו לע"ב ס"ג העליונים.

(ה) המוחין דא"ק עם בחי' הטעמים דפ"צ: ואע"פ שכל הנקודים אפילו הראש הא' שבהם, נמשכים מנקודות דס"ג, וא"כ היה המ"ן צריך לעלות רק עד הנקודות שבראש הס"ג, אמנם באמת הם עלו לנקודות דס"ג, אלא כיון שעם עליתם זו נעשה הזווג דע"ב ס"ג, אשר הארת הע"ב שהגיעה אל הס"ג, הורידה הה"ת מעינים דס"ג אל הפה דס"ג, שבו מתחברים האח"פ אשר יצאו מראש ס"ג ושבים לבחינת ראש, ונמצאות הנקודות דס"ג מתחברות עם הטעמים דס"ג למדרגה

כל המ"ד מן הזווגים דעיבור, ומתתקנות לגמרי, ואז מתלבשות בכלים שלהן.

(ד) אפילו ג"ר אינם מתוקנים: כי לא נשאר בהם מכל המוחין דגדלות שקבלו בנקודים ולא כלום, אלא רק מה שיצא בהם בעצם אצילותם, מכח הזווג דה"ת בנקבי העינים, כמבואר בחלק הקודם, וע"כ המה חטרים כל בחינות הגדלות. וזה אמרו שאפילו הג"ר אינם מתוקנים.

העלאת מ"ן אלו היה למעלה בע"ב פ"צ דא"ק: פירוש, כי אין עלית מ"ן אלא מתחתון לעליון שלו במדרגה אחת, דהיינו מזו"ן לאו"א, ומא"א לא"א, וכדומה, אבל לא אל הגבוה ממנו ב' מדרגות. וזה אמרו, כיון שגם הג"ר, צריכים תיקון, וגם הם צריכים אל העלאת מ"ן, ע"כ הכרח הוא שהבחינה העליונה דהעלאת מ"ן תהיה ראש הס"ג כי המ"ן דו"ת מתתקנים באו"א דנקודים, ומ"ן דא"א בכתר דנקודים, ומ"ן דכתר בראש הא' דנקודים, ומ"ן דראש הא' דנקודים מתתקנים בראש הס"ג, דהיינו כל תחתון בעליון שלו.

הטעמים דס"ג. שהם אח"פ כנ"ל. כי אלו הטעמים דס"ג לא היו בהם שום שבירה, ולכן הם נזדווגו יחד עם בחינת הע"ב דא"ק. ואין הכוונה

אור פנים

הדבור. אמנם כאן כיון שה"ת עלתה לכתר, שה"ס המצח, ע"כ ירדה הה"ת ממצח לפה, כמ"ש לפנינו.

וזה אמרו, „שע"י עלית המ"ן דו' אורות נזדווגו בחינת הויה דע"ב דיו"ד, שהם כללות בחינת המוחין דא"ק, עם בחינת הטעמים דס"ג, שהם אח"פ". כי ראש הס"ג מכונה בשם און חוטם פה, משום שהבחינה העליונה שבו הוא אור האון, דהיינו בינה. והוא מלביש לפרצוף ע"ב דא"ק מחוזה ולמעלה עד הפה דע"ב. וע"כ נבחנו חג"ת דע"ב דא"ק לבחינות מוחין אל הס"ג, וגם לכללות המוחין הנמשכים מא"ק, כי הפרצוף הא' דא"ק נשגב מן העולמות ואינם מאירים זולת דרך חג"ת דע"ב שהם המוחין דס"ג דא"ק. ואחר שהארת המוחין מע"ב אלו, נמשכת לראש הס"ג, דהיינו אל הטעמים, הגה או יורדת הה"ת ממצח לפה, כמ"ש.

הטעמים דס"ג לא היה בהם שום שבירה: וצריך שתדע כאן, כי סוד השבירה מתחלת עוד לפני עולם הנקודים, דהיינו בט"ת דפרצוף ס"ג דא"ק, הנקראות נקודות דס"ג, שהמה נתפשטו מטבור ולמטה דס"ג עד סיום רגליו כנ"ל בדברי הרב (דף שצ"ג אות ג') כי מתוך שנתפשטו מטבור ולמטה במקום הנה"י דא"ק הפנימים, ע"כ נתערבו בבחי"ד, שזה גרם לצמצום שני בהעולמות, המכונה צמצום נה"י דא"ק. כי מחמת התערבות בחי"ב, שהיא בינה, בבחי"ד שהיא מלכות. קבלה הבינה בחינת הצמצום שבמלכות. וע"כ יצאו בינה וזו"ן מכל המדרגות לחוץ, שאח"פ דראש יצאו לבחינת גוף, ובינה וזו"ן דגוף יצאו לבחינת נה"י למטה מטבור, ובינה וזו"ן של ע"ס דנה"י יצאו לגמרי לחוץ מן אצילות ונעשו לבי"ע דפרודא.

אחת, אשר אז אין הנקודות דס"ג עולות יותר בשם, כי הן בטלות בהבחינה העליונה שבהן, שהן הטעמים. ולפיכך נבחן גם העלית מ"ן, שעלו אל הטעמים כי הנקודות אינן עולות בשם כי בטלות להם. כמ"ש הרב לעיל (דף שצ"ו אות ו' עש"ה).

ותדע, שמכאן, יוצא הכלל אשר כל עלית מ"ן הם מתחתון לעלי עליון והעלי העליון מתקנם בשביל העליון. כי זו"ן מעלה את המ"ן בשביל העליון שלהם שהם ישו"ת, אל העלי העליון שהם או"א, ואו"א מתקנים אותם בשביל ישו"ת. וכן בכל המדרגות. והוא כי כל עלית מ"ן, גורם להוריד הה"ת מנקבי עינים למטה, שע"י קונה את הג"ר. ונמצא בשעה שזו"ן מעלים את מ"ן דישו"ת, גורמים בזה להוריד את הה"ת מעינים דאו"א למטה, שאז נמצאים ישו"ת מתחברים עם או"א למדרגה אחת, וקונה ישו"ת את ג"ר שלו, דהיינו בחינת או"א. והנך רואה, שהמ"ן שזו"ן העלו לצורך ישו"ת, עלו לבחינות או"א, דהיינו לה"ת שבעינים דאו"א, שהורידו אותה למטה, ותיקנו בזה המוחין דישו"ת. הרי שהתחתון העלה את המ"ן בשביל העליון שלו שהם ישו"ת, לעלי עליון שלו שהם או"א, ואו"א נזדווגו יחד על המ"ן והורידו את הה"ת מעינים שלהם למטה, ותיקנו בזה את ישו"ת למדרגת עצמם, וקנה ישו"ת הג"ר שלו, ובוה תבין מה שהרב מדמה שם (דף שצ"ו אות ו') את ע"ב ס"ג לאו"א וישו"ת. ע"ש.

וענין זה התחיל בעלית המ"ן הראשונה שהיתה בעולמות, שהיא עלית מ"ן של נה"י הפנימים דא"ק, אל הטעמים דראש הס"ג, שבדברי הרב הנ"ל בדף שצ"ו. ששם הוריד הה"ת מעינים לפה דס"ג. כנ"ל בתחלת

על האורות היוצאים מן הבל אח"פ, רק על בחינת עצמן ופנימיותן ממש.

(ו) וכאשר נזדווגו יחד, נולד מהם אור חדש על ידי הווג. הוה. וזה אור חדש, הוא בחינת שם מ"ה דאלפין. וגם הוא נחלק לד' בחינות שנת"א הכוללים כל האצילות, והוא כזה: כי הטעמים דמ"ה הוא בחינת

אור פנימי

החדש הוה היוצא מזווג דע"ב וס"ג, מחזיר את אח"פ שנשברו מן המדרגה, אל מדרגתם כבתחילה. וענין זה מרומז בצורת א' כי בה ב' יודין ופרסא ביניהם: אשר יוד עליונה, היא כתר וחכמה שנשארו בהמדרגה, וה"ס מים עליונים. והיוד התחתונה, היא אח"פ, דהיינו בינה וזו"ן שנשברו מהמדרגה ויצאו לחוץ, וה"ס מים תחתונים. והקו המבדיל ביניהן הוא הפרסא, וסוד הרקיע המבדיל בין מים עליונים למים התחתונים. וע"י זווג עליון דע"ב ס"ג, יוצא אור חדש ובוקע להאי פרסא, ומחבר האח"פ בחזרה אל המדרגה.

ואע"פ שענין שבירת אח"פ קרה עוד בפרצוף נקודות דס"ג, כנ"ל, ומ"מ הוי"ה דס"ג הוא במילוי יודין ולא במילוי אלפין. אמנם כיון שהשבירה היתה בחצי התחתון דס"ג שהם הנקודות, כי בחצי העליון לא היה שום שבירה, כנ"ל בדברי הרב, אשר בטעמים דס"ג לא היה בהם שום שבירה ולפיכך חציו העליון שהם יוד ה', הם במילוי יודין, אבל חציו התחתון כבר יש מילוי א' בואו שלו, שה"א הוה רומזת על שבירת אח"פ שהיתה שם. ותדע שה"א הוה שבמילוי ואו דס"ג, נחשבת לשורש של שם מ"ה דאלפין. וע"י לעיל בלוח התשובות לפירוש המלות חלק ו' תשובה א'.

שנת"א הכוללים כל האצילות: הטעמים הם כתר, והנקודות חכמה, והתגין בינה, והאותיות זו"ן. אשר הטעמים דמ"ה שהם כתר, הוא עתיק יומין דאצילות. וא"א, הוה

הרי שגם בס"ג יצאו בינה וזו"ן דנה"י ונפלו לבי"ע, דוגמת שבירת הכלים. אמנם זה נעשה רק בנקודות דס"ג, שנחפשו מטבור ולמטה ונתערבו בה"ת כנ"ל, אבל אין זה נוגע כלום לחצי העליון דס"ג שנקרא טעמים, המסתיימים למעלה מטבור דא"ק. וזה אמרו, "שעליות מ"ן היה אל הטעמים דס"ג שלא היה בהם שום שבירה". כמבואר. היוצאים מן הבל אח"פ רק על בחינת עצמם ופנימיותם: כי יש ב' מיני אח"פ: א', ראש דס"ג שנקרא טעמים דס"ג, שלהיות קומתו עד בינה הוא נקרא בשם אח"פ. וב', הוא הבל אח"פ שיצאו לחוץ מהמדרגה, כנ"ל, ונבחנו לענפים היוצאים לחוץ מס"ג שהם השערות דיקנא דס"ג, הנעשים שורשים אל הגי'ר דנקודים. כנ"ל בדברי הרב (דף שצ"ד אות ד') וזה אמרו, שהווג דע"ב היה עם האח"פ שהם הטעמים דס"ג, ולא עם פרצוף השערות שיצאו לחוץ, שהן בחינות הנקודות דראש הס"ג שהיה בהן שבירה, כנ"ל.

הגם שהעליון המיוחד לע"ס דנקודים, הוא רק הנקודות דס"ג, דהיינו השערות דיקנא, כנ"ל. אמנם הן בטלות בטעמים דס"ג ואינן עולות בשם כלל, כי הווג דע"ב מחבר אותן למדרגת ראש דס"ג בשעת הווג, כנ"ל (דף תר"א ד"ה המחזין דא"ק, ע"ש).

(ו) מ"ה דאלפין: היינו הוי"ה במילוי אלפין, כזה: יוד הא ואו הא. וסוד המילוי עם אלפין מורה, על תיקון השבירה, כי אור

עתיק יומין, והנקודות דמ"ה הם א"א, והתגין דמ"ה הם אר"א, ואותיות דמ"ה הם זו"ן. ומציאות שם מ"ה דאלפין הזה, יוצא מן המצח דא"ק.

(ז) וכבר ביארנו לעיל כי הדברים הולכים במדרגה: כי הבל האזן אינו נרגש ומועט מן הבל היוצא מן החוטם, והבל החוטם מועט מהבל הפה, אמנם בזה נשתוו שלשתן שמעלים הבל. אך העין אין לו הבל

אור פנימי

רישא כי הוא בחינת ג"ר דבינה, ושליש עליון דת"ת, שהארת חכמה לא יכולה להתגלות שם. והבן היטב.

(ז) הדברים הולכים במדרגה: כלומר כי ההשתלשלות הולכת על פי סדר המדרגה, של העביות שבמסך. כי יש בו ה' בחינות של עביות, הנבחנות לפי הספירות דאורי"י. וג' בחינות הראשונות, שהן בחי"ד, בחי"ג, ובחי"ב, הנקראות פה, חוטם, און, הם הבלים ממש, כי הם מעלים אור"ח המכונה הבל, באופן שמספיק ליציאת פרצוף ברת"ס, והם ג' הפרצופים: גלגלתא ע"ב ס"ג דא"ק. כנודע. אמנם בחי"א דעביות אינה מעלה הבל שיספיק להתפשטות אל הגוף, וע"כ היא מכונה בשם הסתכלות דק. ומכ"ש בחינת העביות דשורש הנקראת כתר, שאין לה הבל להתפשטות גוף. אלא ע"י עלית ה"ת לעינים נעשה גם בחי"א מוכשרת ליציאת פרצוף, שהוא הפרצוף הנקרא נקודים או ב"ן. וכן ע"י עלית ה"ת לכתר, דהיינו אל המצח, נעשה גם בחינת השורש דמסך ראוי ליציאת פרצוף, והיינו פרצוף שנקרא מ"ה החדש, שהוא ע"ס דאצילות. ולפיכך מכונה האור"ח הזה היוצא על ה"ת שעלתה למצח, רק בשם גילוי הארה, או רצון, ולא בבחינת הבל או הסתכלות, להורות שאין בו בחינת עביות ממש, אלא בחינת שורש של העביות, וע"כ מכונה רצון. כי ד' בחינות העביות הן הגדלות שברצון לקבל בסדר המדרגה, כנודע. אמנם

חכמה דמ"ה, ואר"א הם בינה דמ"ה. וזו"ן הם ז"ת דמ"ה שנקראות אותיות.

יוצא מן המצח דא"ק: כלומר, שעלית מ"ן היה אל המצח, דהיינו לספירת הכתר דראש, שנקרא גלגלתא, ששם הוא המצח. וטעם הדבר הוא, כי הבחינה האחרונה של הנקודים, הוא בחי"א, וע"כ לא נשאר בהמסך זולת בחינת העביות של הכתר, (כנ"ל דף תקצ"ט ד"ה גזר עש"ה).

וצריכים לזכור שאין עלית מ"ן אלא לבינה, כנ"ל, ולפיכך אין הכוונה שהמ"ן עלו לכתר דכתר, אלא לבינה דכתר. ובאמת הגלגלתא נחשבת רק לבינה דכתר, כמ"ש הרב (בעץ חיים שער י"ט פרק ח') ע"ש. ותשכ"ל עם זה, כי הגלגלתא נחלקת דוגמת הבינה ודוגמת הת"ת, ששליש העליון שלה היא תמיד מכוסה ונעלם באחורים דבינה, אלא רק בב"ש תחתונים, שהם בחינת ז"ת דבינה, ובחינת מחזה ולמטה דת"ת, שם מתגלה ההארת חכמה, כמ"ש לעיל (דף תקכ"ד ד"ה עתה) ותדע שז"ס פנים ואחורים דגלגלתא. כי מהמצח ולמעלה הוא בחינת ש"ע דת"ת הנעלם ומכוסה באחורים דאמא, וע"כ מכסים שם השערות רישא. ומקום הפסק השערות רישא ולמטה עד העינים, זה המקום נקרא בשם מצח. והוא בחינת ב"ש ת"ת המגולים שמחזה ולמטה ששם כבר נפסק יסוד דאמא. וזה אמרו, „ומציאת שם מ"ה דאלפין הזה יוצא מהמצח דא"ק" כי שם מתחיל מציאות הגילוי דהארת חכמה, כנ"ל. אבל למעלה משם, הוא מכוסה בשערות

אלא הסתכלות בלבד, וטעם השינוי הזה, לפי שהג' הם בחינת טעמים, אך העין, הוא בחינות נקודות ס"ג, שהוא למטה ממדרגת הטעמים.

(ח) והנה אור שם מ"ה החדש הזה, היוצא מן המצח דא"ק, הוא אחרון מכולם, לכן אין בו, לא בחינת הבל, כמו הג', ולא בחינות הסתכלות כמו נקודות העין, ואין בו רק בחינת הארה לבד, וזה שנוכר בזוהר, באדרא זוטא, במצחא אתגלי וכו'. כי אין בה רק גילוי הארה לחוד. גם זה מ"ש בזוהר במקומות רבים, כד סליק ברעותא למברי עלמא דאצילות. פירוש כי מצח הרצון דא"ק סליק ברעותיה למברי עולם האצילות על ידי אור מ"ה חדש היוצא ממנו, אשר על ידו נתקן כל האצילות. נמצא כי פירוש רעותא, הוא סוד מצח הרצון הנזכר, כי תרגום רצון רעותא.

(ט) ולפי שבחינת ע"ב הוא בראש הא"ק, שהם בחינת המוחין, ומקומם הוא מבפנים כנגד מקום המצח, ושם נזדווגו המוחין שהם בחינת ע"ב, עם בחינת ס"ג שהם אח"פ הטעמים דס"ג, שהם למטה מהמוחין בסוף הראש, ולכן מרוב האור שיש שם בזה המצח על ידי הזווג הנ"ל, יצא אור חדש ממנו ולמטה, שהוא שם מ"ה החדש.

(י) והנה כאשר יצא זה האור החדש, שם מ"ה דאלפין, בירר מהנקודות דס"ג שבהם היתה השבירה, מה שיוכל לברר מהם, ונשתתפו ונתחברו עמו, ואז נעשה המ"ה בחינת דכורא, וס"ג נעשה בחינת נוקבא. אלא להיות שהס"ג זה נעשה נוקבא אל המ"ה, לכן קנה לו עתה שם

אור פנימי

דנקודים, אבל הראש הא' דנקודים, העומד למעלה מטבור, לא נתחבר עם המ"ה החדש הזה, משום שבו לא היה שום שבירה, משום שהמסך עומד למטה הימנו, ואין העביות שבמסך יכולה לפגום למעלה ממקום היותה. כנ"ל בחלקים ו' ז'. ויתבאר עוד לפנינו.

וס"ג נעשה בחינת נוקבא: אין הכוונה על ס"ג דא"ק, רק על ע"ס של הנקודים, שהרב מכנה אותן בשם ס"ג, משום שהכלים

בחינת השורש שלהן היא בחינת רצון להשפיע לבד, כנודע, ואין בו מרצון לקבל כלום, רק מה שהוא שורש להם. ולכן נקרא רצון סתם. או רעוא דמצחא. והבן זה מאד.

(י) בירר מהנקודות דס"ג שבהם היתה השבירה, מה שיוכל לברר מהם: אשר בירר זה מתחיל מראש הב' דנקודים, שהוא כתר

אחר, והוא שם ב"ן דההין, כזה: יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה. ואינו נקרא עתה בשם ס"ג, אלא בשם ב"ן.

יא) והענין הוא כי שם ס"ג הוא כללות טנת"א, אמנם אלו שהם נקודות דס"ג בלבד, אינו נקרא ס"ג כמו הכלל, כי אינם אלא פרט אחד שבשם ס"ג, ולכן כאשר זה הפרט שהם הנקודות, נתחבר עם שם מ"ה, ונעשה אליו בחינת נוקבא, לכן נקרא עתה בשם ב"ן.

יב) אמנם אעפ"כ בהכרח הוא, שאפילו שהם בחינות הנקודות לבד, יש בהם בחינה המתחברת עם הטעמים דמ"ה, ובחינה המתחברת עם הנקודות דמ"ה, וכן בשאר חלוקות, עם היותם כולם יחד בחינות נקודות דס"ג לבד. וע"י חיבור שם מ"ה עמו, נתתקנו עתה אלו הנקודות ונעשו נוקבין אליהם, ולכן נקראים בשם מלכים, מלשון מלכות, להורות כי נעשו נוקבא לשם מ"ה דאלפין.

* יג) והנה מציאות מקום התפשטות כל אלו פרצופי הזכרים והנקבות הנעשים מהתחברות מ"ה וב"ן כנ"ל, הנה מקומם במקום שהיו תחלה הנקודות שיצאו דרך נקבי העינים, והוא מטבורא דא"ק עד סוף רגליו.

אור פנימי

שלחם הם מבחינת ט"ת דס"ג, הנקראות נקודות דס"ג. כנ"ל דף תס"ג ד"ה המלכים. עש"ה. בהרבה.

יב) בחינה המתחברת עם הטעמים דמ"ה.

וכו': כי ע"ס דנקודים יצאו בה"פ געסמ"ב, כנ"ל בחלק ז'. וע"כ יש בהן עצמן ג"כ טנת"א, שכל בחינה מהן מתחברת בבחינה שכנגדה בטנת"א דמ"ה החדש, אלא שיש בהן איזה שינויים, שיתבארו לפנינו.

יג) ואור המצח וכו' ומתחיל מציאותו מן המבור עד סוף רגליו: והוא משום שכל ע"ס דמ"ה החדש הן תולדה של ע"ס דנקודים, שהרי יצאו על בחינת המסך דגוף הנקודים שנודרך ועלה למצח, כנ"ל באו"פ

יא) נקודות דס"ג בלבד, אינו נקרא ס"ג כמו הכלל: כנ"ל בדיבור הסמור שע"ס דנקודים מכונות לפעמים בשם ס"ג, משום שכלים שלהן הם מנקודות דס"ג, דהיינו מחצי התחתון שלו, וזה אמרו, שהם נקודות דס"ג בלבד אינו נקרא ס"ג כמו הכלל, כי אינם אלא פרט אחד" כי העיקר של הס"ג הם הטעמים שבו, שפירושם בטרם שהמסך שבו התחיל להודרך, שיש שם קומת חכמה כנודע, אבל אחר שהתחיל להודרך מקומה זו כבר אין בו קומת ס"ג. וע"י לעיל באו"פ

ואור המצח הנקרא שם מ"ה, אע"פ שיצא מלמעלה מן המצח, הוא מתפשט משם ולמטה ומתחיל מציאותו מן הטבור עד סוף סיום רגליו.

(יד) אבל מה שנשתנה עתה מבראשונה, מבעת יציאת נקודות העינים, הוא זה, כי אז היתה נקודת הכתר במקומה לבדה בפני עצמה, ואחריה נקודת החכמה לבדה בפני עצמה, וכעד"ז היו כל הי"ס. אבל עתה נתוסף תיקון גדול, והוא, כי נקודת הכתר נמשכה ונתפשטה ממקומה עד למטה קרוב אל סיום רגלי א"ק. וזה ההתפשטות, הוא כל שיעור הנקרא בשם עולם האצילות. ונקודה זו היא נקראת נוקבא דעתיק יומין. וכעד"ז עתיק יומין דכורא הנעשה מן טעמים דמ"ה כנ"ל, גם הוא מתפשט כשיעור הנ"ל. וכן עשו כל השאר א"א ונוקבא, ואו"א, וזו"ן, והלבישו זה את זה עד בחינת זו"ן. באופן שכל רגלי הפרצופים דאצילות: בין דעתיק, בין דא"א, בין דאו"א בין דזו"ן, כולם שוים בסיומא, והם מסתיימים יחד מעט למעלה מסיום רגלי א"ק, ושם הוא סיום האצילות כולו. ועל ידי כן נעשו נשמה זה לזה, וזה מלביש לזה. וגם כי על ידי זה יוכלו הנבראים לקבל אורות העליונים, שהם עתה מכוסים ומתלבשים זה תוך זה. וגם כי הכלים שלהם הגדילו ע"י

אור פנימי

עלתה אל הכתר ונמצאות כל הט"ת שיצאו לחוץ ממדרגת הכתר, ע"כ נחלק הכתר ונעשה מדרגה שלמה בפני עצמו. שממצח ולמעלה הם ג"ר שבו וראש שבו, וממצח ולמטה הוא בחינת גוף וז"ת שבו. והוא הנקרא עתיק דאצילות. ועד"ז נתחלקה כל ספירה וספירה דע"ס דמ"ה לפרצוף שלם בפ"ע: ראש, וגוף, כמ"ש לפנינו.

והלבישו זה את זה עד בחינת זו"ן: כי כל פרצוף נולד ויוצא מפה של ראש דעליון, ע"כ הוא מלביש את ז"ת דעליון שמפה ולמטה.

מעט למעלה מסיום רגלי א"ק ושם הוא סיום האצילות כולו: כי סיום רגלי א"ק, הם בנקודה דעוה"ז ממש, בסו"ה ועמדו רגליו על הר הזיתים. אמנם סיום האצילות הוא הנעשה בצמצום ב' דא"ק, אשר בינה וזו"ן דע"ס דנה"י מבחינת ס"ג דא"ק יצאו

(דף תקצ"ט ד"ה גזר. ע"ש) וע"כ אינו יכול להלביש את הראש הא' דנקודים, העומד מטבור דא"ק ולמעלה, אלא שמתחיל מן הפה דראש א' הנמצא במקום הטבור דא"ק. יבהכרח שמתחיל מציאותו מן הטבור, עד סיום רגליו.

(יד) נקודת הכתר נמשכה ונתפשטה ממקומה עד למטה וכ"י: דהיינו שספירה אחת דכתר, נתפשטה בעצמה לפרצוף שלם ראש וגוף, הנקרא פרצוף עתיק דאצילות, שמקומו מתחיל מטבור דא"ק ומתפשט עד סיום האצילות.

וטעם התפשטות זו הוא, משום עלית ה"ת אל הכתר. כי בנקודים, שה"ת עלתה לעינים, נתחלק משום זה כל מדרגה לשנים, שגו"ע היו לעליון ואח"פ היו לתחתון, על דרך התחלקות או"א וישסו"ת. ועתה שה"ת

שנתפשטו עד למטה, ובוה יש בהם כח לקבל אורות שלהם בהיותם כלים גדולים.

טו) והנה האור הזה דמ"ה החדש, היוצא מן המצח, הוא סוד מלך הח' הנזכר בפרשת וישלח, הנקרא הדר, אשר לא נזכר בו מיתה בתורה, כי לא מת כמו האחרים, אדרבא הוא מתקן ומקיים הז' מלכין קדמאין שמתו הקודמים אליו, כנ"ל.

טז) ולפי כשיצא התחיל תיכף לברר בחינת אלו המלכים, לעשות בחינות נוקבא אליו, שהם נקרא ב"ן דההין, לכן נאמר בו וימלוך תחתיו הדר ושם אשתו מהיטבאל. כמ"ש בזהר דעד השתא לא אזכר דכר ונוקבא כלל, בר השתא, ובגין כן אתקיים כולא, דהשתא הוי דכר ונוקבא כדחזי. ונזכר באדרא רבא.

* יז) והוצרך בחינת עיבור הנ"ל, להשתהות ולהתאחר שיעור י"ב

אור פנימי

לחוץ מעולם אצילות ונעשו בי"ע דפרודא, ונמצא המרחק שבין סיום האצילות אל הסיום של רגלי א"ק, הוא כמדת בינה וזו"ן דע"ס דנה"י הנ"ל. וזה אמרו, שסיום האצילות הוא מעט למעלה מסיום רגלי א"ק. הכלים שלהם הגדילו ע"י שנתפשטו עד למטה ובוה יש בהם כח לקבל אורות שלהם: כי גדלות הכלים, פירושם ריבוי המסכים, שהמסכים ממעטים את האורות שיתפשטו במדה ובמשקל באופן שיוכלו האורות להתקיים בהכלים.

יז) עיבור הנ"ל, להשתהות ולהתאחר שיעור י"ב חודש: קומת מלכות, שהוא הקטנות היותר מצומצם באפירות, נקראת בשם עיבור. שהוא מלשון עברה ודיגין בסו"ה ויתעבר ה' בי למענכם. אמנם יש להבין כאן, שהן ג' ספירות בעובי בסוד ג' קוים הנקראים נה"י, כי פחות משיעור זה לא

וענין חדשי העיבור, פירושם, חידושי הארות, שהפרצוף מוציא ומגלה בהמשך המצב דבחינות עיבור, שהם: ז' חודש, או ט' חודש, או י"ב חודש, שכל חידוש הארה מכונה בשם חודש. וכאן אומר הרב, שהעיבור הזה כולל י"ב חודש, עד כדי לגלות י"ב פרצופים, כמ"ש לפנינו.

חודש, כנזכר בתיקונים, במאמר הנקרא קו המדה, והטעם הוא, כדי להתתקן כל האצילות, שהם, י"ב בחינות: עתיק ונוקבא, א"א ונוקבא, ואו"א עילאין, וישסו"ת, וזו"ן, ויעקב ולאה. אלו הם י"ב פרצופים שלימים. לכן הוצרך זמן העיבור זה להשתהות י"ב חודש.

* (יח) והנה על בחינת אור המצח הוזכר לפעמים בספר הזוהר בלשון

אור פנימי

מתלבשים מתחלה. ולפיכך, נמצא שקומת העיבור, הנקראת נה"י, מתלבשים בכלים דכח"ב. ונמצא שע"י זווג הכללי הנ"ל, יצאו כל הי"ב פרצופים מבחינת העיבור, זה תחת זה מתחלה כח"ב דעתיק ונוקבא. ואח"כ כח"ב דאריך ונוקבא. ואח"כ כח"ב דזו"ן. ואח"כ כח"ב דיעקב ולאה. שכל אלו יצאו ע"י זווג העליון האחד, אלא שבאו זה תחת זה ע"פ סדר המדרגה.

(יח) ריבוי האור אשר במקום ההוא גורם שנמשך ומתפשט הארה למטה: פירוש, כי נתבאר, שכל ד' אחורים דאו"א וישסו"ת, וכל ז' אורות מו' המלכים עלו כולם למ"ן אל המצח. גם נתבאר, שמתחלה נעשה הזווג על המסך רק בקומת המלכות, המכונה עיבור, כנ"ל, שבו לא נתקן מן כללות המ"ן שעלה שמה רק חלק מועט מאד, שהוא רק בחינות נה"י שבכל פרצוף מפרצופי אצילות, ולפי"ז נשארו שמה רוב המ"ן בלי תיקון כלל, וכל אלו ד' קומות: ראש וגוף הכלולות באחורים דאו"א עילאין וד' אורות דדחג"ת. והד' קומות ראש וגוף הכלולות באחורים דישסו"ת וד' אורות נה"י, הנה כל אלו נשארו שם בלי תיקון.

וזה אמרו, ריבוי האור אשר במקום ההוא גורם שנמשך ונתפשט הארה למטה" כי ע"י כך נעשו למ"ן לע"ב ס"ג העליונים, כמ"ש לפנינו, שע"י הזווג הזה מהארת ע"ב,

והטעם הוא כדי להתתקן כל האצילות, שהם י"ב בחינות: כלומר, כי ע"י עליית מ"ן הנ"ל לסוד המצח שהיא בחינת בינה דכתר, שיצאו שם ע"ס בקומת מלכות, הנקראת בשם עיבור, כנ"ל בדיבור הסמוך הנה עיבור זה צריך לתקן את כל האצילות יחד עד הסוף. וכיון שהן י"ב בחינות, ע"כ צריכות ליי"ב חודש.

וטעם הדבר, הוא, משום כי כל הבחינות כולן שנתמעטו ונפלו ונשברו בעת שבירת הכלים הנקודים, הנה כולן ביחד עלו למ"ן לעיבור הזה. כדברי הרב לעיל (דף תקצ"ט אות ב') שהן כוללות כל הפרצופים מעולם אצילות וביי"ע כולם, (ע"י לעיל דף תר"א ד"ה ואע"פ כי עלו כל ד' האחורים של או"א עילאין וישסו"ת, הכלולים בהתפשטות ג' קוי כח"ב, שחזרו ונאספו למעלה, כנ"ל, (דף תקצ"ט ד"ה חזר. ע"ש) וכן ז' אורות הרשימות שנשארו מו' המלכים שנפלו לבי"ע, אשר ד' אחורים דאו"א וישסו"ת, הם כוללים כל הפרצופים דג"ר שיצאו באצילות, וז' האורות, כוללים הזו"ן ד' עולמות: אצילות וביי"ע. הרי שכל העולמות כוללים בהמ"ן שעלו, אל הזווג לכתר, ולפיכך מוכרחים כולם להתתקן ע"י זווג דעיבור הזה.

וכבר ידעת שיש ערך הפוך בין האורות אל הכלים, שבכלים, העליונים נגדלים מתחילה, ובאורות להיפך, התחתונים

הזה והוא, כד מצחא עלאה אתגלי וכו'. והענין הוא, כי ריבוי האור אשר במקום ההוא, גורם שנמשך ומתפשט הארה למטה. ולפי שברישא דא"ק הוא מקום המוחין שבו, שהם הוי"ה דע"ב, ומושבם תוך הראש בפנים, והמצח חופה ומכסה עליהם כנגדם ושם היה מקום זוג. אורות

אור פנימי

דהיינו בחינת הארה קצת שקבלו מאור האון. (כנ"ל דף תפ"ט ד"ה ואין להקשות. ועי' היטב בדף תצ"ח ד"ה ונתבאר) כי ע"י הארת אחורים דבינה, אינם נפגמים כלום מה"ת שבעינים הנמצאת בכתר דנקודים ממעל להם, המונעת מהם הארת חכמה, כי בלעדה, ג"כ לא היו מקבלים חכמה, מחמת הארת הבינה אשר בהם, שאינה חפצה חכמה, וזולת אור חסדים, בסוד כי חפץ חסד הוא. עש"ה.

ולפיכך אחר שהמסך והרשימות עלו אליהם, שכל הרשימות הללו הן בחינות זו"ן הצריכות להארת חכמה, ושכבר היו בהם הארת חכמה, כי אפילו הד' אחורים דא"א וישסו"ת הזמה ג"כ הרשימות מהקומות שיצאו על המ"ן של יסוד דא"ק, הנקרא ו' ונקודה, שהן בחינות זו"ן. כנודע. והנה אז הזכרחה אמא דנקודים להפסיק את בחינת אחורים שלה, ולא יכלה לעשות כן, מפני ה"ת שממעל לה, וע"כ נגלה החסרון מפאת הצמצום חכמה מכח ה"ת שעליה, וכיון שנגלה החסרון, הנה צריכים גם הם לעלות למ"ן אל העליון שלהם כדי לקבל תיקון. ולפיכך הוצרכו הג"ר דנקודים לעלות עם המסך והרשימות אל הראש דעליון שלהם, שהוא ראש הס"ג דא"ק, ונעשו כולם בחינת מ"ן לראש הס"ג, שמתחלה נכלל המסך בזוג דראש הס"ג עצמו, שע"י זה נתעבה לא יותר מבחינת העביות שבכתר דמסך, משום שהבחינה האחרונה שהיה לו למסך בפרצוף הנקודים, היא בחי"א, ונודע אשר בחינה אחרונה נאבדת תמיד מכח של הזדככות העבר, נמצא שאין המסך יכול להתעבות עתה רק בבחינת שורש שהיא

יורדת ה"ת ממקום המצח למקום הפה, ואז נעשה הזווג על ה"ת שבמקום הפה, ויוצא עליה קומת כתר דמ"ה. שהוא בחינת הזכר דעתיק, דהיינו קומה ראשונה דמ"ה החדש. אור זה שיצא מן המצח נתפשט משם ולמטה: כי אור החדש הזה, שיצא מזווג דע"ב ס"ג, נתפשט ובא לראש א' דנקודים, העומד מטבור ולמעלה דא"ק וממנו לראש דעתיק העומד במקום הג"ר דנקודים, ויצא הראש דעתיק, ממקום הפה דנקודים ולמעלה, עד הטבור דא"ק, וע"ס דגוף, מפה דנקודים ולמטה, עד סיום האצילות.

וצריכים להבין היטב השינוי הזה שבכאן מבפרצופים הקודמים. כי בכל הפרצופים הקודמים, היה דבר עלית המסך אחר גמר הזדככותו, אל הראש דפרצוף העליון שלו, דהיינו לשורשו. וכאן עלה המסך לעלי עליון, שהרי העליון של מ"ה החדש הוא פרצוף הנקודים, והיה לו לעלות אל הפה של הג"ר דנקודים, ולא לע"ב ס"ג, שהם פרצוף העליון של הנקודים. אמנם דבר זה כבר באר הרב לעיל (דף תר"א אות ד') שאומר שם הטעם, שהוא משום שג"ר דנקודים עצמן אינן מתוקנות, ולכן בחינת העלאת מ"ן היתה לע"ב ס"ג. ע"ש. ואע"פ שג"ר דנקודים לא נשברו, ואפילו ביטול האחורים אינו נוגע בהם כלל, כי הם רק בחינות תוספות ממה שקבלו ע"י הארת גה"י דא"ק. אכן בחינתם עצמם, דהיינו כל מה שיצא מתחלת אצילותם לא נתבטל מהם אפילו משהו, כנודע. עכ"ז, כיון שעלה אליהם המסך וכל הרשימות שבו, גרם בהם עלייתם בחינת גילוי של חסרון. כי כל ענין תיקונם דג"ר של הנקודים היה מכח אב"א,

המוחין הנקראים ע"ב, עם אורות דאזון חוטם פה הנקראים ס"ג, לכן ממקום זה עצמו שהוא המצח, המכוון כנגד המוחין, משם יצא אור מ"ה זה החדש הנולד מזווג הנ"ל. והנה אור זה שיצא מן המצח, נתפשט משם ולמטה, ועיקר מציאותו היה עומד מן הטבור דא"ק ולמטה עד קרוב לסיום רגליו.

* (ט) והנה בבוא תיקון של מלך הח' הדר, התחיל לברר מהם

אור פנימי

דהתלבשות, ובחינה ג' דעביות שבה ואז אור העליון שהזדווג עם המסך הוציא ע"ס בקומת כתר. וקומה זו יצאה על המסך והרשימות הכלולות עתה בראש הס"ג עצמו, ומשם ירד המסך אל מקום הטבור דא"ק, דהיינו אל התחתון דס"ג, ויצאו גם שם אותן הע"ס בקומת כתר, שהיא בחינת הראש הא' דנקודים. ומשם ירד המסך למקום הפה דנקודים, ויצאו גם שם ע"ס בקומת כתר, וע"ס אלו הן בחינת ראש דעתיק דוכרא. ומפה דנקודים ולמטה, נתפשטו ע"ס דגוף ממעלה למטה, הנקראות ז"ת דעתיק.

ובאמת היה צריך המסך לירד אל מקום החוזה דנקודים, כי שם שרשו האמיתי, כי המסך הזה היה מבחינת הגוף דנקודים, דהיינו מהתפשטות ז' המלכים. אמנם כיון שג"ר דנקודים היו צריכים אליו, כי מקבלים ממנו קומת כתר, ע"כ המה מחזיקים אותו במקומם. ולא עוד אלא שנחשב לבחינת הזכר שלהם, (נ"ב מכ"ק המחבר זצ"ל, וצ"ע. ויותר נכון שעתיק מלביש הגוף דראש הא' דנקודים כי עתיק הוא ראש הא' דאצילות. ועוד יש לתרץ אע"פ, שלמעשה עומדים ג"ר דנקודים למטה מטבור דא"ק מפני בחי' דשנתערבה בהם, מ"מ להלכה הם מלבישים מפה דראש הס"ג ולמטה, והאצילות למטה מטבור דס"ג.) והיינו בשביל שמשפיע להם ג"ר, החסרים להם מתחלת אצילות שלהם כמבואר. (ט) התחיל לברר מהם הנצוצות והכלים

בחינת עביות דכתר. ולפיכך נבחן, שהמסך דראש הס"ג עלה בשביל הזווג הזה, אל בחינת המצח שלו, דהיינו לגלגלתא, שהוא הכתר דראש, כי המצח הוא חלק הגלגלתא, אלא בחינת בינה שלו, ואור העליון נזדווג עם המסך ויצאו עליו ע"ס בקומת מלכות, כי אע"פ שהה"ת כלולה ג"כ במסך זה, מ"מ כיון שעומדת בכתר, לא יוכל להתגלות בה רק עביות דכתר, שהיא מוציאה רק קומת מלכות. וכבר ידעת שהזווג הזה, הוא נקרא בחינת עיבור ויש בה ג' קוים הנקראים נה"י.

אמנם עדיין לא נגמר בזה, כי בזווג זה לא נתקנו הרשימות שבמסך רק החלק היותר קטן שבהן, וע"כ היה שם עוד דוחק גדול מריבוי אור של כל הרשימות הצריכות תיקון, ונודע שיש אל הרשימות דו"ן קשר גדול עם בחינת בינה, שהיא ס"ג, לקבל ממנה בחינת הארת חכמה, מכח הקשר דבינה וז"ן דאור ישר. ולפיכך עלה למ"ן פעם שנית לס"ג דא"ק, ואז השיב ראש הס"ג הפנים אל המוחין שבתוכו, דהיינו בחינת חג"ת דע"ב המלוכשים בראשו בבחינות מוחין ונשמה, ונמצאו ע"ב ס"ג מחדווגים, ואור החדש היוצא מזווג זה, כשמגיע לראש ס"ג מוריד הה"ת שעלתה אל המצח שם, כי אורות דע"ב הם תמיד שלמים, ואין שום שבירה נהגת בהם, וע"כ הוריד את ה"ת למקום הפה, דהיינו במקום הזווג הנזהר בע"ב גופית, וכיון שה"ת באה למקומה בפה, קבל המסך ממנה בחינה ד'

* מבוא נערים ש"ב ח"ג פ"ה.

הנצוצות והכלים ג"כ, וכל מה שבירר מהם, לא היה ממנו רק חלקי הנוקבא שבכל הפרצופים. כי בתחלה ע"י עיבור העליון הנ"ל, התחיל לברר היותר משובח שבכולם, וממנו נעשית נוקבא דעתיק, אחר שנתערבו האור דרפ"ח נצוצין עם האור של נקודת הכתר שנשאר באצילות, וגם הכלים של המלכים נתערבו עם הכלים החדשים דמ"ה החדש, ומהכל נעשו נוקבא דעתיק, ועתיק, ועד"ז בכולם.

אור פנימי

נעשו מאורות ונצוצין וכלים שנשאר מהנקודים אחר שביה"כ. אכן באו"א וזו"ן יש התכללות הב"ן גם בדכורין וכן התכללות המ"ה גם בנוקבין. ויתבאר במקומו

עיבור העליון הנ"ל התחיל לברר היותר משובח שבכולם: כי ראשית הבירורים הם בעת הזווג הראשון של עלית המ"ן למצח דס"ג, שהיה בראש הס"ג עצמו. שאז יצאה רק קומת המלכות כנ"ל (דף תר"ח ד"ה עיבור) וכיון שאך יצאה קומה הזאת ועיבור של מ"ה החדש, תכף בירר לו מכללות המ"ן של הב"ן את האורות, וגם הניצוצים והכלים השייכים לו באותו הכמות והאיכות דבחינות העיבור, ונתעלו מבי"ע לאצילות, ונתקנו שם בבחינת ג' גו ג' וכבר נתבאר שקומת העיבור היא ג' הספירות נה"י, והם מתלבשים בג' כלים העליונים כח"ב, מטעם ערך ההפוך שבין כלים לאורות, כנ"ל (דף תר"ט ד"ה וכבר) ולפי"ז נמצא, שנבררו עתה ועלו מבי"ע ע"י הקומה דעיבור, רק הכלים המשובחים העליונים, מהכלים והניצוצים שנפלו לבי"ע, דהיינו הכלים דכח"ב. וזה אמרו, "מתחלה ע"י עיבור העליון התחיל לברר היותר משובח שבכולם".

וממנו נעשה נוקבא דעתיק: רצונו לומר, הו"ת דנוקבא דעתיק, אבל ג"ר דנוקבא דעתיק, לא נבררו אפילו משהו מניצוצים וכלים דבי"ע, אלא שנעשית מג"ר דנקודים מאותן הבחינות שלא פגעה בהן השבירה כלל.

גם כן: כלומר, כי מלבד שמברר את האורות דב"ן, שהם הרשימות, הוא מברר ג"כ את הנצוצים והכלים, כי ע"י שמברר את אורות הרשימות, נמצא גם הכלים מקבלים את תיקונם, כי הרשימות מתקנות ומעלות אליהן את הכלים המיוחסים להן.

וענין הבירור הזה, פירוש, שמשפיע אליהם מהארתו, כנ"ל בדיבור הסמוך, אשר הראש דע"ס דמ"ה החדש, שיצא ע"י זווג העליון דע"ב ס"ג, הוא נתלבש במקום ג"ר דנקודים, והם מקבלים ממנו קומת הכתר. וזה נבחן, שמ"ה החדש בירר את ג"ר דנקודים, ותיקן אותם להיות בחינת נוקבא אליו דהיינו לקבל ממנו השפעתו. ומה שנקרא בלשון בירור, הוא משום, שכל מדרגה של המ"ה החדש, בירר בדיוק אותם החלקים של ב"ן המיוחסים למדרגתו. כי כל הרשימות כולן של הב"ן מהג"ר והו"ת עלו בבת אחת למ"ן כנ"ל (דף תר"ט ד"ה והטעם) ומ"ה החדש בירר אותן לאט לאט בזו אחר זו, דהיינו לפי הגילוי המדרגות שלו עצמו, כי כשנאצל העתיק דמ"ה בירר את היותר משובח שבכללות המ"ן, דהיינו הג"ר דנקודים, וצירף אותם לעצמו לבחינת נוקבא דעתיק, ואח"ז כשנאצל א"א דמ"ה, בירר חלק השייך למדרגתו, וצירף אותו לעצמו, לבחינת נוקבא שלו, וכ"ו עד"ו. וע"כ נקרא זה בשם בירורים.

הנוקבא שבכל הפרצופים: כי כל הדכורין נעשו ממ"ה החדש, וכל הנוקבין

(כ) ואח"כ, ע"י זווג דדכורא דעתיק עם נוקבא, העלו וביירו, נצוצות שהיו נופלות למטה, את החלק הראוי אל נוקבא דאריך, ונכנסו במקום העיבור בסוד מיין נוקבין, ושם מתמתקים ומתתקנים ע"י שהיו שם זמן עיבור ונעשים בחינת פרצוף.

אור פנימי

הכלים בכמותם ותכונתם שהיו לו בעת הקטנות מתגדלים בקומה ובעבי, בעת הגדלות שלו. והבן וזכור זה.

וכבר נתבאר הזווג דעיבור של מ"ה החדש. שמקורו הוא מהמסך דגוף של הנקודים, שנודרך ועלה עד ראש הס"ג, ומכאן התכללותו בזווג דשם, נתעבה רק במדת העביות של הכתר, וע"כ בהזווג עם אור העליון לא העלה אור חוזר רק בקומת מלכות. והוא משום שבחינה אחרונה שלו שהיה לו בגוף הנקודים היא בחי"א, והיא נעלמה עם הזדככות המסך. אמנם צריך שתזכור שבחינת התלבשות נשארת תמיד גם מבחינה אחרונה, וא"כ גם כאן יש בחי"א דהתלבשות, ונמצא שיצא כאן גם קומת בחי"א שהיא קומת ז"א, אלא שהיא בחינת זכר, שאין לו זווג רק בהתכללות עם הנקבה, שיש לה עביות, כי אין זווג אלא מבחינת עביות, כנ"ל (בהסתכלות פנימית חלק ר' אות י"ד) וא"כ באמת יש כאן קומת ז"א אלא בהתחשבות עם בחינת הכלים אין כאן כלים אלא מקומת מלכות, ולפיכך נקרא רק בשם נה"י, שהם ג' ספירות בקומת מלכות, אמנם ודאי שיש שם גם קומת ז"א שהיא חג"ת, דהיינו ג' ספירות בעבי, מקומת ז"א, אלא שהם מלוכשים בתוך הנה"י, כיון שקומה זו באה מרשימו דהתלבשות, שאין ממנה כלים.

ותדע שעיקר שם מ"ה, הוא קומת ז"א הנ"ל, כי קומת מלכות אינה נקראת לעולם בשם מ"ה, וע"כ נבחן המ"ה תמיד בבחינת חצי פרצוף הזכר, משום שאין זווג

(כ) זווג דכורא דעתיק וכח חלק הראוי אל נוקבא דאריך: הנה הרב קיצר כאן מאד, שסמך עצמו על מקומות אחרים. כי בין הזווג דעיבור הנ"ל, לבין הזווג דכורא עם נוקבא דעתיק, היה בינתים הזווג דגדלות ע"י ע"ב ס"ג, שהוציא הה"ת ממצח לפה, ויצאו ע"ס דראש וגוף דעתיק בקומת כתר. כנ"ל (דף תרי"א ד"ה אמנם) כי אין זווג נהג בעת שהפרצוף הוא בבחינת עיבור, כנודע. אלא אחר הזווג דגדלות דע"ב ס"ג, שעתיק ונוקבא השיגו קומת כתר, אז נזדווגו וביירו את הנוקבא דא"א. גם לא פירש כאן איך נאצל הדכר דא"א. כי לא נחית כאן לבאר רק את הביירוים של הנוקבין דאצילות איך כולן נעשות משם ב"ן.

אכן בכלל נמצאים ענייני מ"ה וב"ן ואופן חיבורם, מפורזים מאד בדברי הרב, גם בקיצור נמרץ ונחוץ מאד לקבץ העקרים שבהם במקום אחד, כדי שיהיה אפשר לפרש את כל הפרטים המרובים שמביא הרב לפנינו.

ומתחלה צריכים להבין את ההפרש בין מ"ה החדש אל הב"ן. ותדע שכל ההפרש הוא, בדבר עלית ה"ת, אשר בב"ן נמצאים כל הכלים שלו, שהם מבחינת ה"ת בעינים, כי כן יצאו מתחלת אצילותם. ובמ"ה החדש נבחנים כל הכלים שלו מבחינת ה"ת שעלתה בגלגלתא, כי כן יצא מתחלת אצילותו וכל היצא בהפרצוף מתחלת אצילותו אינו משתנה לעולם, ואע"פ שמקבל אח"כ תוספות גדלות, אין הכלים של הקטנות משתנים משום זה, ומכ"ש שאינם מתרבים, אלא אותם

כא) וכן עד"ז אריך בירר לנוקבא דאו"א, ואו"א לצורך זו"ן. כל בחינת המלכות, אשר בהם, כי לכך נקרא אלו מלכים, יען מהם נעשו כל המלכיות וכן עד"ז בכל י"ס עצמם שבכל פרצוף ופרצוף, היה בירורם על הסדר הנזכר ומה שלא יכול להתברר ולעלות בעולם האצילות, אף לנוקבא דז"א התחתונה, נשאר בבריאה, ונעשו מהם אחר כך כל חלקי הבריאה על סדר מדרגותיה. וניצוצות הבריאה א"א להתברר ע"י או"א

אור פנימי

ותדע שה"ת הגנוזה בראש דעתיק, כנ"ל היא מתגלית בגוף בב"ש תחתין דנצח והוד דעתיק, אמנם ע"כ יצאו לבר מאצילות בסוד ב' דדי בהמה, כמ"ש במקומו, אבל בכל האצילות אין לה שום גילוי, אלא רק מבחינת הארתה לבד, ולא כלום מבחינת עצמותה.

ועיקר ההבחן מכלים דמ"ה לכלים דב"ן הוא בשעת הקטנות, דהיינו בעיבור, כי מצד הכלים דב"ן, צריך להיות גם מבחינת עיבור, קומת ז"א בשלימות, דהיינו ג' קוי חג"ת וג' קוי נה"י, כי הקטנות דב"ן היא ה"ת בעינים, המשאירה ב' כלים בבחינת אצילות דכל המדרגות, שהם כתר וחכמה, ובינה וזו"ן מוציאה לבחינת ביי"ע, כנודע. וע"כ יש בכל פרצוף ב' אורות רוח נפש, המלוכשים בב' כלים כתר וחכמה. אבל מצד הכלים דמ"ה שה"ת עלתה בכתר, הנה לא נשאר באצילות דכל המדרגות זולת ספירה אחת, שהוא ספירת הכתר, וס"ת דכל המדרגות יצאו לחוץ מן המדרגת, (כנ"ל דף תרי"ג ד"ה וכבר. עש"ה). וע"כ לא יש בוויג של הקטנות רק בחינת ז"א דהתלבשות, שהוא בחינת חג"ת אבל אין לו כלים כנ"ל, וקומת מלכות דעביות אשר יש לה כלים. וע"כ מוכרחים חג"ת להתלבש תוך נה"י, דהיינו בכלים דקומת מלכות.

ובהמתבאר, תבין ההפרש שמבין ג"ר דאצילות לבין זו"ן דאצילות. כי בג"ר דאצילות נוהג רק ב' זווגים לבד, שהם זווג דקטנות הנקרא עיבור, וזווג דגדלות. אכן

מבחינת עצמו, להיות בו רק בחינת התלבשות לבד, ואין לו תקנה זולת בהתחברותו והתכללותו עם העביות של בחינת הנקבה. והנה נתבאר זכר ונקבה מבחינת המ"ה החדש בעצמו, שהם הרשימו דבחי"א דהתלבשות ובחינת ה"ת שבגלגלתא, שהיא קומת מלכות מבחינת עביות.

ויש כאן לדעת עיקר גדול, אשר הנקבה דמ"ה החדש הנ"ל, שהיא מלכות שלו, הנה היא נשארה גנוזה בראש דעתיק, אמנם בכל הפרצופים שלמטה מעתיק אינה מתגלית כלל. ואין להקשות לפי"ז איך יש בחינת מ"ה בכל הפרצופים, כיון שמ"ה הוא רק בחינת התלבשות, שאינו ראוי לזווג עם אור העליון, כנ"ל. אמנם על כן הוא מתחבר עם העביות שברשימות של כלים דב"ן, וע"כ נחשב הב"ן לבחינת נקבה דמ"ה, כי הנוקבא של עצמו אינה משמשת רק בראש דרדל"א לבד, שהוא ראש א' דמ"ה החדש, כנ"ל ומשם ולמטה, לוקח לו את הרשימות דעביות הב"ן לבחינת נוקבא שלו. וזכור זה.

אמנם כבר נתבאר שגם המ"ה דראש א' אצ"פ שיש לו שם בחינת מלכות של עצמו כנ"ל, מ"מ בירר לו את ג"ר דב"ן לבחינת נוקבא. אכן הזווג הזה הוא נעלם מאד, וגם יש ספקות שם בענין הבחינות של הנוקבא, כמ"ש הרב בשער רדל"א בע"ח. ואין כאן המקום להאריך בהם. וכבר ביארתי את הספקות בפירשי פנים מאירות ופנים מסבירות על עץ החיים בדף רמ"ו עד דף רנ"ט. ומשם תדרשנו.

דאצילות, כי אינם יכולות לעלות למעלה מזו"ן, אמנם הם מתבררין בבטן נוקבא דז"א ע"י זווג הז"א עמה.

אור פנימי

על שלימותה אפילו מבחינת הקטנות דב"ן, וע"כ אפילו בחינת הקטנות דב"ן, צריכה לקבל מן הזכר שלה מבחינת המ"ה. כמ"ש הרב (בע"ח שער מ' דרוש ח' ע"ש) ונמצא שהזווג דאז"א דקטנות לצורך העיבור דזו"ן, היה בעיבור מכח המ"ה, וכיון שמ"ה הוא רק קומת ז"א מבחינת התלבשות, ומבחינת עביות אין לו אלא קומת מלכות, ע"כ אין לו אלא כלים דנה"י לבד, וקומת חג"ת מוכרחת אז להתלבש בתוך נה"י. ונמצא משום זה שז"א נולד רק בקומת נה"י, אשר בחינות החג"ת מלוכשים בו, כמבואר. שאין לו רק בחינת כלים דמ"ה. שהם קומת מלכות, שע"י תיקון קוים היא נחלקת לנה"י.

ולפיכך כדי להשתלם עם כלים לחג"ת, הוא צריך לזווג דיניקה. כי ע"י יניקה מחלב אמו, הוא משיג בחינות הכלים מה"ת בעינים. בסו"ה עיניך רחצות בחלב יושבות על מלאת. וע"י זווג זה קונה כלים דחג"ת. ואז נשלם בו קומת ז"א בבחינות נפש רוח בשלימות, שרוח מתלבש בכלים דחג"ת כהלכתו, ונפש בכלים דנה"י. ובכדי להשיג גם ג"ר, הוא צריך לעלות למ"ן לעיבור ב' דמוחין, ואז מזווגים אז"א מבחינת גדלות והם משפיעים לו מוחין דג"ר. ואז נשלם לגמרי. הרי שאין ז"א נשלם בטרם שיעברו עליו ג' זווגים שהם: עיבור א', לג' גו ג', דהיינו חג"ת תוך נה"י, מפאת שאין לו אז רק הכלים מצד מ"ה. ואח"כ זווג דיניקה, שע"י משיג כלים מצד ב"ן, מה"ת בעינים, שאז משיג כלים דחג"ת, ואז מתפשטים החג"ת מתוך נה"י, כי כבר יש להם כלים. ואח"כ עיבור ב' דמוחין, שאז משיג ג"ר שלו.

אמנם ג"ר דאצילות שהם א"א ואר"א, אינם צריכים לזווג דיניקה, כי גם מזווג

בו"א, נוהג ג' זווגים, הנקראים, עיבור, יניקה, ומוחין.

והטעם הוא, כי יש הפרש גדול בין הנוקבין דב' הפרצופים עתיק וא"א, אל הנוקבין דאז"א וזו"ן. כי הנוקבין דעתיק וא"א, הן מבחינת הכתר דנקודים שהשכירה לא פגעה בהן כלום, ונשארו ע"כ בכל האור, מהע"ס שנמשכו להן מנקבי עינים דס"ג, דהיינו בכל השיעור שיצאו בעת הקטנות של הנקודים. וע"כ נמצא, שבעת הזווג דעתיק ונוקבא להוציא בחינת קטנות דא"א, שנקראת עיבור, הוא נולד משם, בקומת ז"א בשלימות, שהם אורות דרוח נפש בכלים דחג"ת נה"י. ואע"פ שזכר דעתיק הוא בחינת מ"ה, שאין כלים בחג"ת שלו, להיותו בחינת ז"א של התלבשות, כנ"ל, מ"מ ע"י שהייתו בבחינת מעי הנוקבא דעתיק, אשר גם הקטנות שלה היא מה"ת שבנקבי עינים, הוא קונה הכלים דחג"ת הנוהג בנקבי העינים. הרי שאפילו הזווג הא' של הקטנות דעתיק ונוקבא, הוציא את פרצוף דא"א בקומת ז"א בשלימות, בכלים דחג"ת וכלים דנה"י. ועד"ז כשנזדווג א"א ונוקבא לצורך הקטנות דאר"א, שנקראת עיבור, נולדו גם הם בקומת ז"א בשלימות, כי גם הנוקבא דא"א אינה צריכה אל הזכר שלה בבחינת הזווג דקטנות, להיותה בחינת כתר דנקודים, וע"כ נתנה לאז"א הכלים דחג"ת מבחינת ה"ת בעינים, ויצאו אר"א בכלים שלמים דחג"ת ונה"י. אלא שהם חסרים ג"ר, וע"כ עלו למ"ן פעם ב' לזווג דגדלות, שעתיק ונוקבא תאצילו בפעם אחת את הג"ר לא"א. וכן נזדווגו א"א ונוקבא ותאצילו ג"ר לאר"א. הרי שבב' זווגים נגמר כל שלימותם.

מה שאין כן ז"א. כי באר"א אין הנוקבא

(כב) וגם שם אינו מתברר רק בחינת עתיק דבריא, ושם מתברר אריך דבריא, ובאריך מתבררים או"א דבריא, וכן עד"ז תמיד. כי אי

אור פנימי

ומבינה ולמטה יצאו ע"ס דגוף. באופן שכלי דכתר שהיה מקודם רק נקודה אחת נתפשט עתה לפרצוף שלם ראש וגוף. עד סיום האצילות.

וזה אמרו „ואח"כ ע"י זווג דדכורא דעתיק עם נוקביה, העלו ובררו נצוצות שהיו נופלות למטה מן החלק הראוי לנוקבא דא"א ונכנסו במקום העיבור בסוד מ"ן ונעשים בחינת פרצוף". פירוש, כי נודע, שכללות כל המ"ן השייכות לכל ד' עולמות אבי"ע, עלו יחד בסוד רשימות כלולות בהמסך עד ראש ס"ג, אלא שכל פרצוף לקח רק מה שמתחס לבחינתו וכל הנשאר הניח אל המדרגה שלאחריו, וכן פרצוף ב' לקח בחינת המ"ן מן אותה הכללות השייך למדרגתו, והנשאר הניח לפרצוף שלאחריו, וכן עשו כל המדרגות עד סוף עשיה. וכבר נתבאר ב' בחינות מ"ן שבירר לו ראש דס"ג, בשביל ב' הזווגים דקטנות וגדלות דעתיק ונוקבא. וכל הנשאר בכללות המ"ן, הניח לביירוים דעתיק ונוקביה בשביל א"א ונוקביה.

ומתחלה בירר עתיק את בחינת המ"ן המתחס לזווג דקטנות דא"א ונוקבא, שהוא לעצם אצילותם. כנ"ל, כי עיקר הפרצוף הוא מזווג דקטנות, אבל הזווג דגדלות אינו עיקר בשום פרצוף, ונבחן רק לבחינת תוספות, שדרכו להמצא בפרצוף בדרך עובר ושב, ולא בקביעות. ולפיכך נשתנו פרצופי אצילות מפרצופי א"ק, כי פרצופי א"ק היו יוצאים בכל צביונם בפעם א', אבל פרצופי אצילות אפילו ג"ר שבהם יוצאים בבי' וזווגים. וטעם הדבר כבר נתבאר בחלקים הקודמים, שהוא מכח עלית ה"ת בעינים בסוד שיתוף מדת הרחמים בדין. וע"כ בפרצופי נקודים יצאה ה"ת בעינים, בסוד הקביעות, וכאן באצילות יצאה ה"ת במצח, בסוד הקביעות,

דעיבור א', הם משיגים כלים דב"ן, משום שנוקבא דעליון יש לה אורות דב"ן מבחינת ה"ת בעינים בשלימות, ואינם צריכים בזה לבחינת הזכר דמ"ה, כנ"ל. וע"כ תכף כשנולדים יש להם כלים דחג"ת ונה"י בשלימות. אלא שצריכים עיבור ב' דמוחין ודי. הרי שאינם צריכים יותר מב' זווגים, שהם עיבור א' דקטנות. ועיבור ב' לצורך מוחין.

ועתה נבא לעצם דברי הרב שבכאן שאומר „שבתחלה ע"י עיבור העליון התחיל לברר היותר משובח שבכולם וממנו נעשה נוקבא דעתיק" והיינו העלית מ"ן הראשונה שעלו כל הבחינות דאחורים דא"א וישסו"ת, וז' האורות דז' המלכים בהיותם כולם כלולים במסך דנקודים שנודכך ועלה לבחינת מסך דראש הס"ג כנ"ל. (דף תקצ"ט ד"ה גזר) ואז יצא שם בחינת הקטנות של עתיק ונוקביה, כי גם מבחינות הב"ן הכלולות בהמסך שעלה, נתחברו עם זווג החדש הזה, אלא מבחינות המשובח שבהם שהיא בחינת הכתר דב"ן. ואח"ז עלו עתיק ונוקבא למ"ן לבחינת זווג ב' דגדלות, לראש דס"ג, ואז נודווג ראש דס"ג עם ע"ב שהם המוחין, אשר הארת ע"ב מורידה ה"ת מעינים של ראש ס"ג אל הפה, כמו מקום הזווג שנוהג בע"ב גופיה, ואז יוצאת קומת כתר, ואז יורדים עתיק ונוקבא למקומם, ומוציאים ע"ס ממטה למעלה בקומת כתר לבחינת ראש שלהם, ואח"ז מתפשטים גם ממעלה למטה לבחינת גוף שלהם. אמנם יש לזכור, שעכ"ז לא נשתנו בחינות הקטנות שבהם, שיצאו בהם בזווג הראשון, כי כל ע"ס של ראש וגוף הזה נתפשטו בכלי הא' דכתר שהיה להם בשעת הקטנות, אשר מבינה דכתר ולמעלה יצאו ע"ס דראש בקומת כתר,

אפשר לשום חלק להתברר למעלה ממקום מדרגתו לא במקום ולא בזמן, רק כולם זה אחר זה, הן בסדר המדרגות והן בסדר זמן תיקונם. וזה מבורר, ודי.

אור פנימי

כנ"ל. ואח"כ עלו או"א למ"ן אל א"א ונוקבא והמה ביררו את המ"ן דבחי"ב, והוציאו ע"ס בקומת בינה. וירדו או"א דמ"ה למקומם, והלבישו לחג"ת דא"א. ולבחינת נוקבא שלהם ביררו את ז"ת דחכמה ובינה דב"ן. כמ"ש במקומו.

והשארית דכללות המ"ן שנשארה אחר בירורים דאו"א, הניח א"א לאו"א. והם בררו את המ"ן המתחס לזו"ן, שמתחלה בררו השייך לקטנות, ונודווגו על המ"ן והוציאו קטנות דזו"ן, שהיא קומת גה"י וחג"ת בתוכו, כנ"ל. ואח"כ לזווג דיניקה, ונשלמו גם בקומת חג"ת. וירדו והלבישו למטה מטבור דא"א. כמ"ש במקומו. ושארית הנשארת אחר הבירורים דזו"ן, הניחו או"א לזו"ן, והמה ביררו אותם בשביל פרצוף עתיק דבריאה ע"ד הנ"ל. ועתיק בשביל א"א, וכי' עד"ז כמו בה"פ אצילות. וכן זו"ן דבריאה, ביררו משארית דכללות המ"ן שהניחו להם או"א דבריאה, לצורך עתיק של עולם היצירה, ועתיק בירר לא"א, וכי' עד זו"ן דיצירה, וזו"ן דיצירה ביררו לעתיק דעשיה, ועתיק דעשיה בשביל א"א דעשיה וכי' עד שנתבררו זו"ן דעשיה באו"א דעשיה. והשארית מבירורים דזו"ן דעשיה, המה כבר נחשבים אז לסיגים גמורים, שאינם ראויים להצטרף לקדושה, וע"כ נפלו אל הקליפות, שמהם נבנו אבי"ע של הקליפות. אמנם נשארו בהם הרבה ניצוצי קדושה, ולא עוד אלא מהחשובות שבהם, והמה הם ההולכים ונבררים ע"י נשמות הצדיקים בכל דור ודור, עד גמר התיקון. וכשיגמרו כל הבירורים אז נופל בנין אבי"ע דקליפות, כי נשאב מהם כל חיותם, שהם הניצוצים הראויים אל הקדושה. ואז נאמר בלע המות לנצח וכי'.

אלא שמשותף בקביעות גם מבחינת ה"ת שבעינים. כנ"ל. ותדע שהוספה זו שנעשה כאן היא הגורם לכל התיקון, כי השבירה שהיתה בנקודים, היא מחמת חולשתה של הפרסא, כי בעת ביאת אור חדש של הגדלות דבקע לפרסא, כבר לא עצרה הפרסא כח שלא תתפשט ההארה גם אל עולמות ביי"ע דפרודא, ונתבטל לגמרי צמצום הב'. אבל עתה מכח העליה של ה"ת אל המצח, קבלה הפרסא כ"ז גדול מן הכתר שהוא שורש כל פרצוף. וע"כ אגלידא הפרסא ונתחזקה, באופן, שגם בעת זווג הגדלות, שיוירד אור חדש ובוקע כח הפרסא, מ"מ אין האור חדש מאיר למטה מפרסא דבי"ע. וע"כ נמצא עתה קיום אל הגדלות משום שאינה מבטלת את הקטנות. ויתבאר עוד לפנינו.

ואחר שיצאו א"א ונוקביה בבחינת הקטנות, כנ"ל, אז חזרו א"א ועלו למ"ן לעתיק ונוקבא, ואז ביררו עתיק ונוקבא, את המ"ן מן הכללות שהניח להם הס"ג, לצורך א"א, דהיינו בחי"ג דעביות, שיש בכללות המ"ן, ואז נעשה זווג בעתיק ונוקבא, ויצאו ע"ס בקומת חכמה. וקומה זו נחשבת לבחינת מ"ה. כי זה הכלל, כל הקומות שיצאו מחדש, נחשבות להוי"ה דמ"ה דאלפין. וא"א דמ"ה ההוא, בירר לו מחצית התחתון דכתר דנקודים, ונעשתה לבחינת נוקבא שלו. אשר הוא משפיע אליה קומת חכמה שלו. והבן.

והנה השארית מן המ"ן אחר קומת א"א, נתן עתיק אל א"א ונוקביה, והם ביררו מהם את המ"ן המתחס אל או"א דמ"ה, דהיינו לבי' הזווגים דקטנות וגדלות, שמתחלה ביררו את המ"ן המתחס אל הקטנות דאו"א, ונולדו או"א בקומת ז"א,

* (כג) והנה בחינת מלכות נגלית בלבדה לא נמצאת בא"א. רק בבחינת עטרת, היסוד שבו, כי כל זה הוא דכורא, אך נוקבא ממש לא נמצאת. וכן בעתיק יומין לא נמצא בחינת נוקבא בפני עצמה, רק עטרת יסוד דעתיק היא נוקבא כמו בא"א. אמנם אח"כ, נתגלית המלכות מסוד האי רישא עלאה מכולהו, דלא אתיידע, שהוא הנקרא עתיק יומין, שהוא למעלה מכל אלו הט"ס דא"א.

(כד) וזה סוד אשת חיל עטרת בעלה, אשר תהיה לעתיד לבא גדולה מן השמש וז"ס היתה לראש פנה. כי כאשר נתגלית המלכות למטה, נתגלית מסוד האי רישא דלא אתיידע, וענין זה יתבאר לך, איך כל בחינת מלכות עולם העליון נעשית היא עצמה בחינת העתיק של עולם שלמטה ממנו, והבן זה. נמצא, כי ט"ס הם דא"א, ורישא עלאה דלא אתיידע לעילא מכולהו, הוא בחינת העתיק.

אור פנימי

מתגלית המלכות הגנוזה בראש דעתיק, בסוד הכתוב היתה לראש פנה, כי אז הכל רואים מעלתה, איך היא עומדת בראש פנה, שהוא הראש הא', וכולהו עלמין דאבי"ע הם תולדותיה.

וזה אמרו, "ט"ס דא"א ורישא עלאה דלא אתיידע, לעילא מכלהו, היא בחינת העתיק" דהיינו כמבואר, שא"א וכל ד' לבושי: או"א וזו"ן, נחשבים להתפשטות הט"ס תחתונות שלה, היא כתר להם. כנ"ל.

מלכות עולם העליון נעשית היא עצמה בחי' העתיק של עולם שלמטה ממנו: כי כל הספירות דתחתון מושפעות מן העליון דרך מסך, שמתמעטות הרבה, ע"י המסך שעוברות, לבד המלכות של העליון שאינה עוברת דרך המסך, אלא שבוקעת את המסך ועוברת אל התחתון. כמ"ש לעיל בדברי הרב (דף קכ"ו אות ל"ד. וע"י באו"פ שם ד"ה בקיעה)

(כג) מלכות נגלית לבדה לא נמצאת בא"א וכו' וכן בעתיק יומין: כמו שנתבאר בדיבור הסמוך (דף תרי"ג ד"ה ותדע) כי ה"ת דמ"ה נגנוזה בראש דעתיק, ואין עצמותה מתגלה בכל האצילות. עש"ה.

נתגלית המלכות מסוד האי רישא עלאה מכולהו דלא אתיידע וכו': שהוא נקרא ראש דעתיק יומין, שהוא הראש הא' דאצילות, ושם נגנוזה הה"ת, כנ"ל. והארתה מתגלית במלכות של עולם האצילות, דהיינו במלכות שנעשית לפרצוף גמור לנוקבא דז"א.

(כד) וז"ס אשת חיל עטרת בעלה, אשר תהיה לעתיד גדולה מן השמש, וז"ס היתה לראש פנה: זה סובב על בחינת מלכות הגנוזה בראש דעתיק יומין, שאינה מתגלית בעצמותה, וזולת אחר כניסת כל מקיפים דאצילות לבחינת אורות פנימים בט"ת שלה, שהן ט"ס דראש וגוף דא"א, עם ד' המלבושים שלו שהם או"א וזו"ן. ואחר זה

* (כה) והנה א"א ועתיק, הזכר לקח כל המ"ה, והנוקבא לקחה כל הב"ן, להיותה נמתקת ואינה צריכה אליו. אך מאו"א ואילך, הוצרכו הזכרים ליקח תחלה הב"ן של הנקבה, אפילו את הקטנות שבה, כדי למתקן, ואח"כ ניתנו אליה לגמרי, ונשאר בהם שורשו מן הקטנות. ובגדלות לוקח ג"כ שלו ושלה, ואח"כ ניתן לה הב"ן לבד לפרצופה. והמ"ה, הארתו לבד, שהם הארת החסדים לבד, ולא עיקרא, כי עקרא נשאר בו. וההיפך בב"ן, כי עיקרו בה, ובו הארה בלבד. אך עכ"ז כיון שתחלה לקחו, הרי יש לו שורש גדול ממנו, לכן דעתו שלם. אך הנקבה,

אור פנימי

מאו"א ואילך הוצרכו הזכרים ליקח תחלה הב"ן של הנקבה אפילו הקטנות שבה כדי למתקן: כיון שהיה ביטול באחורים שלהם מחמת שביה"כ, ע"כ, אפילו כשהם בבחינת הזווג של הקטנות, צריך הב"ן למיתוק של האור חדש דקטנות של המ"ה, ולכן בטרם שבא לפרצוף הנקבה, הוצרך הב"ן להתחבר עם הזכר בתוך הכלים שלו דמ"ה, כדי למתקן ולהשלימו, ואח"כ, הזכר משפיע את הב"ן אל הכלים של הנקבה. ונבחן הזכר לבחינת עליון אל הנקבה, גם בשעת הקטנות. וע"כ נבחן שנשאר השורש של הב"ן בהזכר, ורק ענף ממנו יוצא אל הנקבה. כנודע, בכל עליון ותחתון, שאע"פ שהאור מתיחס כולו אל התחתון, מ"מ כיון שעובר דרך העליון, נשאר עיקר האור בעליון ורק ענף ממנו מושפע אל התחתון. ונשאר בהם שורשו מן הקטנות: כלומר, שנשאר בזכרים שורש של ב"ן מחמת שקבלו אותו תחלה בשעת הקטנות, וע"כ אע"פ שאח"כ נתנו אותו אל הנוקבא שלהם, עיקר האור נשאר בהזכרים. כנ"ל בדיבור הסמוך. והמ"ה הארתו לבד, וכו', ולא עקרא, כי עקרא נשאר בו: פירוש, כי יש באן התכללות הנקבה בזכר, כי מתוך שהב"ן בא תחלה אל הזכר, נמצא נכלל עם המ"ה שבזכר, וע"כ מקבל הב"ן הארתו של המ"ה,

(כה) א"א ועתיק, הזכר לקח כל המ"ה, והנוקבא לקחה כל הב"ן: כי הזכר דעתיק הוא קומת כתר, שיצאה על ה"ת שירדה ממצח לפה, והוא מ"ה החדש, כי כל האורות שיצאו ע"י זווגים בעולם האצילות, מכונים בשם הוי"ה דמ"ה. וכל האורות והכלים שזווגם נעשו בעולם הנקודים, מכונים בשם הוי"ה דב"ן. ולפיכך נקודת הכתר של עולם הנקודים, שמחציתה העליון לקח עתיק לבחינת נוקבא שלו, נבחנת להוי"ה דב"ן. הרי שהזכר הוא מ"ה לבדו, והנקבה היא ב"ן לבד. ועד"ז הזכר דא"א הוא קומת חכמה, שיצאה על הבחי"ג בעולם האצילות, וע"כ הוא מ"ה, כנ"ל. והנקבה שלו היא מחצית התחתונה דנקודת הכתר של עולם הנקודים, וע"כ היא כולה ב"ן.

נמתקת ואינה צריכה אליו: כלומר, שמקרה של שביה"כ לא נגע כלל בספירת כתר דנקודים, ויש לה כל האור שיצא עמה בתחלת אצילותה, וע"כ היא ממותקת מעצמה ואינה צריכה אל המ"ה שיתקן אותה. ומבחינת הזווג דקטנות, אינה צריכה אפילו לקבל אור מן המ"ה החדש. כי האור שלה חשוב אז יותר מהמ"ה, להיותה מבחינת ה"ת בעינים. כנ"ל (דף תרי"ד ד"ה ועיקר) אמנם מצד הגדלות היא מקבלת ג"ר כ"ה מן המ"ה. כמ"ש שם.

אינה לוקחת ממ"ה רק הארתו לבד, ועיקרה מב"ן, ולכן דעתה קלה אפילו בגדלות.

(כו) וכל זה המ"ה וב"ן דגדלות נקרא תוספות המסתלק, ולא נשאר כי אם ב"ן דקטנות בשניהם. וזהו בזו"ן, אבל באו"א, לעולם נשאר בהם המ"ה וב"ן, כי כבר היו להם תחלה שם ב"ן שלם בעת המלכים

אור פנימי

באופן שבחינות עיבור ויניקה דו"א נחשבות לעצם אצילותם דזו"ן, דהיינו: האורות של נפש המלוכשים בכלים דעיבור, ואורות דרוח המלוכשים בכלים דיניקה. אבל זווג דגדלות דמ"ה וב"ן, שהם בחינות ג"ר, ואפילו הן ג"ר דנשמה נחשבות לבחינת תוספות, והיא מסתלקת בעת שיש גורם להסתלקות.

באו"א לעולם נשאר להם המ"ה וב"ן כי כבר היה בהם תחלה שם ב"ן שלם, בעת המלכים, ככל הי"ס: היינו מ"ה וב"ן דגדלות, כי מ"ה וב"ן דקטנות נשארים אפילו בזו"ן, כנ"ל. שהוא מטעם שכבר היה להם ב"ן שלם בעת המלכים, גם מבחינת ג"ר. כלומר שענין הביטול אחורים שהיה בהם לא היה מחמת עצמם, אלא מחמת הבנים שהם ז"ת, כמ"ש שם. וע"כ אחר ששוב נתקן הב"ן בבחינת ג"ר, הוא נחשב לעצם אצילותם. וזה הכלל כל מה שיצא בעולם הנקודים בשלימות נחשב כאן בעולם האצילות, לבחינת עצם הפרצוף, וכיון שנתקן פעם, שוב אינו מסתלק. ואע"פ שאו"א דנקודים נתבטלו האחורים שלהם, וחזרו שם אב"א, אמנם כיון שהמיעוט אב"א לא היה מחמת עצמם, נחשבים כשלימים, וע"כ אחר שנתקנו באצילות בבחינות פב"פ, שוב אינם חוזרים אב"א לעולם כמ"ש הרב בכמה מקומות.

אמנם גם הם הוצרכו למ"ה וב"ן על דרך הנ"ל בזו"ן: כלומר, אע"פ שכבר היה בהם ב"ן שלם של י"ס בעת המלכים, שזה הועיל להם, שלא תסתלק מהם המ"ה והב"ן

ואח"ז כשמושפע אל הכלים דנקבה, יש אל הנקבה גם בחינת האורות דמ"ה. אמנם העיקר שבה הוא שם ב"ן, אבל בהזכר הוא להיפך, כי העיקר שבו הם האורות דמ"ה, והב"ן שנטל מחמת התכללות הנקבה בו, נבחן אצלו רק לבחינת הארה ולא לעיקר. דעתו שלם וכפ"י אך הנקבה וכפ"י דעתה קלה אפילו בגדלות: כי הזכר יש לו חסדים וגבורות בשלימות, כי החסדים הם ממ"ה והגבורות הן מב"ן, וכיון שגם שורש הב"ן נשאר בהזכר הרי החו"ג שבדעת שלו הם בשלימות. אבל הנקבה שאין לה מעצמות המ"ה שהם החסדים שבדעת, רק הארה לבד, לכן דעתה קלה.

(כו) המ"ה וב"ן דגדלות נקרא תוספות, המסתלק: כי רק מה שיצא מתחלת אצילות נבחן לעצם הפרצוף, דהיינו בחינת הקטנות שבו, אבל מה שמשיג אח"כ ע"י זווגים חדשים, נבחן לו לתוספות על עצם בנינו, והוא יכול להסתלק ממנו. כנ"ל.

ולא נשאר כי אם ב"ן דקטנות בשניהם וזהו בזו"ן: נראה שצריך לומר מ"ה וב"ן דקטנות. שהרי עיקר הקטנות הוא רק המ"ה, כנ"ל, ואפילו הב"ן מושרש במ"ה וצריך לו. ויש לדחוק לקיים הגרסא, ולפרש, שמכנה למ"ה דקטנות בשם ב"ן, משום שהיניקה המגלה את הכלים דחג"ת, באה מבחינת ב"ן מבחינת ה"ת בעינים. כנ"ל (דף תרס"ו ד"ה ולפיכך) ומשום שבחינת ב"ן זו גבוה ממ"ה, ע"כ מכנה את כל הו"ק בשם ב"ן.

אינה לוקחת ממ"ה רק הארתו לבד, ועיקרה מב"ן, ולכן דעתה קלה אפילו בגדלות.

(כו) וכל זה המ"ה וב"ן דגדלות נקרא תוספות המסתלק, ולא נשאר כי אם ב"ן דקטנות בשניהם. וזהו בזו"ן, אבל באו"א, לעולם נשאר בהם המ"ה וב"ן, כי כבר היו להם תחלה שם ב"ן שלם בעת המלכים

אור פנימי

באופן שבחינות עיבור ויניקה דו"א נחשבות לעצם אצילותם דזו"ן, דהיינו: האורות של נפש המלוכשים בכלים דעיבור, ואורות דרוח המלוכשים בכלים דיניקה. אבל זווג דגדלות דמ"ה וב"ן, שהם בחינות ג"ר, ואפילו הן ג"ר דנשמה נחשבות לבחינת תוספות, והיא מסתלקת בעת שיש גורם להסתלקות.

באו"א לעולם נשאר להם המ"ה וב"ן כי כבר היה בהם תחלה שם ב"ן שלם, בעת המלכים, ככל הי"ס: היינו מ"ה וב"ן דגדלות, כי מ"ה וב"ן דקטנות נשארים אפילו בזו"ן, כנ"ל. שהוא מטעם שכבר היה להם ב"ן שלם בעת המלכים, גם מבחינת ג"ר. כלומר שענין הביטול אחורים שהיה בהם לא היה מחמת עצמם, אלא מחמת הבנים שהם ז"ת, כמ"ש שם. וע"כ אחר ששוב נתקן הב"ן בבחינת ג"ר, הוא נחשב לעצם אצילותם. וזה הכלל כל מה שיצא בעולם הנקודים בשלימות נחשב כאן בעולם האצילות, לבחינת עצם הפרצוף, וכיון שנתקן פעם, שוב אינו מסתלק. ואע"פ שאו"א דנקודים נתבטלו האחורים שלהם, וחזרו שם אב"א, אמנם כיון שהמיעוט אב"א לא היה מחמת עצמם, נחשבים כשלימים, וע"כ אחר שנתקנו באצילות בבחינות פב"פ, שוב אינם חוזרים אב"א לעולם כמ"ש הרב בכמה מקומות.

אמנם גם הם הוצרכו למ"ה וב"ן על דרך הנ"ל בזו"ן: כלומר, אע"פ שכבר היה בהם ב"ן שלם של י"ס בעת המלכים, שזה הועיל להם, שלא תסתלק מהם המ"ה והב"ן

ואח"כ כשמושפע אל הכלים דנקבה, יש אל הנקבה גם בחינת האורות דמ"ה. אמנם העיקר שבה הוא שם ב"ן, אבל בהזכר הוא להיפך, כי העיקר שבו הם האורות דמ"ה, והב"ן שנטל מחמת התכללות הנקבה בו, נבחן אצלו רק לבחינת הארה ולא לעיקר. דעתו שלם וכפ"י אך הנקבה וכפ"י דעתה קלה אפילו בגדלות: כי הזכר יש לו חסדים וגבורות בשלימות, כי החסדים הם ממ"ה והגבורות הן מב"ן, וכיון שגם שורש הב"ן נשאר בהזכר הרי החו"ג שבדעת שלו הם בשלימות. אבל הנקבה שאין לה מעצמות המ"ה שהם החסדים שבדעת, רק הארה לבד, לכן דעתה קלה.

(כו) המ"ה וב"ן דגדלות נקרא תוספות, המסתלק: כי רק מה שיצא מתחלת אצילות נבחן לעצם הפרצוף, דהיינו בחינת הקטנות שבו, אבל מה שמשג אח"כ ע"י זווגים חדשים, נבחן לו לתוספות על עצם בנינו, והוא יכול להסתלק ממנו. כנ"ל.

ולא נשאר כי אם ב"ן דקטנות בשניהם וזהו בזו"ן: נראה שצריך לומר מ"ה וב"ן דקטנות. שהרי עיקר הקטנות הוא רק המ"ה, כנ"ל, ואפילו הב"ן מושרש במ"ה וצריך לו. ויש לדחוק לקיים הגרסא, ולפרש, שמכנה למ"ה דקטנות בשם ב"ן, משום שהיניקה המגלה את הכלים דחג"ת, באה מבחינת ב"ן מבחינת ה"ת בעינים. כנ"ל (דף תרס"ו ד"ה ולפיכך) ומשום שבחינת ב"ן זו גבוה ממ"ה, ע"כ מכנה את כל הו"ק בשם ב"ן.

דאצילות הנעשים מאלו החיבורים דמ"ה וב"ן, אינם לוקחים אותם על זה הסדר.

כט) אמנם העתיק ואריך, שהם נקראים כתר דאצילות, לוקחים בין שניהם ב' הבחינות דשם מ"ה, שהם: טעמים כתר, ונקודות חכמה.

אור פנימי

לקח עתיק גם מחציתה התחתונה של ספירת כתר דב"ן.

ובתחלה נבאר למה באו"א דנקודים בזווג דגדלות, נתחברו כל ג' ראשים דנקודים אל או"א, לבחי' ע"ס דראש בקומת כתר, וכאן במ"ה החדש, לא היה כן, אלא אפילו בזווג דגדלות שלו, שע"י הארת ע"ב יצאה ה"ת ממצח וחזרה למקומה בפה, ויצאו הע"ס בקומת כתר, מ"מ לא הועיל זה, אלא רק לספירת כתר לבד, וכל שאר ט"ס התחתונות לא שבו לראש. ולא עוד, אלא שלא קבלו כלום מזווג זה, כמ"ש הרב, כשנתקן עתיק לא נתקן ממה שלמטה מבחינת עתיק כלום, וכן כשנתקן א"א לא נתקן כלום ממה שלמטה ממנו, וכן או"א, וכן זו"ן, כנ"ל. וכבר ידעת שורש של מ"ה החדש, שהוא המסך דגוף דנקודים, שהעלה את הרשימות דו' המלכים, וד' אחורים דאו"א וישו"ת, ואחורי נה"י דכתר והביא אותם לראש הס"ג. לבחינת המצח, שהיא בחינת בינה דגלגלתא דס"ג, ויצאה עליו קומת ו"א דהתלבשות, וקומת מלכות דעביות, מבינה דכתר ולמעלה, כנ"ל (דף תרי"ג ד"ה וכבר) ולפי שמקום הזווג הוא בינה דכתר, ע"כ קבלו שם בחינת אחורים דבינה, והמה נתקנו אב"א, בסוד תיקון קוים, שהם נקראים ג' גו ג'. כי משום שאין כאן אלא מקומת המלכות דעביות, ע"כ, אין כאן אלא קומת נה"י, כי קומת חג"ת יצאה, היא רק בחינת הרלבשות שאין לה כלים, וע"כ הוכרחו חג"ת להתלבש תוך נה"י, שזה מכונה ג' גו ג', או בחינת עיבור.

והנה מקומת העיבור זו לא נתקן רק בחינת הכתרים שבכל הרשימות שעלו שמה

סדר הקומות, כי צריכים להתחשב גם בבחינות ב"ן שיש בפרצוף. כמ"ש.

כט) העתיק ואריך שהם נקראים כתר דאצילות לוקחים בין שניהם ב' הבחינות: והוא משום שכל עיקרו של המ"ה הוא בשביל לתקן את ב"ן, וע"כ אנו מכנים את שמות הפרצופים לפי היחס שבהם מצד הב"ן. אמנם המצבים של הפרצופים הוא לפי היחס של המ"ה, להיותו בחינת הזכר שבהם, כלומר, שכל האור המושפע בהפרצופים, הוא בחינת מ"ה, כנ"ל, וע"כ ודאי שהוא השולט על הסדור שבהם. ולפיכך כיון שעתיק ואריך הם שניהם בחינת הכתר של הנקודים, נבחינים ע"כ גם לכתר דאצילות. אכן מצבם, הוא בהכרח על פי היחס שבמ"ה שבהם, אשר כתר דמ"ה הוא בחינת הזכר דעתיק, וחכמה דמ"ה הוא בחינת הזכר של א"א, וכבר נתבאר שמסבת עליית ה"ת אל הכתר, יצא גם חכמה מבחינת ראש דכתר, וע"כ, נבחן שפרצוף א"א יש לו יחס של גוף כלפי פרצוף עתיק, להיותו חכמה דמ"ה, והוא מלביש את גוף דעתיק. אע"פ שלפי הב"ן הם שניהם כתר. והוא מטעם הנ"ל, כי המצבים הם בשליטת המ"ה להיותו בעל האור שבפרצופים.

הכתר והחכמה של מ"ה לצד דכורא שבהם וכו': וצריכים להבין היטב את השינוי הגדול הזה שנעשה כאן, אשר הזכר והנקבה של פרצוף אחד, שבהכרח מתחברים להיות במדרגה אחת, יהיו מב' ספירות, ולא עוד אלא שהזכר יהיה מספירת חכמה, והנקבה תהיה מספירת כתר. גם ענין התחלקות ספירת הכתר בין שני פרצופים, ולמה לא

כי העתיק כל צד דכורא שלו נעשה מכתר שהם טעמים דמ"ה. והאריך כל צד דכורא שבו נעשה מהחכמה, שהם נקודות דמ"ה. הרי כי הכתר

אור פנימי

למ"ן. ולא כל הע"ס שיש בכתר, אלא רק מבינה ולמעלה לבד, מטעם שהארת אחורים דבינה שבהם, לא נתנה אותם להתפשט לזו"ן, משום שכחה של האחורים דבינה הוא, רק מטרם שמתפשטת להארת זו"ן, אבל כשמתפשטת להארת זו"ן, כבר היא מוכרחת להפסיק האחורים שלה, ולהודווג בחכמה, לקבל ממנו הארת החכמה בשביל הזו"ן, כנ"ל (דף תק"ב ד"ה ותדע) ולפיכך, נמצאים כאן הזו"ן באותו המצב דז"ת דנקודים, אשר הארת הראש לא הגיעה אליהם מפני הארת אחורים דאז"א. והנך מוצא אשר מלבד, שחכמה יצאה מבחינת ראש לבחינת גוף, אלא גם זו"ן דכתר עצמו, יצאו ג"כ מבחינת ראש לבחינת גוף, משום שה"ת עומדת בבינה דכתר, כמבואר. ואפילו ההארה דג' גו' לא הגיעה להם.

דקטנות, וזו"ן דכתר לא חזרו לראש, אלא שע"י קבלתם הקומה של ראש ממעלה למטה, נתגדלו הכלים, באופן, שחג"ת דגוף נעשו לכח"ב, ונה"י לחג"ת, ויצאו להם נה"י חדשים. אמנם נשאר בבחינת גוף ולא חזר עליהם תורת ראש כמו שהיה באז"א דנקודים. ולכן אע"פ שנתקן עתיק בקומה שלימה דע"ס עד הכתר, מ"מ לא הגיע מזה כלום לפרצוף א"א, שהרי אפילו גופו עצמו לא חזר לבחינת ראש, ומכ"ש שאר ה"י ספירות התחתונות. וע"כ כל הקומה הזו דכתר, יצאה ונתפשטה רק בספירה האחת דכתר, ושאר הספירות לא קבלו ממנו כלום. ועד"ו היה בספירת חכמה שנתפשטה בעצמה ע"י ב' הזווגים: קטנות וגדלות, לרת"ס ולא הגיע ממנה לבינה כלל. וכר' עד"ו.

ובזה תבין שאלו הע"ס בקומת כתר שיצאו בקומה דהסתכלות עיינין של אז"א, הכוללות בתוכן כל שאר הקומות שיצאו בנקודים, באות כאן במ"ה החדש בזו אחר זו, בה' זווגים מיוחדים, דהיינו בכל ספירה קומה מיוחדת, על דרך שנתבאר לעיל. גם לא בקומה שזה כמו שהיה בהסתכלות עיינין דאז"א, אלא בזו למטה מזו: שרק בעתיק יצאה קומת כתר, ובא"א יצאה קומת חכמה, ובאז"א קומת בינה, ובזו"ן קומת ז"א. והוא מטעם, כי כל תחתון יוצא מבחינת הגוף דעליון, להיות הה"ת, ממעל לו, כנ"ל. ונמצא קומת א"א, שנבנת בערך הכתר לבחינת גוף, ואינה נחשבת לבחינת ראש, אלא מבחינת ספירת החכמה, ונמצא א"א חסר בחינות ג"ר דיחידה, כי מבחינת האור דיחידה נחשב לגוף. כמבואר. וכן אז"א, נחשבים לבחינת גוף כלפי א"א, שהוא חכמה, והמה נחשבים לראש רק מבחינת הזווג החדש שנעשה על המסך דבחי"ב, שהוא בינה. ומ"מ כל ג' הפרצופים: עתיק,

ועוד ענין אחד נוסף כאן במ"ה החדש, כי מתוך שה"ת עלתה לכתר, קבלה הפרסא התחזקות גדולה, כי כל עוד שהיתה הפרסא מבחי' ה"ת בעינים לא היה לה כח להתקיים גם בשעת הזווג דגדלות, דע"ב ס"ג. כי בעת שירד האור החדש דזווג ע"ב ס"ג והוריד הה"ת מעינים לפה, ובקע לפרסא, והאיר בנקודים, כנ"ל בחלק ו' הנה אז לא עצרה הפרסא כח לעכב על האור שלא יתפשט לבי"ע. כי ע"כ היתה השבירה כנודע. ועתה שנכפלה כח הפרסא מסבת ה"ת שעלתה בכתר. היא נתחזקה ביותר, באופן, אשר אפילו הזווג דגדלות המוריד הה"ת ממצח אל הפה אינו מבטל את הגבול דקטנות של הפרסא במאומה, אלא רק הכלים מתגדלים.

ולפיכך גם האור החדש שירד מהזווג דע"ב ס"ג, שהוריד הה"ת ממצח לפה, ויצאו הע"ס דראש דעתיק בקומת כתר, לא נתבטל מחמת זה הגבול הקדום

דאצילות לבדו, שהם בחינת עתיק ואריך, לוקחים הכתר והחכמה של מ"ה לצד דכורא שבהם, ושניהם נקראים כתר דאצילות בלבד.

אור פנימי

מתחלה את מלך הדעת, ואחר הודככות לבחי"ג הוציאו מלך החסד, וכו' כנודע. וע"כ רק הקומה שממטה למעלה, שיצאה ע"י המ"ן דיסוד א"ק, היא הנחשבת לבחינת ראש דו"ן, אבל לא הקומות שיצאו מטרם המ"ן מבחינת פב"א, שהמה אין להם יחס לזו"ן, משום שאין להם חלק בבחינת ה"ת, כמבואר.

והנה נתבאר שאותן הע"ס שיצאו לאו"א דנקודים בקומת כתר, יש לחלק בין הג"ר שבהן, שאין להן שייכות עם זו"ן, אל הזו"ן שבהן שהן נחשבות לראש של זו"ת דנקודים. ובוזה תבין שאותם הג' פרצופים הראשונים: עתיק, וא"א, ואו"א, שיצאו בנקודים, אין להם שייכות עוד לזו"ן דאצילות, להיותם מבחינת ג"ר שבראשיהו דאו"א דנקודים. ובוזה תבין שיש כאן ג' בחינות בע"ס דנקודים, שיש הפרש גדול ביניהם בדרך תיקונן: בחינה הא' היא בחינת הקטנות שיצאה בנקודים, ע"י עליית ה"ת בעינים, דהיינו כמה שיצאו מעצם אצילותם, שהיא בחינת אב"א לבד. ב' היא, בחי' פב"א שיצאה בנקודים, ע"י הארת הטבור דא"ק, שהורידה ה"ת מעינים דכתר דנקודים אל הפה דנקודים, והחזירה או"א לראש, אשר אמא עדיין נשארת באחורים לאבא, אע"פ שנעשית בחינת ראש לגמרי, משום כי חפץ חסד הוא. וההפרש מן בחי"א לבחינה ב' הוא, כי בהבחינה הא' שהיתה הה"ת ממעל לאו"א, לא היה לאו"א אלא קומת גו"ן, כנודע, אבל עתה יש להם קומת כתר, להיות הה"ת במקומה בפה, אמנם אמא, אע"פ שיכלה לקבל אור החכמה, מ"מ חפץ טבוע יש בה מכח טבע אצילותה באור ישר, אשר היא חושקת רק לאור דחסדים, כנודע. ויש אמנם ריוח מזה לזו"ת דנקודים, שעתה הן

וא"א, ואו"א. נחשבים לפרצופים שלמים מן ראש וגוף, כי א"א יש לו ראש וג"ר עכ"פ מהווג החדש דבחי"ג. ואו"א יש להם ראש וג"ר מהווג החדש דבחינה ב' בדומה לפרצופי געסמ"ב דא"ק, שכל תחתון הוא גוף לעליון, אמנם מבחינת עצמו יש לו ראש גמור כנודע.

מה שאין כן זו"ן, כיון שיצאו רק בקומת ז"א, שהוא נפש רוח, ע"כ חסר להם ג"ר לגמרי, ויצאו בבחינת גוף בלי ראש. והנך רואה ההתמעטות הגדולה שנעשה בסבת עליית ה"ת למצח, כי מלבד שנתחלקו הספירות, ויצאו כל ספירה וספירה בקומה מיוחדת לפי עצמה, הנה גם יצאו זו למטה מזו, עד שגרם ליציאת ז"א בחוסר ראש. אבל באור חדש שירד מהווג דע"ב ס"ג בנקודים. יצאו ע"י זו באו"א ע"ס כח"ב זו"ן שהיו כולם קומתם שוה עד הכתר. ואפילו המלכות שבהם.

ונוסף על הנ"ל, צריכים לזכור שיש הפרש גדול בין כלים דג"ר של הנקודים אל הכלים דזו"ת דנקודים. כי הכלים דג"ר הם מבחינת ה"ר, ואין בהם מבחינת ה"ת. והכלים ההם יצאו ע"י הארת נה"י דא"ק דרך הטבור, שעל ידי זה ירדה ה"ת שבעינים דכתר לפה הנקודים, וחזרו או"א לבחינת ראש, אלא משום שאמא חפצה בחסדים, עדיין אינה מחזרת פניה לאבא לקבל חכמה זולת ע"י מ"ן. ואלו הג"ר הם מבחינת כלים דאו"א, שאין בהם מה"ת כנ"ל (חלק ו' בהסתכלות פנימית אות ט') אמנם הכלים דזו"ת יצאו ע"י מ"ן דל' ונקודה מן היסוד דא"ק, שמ"ן אלו השיבו לאו"א פב"פ, ונודווגו על המ"ן והוציאו קומת ע"ס ממטה למעלה בקומת כתר, הנקרא הסתכלות עיינין דאו"א, ומשם ולמטה הוציאו ז' המלכים:

(ל) והנה או"א שהם הנקראים חכמה ובינה דאצילות. בין שניהם, אינם לוקחים רק הבינה של מ"ה, שהם בחינת התגין דמ"ה. וז"א דאצילות ונוקבא, שהם שבעה ספירות תחתונות דאצילות, לוקחים בחינת האותיות דשם מ"ה, שהם ג"כ שבעה ספירות תחתונות דשם מ"ה: הששה לוקחים ז"א, והז' לוקחה נוקבא. והרי נתבאר היטב, חילוק הי"ס דמ"ה בי"ס דאצילות. ונמצא, שאינם מכוונות ביחד.

(לא) והנה משם ב"ן נעשה כל צד הנוקבא שבאצילות. כי עתיק לוקח לעשות נוקבא שלו את הטעמים דב"ן, והם חמשה ספירות ראשונות שבכתר דב"ן, כנודע, כי כל ספירה כלולה מעשרה. וגם לוקח ג"ר

אור פנימי

(לא) עתיק לוקח לעשות נוקבא שלו, את הטעמים דב"ן, והם ה"ר שבכתר דב"ן: כבר נתבאר לעיל בדיבור הסמוך שע"ס דנקודים שיצאו שם בבת אחת אינן יכולות להתקן במ"ה החדש, רק בזו אחר זו. וע"כ כשנתקן עתיק שהוא ספירת כתר, לא יכול להתברר כלום מבחינת חכמה. ע"ה. ולפיכך לא נתחברה בחינת מחצית הכתר התחתונה של הנקודים לבחינת עתיק דמ"ה, משום שהיא בחינות הנה"י דכתר שנתלבשו למוחין באו"א, וע"כ ירדו ממדרגת כתר למדרגת חכמה, ושוב אינם ראויים להתחבר בכתר דאצילות בהראש הא'. ומה שאומר שהן ה' ספירות ראשונות, הכונה היא, שהן מחצית המדרגה. כי מעת עלית ה"ת בעינים נתחלקו כל המדרגות לבי' חצאים: גו"ע, ואח"פ. אשר רק מחציתה העליונה נשארה במדרגתה, שהם גו"ע, אבל מחציתה התחתונה יצאה לבר מן המדרגה, ונחשבת לתחתונה ממנה, כמ"ש הרב בע"ח שער מ' דרוש ח'. וזה לשונו, וזה כלל גדול שתבין בו הכל, כי לעולם פרצוף ה' הוא החצי דעליון. עכ"ל. והוא מפתח היותר חשוב בהחכמה, הצריך להיות תמיד מול העינים. כי רוב קשרי החכמה מתבארים בזה. ובאמת אין בחלק העליון אלא בי' ספירות שהן מה שיצאו

יכולות לקבל בחינת אור דחסדים מאמא בשלימות, שהן בחינות הע"ס בקומת ז"א, המתפשטות אליהן מאמא שחורה לראש. וזכור זה.

והבחינה הג' היא, בי' הראשים שיצאו בג"ר דנקודים בבחינת פב"פ, דהיינו על המ"ן דל' ונקודה שקבלו מן היסוד דא"ק, ובחינת הממעלה למטה שלהם, הנקראות ז"ת דנקודים.

והמובחר שבהם, היא הבחינה הא' דהיינו אב"א, שנשאר באו"א דנקודים. שהם לא סבלו מן השבירה כלום. כנ"ל. ואחריהם הוא הבחינה הב', דהיינו ג"ר דאו"א שיצאו בבחינת פב"א, להיותם נקיים מה"ת, כנ"ל, וכן הארת הרוח נפש שנתפשטה מהם לז"א, הם ג"כ באותו המעלה. וע"כ בבי' הבחינות הנ"ל, יש הבחן גדול, כי אחר שנתקנו באצילות נשאר תיקונן בקביעות, ואין פגם התחתונים גורם להם שום הסתלקות. מה שאין כן בבחינה הג', להיותה באה ע"י המ"ן דיסוד א"ק, שהיא בחינות ו' ונקודה, דהיינו שיש שם בחינת ה"ת, ע"כ אין תיקונה קבוע, אלא כל התיקונים הבאים בבחינה הזאת, הם בעולה ויורד לפי מעשה התחתונים. וזכור כל הנ"ל, שהיא הקדמה להבין על ידה המשך דברי הרב שלפנינו.

מספירת חכמה, וארבע ראשונות מבינה דב"ן, וכל זה לנוקבא, ועוד לוקח לנוקבא הנזכר שבעה כתרים של שבעה תחתונות דב"ן. ואריך לוקח חמשה אחרונות דכתר דב"ן לצורך נוקבא. ואבא לוקח שבעה תחתונות דחכמה דב"ן. ואמא לוקחת ששה תחתונות דבינה דב"ן. וזו"ן לוקחים כל ה' תחתונות דב"ן חוץ מהכתרים שבהם שלקחם עתיק.

אור פנימי

יצא משם, אלא בשעה שאמא פונית פניה לאבא. כמ"ש הרב לעיל (דף שכ"ו. ובאו"פ דף שכ"ט ד"ה וזה אמרו) עש"ה. וז' הכתרים של ז"ת דב"ן שלקח עתיק דכורא לקחם רק לבחינת הגוף שלו, כמ"ש זה להלן.

ואריך לוקח חמשה אחרונות דכתר דב"ן, וכי ואבא לוקח ז"ת דחכמה דב"ן, ואבא לוקחת ה' תחתונות דבינה דב"ן, וזו"ן לוקחים כל ה' תחתונות דב"ן: כדי להבין החיבורים האלה דמ"ה וב"ן, ואת החיבור של הקצבות האלו שנתן להם הרב, הכרח הוא להאריך קצת, וליתן מושג נאמן בעשר ספירות דאצילות בהקפון, איך הן מסובבות ויוצאות זו מזו, הן חלק המ"ה שבכל אחת, והן חלק הב"ן שבכל אחת, והחיבור המחויב להן בכל ספירה וספירה. ונחזור על הדברים, שכבר נתבאר עד הנה, בדרך קצר. כי תחלת הכל היה עליה המ"ן בכללות לג"ר דנקודים ומשם לראש הס"ג, עד שעלתה ה"ת למצח דס"ג, כי המסך לא נתעבה זולת בעביות המצויה בכתר, שעביות דקה כזו אינה מוציאה כי אם קומת מלכות בלבד, שבשביל תיקון קוין שבה נקראת נה"י. אמנם יש שם ג"כ בחינת התלבשות דהבחינה האחרונה, שהיא קומת ז"א דהתלבשות. וע"כ נבחן שחג"ת מלוכשים בכלים דנה"י. שזה נקרא ג' גו ג', או עיבור דעתיק. וע"י היטב לעיל דף תר"ח ד"ה עיבור. ודף תר"ט ד"ה והעטם.

והנה עיבור זה דעתיק הוא באמת בחינת עיבור המתקן לכללות המ"ן שעלו שם. כמ"ש באו"פ הנ"ל. כי ע"כ היה בסוד עיבור י"ב

מתחלת אצילותו, הנקראות גלגלתא ועינים, ובחלק התחתון שיצא לחוץ מן המדרגה יש ג' ספירות שהן: בינה, ז"א, ונוקבא. אלא להיותן ב' ספירות העליונות, נחשבות למחצית.

וגם לוקח ג"ר מספירת חכמה, וארבע ראשונות מבינה דב"ן: וטעם הדבר כי ידעת שמקום עמידת הראש דעתיק דמ"ה, הוא במקום הפה דנקודים ולמעלה עד הטבור דא"ק. כנ"ל (דף תרי"א ד"ה אמנם) דהיינו במקום עמידת ג"ר דנקודים. ולפיכך כל מה שנשאר בג"ר דנקודים אחר שביה"כ לקחם הזכר דעתיק המלבישים שם, שהוא מה שיצא מתחלת אצילותם, שהוא באמת בחינת הקטנות דג"ר ובחינת אב"א, אמנם להיותם בחינת גלגלתא ועינים של המדרגה, ע"כ מכנה אותם בשם ג"ר, כי כל ענין הגדלות אינו אלא החזרת בינה וזו"ן אל המדרגה, כי ע"י הורדת ה"ת לפה שבים בינה וזו"ן אל המדרגה, ואז קונים ג"ר דגדלות. הרי שעצם מה שיצא בקטנות הוא ג"ר, דהיינו גלגלתא ועינים ועצם התוספות הבא בעת הגדלות, הם בינה וזו"ן, לפיכך מכנה הקטנות בשם פנים או ג"ר, והגדלות, בשם אחורים או ז"ת. והבן זה היטב.

ונתבאר שעתיק דכורא להיותו מלביש במקום ג"ר דנקודים, ע"כ הוא לוקח לבחינת נוקבא שלו, כל מה שנשאר שם מג"ר הללו. אמנם מבינה, שהיא אמא דנקודים, לוקח ד' ספירות הראשונות, דהיינו גם חסד של בינה. והוא מטעם, שאור החסד נמצא תמיד בבינה, בעת היותה באחורים לאבא, ואינו

* (לב) אחר שביארנו כי עתיק יומין הדכורא שבו, נעשה כולו מכתר דמ"ה החדש שהם הטעמים דמ"ה. והנוקבא שבו נעשית מה' ראשונות דכתר דב"ן שהם טעמים דב"ן. וגם מג"ר דחכמה דב"ן, ומד' ראשונות

אור פנימי

והנה הבנין של הקטנות דעתיק נעשה מהתכללות המסך בה"ת מעצמותה, שהיא היותר מובחר שבמ"ן ורשימות, כנודע, שמבחינת הזווג כל העב יותר הוא משובח יותר. אלא מטעם החולשות שבהמסך, שאין לו אלא בחינת כתר מעביותו, ע"כ העלה הה"ת לכתר, אל המצח שהוא בינה דכתר, כנ"ל. ומכאן יצאה קומת העיבור דעתיק, כנ"ל.

והגורם לזווג דגדלות דעתיק, הוא שארית המ"ן שנשאר שם בראש הס"ג בלי תיקון כל שהוא, כי מבחינת המ"ה לא יצא אלא קומת נה"י, שנתחברה עם מחצית העליון דכתר ב"ן, בתיקון קוים אב"א. ושאר המ"ן, שהם כל ד' האחרים דאור"א וישסו"ת וז' האורות דז"ת נשארו בלי הארה כלל. ומ"ן אלו גרמו לזווג ע"ב ס"ג, שהארת ע"ב הורידה ה"ת ממצח לפה, וכיון שה"ת ירדה במקומה, חזר ונתעורר בהמסך העביות דבחי"ד, ואור העליון שנודווג עם המסך הוציא קומת כתר. ואחר שהוכר העביות דנקודים שיש בהמסך, חזר המסך לפה דנקודים, והוציא ע"ס דראש בקומת כתר. ממטה למעלה, מפה דנקודים עד הטבור של א"ק, דהיינו באותו המקום של ג"ר דנקודים. (כנ"ל דף תרי"א ד"ה אמנם.) וכבר נתבאר, שבחינת הגדלות הזו, היא בחינת פב"א, כי חו"ב שבע"ס הללו אינם פב"פ בלי מ"ן, כנ"ל, ולכן לא נתפשטה עוד קומת כתר דראש לבחינת גוף, משום שבינה דראש עומדת אב"א עם חכמה, וע"כ לא ירד לגוף

חדש. וע"כ העלה תכף כללות הכלים של ז' המלכים מן ביי"ע אל נה"י דאצילות. בסוד עיבור כללי אל הכלים. כדברי הרב לעיל (דף ת"ר אות ג') אמנם הוצרך ג"כ לעיבור פרטי, שכל תחתון מתתקן בו על ידי העליון שלו. כנ"ל בדברי הרב (דף תרי"ג אות כ') ונקרא ג"כ זווג דקטנות. ואח"ז היה זווג דגדלות כנודע, אכן תדע, שיש כאן בזווג דגדלות ב' בחינות: פב"א, ופב"פ. כי אין התחתון נולד אלא מזווג פב"פ דעליון, וע"כ יש להבחין כאן ג' זווגים: א' זווג דקטנות, שהוא אב"א ועיבור, ב' הוא זווג דגדלות שהיא הורדת ה"ת ממקום המצח, והוא בחינת פב"א, כי אין בחינת פב"פ אלא ע"י מ"ן, כמ"ש היטב לעיל בחלק ז'. ג' הוא הזווג שעל המ"ן שעלו אל הנוקבא, שהוא פב"פ.

גם ידעת שכל אלו הקומות היוצאות ע"י זווגים דקטנות וגדלות שבאצילות, מכונות בשם מ"ה החדש, ולא עוד, אלא אפילו בחינות המסך והעביות של הרשימות, שהם רק מספירות של ע"ס דנקודים, שהם ב"ן ודאי, מ"מ הן נחשבות לכלים דמ"ה. והוא מטעם שעליהן יצא הזווג מאור העליון והן מודדי הקומות שבאצילות, וע"כ נעשו בהכרח לכלים למ"ה, כי המסך שבמלכות של ראש מתפשט לע"ס מינה ובה, ונעשה כלים אל הע"ס דתוך וסוף הנקראים גוף. כנודע. אלא רק האורות כלומר הרשימות, והניצוצים, והכלים הישנים, שכבר שמשו בהלבשת האורות בזמן המלכים, בהג"ר והז"ת, המה מכונים בשם ב"ן, וזכור זאת.

דבינה דב"ן, ומז' כתרים דז"ת דב"ן. נבאר עתה ענין א"א, כי י"ס של הדכורא שבו נעשה כולו מחכמה דמ"ה החדש, שהוא נקודות דמ"ה,

אור פנימי

בחינת ג"ר גם לגוף דעתיק. וכשהוכרה העביות דאח"פ דכתר, מבחינת הנקודים, ממה שהיו שם בחינת מוחין לחו"ב דנקודים כנ"ל, הנה אז ירד משם לבחינת גוף דעתיק. והוציאו ע"ס ממטה למעלה בקומת חכמה, וג"כ מבחינת פב"א. כמו הראש דעתיק מטרם עלית מ"ן.

ומה שלא יצא בקומת כתר, הוא משום, שבחינת העביות החשובה יותר שהיא בחי"ד, כבר שאב פרצוף עתיק לעצמו, וע"כ לא נשאר בכללות המ"ן, כי אם עביות דבחי"ג. והנה הקומה שיצאה על עביות דבחי"ג, נקראת מ"ה החדש, והכלים דאח"פ דכתר שכבר שמשו בעת המלכים למוחין בחו"ב של הנקודים, הם נקראים ב"ן, והם נוקבא דא"א. אמנם עדיין לא נתפשטו לבחינת גוף שלהם, וזלת רוח נפש, מטעם שבינה דראש דא"א היא באחורים אל חכמה, כנ"ל בעתיק.

וכיון שנתקנו אח"פ דכתר דב"ן בבחינות ג"ר לנוקבא דא"א, הנה הגיעה ממנה הארת העיבור לז"ת דחכמה ובינה דנקודים. שהם בחינת אח"פ, דחו"ב שלקח עתיק. כי בחינת גו"ע דחו"ב דנקודים לקח עתיק, שהם בחינות הקטנות שנשארה אחר שביה"כ, ואח"פ, שהם האחורים דחו"ב שנתבטלו, הנחשבים לז"ת, המה שקבלו עתה הארת העיבור מהנוקבא דא"א, כי יש אל הנוקבא דא"א שהיא אח"פ דכתר, קשר ישר עם אח"פ דחו"ב, מעת המלכים, שאז היו מתלבשים אלו באלו, ואח"פ דכתר היו המוחין שלהם, וע"כ גם עתה היה מהראוי אשר אח"פ דחו"ב יעלה לראש דא"א, וילבישו את אח"פ דכתר שמה, באופן ששניהם יתקנו בתיקון אחד. אלא מכח חוזה הפרסא, אינם יכולים לעלות כנ"ל. אמנם

אלא בחינת רוח נפש לבד, שהיא קומת ז"א, בלי הארת חכמה.

ותדע, שכאן הגיעה הארת העיבור לחצי כתר התחתון, כי ידעת שבי' חצאי הכתרים האלו, היו בגדלות ג"ר דנקודים למדרגה אחת. אלא מסבת שבירת המלכים, שחזרה ה"ת לעינים, ע"כ, שוב נתחלקו בי' חצאי הכתר לבי' מדרגות: עליונה ותחתונה, שגו"ע נשאר בהמדרגה, ואח"פ יצאו משם לבחינת תחתונה, ולפיכך עתה שע"י הזווג החדש דע"ב ס"ג, שוב ירדה ה"ת למקום הפה, א"כ שוב נעשו בי' חצאי הכתר למדרגה אחת.

ועכ"ז לא חזרה מחצית התחתונה דכתר לראש דעתיק, והוא מטעם חוזה הכפול שנעשה עתה בהפרסא, כנ"ל (דף תרכ"ב ד"ה ובתחלה. ע"ש) אמנם קבלה הארה במקומה למטה, והארה זו היא הארת העיבור דא"א בנה"י דעתיק, שהיא מהראש דעתיק מבחינת פב"א, להיות מחצית הכתר העליונה שבה לגמרי לבחינת ראש, מכח קומת הכתר שבוזר דעתיק, שהשפיע לה בחינת אח"פ חדשים כמ"ש במקומו, וע"כ גם אח"פ הישנים מבחינת ב"ן קבלו עכ"פ תיקון גדול, אלא משום שבינה דעתיק עדיין נמצאת באחורים לאבא, ע"כ אין אח"פ הללו יכולים לקבל יותר אלא הארת עיבור לבד. והבן היטב. והנה נתבאר, ראש וגוף דעתיק ובחינת העיבור דא"א.

ואחר שנשלם א"א, שהוא חצי התחתון דכתר, בכל הבחינות דעיבור, ונולד בבחינת רוח נפש, אז עלה למ"ן לראש דעתיק, דהיינו לחצי כתר העליון, שהיא נוקבא דעתיק, ואז גרם בזה, שבחינת בינה דעתיק החזירה פניה לחכמה דעתיק, ונעשה הזווג פב"פ, בחו"ב דראש עתיק. והגיעה

וְנוֹקְבָא שְׂבוּ נַעֲשִׂית מַה' הַתַּחְתּוֹנוֹת דְּכֹתֵר דְּבִין בְּלִבְד, שְׁנַת־פֶּשְׁטוֹ וְנַעֲשׂוּ י"ס גְּמוּרוֹת שְׁבִנוֹקְבָא.

לג) והנה בחינת הדכורא דא"א, היא מבוארת. ולכן נבאר עתה בחינת הנוקבא, כי היא אשר נעשית מהבירורין של המלכים דב"ן. וצריך לבאר מציאות בירור זה ועמו יתבאר ג"כ כל כללות הא"א כולו, דכורא ונוקבא, כי כל האצילות לא נתברר ולא נתקן אלא ע"י עבורים, וכל פרצוף נתקן ונתברר ע"י הפרצוף העליון והגבוה ממנו, אשר ע"י שהיה מזדווג בנוקבא היה מברר החלקים הצריכים לזה התחתון, והיו שם בנוקבא בבחינת עיבור י"ב חדש, והוא נתקן.

אור פנימי

ואחר שנשלמו הראש דא"א בבחינת ג"ר דבינה, מבחינת פב"א, הגיעה הארת רוח נפש אל הגוף דא"א, גם הגיעה הארת עיבור לז"ת דנקודים, והוא משום שיש להם יחס דפרצוף אחד ראש וגוף מזמן המלכים, כנודע. ואחר שנשלמו הז"ת בכל הבחינות דעיבור נולדו ויצאו לחוץ בבחינת רוח נפש.

והנה נתבאר ראש וגוף דא"א, גם בחינת הקטנות דזו"ן. שמ"ה דזו"ן הוא הארת העיבור שקבל מראש דא"א, ונבחן לז"ת דמ"ה, וב"ן דזו"ן הוא ז"ת דנקודים. כנ"ל.

לג) וכל פרצוף נתקן ונתברר ע"י הפרצוף העליון והגבוה ממנו: כמ"ש לעיל בדיבור הסמוך, שהן העיבור והן הזווג דגדלות דכל תחתון נעשה בהעליון ממנו: כי ב' הזווגים דעתיק נעשו בראש הס"ג. וב' זווגים דא"א נעשו בראש דעתיק. וב' זווגים דא"א נעשו בראש דא"א. וזווג זו"ן נעשה בראש דא"א. כנ"ל בטעמו ונימוקו.

שהיה מזדווג בנוקבא היה מברר החלקים הצריכים לזה התחתון: כנ"ל בדיבור הסמוך, שכל הבירורים מתוך הרשימות והכלים דב"ן, נעשו ע"י זווג דכר ונוקבא דפרצוף העליון. אשר הנוקבא דעליון העלה

בשביל כך המה מקבלים הארת הנוקבא דא"א במקומם למטה, והארה זו נבחנת להארת עיבור. מטעם שבינה דראש דא"א עדיין בבחינת אחורים על חכמה, וע"כ המה מקבלים רק הארת העובר בלבד. והנה נתבאר גדלות דראש וגוף דא"א, מבחינת פב"א. ובחינת העיבור דחכמה ובינה דאצילות, הנקראים או"א.

ואחר שנשלמו או"א דאצילות, שהם ז"ת דחו"ב דב"ן, בכל הבחינות דעיבור, ונולדו בבחינת רוח נפש. מפאת הארת הראש דא"א בבחינת פב"א. הנה אז עלו או"א למ"ן אל הנוקבא דראש דא"א, שהיא אח"פ דכתר ב"ן. וגרמו בזה, שבינה דראש דא"א החזירה פניה לחכמה דראש א"א פב"פ. ונזדווגו חו"ב דראש א"א פב"פ, ואז הגיעה הארת ג"ר גם לגוף דא"א. ואחר שהוכרה העביות בז"ת דחו"ב שעלו למ"ן הנה חזרו למקומם בגוף דא"א, והוציאו קומת בינה ממטה למעלה, מבחינת העביות, ויש ג"כ קומת חכמה מבחינת התלבשות, כנודע. וגם הם היו בבחינת פב"א, כנ"ל אצל עתיק וא"א. ומה שלא יצאו בקומת חכמה הוא, מפני שהעביות דבחי"ג כבר שאב א"א מכללות המ"ן, ולא נשאר בהם זולת העביות דבחי"ב. וקומת בינה שיצאה על בחי"ב, נקראת מ"ה החדש, ובחינת הכלים דז"ת דחכמה ובינה נקראת ב"ן.

לד) ונמצא, כי עתיק יומין ב' הבחינות שבו, שהם הדכורא והנוקבא, נזדווגו יחד, והעלו את ה' החלקים דכתר דב"ן התחתונים, בסוד מ"ן, וביררום בין אורות. ובין בחינת הכלים, והיו שם בבחינת עיבור ד"ב חדש, ושם נתקן א"א.

לה) ונבאר תחילה ענין פרצוף א"א, איך מתחלקין בו י"ס שבו, כי ט' ספירות הם בחינת א"א, כי הנוקבא לא נתגלית בו כנ"ל, וכל בחינת א"א היא נקראת כתר של כללות האצילות כולו, וזה הכתר נחלק לט"ס, וכללות זה הוא הנקרא א"א. וכבר ביארנו, ענין התלבשות

אור פנימי

יציאת אח"פ לחוץ עוד לא יכול להתגלות בראש הס"ג עצמו, כן לא נגלה ענין זה גם בעתיק, אלא רק בא"א, הדומה בערך אל הדיקנא דס"ג דא"ק, שכל הנעשה מכח הזווג הדבר גם בא"א ועתיק, שכל הזווגים הנעשים בעתיק לצורך מוחין דאצילות, אינם מתגלים בעתיק עצמו, רק בא"א. כמ"ש ענין זה לעיל דף שצ"ב באו"פ ד"ה והנה עש"ה. והנה נתבארו ב' הפרצופים דעתיק וא"א, שהם בחינת שורשי מוחין לאצילות, דוגמת ס"ג דא"ק ודיקנא שלו, שהם שורשי השיתוף דה"ת בהעינים.

וכמו בס"ג דא"ק, אחר שהוכרו הרשימות שהן בחינת גוף המה ירדו למקומן בגוף למקום הטבור דא"ק, ושם נגלו המוחין דה"ת בעינים בבחינת ראש. כן הדבר גם כאן באצילות שאחר שנעשו הזווג בא"א ועתיק, על המ"ן שעלו לצורך המוחין, הנה הם יורדים למקומם בגוף, לחזה דא"א, לגילוי המוחין במקומם הראוי, והם נקראים או"א דאצילות, דהיינו המוחין.

ובזה תבין ענין התחלקות או"א דאצילות לד' בחינות של או"א. רק צריך שתזכור היטב כל המתבאר בענין עלית המסך שנזדכך מגוף הס"ג לבחינת התחדשות הזווג בראש הס"ג, עד ביאתו אל הו"ת דנקודים. המובא בב' החלקים הקודמים.

אליה את הבירורים המתיחסים אליה, מבחינת מה שהיו עמה במדרגה אחת בעת המלכים, והזכר דעליון תיקן אותם בהארתו.

לה) וכל בחינת א"א היא נקראת כתר של כללות האצילות כולו: וצריך שתדע, כי ג' הבחינות כוללות יש בכל פרצופי אצילות: א' היא, בחינות השרשים למוחין. ב' הוא, בחינות מוחין עצמם. ג', בחינת זו"ן המקבלים את המוחין. וענין זה מתחייב כאן, מכח פרצוף העליון שהוא ס"ג דא"ק, כנודע, שכל הכחות שישנם בעליון מתחייבות להמצא גם בתחתון הימנו.

והנך מוצא שם, בהתחלת השרשת השיתוף דמדת הרחמים בדין, דהיינו עלית ה"ת בעינים דס"ג, שהוציאה את אח"פ מכל המדרגות לחוץ. הנה ראש ס"ג דא"ק עצמו קבל את השיתוף הזה אל הע"ס דראש שלו, ובו יצא התחלת הזווג הזה דה"ת בעינים, אע"פ שהוא עצמו לא נתמעט כלום ממדרגתו מחמת עליה זו, מ"מ נעשה לשורש, לבחינת השיתוף הזה, אשר בחינת שבירת המדרגה, נתגלה בו בסוד שערות דיקנא. ולפיכך, יצא גם באצילות כנגדו, ב' בחינות שורשים, שנקראים עתיק, וא"א. אשר שורש לכל המוחין הבאים בשיתוף מדת הרחמים בדין, הוא עתיק, בדומה לראש הס"ג דא"ק, שבו נעשה הזווג דה"ת בעינים, וכמו שדבר

כל פרצופי האצילות זה בתוך זה, עד שנמצא כי אין מתגלה מכל פרצוף רק רישיה לבד, ואז כל אלו הראשין שהם זו למטה מזו, מצטיירים כולם יחד בבחינת פרצוף א', הכולל כל האצילות בכללות, ואז כיון שמכל א"א לא נתגלה בלתי לבוש רק הכתר שלו, כי אף החכמה שבו היא סתימאה גו האי כתר, ולכן כל א"א אינו נקרא רק כתר לבד. ואח"כ תכף תחתיו, באים ב' רישין דא"א מגולים, ונעשים בחינת חו"ב דכללות האצילות. ותחתם בא רישא דז"א עד טיבורו, ונעשה גוף אל האצילות בכללות. ואח"כ מתגלית נוקבא דז"א ונקרא מלכות דכללות האצילות. ואמנם אין לך פרצוף שאין בו כללות י"ס, ומתלבשין תוך פרצוף אחר בבחינת גופיה לחוד, וכן הב' בג' וכן כולם.

(לו) ונבאר סדר אלו הט' ספירות המתחלקות בו בא"א. הנה נשתנה א"א מכל השאר, כי כל שאר הפרצופין בין דעתיק ודא"א ודז"ן, רישא דילהון הוא חד גלגלתא, שהוא בחינת הכתר שבפרצוף, כי כתר לשון כותרת, כמו על כן רשע מכתיר את הצדיק, ר"ל מקיף אותו, והגלגולת הוא כעין כותרת אחת המקיף על כל בחינת הראש, ובגו האי גלגלתא

אור פנימי

החזה דס"ג, שהוא הפה דמ"ה העליון הנ"ל. וג"ר דנקודים, שבהן ב' ראשים: כתר ואו"א. שמקומם מסיום הת"ת עד הטבור דא"ק. ותדע, שאלו ג' הראשים הנ"ל שיצאו ע"י הזווג על הרשימות דנקודות דס"ג, הם מכוונים כולם ישו"ת, והם ג' בחינות ישו"ת. ונקראים כן מטעם שכתב הרב לעיל (דף שצ"ז) שבחינות הס"ג המעורבות במ"ה וב"ן הפנימים דא"ק, נקראות תמיד בשם ישו"ת, והנקיות מעירוב זה, נקראות בשם או"א עלאין. ע"ש. וכיון שאלו יצאו על הרשימות דבחינות נקודות דס"ג, הרי בהכרח שמעורבים בה"ת של מ"ה וב"ן דא"ק. אלא שיש בהם ג' מדרגות: כי ישו"ת הא' העומד מטבור ולמעלה דא"ק, הוא המובחר מכולם, משום שה"ת משמשת בו מלמטה למעלה, ונדע, שאין העביות יכולה לפעול משהו למעלה ממקור היותה. ולפיכך נבחן ישו"ת זה שהוא עוד נקי מה"ת, ואינו

ונוכר הדברים בקיצור. כי המסך שעלה מגוף הס"ג, היה כלול מג' בחינות רשימות: מרשימות דטעמים דס"ג (ע"י לעיל דף תנ"א אות כ"ד) שעל זווגם יצא מ"ה העליון דס"ג, שאחר הזווג ניכר מקומו מן הפה דס"ג עד למעלה מטבור דס"ג, וכיון שטעמים דס"ג לא ירדו מעולם למטה מטבור ולא נתערבו כלל בנה"י הפנימים דא"ק, ע"כ אין בו מבחינת ה"ת כלום, ונבחן לאו"א עלאין כדברי הרב לעיל (דף שצ"ו אות ו').

בחינה השניה דרשימות, הן הרשימות של הנקודות דס"ג, שהן ט"ת דס"ג שנתפשטו מטבור ולמטה עד סיום רגלי א"ק, אשר נתערבו שם בנה"י הפנימים דא"ק ונכללו מה"ת. ועל זווגם יצאו הע"ס דנקודים מסוד ה"ת בעינים, שהוציאו אח"פ מכל המדרגות. ואחר זווגם בראש הס"ג, ניכר מקומם בטבור דא"ק, ויצא הראש הא' מטבור ולמעלה עד

אית תרי מוחין, הנקרא חו"ב של הפרצוף ההוא: חכמה בימין, ובינה בשמאל. ואלו ה' הם עיקר המוחין. אמנם מכללות שניהם נעשה המוח הג' למטה מהם, ומכריע באמצעם, והוא הנקרא דעת שבפרצוף. ומה שאינו נכנס בכלל הי"ס של הפרצוף, נבארהו בע"ה, וכל אלו, התלת מוחין הוי"ן, ויתבן גו האי גלגלתא הנקרא כתר, ולבתר הכי, אתפשטן שבעה ספירות תתאין: חג"ת נהי"מ בגופא, זו ע"ג זו בדרך קוים, כנודע. (זו) אמנם בהאי גלגלתא דא"א, לא אית בגווה, רק חד מוחא לחוד, והוא הנקרא חכמה דא"א. ועם היות כי גם חכמה זו, והאי מוחא, יש בו בחינת תלת מוחין, כמו שנבאר אח"כ, עכ"ז כל שלשתם אינם רק

אור פנימי

והנה נתבאר ב' הבחינות של האצילות: שהן שרשי מוחין דאצילות הנקראים עתיק וא"א, שהמה מתיחסים אל ראש דס"ג דא"ק. ואל הדיקנא שלן, ששמה נעשה הווג על המסך, רק בבחינות התכללות לצורך התחתון, ואחר שהוכרה העביות שבמסך מחויב לירד למקומו, ועל דרך זה נעשה הווג בעתיק וא"א, דהיינו רק בבחינות התכללות, וזה מכונה בשם שורש למוחין בלבד. גם נתבאר הבחינה השניה, שהיא או"א דאצילות שהם המוחין הגמורים של האצילות. אבל אינם או"א עלאין, אלא רק ישסו"ת הרביעים המתחסים אל היססו"ת הד' דס"ג דא"ק, שהם או"א דנקודים כנ"ל. ועל דרך זה יוצאים גם כאן ד' בחינות או"א והרביעים הם המוחין דאצילות, כלומר, שהם מתלבשים בזו"ן דאצילות הנחשבים למקבלי המוחין, כי עליהם סובב כל דבר השיתוף הזה, כי אין הנהגת העולם אלא מזו"ן, כנודע. אמנם אע"פ שבארנו ד' בחינות באו"א, מ"מ אינם נחשבים, רק לשתי בחינות בעיקר, כי או"א עלאין הם בחינה אחת, וכל ג' המדרגות של ישסו"ת נחשבות ג"כ לבחינה אחת.

וזו"ן דאצילות שהם מקבלי המוחין, המה מתיחסים, לזו"ת דנקודים שנולדו מן המ"ן דיסוד דא"ק, הנקראים שורק. והם מתחלקים באצילות לב' בחינות: לזו"ן

נחשב אפילו לנקודים, אלא דומה לגמרי לבחינת טעמים של ס"ג, כלומר לאו"א עלאין, ומ"מ הוא ודאי שפל מהם, כי עכ"פ יש לו האורות הבאים מזווג ה"ת, ועכ"פ נחשב לשורש אל הנקודים, משא"כ המ"ה העליון הנ"ל, שהוא בחינת או"א עלאין, אינם נחשבים אפילו לשורש אל הנקודים, כי אין להם כלל מאותם האורות, שיש להם איזה שייכות אל ה"ת בעינים. כנ"ל.

מדרגה ב' היא הראש ה' דנקודים שנקרא כתר, ולהיותו בחינות אח"פ של ישסו"ת הא', ע"כ כח הה"ת כבר שולט בו, והוא נחשב ע"כ לבחינת נקודים, אלא רק שהוא עצמו נחלק על הע"ס שלו לבחינת גלגלתא ועינים, ואח"פ, שהם ב' ראשים, לכן נחשב הכתר גם כן, שה"ת משמשת בו מלמטה למעלה בבחינות נקבי עינים שלו. וע"כ עיקר השליטה של ה"ת בעינים, מתגלה בעיקר בהראש הג' הנקרא או"א דנקודים. והנה נתבאר ג' מדרגות דישסו"ת: שישסו"ת הא' כמעט נקי לגמרי מה"ת, אלא נחשב לשורש דשורש. וישסו"ת ה' שהוא כתר דנקודים, הוא נחשב לשורש אל המוחין שהם או"א, שבהם הה"ת בשליטה, אבל הוא עצמו נבחן עוד שה"ת מלמטה לו, וישסו"ת הג' שהם או"א דנקודים המה יחשבים לבחינת הנקודים ממש, דהיינו לבחינת ה"ת בעינים שבהם מגולה זה בכל השליטה.

בחינת החכמה עצמה, ואם כן נמצא, דבהאי רישא דא"א לא היה רק חד גלגלתא שהוא הכתר דא"א, ובגווה חד מוחא שהיא חכמה דא"א. ואמנם הבינה דא"א, לא יכלה לעמוד שם בבחינת רישא.

לח) וטעם הדבר, כי הנה נתבאר, כי בחינת נוקבא דעתיק נעשית מה' ראשונות דכתר דב"ן, אשר מעולם לא היה בהם שום ביטול אפילו פגם כלל ועיקר. אמנם בא"א בנוקבא דיליה, התחיל בה בירור המלכים,

אור פנימי

בירור המלכים: כבר נתבאר לעיל בדיבור הסמוך, אשר עתיק וא"א יש להם יחס כמו ראש דס"ג ודיקנא שלו, ולפיכך לא בירר עתיק בשביל הנוקבא שלו מן הב"ן, רק אותן הבהינות שלא שלט בהן שום פגם מחמת השבירה. כי ענין הה"ת בעינים, שאנו מבחינים בירידת המדרגות של הס"ג דא"ק, כנ"ל, הנה הוא בערך דומה, לבחינת הרשימות דב"ן שהמדרגות שלו יורדות לפי מדת הפגם שנפגמו מכח שבירת הכלים. וכמו שראש הס"ג, אע"פ שבו נעשה התכללות הווג דה"ת בעינים, מ"מ בו עצמו לא ניכר כלל העירוב הזה, כן העתיק המתיחס אליו, אינו יכול לקחת לבנינו שום בחינה מן הב"ן שנפגמה במשהו מחמת שבירת הכלים וע"כ לא לקח מהב"ן, כי אם מבחינת הקטנות שלו, דהיינו כל מה שיצא בו מעצם אצילותו, דהיינו רק מחצית העליונה דכתר ב"ן, כלומר בחינת הגלגלתא ועינים שבו לבד, שהמה לא קבלו לתוכם כלום אפילו מהארת נה"י דא"ק שיצא דרך הטבור בבחינת חולם שממעל לאותיות. שמשום זה אין בו מבחינות ז"ת דנקודים ולא כלום, כי הארת החולם דרך הטבור, היא השורש אל הו"ת דנקודים, משום שאור זה ירד מזווג דע"ב ס"ג הנעשה על המ"ן דנה"י דא"ק, שעלו אליהם. ונה"י דא"ק נחשבים לשורש לזו"ן דנקודים, כי על המ"ן שלהם הוציאו אר"א את ז"ת דנקודים.

והנה הארה זו שיצאה דרך הטבור לכתר

הגדולים ולזו"ן הקטנים והוא, לפי שיצאו ב' בחינות בו"ת דנקודים, שהן, ד' המלכים דחג"ת מן אר"א, וד' מלכים תנה"מ מישסו"ת. וע"כ, יצאו דוגמתם גם באצילות, כי זו"ן הגדולים מיוחסים לדחג"ת. וזו"ן הקטנים מיוחסים לתנה"מ.

וזה אמרו, כל אלו הראשים שהם זו למטה מזו, מצטיירים כולם יחד בבחינת פרצוף א' הכולל כל האצילות בכללותו דהיינו כנ"ל, שכל פרצופי אצילות מתגלים בעיקר רק בזו"ן, כי זה החידוש מוחין שנעשה באצילות, בבחינת שיתוף מדת הרחמים בדיון, שהם צריכים לגלות דבר הנהגת שכר ועונש בעולם הזה, כל זה שייר רק לזו"ן לבד, כי בהם נוהג ענין זה, שבשעה שהתחתונים זכאים, המה מעלים מ"ן, ומתגלים המוחין בזו"ן, ובשעה שאינם זכאים, המוחין מסתלקים. אבל למעלה מזו"ן אין מעשי התחתונים פוגמים כלל. הרי שעיקר המוחין הם לקבלת הזו"ן, אלא בכדי להשפיעם לזו"ן, המה מתחייבים להשתלשל בשמונה הפרצופים הקודמים, שהם: עתיק ונוקבא וא"א ונוקבא, לבחינות שורשים למוחין. ואר"א וישסו"ת לעצם בחינות המוחין. כי ז"א לא יוכל לקבלם כי אם מן ישסו"ת הד' כנ"ל. ונמצא שכולם הם פרצוף אחד בתפקיד אחד בלבד.

לח) נוקבא דעתיק נעשית מה"ר דכתר דב"ן, ובר' בא"א בנוקבא דיליה התחיל בה

כי נעשתה מחמשה אחרונות דכתר דב"ן, שהיה בהם קצת פגם, ומשם ואילך היו הפגמים הולכים ונוספים בשאר הפרצופים כנזכר שם. ולכן ברישא דעתיק, שלא היה שם פגם כלל, היה יכולת אל הבינה שבו, לקבל האור העליון דא"ק הנמשך גו רישא דעתיק בהיותה שם למעלה. ולכן עמדה גם היא ברישא דעתיק, ואז גם הדעת הנעשה מחיבור חו"ב עומד גם הוא שם.

לט) אמנם ברישא דא"א, אשר היה בה בירור מהמלכים שהיה בהם קצת פגם, לכן הבינה שלו, להיותה יותר דינין מהחכמה כנודע,

אור פנימי

נשתייר בשלימות, ולא נתבטל ממנו אפילו משהו. „אמנם בא"א בנוקבא דיליה התחיל בה בירור המלכים כי נעשתה מחמש אחרונות דכתר דב"ן שהיה בהם קצת פגם". דהיינו כמו שנתבאר, שא"א נעשה מן בינה וזו"ן דכתר, שכתר הרויח ע"י אור חדש של נה"י דא"ק שהאיר אליו דרך הטבור, אשר אור זה חזר ונתבטל, ובינה וזו"ן דכתר שוב ירדו מראש לו"ק. וע"כ יש בהם פגם. כמבואר.

ומשם ואילך היו הפגמים הולכים ונוספים בשאר הפרצופים: כי הבינה וזו"ן שהרויחה חכמה ע"י אור דנה"י דא"ק שיצא דרך הטבור, נפגם יותר מבינה וזו"ן דכתר, משום שחכמה נשתתפה ג"כ במ"ן דשורק, שהם בחינת ה"ת עצמה. ובינה וזו"ן דבינה דב"ן, נפגמו עוד יותר מחכמה, משום שבינה דנקודים לא המשיכה את בינה וזו"ן שלה ע"י הארת חולם כמו אבא, אלא רק ע"י המ"ן דשורק שקבלה מיסוד דא"ק, שהוא בחינת עצמות דה"ת, שמהם נולדו זו"ן. ובחינות ז' האורות של הו"ת פגומים יותר מכולם. כי המה שנשברו פנים ואחור וירדו לבי"ע.

לט) ברישא דא"א וכו' הבינה שלו וכו' ירדה למטה בבחינת הגרון: פירוש, כי אלו אח"פ שמהם נעשו נוקבא דא"א, הם כלולים

דנקודים, הורידה ה"ת מעינים דכתר לפה דנקודים, והחזירה את או"א לבחינת ראש, שאז הרויח הכתר עצמו, ג"כ, את ג"ר שלו, כי עתה יש לו ע"ס שלמות, כי השיג אח"פ שלו מן חזרת או"א לראשו. משא"כ מטרם שאו"א חזרו לראש לא היה לכתר אלא גלגלתא ועינים לבד, שהם בחינות אורות דרוח נפש כנודע. כי אורות דחג"ת מלובשים בגלגלתא, ואורות דנה"י מלובשים בעינים. ולפיכך הגם שלא נשלם ע"י הארת הטבור דא"ק רק בג' הכלים בינה וזו"ן התחתונים, מ"מ מבחינת האורות המה השיבו לו כח"ב דאורות. והנה בינה וזו"ן אלו שהרויח הכתר ע"י הארת נה"י דא"ק, נחשבים כלפי עתיק בבחינת סיגים, משום שבהם קרה ביטול בעת המלכים, ונפלו בחזרה לבחינת ו"ק. שהוא המכונה ביטול נה"י דכתר. כנודע.

וע"כ נתן עתיק את בינה וזו"ן דכתר הללו לא"א, להיותו מתיחס לבחינת הדיקנא דס"ג, למקום הגילוי של הקטנות שנמצא בראש הס"ג, וע"כ קיבל א"א בחינות בינה וזו"ן דכתר דב"ן הנפגמים, לבחינת הנוקבא שלו.

וזה אמרו „בחינת נוקבא דעתיק נעשית מה"ר דכתר ב"ן אשר מעולם לא היה בהם שום ביטול אפילו פגם כלל ועיקר" דהיינו כמ"ש, שנעשה מבחינת הקטנות דכתר, שיצאה בו מעצם אצילותו, שזה

כי תמיד מהבינה דינין מתערין מינה, כי היא נוקבא, לכן לא יכלה לקבל אור העתיק המתלבש גו רישא דא"א, במקום גבוה ברישא, שהאור שם רב וקרוב אל העתיק, ולכן ירדה למטה בבחינת הגרון דא"א, ובהיותה שם יותר ברחוק, היה בה יכולת לקבל אור העתיק.

(מ) ואמנם בשאר הפרצופין שלמטה מן א"א, היה יכולת בבינה שלהם לעמוד בראש הפרצוף. והטעם, כי אור העתיק הוא האור הגדול

אור פנימי

וזה אמרו, „לכן ירדה למטה בבחינת הגרון דא"א, ובהיותה שם ברחוק היה בה יכולת לקבל אור העתיק" כי בירידתה בגרון מקבלת המוחין שלה בלתי קבועים, שלפעמים מתחברת עם הראש לפרצוף אחד ויש לה מוחין דג"ר מא"א, ופעמים אינה מחוברת, ואז אין לה המוחין. כמ"ש זה לפנינו, ובאופן כזה הוא ראוי לקבל.

ועוד טעם ג', כמ"ש הרב משום „כי תמיד מבינה דינין מתערין מינה" פירוש, כי ידעת שהפגמים הולכים ונוספים בהפרצופים, (כמ"ש הרב כאן באות ל"ח. ועי' באו"פ לעיל דף תרכ"ד ד"ה ובוה תבין). כי ג' בחינות יש בהם: א' מה שיצא בתחלת אצילות, שהמה לא נפגמו כלום, ואלו לקח עתיק. ב', מה שיצא בנקודים על ידי הארת החולם דרך הטבור דא"ק, שמשם באו הג"ר בבחינת פנים באחור. וג' היא הארת השורק מיסוד דא"ק. שמשם באו הג"ר מבחינת פב"פ. וג' בחי' אלו נזהגות רק בג"ר דנקודים, ואח"כ יש בחינות ז"ת דנקודים, שהם נשברו פנים ואחור. ע"ש. והנה המובחר מבחינת אחורים דא"א, הוא הבא מהארת החולם, ע"י הארת הטבור, והנה הארה זו של החולם, לא הגיעה לאח"פ מבחינת הבינה, ואפילו באח"פ דכתר, משום שבינה לא השיבה פניה לאבא לקבל ממנו הארת חכמה, ולהשלים האח"פ שלה, בטרם שהגיעה אליה המין דשורק שקבלה מיסוד דא"ק. הרי שכל בחינות אח"פ דבינה, הוא מהארת ה"ת,

מע"ס: גו"ע, ואח"פ, הנבחרים ג"כ לפנים ואחורים, כי יש בהם ב' בחינות: אחת, במה שנצטרפו להשלים אח"פ דכתר, וזה נבחן לבחינת גלגלתא ועינים שבאח"פ הללו. ב' היא במה שנתפשטו להיות למוחין לאו"א דנקודים, שזה נבחן לבחינת אח"פ שבאח"פ אלו. ולפיכך, בעת שנוקבא דעתיק ביררה אח"פ אלו בשביל הנוקבא דא"א, לא ביררה רק בחינת גו"ע, שהם בחינות כתר וחכמה דאח"פ, שהם שייכים לבחינת כתר דנקודים, שהיא נוקבא דעתיק, אבל בינה וזו"ן של אח"פ, שהם נה"י דכתר, שנעשו למוחין לאו"א, הוציאה מראש דנוקבא דא"א, לבחינת מדרגה תחתונה דהיינו לגוף דא"א. כי אחר שנעשו למוחין בחכמה ובינה דנקודים, נחשבו ביותר למדרגות או"א דנקודים, ולא למדרגת הכתר. וע"כ יצאה בינה לבר מראש דא"א.

ומלבד זה יש עוד סבה חשובה שבינה לא יכלה לעמוד בראש דא"א, כי זה הכלל, כל שאינו פגום מצד השבירה, קבל תיקונו מ"מ"ה החדש בשלימות בקביעות, ואינו נסתלק משם לעולם, אבל הכלים הפגומים מצד השבירה, אינם מתקיימים בהם המוחין בקביעות, אלא שהם בעובר ושב. ולכן בחינת אח"פ דאח"פ, דהיינו בינה וזו"ן שלהם, נחשבים לפגומים כלפי הראש דא"א, שקבל קומת חכמה מעתיק, כנ"ל, וע"כ אינה יכולה לקבל אור הגדול הזה בבחינת קביעות בראש דא"א, וע"כ ירדה לבר מהראש.

מכל האצילות, כי בתוכו מתלבש אור הא"ס כנ"ל, ולהיות כי כבר נתלבש עתיק גו א"א, נתמעט האור מאד, וכאשר יחזרו שנית אר"א, להלביש גם את א"א, נמצא אור עתיק מרוחק מהם מאד, ויש יכולת בבינה שלהם לקבל אור העתיק אהרי היותה ברחוק, עם היותה יושבת בראש הפרצוף, ומכ"ש בזר"ן שנתרחקו יותר ויותר.

* (מא) אחר שביארנו ענין א"א, נבאר עתה סדר הי"ס שלו, איך מלבישין את עתיק יומין. וכבר ביארנו לעיל, כי לכן נקרא עתיק יומין, כי ז' יומין דיליה לחוד הם המתלבשין בא"א. וזה סדרם. כתר דא"א מלביש לחסד דעתיק, וחכמה לגבורה, ובינה לת"ת. (מב) וטעם הדבר כי להיותם ג' ראשונות דא"א, שהם בחינת רישא,

אור פנימי

על ידי עלית מ"ן של התחתון. ג', הם נה"י חדשים שנתגלו בו ע"י עלית מ"ן של בן התחתון.

ונבין הדברים על פי סדר אצילות של ג' הפרצופים: עתיק, א"א, ואר"א. כי ידעת, שע"י זיוג ע"ב ס"ג שהוציא הו"ת ממצח והורידה למקומה בפה, יצאו ע"ס בקומת כתר, שזה נעשה מתחלה ע"י התכללות המ"ן של הנקודים בראש הס"ג, ואח"ז שהוכר עביותן של הרשימות, ירדו למקומן לפה דנקודים, וחזרו והוציאו שם ע"ס דראש מפה דנקודים עד הטבור דא"ק, בקומת כתר. שנקרא ראש דעתיק. כנ"ל (דף תרט"ז ד"ה ועתה) והנה זה הספיק לבחינת ראש דעתיק, ולא לבחינת גוף שלו, מטעם שבינה דראש זה, עומדת כדרכה בבחינת אחורים לאבא, וע"כ אינה משפיעה אל הגוף רק בבחינות רוח נפש לבד, ונמצא הגוף חסר ג"ר. והנה נתבאר האצילות דראש וגוף דעתיק. ועתה נבאר את פרצוף א"א.

הנה הפרצוף א"א נברר ע"י הנוקבא דעתיק. כי להיותה בבחינת חצי העליון דכתר הנקודים, דהיינו בבחינת לגלגל ועינים

הנכללת בשורק. וז"ס שמבינה דיגין מתערין מינה. והבן.

(מב) ג"ר דא"א שהם בחינת רישא וצריכה אורה רבה יותר מבנופא וכו': מפני שחג"ת דא"א נעשו מוחין לאר"א הדברים הללו עמוקים מאד, ולאריכות המה צריכים. ותחלה צריכים לדעת שענין התלבשות נה"י דעליון בבחינות מוחין בתחתון, וענין הלבשת התחתון לגוף דעליון, המה ענינים נבדלים זה מזה. כי תראה, שנה"י דעתיק הם מתלבשים למוחין בראש דא"א, ועם זה הראש דא"א מלביש לחג"ת דעתיק, ולא לנה"י דעתיק. וכן באר"א, שנה"י דא"א מתלבשים במוחין בראש דאר"א, ועם זה, הראשים דאר"א מלבישים רק לחג"ת דא"א, ולא כלום לנה"י דא"א. וטעם הדבר, הוא פשוט, כי אלו נה"י דעליון המתלבשים למוחין בתחתון, הם בבחינת נה"י דע"ס דראש דעליון, ואין להם ענין כלל עם הלבשת התחתון אל הגוף דעליון.

ותדע, שיש ג' בחינות נה"י דעליון: א', הם נה"י דע"ס דראש של העליון מעצם אצילותו. ב', הם נה"י חדשים המתגלים בו

וצריכה אורה רבה יותר מבגופא, ולכן כל א' מהם נתלבש בו ספירה

אור פנימי

בחינות המ"ן החדשים, שאין בהם יותר מעביות דבחי"ג. כנ"ל. וקומה ב' נמשכת לבחינת ראש דא"א. למקום החזה דעתיק, שמלבישו מהחזה עד הפה.

עתה תבין ענין התלבשות נה"י דעליון למוחיין בתחתון. כי באמת הם חלקו של התחתון, ואינם ראויים להשאר בעליון. כי הם אותם אח"פ שהשלימו אל הנוקבא דעתיק, בעת הזווג של המ"ן דא"א, כנ"ל. ואע"פ שנצטרפו אליה בעת הזווג, אמנם אינם ראויים להשאר בה, להיותם מבחינת קומת חכמה, גם אחר שהוכר עביות שלהם עצמם, נודע גם פגם שלהם מצת הנקודים, שאינם ראויים להמצא במקום עתיק, כנ"ל. וע"כ המה יורדים ביחד עם קומת ראש דא"א, למקום הגוף דעתיק.

וראוי שתדע כאן מ"ש הרב להלן שכל הפרצופים בעת שגולדים המה גופלים לבריא ויונקים שם מבי"ש תחתונים דנצח והוד דעתיק הנמצאים שם. וטעם הדבר, מפני שהמסך הזה, הכולל לכל הרשימות שבאחורים דנה"י דכתר, וד' אחורים דא"א, וז"ת, הנה המסך הזה הוא מבחינת הגוף דנקודים, שעלה אחר הזדככותו לבחינת ראש דס"ג, כנ"ל. ומשם ירד ממדרגה למדרגה עד שהוציא לכל הפרצופים דאבי"ע. ולכן כיון שהגוף דנקודים האיר בכל בי"ע כנ"ל בחלק ז'. לפיכך מטרם שהוכר עביות הגוף שלו, דהיינו בעוד שהיה נכלל בעביות דראש, היה יכול להיות בבחינת אצילות. אמנם אחר שהוכר עביות דגוף שלו, שאז הזמן של הקומה, לצאת מהתכללות שבראש ולרדת למקומה עצמה דהיינו במקום שהיה מטרם הזדככותו. שזה נקרא לידת הפרצוף, כנודע. והנה אז ניכר בהמסך בחינות הגופניות דנקודים שהיו בו מטרם שנודכר, שהיה אז בבחינות בי"ע. ולפיכך כל קומה

דכתר, שיצא בתחלת אצילותו, אשר עתה ע"י חיבור שלה עם המ"ה השיגה ג"ר דכתר, היא חזרה והמשיכה את אח"פ שלה שמזמן הנקודים, דהיינו הנה"י דכתר שנתבטלו אז מחמת העלמת ג"ר דכתר, ועתה שהשיגה שוב הג"ר ע"י המ"ה החדש, הגה חזרה והמשיכה אותם אליה להשלמת הע"ס הישנות שלה. ואח"פ אלו להיות בהם גם מבחינות נה"י דא"ק, דהיינו מהארת הטבור דא"ק ויסוד דא"ק, ע"כ נעשו למ"ן שמה, וגרמו החזרת פב"פ אל הבינה דעתיק עם החכמה. כנודע שביאת הזו"ן במקום בינה, מעוררים תמיד אל הבינה שתחזור פנים לאבא, כדי להמשיך הארת חכמה בשביל זו"ן, שיש לה קשר עמהם להספיק להם הארת חכמה, מצד היחס של בינה וזו"ן דע"ס דאוי"י. ונודע, שבמ"ן אלו לא נשאר בהם רק בחי"ג דעביות. כי הבחי"ד שהיתה בכללות המ"ן לקחם עתיק, ע"כ לא יצאה עליהם זולת קומת חכמה, כמ"ש באו"פ הנ"ל.

ונמצא שנוקבא דעתיק קנתה מחמת הזווג הזה החדש שיצא בה, בחינת אח"פ שלה שמזמן הנקודים, דהיינו ששוב גשלה כע"ס שלמות גו"ע ואח"פ, אלא לא בקומתה שיש לה ממ"ה שהיא קומת כתר, אלא רק בקומת חכמה. ונבחן עתה שיש בנוקבא דכתר ב' בחינות של נה"י: אחת, נה"י דכתר שיש לה מכלים דמ"ה. השניה, נה"י דקומת חכמה שהשיגה עתה ע"י המ"ן החדשים דאח"פ.

והנה מהזווג הזה נמשכים ב' קומות למטה, א' הוא, אל הגוף דעתיק עצמו, כי אחר שהבינה דראש חזרה פב"פ, הגה מגיעה הארתו אל הגוף ג"כ. ומרויח עתה הגוף בחינות ג"ר, אלא רק ג"ר דקומת חכמה ולא קומת כתר כמות שהיא בהראש, שהרי הזווג פב"פ הנעשה בראש, היה רק על

אחת גמורה, של העתיק, אך זו התחתונות גופא דא"א, אינן צריכין אור רב כמו הראש, ולכן הג' האחרונות דעתיק יספיקו להאיר בהם. וזה סדרן, עצמות נה"י דעתיק בחג"ת דא"א כנזכר, וגם זה הוא מפני שחג"ת דא"א נעשין אח"כ מוחין בג' ראשונות דאבא ואמא ולכן עיקר הארתם

אור פנימי

לא נשאר בהרשימות זולת עביות דבחי"ב כי והבחי"ג לקח א"א לעצמו, כנ"ל. וע"י זווג זה יצאו שתי קומות, כנ"ל גבי עתיק. אחת לגוף דא"א עצמו, שהיה מקודם רק בבחינת נפש רוח, שלא היה יכול לקבל מראש שלו, משום הבינה העומדת באחוריים לאבא, ועתה על ידי המ"ן מאו"א, שחזרו פב"פ, קבל גם הגוף דא"א את הג"ר, אלא שהם ג"ר דבחי"ב, ולא מבחי"ג כמו שיש לו בראש. וקומה ב' יצאה לראש דאו"א, אשר המ"ן הם שלהם.

וגם כאן נבחן שנה"י דא"א נתלבשו בראש דאו"א, דהיינו בחינות אח"פ, שנוקבא דא"א לקחם מהמ"ן, להשתלם עמהם בע"ס בעת הזווג, כנ"ל אצל עתיק לצורך א"א. ובעת שנולדו או"א דהיינו שהוכר המסך שלהם, ירדו גם כן לבריאה, מאותו הטעם הנזכר בא"א. ובחינות נה"י והמוחין נשארו בגוף דא"א. עד שע"י היניקה חזרו לאצילות והלבישו לחג"ת דא"א, או חזרו וקבלו בחינות הנה"י והמוחין שבהם.

וצריך שתדע, שאין א"א יכול להודווג על המ"ן דאו"א, רק כשנתחבר ונעשה פרצוף אחד עם עתיק. כמ"ש הרב להלן. והוא מטעם שנוקבא דא"א היא רק חצי הכתר התחתון דנקודים, כנ"ל, שהיא בחינת נה"י לבד. וכדי לברר המ"ן דאו"א ולהודווג עליהם, מוכרח להיות הכתר בשלימות כמו שהיה בעת הנקודים, בעת שנתלבש באו"א דנקודים למוחין. ולא עוד אלא שעיקר הזווג נבחן על שם הנוקבא דעתיק, כי חצי התחתון דכתר בשעה שמתחבר עם חצי העליון הרי הוא בטל ונכלל בעליון למדרגה אחת שלמה, ואין

וקומה שיצאה על המסך הזה, הוכרחה לבא לבריאה בשעת לידתה, שפירוש, בשעה שהוכר עביותה.

אלא ע"י יניקה מב"ש תחתונים דנצח והוד דעתיק שהמה בבריאה, חוזרים וקונים בחינת אצילות שבהם, עד שעולים ומלבישים אל הגוף דעליון, כמ"ש במקומו. והנה כן קרה גם לא"א, כי אחר שהוכר עביות דגוף אשר בהמסך שהיה בו גם מבחינות ביי"ע, הוכרח לצאת מבחינת ראש דעתיק, ולבא למקום בריאה, מתחת הפרסא דאצילות. שזה נקרא לידת הפרצוף, כנ"ל. ונמצא שבחינות נה"י דמוחין שקבל מהעליון נשארים בגוף דעתיק, ואחר שא"א ינק מב"ש תתאין דעתיק, וחזר לאצילות והלביש את חג"ת נה"י דעתיק, הנה אז חזר וקבל את נה"י דראש עליון, שנתלבשו בו למוחין. והנה נתבאר, שתחלת קבלת א"א לנה"י דעתיק, היה בעוד שהיה כלול בזווג דראש דעתיק, אמנם כיון שבעת לידתו הוכרח לרדת לבריאה, ע"כ הוא מוכרח לחזור פעם שנית ולקבלם מחג"ת דעתיק.

ועד"ז היה אצילות או"א ע"י הנוקבא דא"א. כי או"א נעשו מבחינת ז"ת דחו"ב דב"ן, דהיינו אח"פ שנתבטלו מאו"א אחר שאבדו ג"ר שלהם. ומתוך שז"ת דאו"א אלו היו בזמן הנקודים במדרגה אחת עם הנה"י דכתר דנקודים, וגם התלבשו בהם בבחינות מוחין, ע"כ אחר שהנוקבא דא"א, שהיא בחינת נה"י דכתר נקודים קבלה בחינות ג"ר ע"י הזווג דעתיק, המשיכה אצלה גם בחינת א"פ דאו"א, לבחינת מ"ן, ונודווגו א"א ונוקבא על המ"ן הללו פב"פ, כנ"ל אצל עתיק, והוציאו ע"ס בקומת בינה, כי

בחג"ת דא"א להאיר אל מוחי או"א. ואח"כ מן היסוד דעתיק, יצא אור לבד, ונתפשט בנה"י דא"א.

(מג) ובוה תדע הסיבה למה שנודע ונתבאר, כי כל בחינות נה"י, של איזה פרצוף מהפרצופים הם באים תמיד בסוד תוספות ואינן עיקרים,

דראש דעתיק: א' הם נה"י דע"ס דראש עתיק, מעצם אצילותו עצמו, שהם מקומת כתר. ב', הם נה"י דע"ס דראש עתיק, שיצאו בו מתוך התכללות של המ"ן דא"א, והם נה"י דקומת חכמה, והם מתלבשים במוחין דראש דא"א. ג', הם נה"י דע"ס דראש עתיק שיצאו בו מתוך התכללות של המ"ן דא"א, והם נה"י דקומת בינה, והם מתלבשים בגוף דא"א בחג"ת שלו, שאו"א מלבושי החג"ת דא"א מקבלים המוחין דג"ר ע"י נה"י דעתיק אלו המלובשים בחג"ת דא"א.

וזה אמרו, „כי להיותם ג"ר דא"א שהם בחינת רישא, וצריכה אורה רבה יותר מבגופא, ולכן כל אחד מהם נתלבש בו ספירה אחת גמורה של העתיק" כלומר, חג"ת דעתיק אשר הם משפיעים המוחין דראש בקומת חכמה כנ"ל, דהיינו ע"י חזרתו לאצילות ומלביש את החג"ת דעתיק, ע"כ הוא צריך לכל ג' הספירות חג"ת דעתיק, שהם הנעשים לכח"ב שבו, ועיקר הארתו דא"א בא מהם. „אך זו התחתונות, גופא דא"א, אינם צריכים אור רב כמו הראש, ולכן ג' אחרונות דעתיק יספיקו להאיר בהם" דהיינו כנ"ל, שנה"י דעתיק המאירים בגוף דא"א, המה הארה נמוכה מקומת חכמה דא"א, ואינם אלא מקומת בינה, גם הם עומדים שם בעיקר להאיר הארת ג"ר באו"א, כנ"ל. וזה אמרו „וגם זה הוא מפני שחג"ת נעשו אח"כ מוחין בג' ראשונות דא"א, ולכן עיקר הארתם בחג"ת דא"א, להאיר אל מוחין דא"א. דהיינו כמבואר, שנה"י דעתיק המתלבשים בגוף דא"א, משפיעים המוחין דג"ר לאו"א.

(מג) אין לנה"י שלו קל מה שיפמכו

התחתון עולה אפילו בשם. כנ"ל בדברי הרב (דף שצ"ח).

ולפי זה נמצא, שעתיק משפיע ב' מיני מוחין בשביל א"א: א' הם לצורך ראש דא"א, שהם ע"ס בקומת חכמה, כנ"ל, והם מלובשים בנה"י דעתיק שנתגלו מחמת הזווג הזה בראש דעתיק, כי נה"י אלו יורדים עם המוחין יחד לא"א, מחמת שאינם ראויים לעתיק, כנ"ל. ומוחין שניים עתיק משפיע, בשביל הגוף דא"א. כי הגוף דא"א, אינו יכול לקבל בחינת ג"ר מראשו עצמו, להיותם בחינת פב"א, אלא רק על ידי עליית המ"ן דא"א, חוזרים עתיק ואריך לפרצוף אחד, גם חו"ב דראש חוזרים פב"פ, ואז יורדים ומושפעים ג"ר לגוף דא"א, כנ"ל. וכיון שגם הזווג הזה נחשב ג"כ על שם עתיק, הרי שאפילו המוחין דגוף מושפעים מזווג העתיק. אלא שהם מקומה נמוכה, להיותה ממ"ן דא"א, שהיא רק בחי"ב. ועם זה תבין, שגם המוחין דבחי"ב שבגוף דא"א הם מלובשים ג"כ בנה"י דעתיק, דהיינו באח"פ, שהנוקבא דעתיק השתלמה בהם בעת הזווג דקומה זו דבחי"ב.

והנה נתבאר ב' הזווגים דעתיק לצורך א"א, וב' בחינות נה"י דעתיק, המתלבשים בא"א. שנה"י דעתיק מקומת חכמה מתלבשים בראש דא"א, ונה"י דעתיק מקומת בינה מתלבשים בגוף דא"א. ובוה תבין גם כן, שאחר יניקת או"א, בעודם בבריאה, מב' שלישים תחתונים דנו"ה דעתיק, שבוה קונים כח לעלות לאצילות ולהלביש לחג"ת דא"א כנ"ל. הנה אז הם מקבלים הנה"י עם המוחין שלהם, מבחינת הנה"י דעתיק המלובשים בחג"ת דא"א.

והנך מוצא כאן, ג' בחי' נה"י דע"ס

כי לכך נקראים לבר מגופא. והטעם, כי בראש פרצופי האצילות שהוא א"א אשר בו מתלבשין ונאחזים כל שאר פרצופי האצילות, כנ"ל אין לנה"י שלו על מה שיסמוכו בו בעתיק יומין, לפי שהו' דעתיק לבד נתלבשו בד ראשונות דא"א, ואין בנה"י דא"א רק הארה לבד, היוצאות מיסוד העתיק ומתפשט בהם, ולכן נמשך הענין הזה בכל נה"י של כל שאר פרצופין.

(מד) ואמנם פעם אחרת ביארם לי מורי ז"ל יותר בביאור. באופן זה. כי הנה נודע, דכל שוקא אית ביה ג' פרקין כנוצר בזוהר ויחי, אך היסוד אין בו רק שני פרקין שהם היסוד והעטרה שבו, ונמצא כי

אור פנימי

(מד) דכל שוקא אית ביה ג' פרקין וכו' ונמצא שנשארו ב' פרקין תתאין בנה"י דעתיק וכו': כבר נתבאר, ההבדל בין התלבשות נה"י דעליון למוחין בתחתון, להלבשת התחתון לגוף דעליון, כי התלבשות נה"י דעליון למוחין בתחתון, או בבן התחתון, פירושם, נה"י דע"ס של ראש, שהם אותם הנה"י שהשלימו אל הראש דעליון בע"ס, בעת התכללותם בזווג דראש דעליון, כנ"ל בדיבור הסמוך. אמנם הלבשת התחתון לעליון, היינו לחג"ת נה"י דגוף עליון, שהוא משום שהתחתון הוא תמיד במדרגה אחת עם הגוף דעליון. כנ"ל.

ובזה תבין, כי שתי שמועות המובאות כאן בשם הרב, אינן סותרות כלל זו לזו. כי מה שאומר לעיל, כי נה"י דעתיק מתלבשים רק בחג"ת דא"א, ולא כלל בנה"י, אלא רק הארה יוצאת מיסוד דעתיק ומתפשטת בנה"י. טובבת על בחינת התלבשות נה"י דעתיק למוחין בחג"ת דא"א, בשביל הראש דא"א שמלבישים החג"ת ההם. כמ"ש לעיל בארוכה. ומה שאומר כאן שנה"י דעתיק מתלבשים גם בנה"י דא"א, כמו בחג"ת דא"א. שהשלישים העליונים מתלבשים בחג"ת דא"א והשלישים האמצעים מתלבשים בנה"י דא"א. טובב על בחינת הלבשת התחתון לעליון, שהוא ודאי

בו בעתיק יומין, לפי שהו' דעתיק לבר נתלבשו בד ראשונות דא"א: כלומר שנה"י האמיתיים דעתיק, דהיינו נה"י דראש עתיק מעצם אצילותו, שהם בקומת כתר, כנ"ל בדיבור הסמוך ע"ש. הנה נה"י הללו אינם מתלבשים כלל בא"א, כנ"ל. אלא רק מבחינת הגוף שלו, שהם מקומת חכמה, שיש בחג"ת דעתיק. שהם בחינת ז"ת דעתיק, כנ"ל. וכיון שכן, נמצא א"א עצמו, שהוא בחינת כתר דנקודים הוא חסר נה"י דכלים וג"ר דאורות. כי ג"ר שלו הן ממדרגה הנמוכה ממנו. וכיון שא"א הוא נחשב לכתר הכללי דאצילות, והוא חסר ג"ר שלו, נמצאות על כן כל המדרגות דאצילות, היורדות אחריו, שהן חסרי נה"י דכלים וג"ר דאורות, כי ג"ר דכל אחת, הן ג"ר של מדרגה התחתונה הימנו, וג"ר של עצמו חסרים לו, כמו שנתבאר אצל א"א. וזה אמרו, שכל בחינת נה"י של איזה פרצוף מהפרצופים הם באים תמיד בסוד תוספות, ואינם עיקרים" כי אין הפרצוף קונה הנה"י של עצמו אלא על ידי התחברותו והתכללותו עם העליון לפרצוף אחד. כנ"ל בדיבור הסמוך, אצל א"א הנעשה פרצוף אחד עם עתיק בסבת המ"ן דא"א שקבל. והארה זו נחשבת בסוד תוספת ואינה עיקרית בפרצוף, אלא בעולה ויורד כמ"ש עוד לפנינו בע"ה.

שני פרקין עלאין דנ"ה דעתיק, אתלבשו בח"ג דא"א: נצח בחדס בימין, והוד בגבורה בקו שמאל, והיסוד בת"ת דא"א, ושני פרקין אמצעים דנ"ה דעתיק בנ"ה דא"א. ועטרת יסוד דעתיק ביסוד דא"א, ומלכות דעתיק במלכות דא"א, כי צריך להעשות ממנה פרצוף שלם של הנוקבא, לכן לקחה מדה א' שלימה. ונמצא שנשארו שני פרקין תתאין דנ"ה דעתיק למטה מכל הנ"ה דא"א, ונשארו מגולים.

(מה) ונדע, כי רגלי א"א מסתיימין בסוף עולם האצילות, ונמצאו אותם תרין פרקין תתאין דנ"ה דעתיק בעולם הבריאה, מגולים בלי לבוש, ואלו נתחברו יחד ונתלבשו במלכות דא"א, ונעשו שם אליה

אור פנימי

(מה) הנמצאו אותם תרי פרקין תתאין דנ"ה דעתיק בעולם הבריאה: הנה דברים אלו מתמיהים לכאורה, כי מה גרם לדבר התחלקות נה"י דעתיק לג' שלישים באופן כזה, עד שלא יספיק בעדם עולם האצילות ויכרחו ב' שלישים האחרונים לצאת לעולם הבריאה. גם למה לא נתלבשו כל ג' השלישים בחג"ת נה"י דא"א, ומה הם היחס של השלישים העליונים עם חג"ת דא"א, והשלישים האמצעים עם נה"י דא"א. אכן הדברים האלו עמוקים מני ים, ונבארם כאן לפי המקום. ותדע כי המקור של התחלקות השלישים באופן זה, נמשך מנה"י דא"ק, כי נתבאר לעיל (בהסתכלות פנימית חלק ו' דף תמ"ז אות י"ד. ועי' גם בדף תנ"א אות כ"ז) אשר מפאת צמצום ב' דא"ק, שנתחברו ב' ההין הראשונה והשניה יחד, נתעלה נקודת הצמצום שהיתה במקום עולם הזה בבחינת מלכות דע"ס דנה"י דא"ק אל המקום של ספירת בינה דע"ס דנה"י דא"ק, באופן שג' הספירות בינה וזו"ן דע"ס דנה"י דא"ק, נשארו למטה מסיום הקו דא"ס ב"ה, דהיינו למטה מנקודת הצמצום, והם שנעשו למקום ג' העולמות: בריאה, יצירה, עשיה. עשיה. בב' המקומות הנ"ל.

מליש עד סיומו של העליון דהיינו עד סוף האצילות, כי כל פרצופי האצילות מסתיימים בשה. ונמצא, שאפילו הנה"י דתחתון מלישים בהכרח, למקצת הנה"י דעליון.

אמנם לעיל שהמדובר הוא מבחינת התלבשות נה"י דעליון בתורת מוחין, ודאי הוא שנה"י דעתיק אינם מלוכשים רק בחג"ת, להארת המוחין דא"א, שהם מלישים שם. אבל לנה"י דא"א, ששמה מלישים זורין, אין לנה"י דעתיק שום שייכות עמהם, להתלבש בהם להארת מוחין, כי המוחין דזורין באים רק ע"י התחברות א"א ואר"א, ואין בהם מבחינת עתיק אלא רק הארה בעלמא. וזה שמדייק הרב לעיל „אשר עצמות הנה"י דעתיק בחג"ת דא"א וכו', ולכן עיקר הארתם בחג"ת דא"א להאיר אל מוחי אר"א, ואח"כ מן יסוד דעתיק יצא אור לבד ונתפשט בנה"י דא"א דהיינו כמבואר בדיבור הסמוך, שרק אר"א עולים למ"ן בראש דעתיק בצירוף א"א, וע"כ לוקחים עמהם העצמות דנה"י דעתיק, שנתגלו על ידי התכללותם בזווג ההוא, אבל זווג דזורין אינה נעשה שם אלא רק בא"א בצירוף אר"א. כנ"ל. כמו שיתבאר עוד לפנינו.

ב' דדים בשני צדדיה. ואלו הם סוד דדי בהמה, שהם למטה ברגלים, ומהם היו יונקים המלכים שירדו בכריאה קודם שנתקנו במקומם: בא"א,

אור פנימי

שנעשה בנה"י דא"ק המה רק בחינות תוספות עליהם. באופן שלא נעשו שום שינוי בנה"י הראשונים דא"ק, אשר גם עתה המה מסתיימים בנקודה דעוה"ז, בסו"ה ועמדו רגליו על הר הזיתים.

ונודע אשר פרצוף עתיק דאצילות, הוא אמצעי בין א"ק לפרצופי אצילות, ובו משמשת עצמות המלכות דא"ק, שהיא בחינת ה"ת מטרם הצמצום, שה"ס המלכות הגנוזה ברדל"א, ואין עצמותה מתגלית במשהו ככל פרצופי האצילות, שהיא משום היותה מדת הדין בלי השיתוף. דמדת הרחמים, שהיא ה"ר. וע"כ גם הוא מסתיים בנקודה עוה"ז כמו הנה"י הראשונים דא"ק מטרם צמצום הב', שה"ס השיתוף דמדת הרחמים בדין. ונמצא שנה"י דעתיק מתחלקים לג' שלישים, ע"ד שבארנו לעיל בע"ס דנה"י דא"ק. אשר ב' השלישים העליונים דנה"י, שהם: כח"ב, חג"ת. עומדים באצילות, ומסתיימים בשוה עם כל פרצופי אצילות, דהיינו על גבול החדש דצמצום ב'. והשלישים התחתונים שהם נהי"מ, כבר נמצאים למטה מסיום האצילות, ומתפשטים בבי"ע עד לנקודה דעוה"ז. כמו נה"י דא"ק הראשונים.

והנה אותם ב' השלישים העליונים דנה"י, שהם בחינות כח"ב חג"ת שנשארו באצילות, המה כך רק בערך הכלים, אמנם בערך האור שבהם אינם אלא חג"ת נה"י, כנודע שחג"ת נה"י דאורות מתלבשים בכח"ב חג"ת דכלים. וזה אמרו, "כי שני פרקין עלאין של נצח הוד דעתיק אתלבשו בחדס וגבורה דא"א והיסוד בת"ת דא"א" והיינו כמבואר, שהשלישים העליונים דנה"י דעתיק, הם כח"ב דכלים, וחג"ת דאורות, וע"כ מקומם ג"כ בחג"ת דא"א. ושני פרקין אמצעים דנה"י דעתיק. בנה"י דא"א, ועטרת

ואפילו אח"כ שהאור דבקע לפרסא ירד ונתלבש בנה"י דא"ק, לא נשתנה משום זה גבול החדש, אמנם ז"ת דנקודים, שיצאו מהארת הנה"י דא"ק בצירוף או"א דנקודים. המה עברו על הגבול החדש, ורצו להתפשט במלכותם גם למטה מגבול החדש, דהיינו בג' עולמות ב"י"ע, וע"כ נשברו ומתו ונשארו בבי"ע. דהיינו במקום מלכותם כמ"ש בחלק ז'.

והנה נה"י דא"ק, שבינה וזו"ן שלהם יצאו ונעשו לבי"ע, וכתר וחכמה שלהם נשארו באצילות, הנה בינה וזו"ן הללו, נחשבים רק לב' שלישים תתאין דע"ס דנה"י אלו. כי כן נבחרים אח"פ של כל המדרגות שיצאו לבר מן המדרגה. כי תמצא שהרב מכנה לעיל את אח"פ דכתר שיצאו לחוץ מכתר, בשם ה' ספירות תחתונות דכתר ב"ן, שהן תנהי"מ לבד. וגם עיקר ספירת הת"ת, דהיינו שליש העליון שלו נבחן לחצי העליון דכתר ורק ב"ש תחתונים של ת"ת שייכים אל האח"פ. באופן שלחצי העליון דכתר שהוא רק גלגלתא ועינים, שייכים שש ספירות של המדרגה, שהן כח"ב חג"ת, ולחצי הכתר התחתון, שהוא אח"פ, שייכים רק ד' ספירות של המדרגה, נהי"מ, וטעם הדבר כבר נתבאר בחלק ז'. ואכמ"ל.

ולפיכך נבחן, שש ספירות עליונות של ע"ס דנה"י דא"ק נשארו באצילות ורק ד' ספירות נהי"מ של הע"ס האלו, יצאו ונעשו לבי"ע, דהיינו מבחינת מחזה ולמטה שלהן. ובערך זה נמצאו מתחלקות ע"ס של נה"י דא"ק, לג' שלישים, שהם כח"ב, חג"ת, נהי"מ. אשר ב' השלישים העליונים שהם כח"ב חג"ת, נשארו באצילות, ורק השלישים התחתונים, שהם נהי"מ נעשו לבי"ע. ונודע שאין העדר ברוחני, דבר צמצום הב'

ובאר"א, ובזו"ן. וגם אחרי שהיו נולדים כל פרצוף ופרצוף, היו יורדים תחילה שם ויונקים מהם, ואח"כ עולים למקומם כנ"ל.

אור פנימי

שהיה נכלל בזוג דראש. אמנם אחר שהוכר עביות הגוף שבמסך, הנה תכף נגלה בו הכח דהארת ב"ע שהיה לו בנקודים, ואז נפרד מן הראש וירד למקומו בב"ע. הרי כי לידתו, שפירושה, הכרת העביות דגוף במסך, מוציאה אותו מבחינת העליון ומביאו למקומו, גרמה לו שיפול לב"ע. וזה נוגה בכל הפרצופים דאצילות, כי כולם יצאו מן המסך דגוף הנקודים שהאיר בב"ע. לבד מפרצוף עתיק, שהוא, באמת היה לו התיקון שיוכל להתפשט לב"ע, להיותו המלביש על עצמות המלכות דא"ק שמטרים צמצום ב'. כנ"ל.

ועיקר תיקונם המספיק להעלותם שוב לאצילות, הוא הפרדת הכח דהארת ב"ע מהם, והשגת כח הסיום החזק של צמצום ב', שהיא בחינת מלכות דא"א, שבה כח הסיום של כל האצילות. וז"ס דדי בהמה, שהם בחינת ב' שלישים תחתונים דנצח הוד דעתיק, המצוים בב"ע, כנ"ל בדיבור הסמוך עש"ה, והם נתחברו ונתקנו בשיתוף אחד עם מלכות דא"א, ובצירוף שניהם נעשו דדי בהמה מתוקנים להשפיע בפרצוף כח סיום החזק דצמצום ב' שיש במלכות דא"א. וזה אמרו, ונמצאו אותם ב' פרקין תתאין דנצח הוד דעתיק בבריאה מגולים בלי לבוש, ואלו נתחברו יחד ונתלבשו במלכות דא"א. כי אז יכולים לינק השפע דאצילות אע"פ שעומדים בב"ע, כי מקבלים הארת מלכות דא"א על ידי ב"ש תחתונים דנ"ה דעתיק הנמצאים עמהם בעולם אחד, עד שמקבלים בחינת הסיום דאצילות, ואז עולים למקומם באצילות.

ומכונים דדי בהמה, כי המלכות נקראת כן בזמן היותה בלי מיתוק ממדת הרחמים. והפוכם הם דדי אדם, שמורה שהמלכות ממותקת במדת הרחמים, וז"ס שעומדים

יסוד דעתיק, ביסוד דא"א, ומלכות דעתיק במלכות דא"א דהיינו כמבואר, שהפרקים האמצעים דנה"י דעתיק, הם חג"ת דכלים, ונה"י דאורות, וע"כ המה מתלבשים בנה"מ דא"א. ומה שאומר שמלכות דעתיק מתלבשת במלכות דא"א, אינה מלכות דעתיק ממש, אלא רק בחינת הארה ממלכות שלו, כי מלכות דעתיק גנוזה ברדל"א ואינה מתגלית. כנ"ל בדברי הרב (דף תרי"ח אות כ"ג) עש"ה.

וזה אמרו, ונמצאו אותם תרין פרקין תתאין דנצח הוד דעתיק בעולם הבריאה מגולים בלי לבוש דהיינו כמבואר, שהשלישים התחתונים דנה"י דעתיק, מתפשטים בב"ע בשוה עם רגלי א"ק. אמנם נבחנים שיסוד ומלכות חסרים מהם. והוא מטעם שאין תיקון קיום אלא בסוד השיתוף דמדת הרחמים בדיון, הגמשך מצמצום ב'. וכיון שהתפשטות זו היא מבחינת צמצום א' ע"כ אין שם תיקון קו אמצעי, וע"כ נבחן רק בב' קוים ימין ושמאל בלי מיתוק. וע"כ אין שם אלא בחינת ב' שלישים תחתונים דנצח והוד לבד, וחסר יסוד ומלכות. אלא שמלכות נכללת בהוד. כמ"ש הרב במב"ש. דדי בהמה שהם למטה ברגלים, וממהם היו יונקים המלכים שירדו בבריאה: כבר נתבאר לעיל (דף תרל"ז ד"ה וראוי) איך לידת הפרצוף גורמת לו שיפול לב"ע דפירודא, ע"ש. שהוא משום שהמסך שעליו נעשה זוג העליון לקומת הפרצוף, בא מבחינת הגוף של הנקודים, שהאירו בב"ע, ולפיכך נשאר בהרשימות שהמסך כלול מהן, הכח הזה להאיר גם בב"ע.

אלא בעת שנזדכך המסך מכל עביות דגוף שהיה בו, הנה גם עירוב זה דהארת ב"ע לא היה ניכר בו, דהיינו כל זמן

(מו) והנה ביארנו, איך ז"א באין לו המוחין שלו, שהוא אור העצמות דפנימי שלו האמיתי, שהוא בגדלותו, באין לו מלובשים תוך האחרים דנה"י דאמא, ונה"י דאבא. ועד"ז כל הפרצופים הם כך, כי הנה"י של העליון, החיצוניות שלהם, נעשים בחינת לבוש אל המוחין של הפרצוף שלמטה ממנו, והכל נכנס ומתפשט ברישא ובגופא אל הפרצוף התחתון ההוא.

(מז) והנה אין מוחין פחות מתלת בחינות שהם חו"ב ודעת. והנה החכמה היא קו חסד, והבינה קו הגבורה, והדעת נחלק לב': חציו חסד, וחציו גבורה. להכריע ביניהם, בסוד כי אל דעות ה', תרין דעות,

אור פנימי

התחתון בזמן שנכלל בעליון, שהוא תמיד במדרגה אחת נמוכה מהעליון, ונקרא משום זה חיצוניות דעליון, או אחרים דנה"י דעליון. וזכור זה.

והנה נה"י דעליון הללו, נעשים לבוש אל המוחין דתחתון, ויורדים עמו בצאתו מראש דעליון למקומו. כי עצם אור הקומה מתלבש בנה"י אלו, ונה"י מתלבשים עם המוחין בכלים של התחתון, באופן שנה"י אלו, המה בחינת אמצעי, בין האורות דתחתון ובין הכלים דתחתון.

גם תדע שיש בנה"י האלו ע"ס שלמות ראש וגוף, כמו שיש אל המוחין שמקבלים בתוכם. כי נצח והוד, המה הכלים דג"ר, ובהם מתלבשים חב"ד של המוחין. ויסוד הוא הכלי לכל הז"ת של המוחין, שהן חג"ת נה"מ. כמ"ש לפנינו.

(מז) אין מוחין פחות מתלת בחינות וכו' והנה החכמה הוא קו חסד, והבינה קו הגבורה, והדעת נחלק לב' חציו חסד וחציו גבורה: ולפי שדברים אלו המה המפתחות של כל המוחין דאצילות, ראוי להרחיב הדיבור בהם. וכבר נתבאר לעיל שכל הראשים שיצאו בתחלה בתיקון האצילות, ואפילו בזווג דגדלות שבהם, היו בבחינת פב"א, כי בינה דראש אינה משנית דרכה

בקומת בינה, שהיא שורש הרחמים, כי ע"כ המה מחוברים במקום הלב, שהוא בינה כנודע. ואינם למטה ברגלים, שיש שם אחיזה לקליפות, בסוד ורגליה יורדות מות. וע"כ הוא מקום ערוה, כלומר שיש אחיזה לחיצונים. וז"ס שבהמה בגימטריא ב"ן. והבן. (מו) כל הפרצופין הם כך, כי הנה"י של העליון, החיצוניות שלהם, נעשים בחינת לבוש אל המוחין של הפרצוף שלמטה ממנו, והכל נכנס ומתפשט ברישא ובגופא אל פרצוף התחתון ההוא: כבר נתבאר היטב לעיל (דף תרל"ז ד"ה עתה) עש"ה. שענין נה"י דעליון המתלבשים בתחתון, המה נה"י דע"ס דראש, היוצאים בראש דעליון מכח התכללות של התחתון בזווג דראש דעליון, אשר הנה"י הנוספים האלו, אינם כלל נה"י דע"ס דעליון, להיותם למטה מקומתו, למשל הנה"י דראש דעתיק, המה נה"י דקומת כתר, אבל הנה"י שנתוספו בעתיק מסכת התכללות א"א בבחינת מ"ן שמה, המה נה"י דקומת חכמה, כנ"ל. וזה שמדייק הרב, החיצוניות שלהם נעשים בחינת לבוש של המוחין להפרצוף שלמטה" כי הקומה דבחי"ג נקראת חיצוניות אל הקומה דבחי"ד, וא"א לקח רק הנה"י דבחי"ג, הרי שלקח רק החיצוניות דנה"י דעתיק. ועד"ז כל הפרצופים, אינם לוקחים נה"י דעליון ממש, אלא נה"י דקומת

כמ"ש. ואמנם החסד הוא בחינת חמשה חסדים, והגבורה ה' גבורות, כנוכר באדרת נשא קמ"ב.

(מח) והנה בז"א, היו שתי דעות, חד ממוחין שנמשכו לו מאבא, וחד במוחין שנמשכו לו מנה"י דאמא, וכל א' מהם כלול מה' חסדים וה' גבורות.

אור פנימי

חג"ת נ"ה דגבורות. אלא שב' החסדים דחסד וגבורה ושליש חסד העליון שבת"ת. חזרו להיות חב"ד, מכח הארת החכמה שבהם, וכן ב' הגבורות ושליש שהם, חסד וגבורה ושליש עליון דת"ת שמצד הנוקבא, נעשו ג"כ לחב"ד מכח הארת חכמה. אלא שמחזירים יחד, ונחשבים לאחד.

ונתבאר לעיל בדיבור הסמוך, אשר גם נה"י דעליון שהמה לבושי המוחין מתחלקים ג"כ לע"ס, ע"ש. והיינו שהם מתחלקים על ג' שלישים לג' הקוים: נצח, הוד, יסוד. אשר קו הימין שהוא נצח מתחלק לג"ש: חכמה, חסד, נצח. וכן קו השמאל שהוא הוד, נחלק לג"ש: בינה, גבורה, הוד. וכן קו האמצעי שהוא יסוד, נחלק לג"ש: דעת, ת"ת, יסוד ומלכות.

וזה אמרו, והנה החכמה הוא קו החסד, והבינה קו הגבורה, והדעת נחלק לב': חציו חסד וחציו גבורה" פירוש, כי נתבאר לעיל בדיבור הסמוך שנצח והוד הם בחינת הכלים דג"ר של הדעת, ויסוד הוא הכלי דז"ת דדעת. ולפיכך אותם ב' החסדים וחצי, עם ב' הגבורות וחצי העליונים, שהם חג"ת עד החזה, שחזרו להיות חב"ד, כנ"ל. הנה חכמה נתלבשה בקו הימין שהם ג"ש שבנצח, ונתחלקה שם לחכמה חסד נצח, וכולם בחינת חכמה. ובינה נתלבשה בקו השמאלי, שהם ג"ש שבהוד, ונתחלקה שם לבינה גבורה הוד, וכולם בחינת בינה. ובשליש עליון דת"ת, נתלבש שם הדעת עליון שבג"ר דדעת, הנקרא דעת הנעלם. והנה נתבארו

משום הגדלות, והיא עומדת תמיד באחורים לאבא. (ע"י לעיל דף תרכ"ז ד"ה והגורם) ונמצא, אשר בינה דראש מערכת על זו"ן דראש מלתפשוט ממנה ולחוץ, כי אין זו"ן מתגלים לחוץ מבינה אלא רק בהארת חכמה, ע"ד זו"ן דאו"י, כנודע, וכיון שבינה הוא באחורים לאבא, ואין בה אלא אור דחסדים, נמצאים זו"ן נכללים בה, ואינם מתגלים לחוץ. ובזה תבין למה הראשים דאצילות מכוונים בשם ג"ר, כי אין בהם רק כח"ב, אבל זו"ן חסרים בהם, מטעם הבינה העומדת באחורים לאבא, ואינה מחזרת פנים לאבא וזלת ע"י העלאת מ"ן.

ובזה תבין המקור של מוח הדעת כי ע"י העלאת מ"ן מתעוררת הבינה וחזרת פכ"פ עם אבא, ומוציאים קומת ע"ס על המ"ן, ואז נולדים זו"ן ומתגלים בראש דעליון גופיה, שהיו עד עתה חסרים שמה, מפאת אחורים דבינה, ועתה שחזרה הבינה פכ"פ, הנה מתגלים מהם זו"ן דראש בהארת חכמה כראוי להם. וזו"ן אלו החדשים שנתגלו בראש נקראים דעת. שהם באמת רק ז"ת של הראש, שנתוספו עתה ע"י העלאת המ"ן.

ואע"פ שהם רק זו"ן מ"מ יש בהם ע"ס שלימות ג"ר וז"ת. והוא משום שיש בהם הארת חכמה, וע"כ נבחן אז אשר חג"ת נעשים לחב"ד ונ"ה שבהם נעשו לזו"ן. אמנם ממקורם אין בהם רק ה' חסדים לז"א שבדעת, שהם חג"ת נ"ה דחסדים. וה' גבורות לנוקבא שבדעת. שהן

מט) וטעם לזה הוא, כי הלא גם מוחין דא"א, נמשכין לו על ידי התלבשות בנה"י דעתיק ביה. והנה עתיק אין בו שני פרצופין נפרדים דכר ונוקבא. אמנם תרומתו חד פרצופא. ולכן התם בז"א, דא"א. הו' תרין פרצופין, נכנסו תרי בחינות דמוחין: א' בנה"י דאבא, וא' בנה"י דאמא. אכן הכא דעתיק דכר ונוקבא דיליה, כולא הוי חד פרצופא, ולכן אין בא"א רק תלת מוחין לחוד. ולכן אין בו רק דעת א' ובו ה"ח מצד הדכורא שם מ"ה שבו, וה' גבורות מצד הנוקבא שם ב"ן שבו, כי הכל בחינה א' הוי.

נ) וזכור, אל תשכח כלל זה, כי לעולם בכל פרצופי האצילות, כל החסדים נמשכין משם מ"ה החדש שבא לתקן האצילות, וכל הגבורות משם ב"ן של בירורי המלכים. וז"ס הזווג למתק גבורות הנוקבא שם ב"ן,

אור פנימי

אלא מכח הארת חכמה שקבלו נעשו לחב"ד. גם נתבאר שנה"י וב"ש ת"ת, שנשארו אחר שחג"ת נעשו לג"ר, אע"פ שאין בהם אלא ב' שלישי ת"ת, וב' חו"ג התחתונים שהם נצח יהוד. מ"מ נתכפלו ונעשו לה"ח חג"ת נ"ה. ולה"ג חג"ת נ"ה. וזה, הוא משום שבכל מקום שחג"ת דו"א נעשו לחב"ד, נעשו נה"י דו"א לחג"ת, ויוצאים לו נה"י חדשים, כנודע. וכן הדבר גם כאן, ב' חו"ג וב"ש ת"ת התחתונים, נעשו לחג"ת עד החזה, ויצאו להם ב"ש ת"ת תחתונים וב' חו"ג תחתונים חדשים, דהיינו מחזה ולמטה, וע"כ נתכפלו, ונעשו שוב לה"ח ולה"ג שלימים. ואלו ה"ח וה"ג, הם הנקראים בכללם בשם מוח הדעת, והוא מלוכש בג"ש של לבוש היסוד דעליון. והוא הנקרא בשם דעת המתפשט, אבל הדעת המלוכש בשליש עליון דת"ת, הוא אינו מתפשט ואינו מתגלה, כי הוא נחשב לבחינת הקצוות, שהם חכמה ובינה המתלבשים בלבושים דנצח הוד דעליון ואינו מבחינת קו האמצעי ממש, וע"כ הוא נשאר תמיד תחת החכמה ובינה שבראש, ורק ה"ח וה"ג שבקו האמצעי הם המתפשטים למטה, להיותם מלוכש בלבוש היסוד דעליון,

ג"ר דדעת, שהם חג"ת שחזרו לחב"ד, וזו"ן שבדעת, שהם ב' החסדים וב' שלישים עם ב' הגבורות וב' שלישים, שהם ב' שלישים תחתונים דת"ת ונ"ה, שבחור"ג הגשאים, המה מתכפלים, ונעשו לה"ח שלימים, ולה"ג שלימים, שה"ח הם ז"א שבדעת דו"ת, וה"ג הן הנוקבא שבדעת זו, ושניהם מתלבשים בקו האמצעי של הכלי דיסוד בג"ש שבו, שהם: דעת, ת"ת, יסוד, וכולם בחינת דעת לבד.

והנה נתבאר איך הע"ס של דעת הן מתלבשות בג' הלבושים דנה"י דעליון, שקו החכמה התלבש בלבוש הנצח דעליון. וקו הבינה בלבוש ההוד דעליון. וקו הדעת בלבוש היסוד דעליון. וכל קו מתחלק לג"ש: שקו הימין מתחלק לחכמה חסד נצח, וקו השמאל לבינה גבורה והוד, וקו אמצעי לדעת ת"ת ויסוד. אלא שג' השלישים שבקו ימין, הם כולם בחינת חכמה. וג' השלישים שבקו שמאל הם כולם בחינת בינה. וג' השלישים שבקו האמצעי הם כולם בחינת דעת.

גם נתבאר שבחינת חכמה בינה דעת, דהיינו ג"ר דדעת, אינן ממקורן רק חג"ת,

המתבררות עתה מחדש, בכל זווה וזווה בסוד מ"ן, כנ"ל. ע"י החסדים הנמשכין מהם מ"ה החדש.

נא) וכבר נתבאר ג"כ שם, כי מה שבירר העתיק פעם ראשונה, היה לתקן עצמות הפרצוף דא"א בתחילת תקונו, ונתנם בא"א בבחינת מוחין. ואלו החו"ג שנתנם העתיק בא"א בפעם ראשונה, מהם נבנה ונתקן פרצוף א"א דכר ונוקבא. ונשארו שם תמיד קבועים לעולם. וכאשר חוזר גם הא"א לברר לצורך או"א לתקנם בפעם הראשונה, אז צריך שיקדים אליו זווה העתיק דכר ונוקבא. ויחזרו להמשיך מוחין חדשים אל א"א ונוקבא, כדי שיוכלו לברר בירורי חלקי או"א. ואז באים אליהם החו"ג החדשים: החסדים משם מ"ה והגבורות משם ב"ן. ואז נתקנים שם בתוך הא"א, חלקי או"א כנזכר שם. הרי שיש ב' מיני חסדים וגבורות: א', הוא הראשונים, לתקן הפרצוף, ב', הם החדשים הנמשכים בכל זווה

אור פנימי

וזה אמרו, צריך שיקדים אליו זווה העתיק דכר ונוקבא, ויחזרו להמשיך, מוחין חדשים אל א"א ונוקבא כדי שיוכלו לברר בירורי חלקי או"א וכו' ואז נתקנים שם בתוך א"א חלקי או"א דהיינו כמבואר, שא"א מתחבר עם עתיק לפרצוף אחד, וקונה א"א מוחין חדשים ע"י חיבורו זה. ואז יש לו הארת הכתר בשלימות, ויכול לתקן בירורי או"א, באופן שהזווה מיוחס לעתיק, אבל המברר אל המוחין דאו"א, הוא רק א"א, כי א"א הוא אותו חלק הכתר שהיה מלוכש באו"א הללו בעת הנקודים בבחינת מוחין. ומיחס זה הוא מבררם גם עתה.

א' הוא הראשונים לתקן הפרצוף, ב' הם החדשים הנמשכים בכל זכו: כי בראשונה נעשו ב' הזווגים קטנות וגדלות לצורך הפרצוף גופיה, כנ"ל, ואחר שנתקן הפרצוף עצמו, עולים אליו למ"ן מפרצופים התחתונים, והם נבחים אצלו לחו"ג חדשים, כי אינם לצורך עצמו אלא לצורך התחתונים. ותדע שכל המוחין נקראים בשם חו"ג, כי כל הזווגים הנעשים ע"י מ"ן אין בהם אור

שהוא קו האמצעי ממש. וזה הכלל שאין שום התפשטות. מבחינות הקצוות, שהן הקוים דימין ושמאל, רק מקו האמצעי לבד. והכלל הזה מספיק לכל המקומות. ואע"פ שהדעת המכריע בחכמה ובינה מלוכש בשליש עליון דת"ת שהוא ג"כ קו אמצעי, אמנם שם הוא מקום סתום, כי אין גילוי אל הארת חכמה רק מחזה ולמטה, שהוא בב"ש תחתונים דת"ת, וע"כ נקרא הדעת שבשליש העליון, דעת הנעלם. והבן היטב.

נא) וכאשר חוזר א"א לברר לצורך או"א לתקנם בפעם הראשונה, אז צריך שיקדים אליו זווה העתיק דכר ונוקבא: כמו שנתבאר לעיל (דף תרל"ח ד"ה וצריך) שאין זווה דא"א מספיק לברר הבירורים דאו"א, משום שהוא רק חצי הכתר התחתון, אלא שהוא צריך להתחבר ולהעשות למדרגה אחת עם הנוקבא דעתיק, שהיא המחצית העליונה דכתר הנקודים, ואז הכתר בשלימות כמו שהיה בעת הנקודים, בעת שהתלבש הכתר למוחין באו"א, שהם המ"ן שעלו, ואז יוכל לתקנם. ע"ש.

וזווג, ובכל פעם ופעם, אשר אלו אינם נשארים שם קבועים, רק נתקנים ונעשה מהם צורת הולד, ונולד שם.

* (נב) והנה הודעתך לעיל, שיש בחינת עתיק ונוקבא, וא"א ונוקבא, ואו"א וזו"ן. אמנם יש חילוק בענין הנקבות הנ"ל, והוא, כי הנה הנקבה היא דינין והיא מבחינת בירור המלכים, ואיך יצדק שם נקבה בעתיק וא"א, שהם תכלית הרחמים, כנזכר בב' האדרות. ועוד, כי הנה היות בחינת זכר ונקבה מורה על מיעוט ופירוד, ואין אחדות גמור כמו בהיות

אור פנימי

וא"א, נחשבים רק לשורש אל המוחין דאצילות, שבהם נעשה הזווג לצורך המוחין ההם, ואחר שנצטיירו שם, הם נולדים ובאים למקומם, שהם הנקראים או"א דאצילות. והמקבלים את המוחין נקראים בשם זו"ן דאצילות, שהם תגילוי של האצילות, ומאחז מושפעים העולמות. כנ"ל (דף תר"ל ד"ה וכל).

וטעם הדברים, תבין על פי היחס שלהם אל הע"ס דאו"י. כי הבחינה העליונה שבכל פרצוף היא עיקרו של הפרצוף, ובשמה נקרא הפרצוף, למשל אם הבחינה העליונה היא כתר, נקרא כל הפרצוף בשם כתר. וזה מורה שבחינת הכתר דאו"י שורה על כל הפרצוף, וכי תשכיל על דרך זה.

ולפיכך בפרצופי הכתר, אי אפשר שתהיה שם הכר נקבה. כי השם נקבה מורה על חסרון שבה הצריך להשלמה על ידי הזכר המתיחס אליה. וזה יתכן רק מחכמה ולמטה, שהיא בחינת התחלה אל התפשטות האור מא"ס ב"ה למקבל. אבל כתר שהוא שורש והוא בחינת א"ס, שפירושו שעדיין לא נעתק האור לבא לכלל מקבל, אלא עומד בבחינת שורש, שממנו יתפשט האור למקבל. א"כ איך יתכן שם הכר נקבה.

וזה אמרו, ואיך יצדק שם נקבה בעתיק וא"א שהם תכלית הרחמים" כי הם בחינת ההשפעה הגמורה שאין שם בחינת קבלה

החכמה ממש, אלא בחינת חו"ג בהארת חכמה כנ"ל בחלק ז'.

אינם נשארים שם קבועים, רק נתקנים ונעשה מהם צורת הולד: דהיינו על דרך שנתבאר לעיל (דף תרכ"ח ד"ה ואחר) איך הזווג דעתיק שעל המ"ן דאח"פ דכתר ב"ן, שהוציא עליהם ע"ס בקומת חכמה, הנה ע"ס אלו לא נשארו בעתיק בקביעות, אלא שנתקן ונעשה מהם הראש דא"א, שהוא הולד הנולד ע"י הזווג הזה. ועד"ז כל תחתון נולד בהתכללות הזווג בראש דעליון אמנם כשהוכר עביתו יוצא משם ויורד למקומו.

ומלבד הנ"ל, יש עוד בחינות חו"ג היוצאים בזווג בהפרצוף, ונבחנו בו לאינם קבועים. והוא כי אין התחתון מקבל שום הארה, זולת מא"ס ב"ה, וכשהשפע עוברת מא"ס ב"ה להתחתונים היא עוברת דרך כל הפרצופים הקודמים אל התחתון, וזו השפע מכונה בעליונים לאינה קבועה בהם, משום שאינה לצרכם עצמם. ויש עוד דברים בזה, ויתבארו במקומם.

(נב) הנקבה היא דינין והיא מבחינת בירור המלכים, ואיך יצדק שם נקבה בעתיק וא"א שהם תכלית הרחמים: כבר ידעת שכל פרצופי האצילות נחשבים לפרצוף אחד, כנ"ל בדברי הרב (דף תר"ל אות ל"ה) כי עתיק

הזכר לבדו. והנה מצינו ראינו בהרבה מקומות בזה ובאד"ר דקמ"א ע"ב, בהאי דיוקנא דאדם, שארי ותקין כללא דכר ונוקבא, מה שאין כך בעתיקא. וכן בהרבה מקומות מצינו, שלא התחיל בחינות זכר ונקבה אלא מאר"א ולמטה. כנזכר באדר"ז דר"ץ ע"א, האי חכמתא אתפשט ואשתכח דו"נ, שהוא: חכמה אב, בינה אם, ובגינייהו כולא אתקיים בדר"נ וכר. א"כ איך אנו אומרים, שאפילו בעתיק וא"א יש בחינת נוקבא, והנה מצינו היפך זה בהרבה מקומות, ובפרט בס"ה פרשת בראשית דב"ך ע"ב, דעילת כל העילות אמר האי קרא, ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי וגו', דאית אחד בשתוף, כגון דו"נ, ואתמר בהון, כי אחד קראתיו אבל איהו חד ולא בחושבן ולא בשתוף, ובג"כ אמר, ואין אלקים עמדי, שהיא בחינת הנוקבא הנקרא אלהים, שהוא דין.

(נג) והנה ליישב המאמרים אלו צריך שתדע, כי בודאי, שבכל הי"ס יש דכר ונוקבא, אלא שיש חילוק במציאותן איך הם. וביאור הענין הוא, כי הנה זו"ן, אשר בהם עיקר המיתה, כי בהם היו ענין ז' המלכים שמתו, ולכן יש בהם בחינות זכר ונקבה בפרצופים נפרדין

אור פנימי

ולא כלום. אמנם באמת אין שם בחינת נוקבא כלל, כמו שמבאר והולך, אלא מה שאנו מכנים במקום הזה השם נוקבא, מורה ג"כ מבחינת שורש, שיש השפעה המיוחדת לזכר, ויש השפעה המיוחדת לנוקבא, ועל שם ב' השורשים האלו אנו מכנים שם זכר ונקבה. כמו שיתבאר לפנינו.

(נג) זכר ונקבה בפרצופים נפרדין אחד מחברו, וזו מחוברין אינן אלא בהיותן

אב"א: כי בהיותם בקטנות שפירושה, שאין בהם הארת חכמה, הנה חסרון הזה נגלה בעיקר בנה"י דו"א, כי שם מקום גילוי דהארת חכמה, ויש פחד שלא יינקו הקליפות מאחוריים דנה"י. כי בכל מקום שיש איזה חסרון בקדושה, מתאחוות שמה הקליפות ויונקים מן הפגם. ולפיכך יש להם תיקון בעת ההיא, לקבל האור דאחוריים דאמא עילאה, מצד המסך שלה הדוחה חכמה,

מפאת כי חפץ חסד הוא, כי בינה חפצה בחסדים יותר מבחכמה, כי כן טבע ג"ר שלה מכח הבינה דאו"י. כנודע. ולפיכך בשעה שזו"ן מקבלים האור דבינה מבחינת ג"ר שלה, מושפע להם אחוריים שלה הנ"ל. ומתמלא חסרון חכמה שבהם מכח ג"ר דבינה, ואחוריים אלו שמקבלים, מכונה בשם כותל, שפירושו, מסך המעכב על הארת חכמה.

ואז נבחן שז"א ונוקביה, דבוקים זה בזה ע"י הכותל ההוא. משום שבכל מקום שמתפשטים אחוריים דאמא עילאה, נמצאים נה"י נכללים בחג"ת ואינם יכולים להתגלות לחוץ, כנודע. וכיון שנה"י דו"א הם שורש הנוקבא, נמצא שהנוקבא דבוקה בז"א, ונכללת בו, ואין לה גילוי לחוץ.

וזה אמרו, כי אז אתוריהם שלהם דבוקים יחד וכותל אחד משמש לשניהם

א' מחבריו, ומה שתמצא לפעמים, שהם מחוברין, אינן, אלא בהיותן אב"א, כי אז אחוריהם דבוקים יחד, וכותל א' משמש לשניהן, וצריך נסירה באחור להפרידם.

נד) ואמנם או"א, אשר היה בהם ביטול ולא היה בהם מיתה בפועל, כמו שהיה בזו"ן כנ"ל. לכן היה בהם ג"כ בחינות זכר ונקבה כל א' בפ"ע. פירוש בבחינות ב' פרצופים כדמיון זו"ן, אבל נתוסף בהם חיבור עצום, והוא שהם דבוקים יחד פב"פ תמיד בכותל א' בלבד משמשת לשניהן, ואין ביניהן פירוד כלל, לא כמו זו"ן, שבהיותן אב"א מתחברים, ובהיותן פב"פ נפרדין.

אור פנימי

בוהר, „אתי חסד ופריש להון“ כי החו"ג היורדים מזווג פב"פ דאו"א, יורדים ובאים לזו"ן, וע"י, ננסרים ונפרשים זה מזה ונעשו ב' פרצופים נבדלים. והנה נתבאר, שאי אפשר שיתנסרו האחורים מזו"ן, מטרם שאמא עלאה תפסיק בעצמה את האחורים שלה במקומה. גם נתבאר, שעיקר מעלת זו"ן הם, רק בהיותם פרצופים נפרדים, כי אז הם בגדלות, ויכולים להזדווג פב"פ. משא"כ, בשעה שכותל דאחורים שולט בהם, הנה המה דבוקים יחד זה בזה מפאת הכותל ההוא, ואין אז ביניהם שום זווג, כי היא נכללת בו.

נד) או"א: וכי נתוסף בהם חיבור עצום והוא שהם דבוקים יחד פב"פ תמיד בכותל אחד וכו': כי נתבאר לעיל (דף תרכ"ט ד"ה ואחר) שאפילו הגדלות דאו"א יצאה ג"כ בבחינת פב"א כי בינה דראש אינה עוזבת אחורים שלה על אבא, זולת ע"י העלאת מ"י. ע"ש. ואחורים אלו נקראים כותל, כנ"ל, שבכותל הזה דבוקים או"א יחד, בחיבור עצום פב"פ. ואע"פ שאמא מקבלת רק חסדים, מ"מ כלפי עצמם נחשבים החסדים האלו בחינות פב"פ, מטעם שחכמה אינה חסרה להם, להיותם בחינת ג"ר, ורק חסדים חסר לאמא, בסוד כי חפץ חסד הוא. וע"כ נחשב לה קבלת החסדים מאבא, לכל מילוי שלימותה, וע"כ נחשב הזווג הזה בחינת פב"פ, אע"פ שמקבלת ממנו רק אור דחסדים.

וצריך נסירה באחור להפרידם" כי הכותל ההוא שקבלו מאחורים דאמא, מדביק אותם זה בזה, כי אינו נותן לנה"י שיתפשטו לחוץ, משום שאין שליטה לאחורים דאמא רק בג"ר של זו"ן, שהם חג"ת, משום שגם בבינה עצמה נפסק אחורים שלה מז"ת שבה, כנודע מסוד הבינה דאו"י, כי כשבאה להאציל את זו"ן, הוכרחה להפסיק אחורים שלה, ולחזור פב"פ עם החכמה, כדי להשפיע הארת חכמה אל הזו"ן שלה. ולפיכך, גם ב"א עצמו, אינה יכולה להשפיע את האחורים שלה, רק בג"ר שלו, שהם חג"ת, ונמצאים ע"כ נה"י נכללים בחג"ת, בסוד ואחוריהם ביתה כנודע.

וזה אמרו „וצריך נסירה באחור להפרידם“. כלומר, שאי אפשר שיתגלה הנוקבא לחוץ ותצא מהתכללות החג"ת, זולת ע"י נסירת אחורים דאמא עלאה מהם, אמנם אין אחורים האלו ננסרים, רק ע"י העלאת מ"ן לאו"א, שאז גם אמא עצמה פוסקת את אחורים שלה, וחוזרת פב"פ עם אבא עלאה, והחו"ג היוצאים באו"א על זווגם זה, יורדים ומשפעים אל הזו"ן, וע"י החו"ג האלו נפסקים וננסרים גם אחורים דזו"ן, ואז מתגלים הנה"י לחוץ, ונפרדים מן החג"ת, וגם הנוקבא דז"א, שהיא עצמה בחינת הנה"י האלו המתגלים לחוץ, נמצאת נפרדת מעל הז"א. ונעשית פרצוף בפני עצמה. וזה מ"ש

נה) וזהו הטעם שאמרו בהרבה מקומות בס"ה פרשת אחרי דס"א ובאדר"ז דר"צ. אבל או"א לא מפסיק רעותא דתרוייהו לעלמין, כחדא נפקין כחדא שריין, לא אפסוק דא מן דא, ולכן זווגייהו תדיר דלא פסיק.

נו) ואמנם א"א, שהוא מבחינת הכתר של הנקודות, לא היה בו אפילו ביטול וכנ"ל, ואמנם הוא מן ה' אחרונות של הכתר דב"ן כנ"ל. ונודע כי בנה"י של הכתר דנקודים היה קצת ביטול כאשר ירדו להעשות מוחין לאו"א, ולכן גם בו היה בחינות זו"ן, אלא שנתוסף להם תיקון וחיבור נוסף, והוא ששניהן היו פרצוף אחד הזכר ונקבה שבו, באופן זה, כי בחינת שם מ"ה שבו, נתון בכל צד ימין, ובחינת שם ב"ן שבו, היה בצד שמאלו שבו, ושניהם דבוקים יחד בבחינת פרצוף א'.

אור פנימי

בינה היא שורש כל החסדים, כנודע, בבינה דע"ס דאו"י. אלא ז"ת שלה שנתפשטו ממנה ע"י הפסקת אחרים שלה, כנ"ל. הן יכולות להיות מחוסרי חסדים.

אבל ב' הפרצופים התחתונים של אצילות, שהם זו"ן, נוהג בהם ענין חסרון חכמה, להיותם מבחינת למטה מטבור דא"ק, ולמטה מטבור דא"א, כנודע. ולפיכך המצבים של הנוקבין דא"א ואו"א, המה בשמאל. ומצבים של ב' הנוקבין דז"א, הנקראות לאה ורחל, הם באחוריו של ז"א. כי הנוקבין דז"א להיותן מחוסרי חכמה, ע"כ נבחן מצבם לבחינת אחר, כנ"ל. אבל הנוקבין דג"ר, להיותן רק מחוסרי חסדים, נבחן מצבם לבחינת שמאל.

ושורש הדברים האלו מובאים בזהר ויקרא דף ד' ע"א. בסו"ה אכלו רעים שתו ושכרו דודים, רזא דמלה, אכלו רעים לעילא, שתו ושכרו דודים לתתא. א"ל ר' אלעזר, מאן אינון לעילא, ומאן אינון לתתא. א"ל יאות שאילתא, דא אתר עלאה דאינון באחדותא בחדוותא דלא מתפרשן לעלמין, אלין אקרון רעים, הה"ד ונהר יוצא מעדן ועדן ונהוא נהר, לא מתפרשן לעלמין, ואשתכחו לעלמין

נו) פרצוף אחד הזכר והנקבה שבו וכו' מ"ה וב"ן בימינו ובשמאלו אשר הם בחינת זכר ונקבה: וצריך שתזכור מ"ש באו"פ לעיל (ח"ד פ"ה סעיף ב') בביאור המלות: ימין ושמאל, פנים ואחור. כי ב' מיני אורות נבחנים בשלימות הפרצוף: א', הוא אור החכמה. ב', הוא אור החסדים. ומדרגה שהיא מחוסרת חכמה, נקראת בשם אחר. ומחוסרת חסדים, נקראת בשם שמאל. וכבר ידעת שנוקבא, פירוש, נושאת החסרון. וזכר, פירוש, המשלים את החסרון שיש בנוקבא. וזוהו תבין שבהיות זכר ונקבה מהשפעת חסדים, נבחנים בעמידת ימין ושמאל. ובהיות זכר ונקבה מהשפעת חכמה, מכוונים, בשם פנים ואחור. כי המשלים לחסדים נקרא ימין, והמשלים לחכמה נקרא פנים.

גם תדע, שבג"ר דכל בחינה, אין חסרון מבחינת חכמה נוהג שם. כי חסרון חכמה נמשך מנקודת הצמצום, וג' ראשונות, פירוש, שהן למעלה מנקודת הצמצום שבהמסך. כנודע. אלא שיכול להיות גם חסרון של חסדים. וגם חסרון זה דחסדים, לא יתכן אלא בז"ת דבינה לבד, אבל בג"ר דבינה, אין החסדים פוסקים משם לעולם, כי

(נז) וזהו ענין מ"ש בזוהר, שהכתר הוא זכר לחוד בלי נוקבא. ר"ל בלי נוקבא נפרדת ממנו. ומה שאנו אומרים שיש זכר ונוקבא היא היות נמצאים בו ב' בחינות אלו, של מ"ה וב"ן, בימינו ובשמאלו, אשר הם בחינות זכר ונקבה בכ"מ, אבל לא שיש בו ז' נפרדין בב' פרצופין, והבן זה מאד. ובוה תבין איך או"א מלבישין לא"א, זה לימינו,

אור פנימי

כי אז לא היו נקראים ג"ר. ולכן נבחן עמידתם דזכר ונקבה דג"ר, רק בימין ושמאל, ולא בפנים ואחור.

ואין להקשות כיון שכל המקור של אור החסדים בע"ס דאור ישר הוא בינה, וא"כ איך אפשר שתהיה מחוסרת חסדים, עד שתהיה צריכה לאבא. אמנם ידעת שאבא דאצילות הוא קומת בינה דמ"ה החדש, ואמא דאצילות היא הו"ת דחכמה ובינה דנקודים. כי הג"ר של חו"ב דנקודים לקח עתיק, דהיינו בחינות גלגלתא, עינים, ונקבי עינים, שהם כתר חכמה וג"ר דבינה, של חו"ב דנקודים, לקח עתיק, ולא עוד, אלא אפילו אור החסד דו"ת דבינה נשאר ג"כ בעתיק, ולא נשאר לאמא, זולת ז"ת דחכמה וז"ת דבינה, שהן מגבורה ולמטה. כי אחר שאח"פ דחו"ב ירדו בבחינת אחורים לז"ת דנקודים, לא יכלו לקחת עמהם את אור החסד של הבינה, כי הג"ר דבינה משכו אותו אליהם, בסוד כי חפץ חסד הוא, כמ"ש הרב במטי ולא מטי, ע"ש.

הרי שאין באמא דנקודים בחינת אור דחסדים, וע"כ היא צריכה לאבא שישפיע לה חסדים, כי להיותו קומת בינה דמ"ה, הרי יש לו ג"ר דבינה, שהן מקור כל החסדים. והוא משפיע אותם לאמא דאצילות, אמנם הם לא מתפרשין לעלמין, כי זווגייהו לא פסיק. כנ"ל. וע"י במבוי"ש ש"ד ח"ב פרק י"א. ובשער הכוונות דרושי יוה"כ דרוש ב'.

ולפיכך גם נוקבא דא"א, שהיא ג"כ מבחינת אח"פ דאחורים של הכתר דנקודים,

ברעותא באחדותא בחדוותא. שתו ושכרו דודים, אלין אינון לתתא דאקרון דודים לזמנין ידיען, והא אוקימנא. תא חזי, באינון עלאין כתיב בהו אכילה בלא שתיה, מאי טעמא, מאן דאית ליה גרבי דחמרא אכילה בעיא, ובגין דתמן שריא חמרא דמנטרא, כתיב בהו אכילה. ובאינון תתאי דבעיין שקיו, כתיב בהו שתיה, עכ"ל.

הרי שהזווג דאו"א עלאין הוא בסוד שפע החסדים, שנקראת אכילה, דהיינו אכלו רעים, והוא הזווג דאו"א דלא פסיק לעלמין, בסוד עדן ונהר. וטעם הדבר הוא, משום דמאן דאית ליה גרבי דחמרא אכילה בעיא, ובגין דתמן שרייא חמרא דמנטרא, כתיב בהו אכילה. פירושו: כי הארת חכמה מכונה בשם יין המשומר בענביו וכיון שהארת חכמה זו שורה תמיד, אפילו בנוקבא, שהיא בינה, כי היא עצמות חכמה מעצם אצילותה, ע"כ אין שם בחינת זווג על הארת חכמה, כי הנוקבא אינה חסרה כלל מזון, שתהיה צריכה אל הזכר להשלימה, אלא שהיא מחוסרת חסדים, ועל זה היא צריכה אל הזכר שה"ס עדן, שישפיע לה אור החסדים, המכונה אכלו רעים. אבל זו"ן שהם חסרים הארת חכמה ע"כ לזווג דשתיה המה צריכים שפירושו הארת חכמה, וז"ש, ובאינון תתאי דבעיין שקיו, כתיב בהו שתיה. פירושו, שדכר ונוקבא תחתונים, שהם זו"ן, הם צמאים להארת חכמה, וע"כ זווגם בסוד שתו ושכרו דודים. והנה נתבאר שזווג דזכר ונקבה בג"ר לא יתכן אלא רק בהשפעת חסדים, כי אי אפשר שנקבה דג"ר תהיה מחוסרת חכמה,

וזה לשמאלו. כי כן הדבר בא"א עצמו צד ימין שבו הוא מ"ה דכורא, וצד שמאל הוא ב"ן נוקבא.

נח) ואמנם בע"י שהוא מבחינת ה"ר של כתר של הנקודים, ששם לא היה שום ביטול כלל מעולם, לכן בחינות זכר ונקבה שבו שהם מ"ה וב"ן, נתערבו יחד לגמרי, ושניהן מעורבים יחד זב"ז בימין בפ"ע, וכן בשמאלו, ואינם כמו א"א. וז"ש באד"ר דקכ"ט ע"א, לית שמאלא בהאי עתיקא סתימאה, כולא ימינא. והענין כי בא"א הזכר בימין והנקבה בשמאל, אבל בע"י, צד ימין שבו כלול מ"ה וב"ן, וכן בצד שמאל. א"כ שוין הם, ואין הפרש בין ימינו לשמאלו. אמנם בחינות הנקבה והזכר שבו, הוא באופן אחר, והוא שהם ב' בחינות: פנים, ואחור, פירוש כי בין צד ימינו ובין צד שמאלו יש בו בחינת מ"ה מצד פנים, ובחינת ב"ן מצד אחור, ובזה הוא חיבור נפלא גדול מאד.

* (נט) ודע, כי אר"א עלאין נעשו: אבא מן הנקבה חצי בינה עליון

אור פנימי

בשלימות כמו שהיו בנקודים מעצם אצילותם, שהוא עצם אור האזן, ולא נפגם מן השבירה כלל. וע"כ אין בחינת שמאל בעתיקא, שפירושו, שאין שם בחינת נוקבא שתהיה מחוסרת חסדים. כנ"ל. אלא כולא ימינא. שאפילו הנוקבא דעתיק היא בחינת ימין, שפירושו, שהיא בהשלמת החסדים.

פנים ואחור וכו' וכו' הוא חיבור נפלא גדול מאד: אמנם בחינות אחורים אלו אינם מגולים בו, אלא הפנים דמ"ה מצד אחד, ופנים דב"ן מצד ב', וב' בחינות אחורקם שלהם ביניהם. ואין להקשות, מהנ"ל, שאין בחינת אחור נוהג בג"ר. כי בעתיק שאני להיות הה"ת השורשית גנוזה בו. כנ"ל (דף תרי"ח אות כ"ד. ועי' באו"פ שם). והבן, כי אין להאריך.

(נט) חכמה זו דב"ן אמא, להיותה בחינת ב"ן: כלומר, אע"פ שהיא בחינת חכמה

כנ"ל כי ג"ר דכתר שהן גלגלתא, ועינים, ונקבי עינים דכתר, לקח עתיק, דהיינו כתר חכמה וג"ר דבינה, עם אור החסד דבינה הנשאר תמיד בג"ר דבינה, כנ"ל, כל אלו לקח עתיק מכתר דנקודים, ולא נשאר לנוקבא דא"א, רק ו"ת דבינה מגבורה ולמטה עם זו"ן דכתר, הרי שגם הנוק' דא"א היא מחוסרת חסדים מבחינת כתר, וע"כ גם נוקבא דא"א צריכה לקבל אור החסדים מהזכר, שיש לו קומה שלמה דחכמה דמ"ה החדש. ולפיכך יש זכר ונקבה מבחינת ימין ושמאל גם בא"א, אלא שהם בפרצוף אחד, משום שהוא בחינת שורש, שלא יתכן בו הכר נוקבא נפרדת כנ"ל.

נח) זכר ונקבה שבו שהם מ"ה וב"ן נתערבו יחד לגמרי וכו' לית שמאלא בהאי עתיקא סתימאה, כולא ימינא: כי הוא לקח ג"ר דכתר דנקודים, ששם ג"ר דבינה

* עץ חיים שער י"ט פ"ח.

דמ"ה. ואמא מן הזכר, חכמה כולה דב"ן. אך נקרא חכמה זו דב"ן אמא, להיותה בחינת ב"ן. ולינה דמ"ה נקרא חכמה, להיותה דמ"ה. והבן זה.

אור פנימי

זוג ב' הם: בינה דבינה של מ"ה, עם ה"ס: גבורה, ת"ת, נצח, הוד, יסוד, מבינה, דב"ן, דהיינו מנקודה ג' דג"ר דנקודים. ובינה דבינה דמ"ה, היא הזכר, וה' ספירות דבינה דב"ן הן הנקבה. ואלו זכר ונקבה שניהם יחד, נבחנו בשם אמא. להיותם שניהם בחינת בינה, כי הזכר הוא בינה דבינה דמ"ה, והנקבה, ה' הספירות: גבורה ת"ת ונה"י דבינה דב"ן, וע"כ נקראים שניהם בשם בינה או אמא. והם מלבישים לצד שמאל דא"א. מחזה ולמעלה עד הגרון. והזכר נקרא בשם ישראל סבא, והנקבה נקראת בשם תבונה. אלא בערך היסודות התחתונים נקראים הזוג הב', בשם אמא עלאה או בינה. אמנם בערך הזוג הא', נבחנו הזכר ונקבה דווג הב', בשם ישראל סבא ותבונה. זוג ג' הם: ז"א דבינה דמ"ה, עם המלכות דחכמה דב"ן. וז"א דבינה דמ"ה, הוא הזכר, ומלכות דחכמה דב"ן, היא הנקבה. ושניהם יחד נבחנו בשם ישראל סבא, דהיינו ע"ש ז"א דבינה, הנקרא תמיד ישראל סבא. כנודע שז"א נקרא ישראל, וז"א דבינה נקרא ישראל סבא. והם מלבישים לצד ימין דא"א מחזה ולמטה עד הטבור דא"א.

זוג ד' הם: מלכות דבינה דמ"ה, עם מלכות דבינה דב"ן. שמלכות דבינה דמ"ה, היא הזכר, ומלכות דבינה דב"ן, היא הנקבה. וזכר ונקבה הללו נקראים לפעמים ישסו"ת, והם נבחנו בשם תבונה. ומלבישים לצד שמאל דא"א מחזה ולמטה עד הטבור דא"א.

ובאמת כל ד' הזוגות האמורים אינם אלא זוג אחד, שהם ז"ת דחוי"ב דב"ן, שנתקנו עם קומת בינה דמ"ה החדש כנ"ל. (דף תרכ"ח ד"ה וכיון) אשר הזכרים דע"ס שבקומת בינה דמ"ה, מתקנים את ז"ת

אמיתית, דהיינו הנקודה הב' דג"ר דנקודים, מ"מ אין מעלתה זאת מתגלה בה כלל, אלא נחשבת לבחינת בינה, שנקראת אמא, והוא מטעם היותה בחינת ב"ן, ואין לה שום אור מעצמה, אלא מה שנותן לה הזכר, שהוא בינה דמ"ה, לפיכך אין בחינת החכמה שבה, יכולה להתגלות אלא רק בחינת בינה לבד, דהיינו כשיעור שנותן לה הזכר שהוא בינה דמ"ה. ולפיכך היא נרמזת במילוי ו' ד' של י' דשם הוי"ה, דהיינו בהעלם גמור, כי רק מדת הזכר, שהוא קומת בינה מתגלה כאן, ומדת הנקבה שלו, שהיא חכמה, נעלמת ואינה יכולה להתגלות, מטעם הנ"ל.

ובינה דמ"ה נקרא חכמה להיותה דמ"ה: כלומר, להיותה חכמה דבינה דמ"ה, וע"כ נקראת חכמה, להיותה חכמה דקומת בינה. ומכאן כל בחינות החכמה שיש באו"א, להיותה בחינת מ"ה, שהוא המשפיע לאמא, וע"כ, אע"פ שיש גם ז"ת דחכמה אמיתית בפרצופי או"א מ"מ אינה עולה בשם, להיותה מבחינת ב"ן, ואין לה אלא מה שנותן לה מ"ה כנ"ל.

וצריך שיהיה שגור בפיו, סדר התחלקות של מ"ה וב"ן, בין ד' הפרצופים: או"א וישסו"ת. שהרב מביאם כאן. והם ד' זוגות. זוג א' הם: כתר חכמה דבינה דמ"ה, עם ז"א דחכמה דב"ן, אשר כתר וחכמה דבינה דמ"ה, נקראים אבא, שהוא הזכר. וז"א דחכמה דב"ן נקרא אמא, שהיא הנקבה, והזכר ה"ס י' דשם הוי"ה, והנקבה, ה"ס המילוי ו' ד' שביוד, שמדתה נעלמת ואינה מתגלית, כנ"ל, ושניהם יחד נבחנו בשם אבא לבד, להיותם ב' חכמות: חכמה דבינה דמ"ה, וחכמה אמיתית דב"ן, כלומר, ז"א דנקודה ב' דג"ר דנקודים. ואלו הם מלבישים לא"א בצד ימין, מחזה ולמעלה.

נמצא א"כ, כי כפי האמת, שניהם נקרא חכמה לבד, והם בחינת י' ראשונה שבשם.

(ס) ולפי שאמא גדולה אין קץ מאבא, מג' בחינות: א' הוא כי זה חצי בינה דמ"ה וזה חכמה שלימה דב"ן. הב', כי זה חכמה וזה בינה. הג', כי זה מ"ה, וזה ב"ן שגדלה מעלתו ממ"ה להיזותו בחינת ס"ג, כנודע כי המלכים שמתו הם כולם ס"ג. ולכן נמצא כי אמא יצאה עתה טמירא ומלובשת תוך אבא. ולכל אלו הסבות הנ"ל, נקראים שניהם אבא או חכמה לבד. כי היא לא נגלית כלל. ולכן שניהם הם י' שבשם, כי ב"ד שבמילוי יו"ד צורתה ה', הרי כי אמא היא נעלמת תוך ה' ואינה נזכרת, רק י' פשוטה שהיא אבא. וז"ס עטרת בעלה.

אור פנימי

לפרצוף מיוחד, להיות הארת החכמה מגולה בהן, שנקראות ישו"ת. אשר ז"א דבינה דמ"ה, ומלכות דחכמה דב"ן, מלבישים לצד ימין מחזה דא"א ולמטה עד הטבור. ומלכות דבינה דמ"ה, עם מלכות דבינה דב"ן. מלבישים לצד שמאל דא"א מחזה ולמטה עד הטבור.

(פ) וזה חכמה שלימה דב"ן: כלומר; חכמה אמיתית דב"ן, כי היא ז"ת דחכמה דב"ן, דהיינו נקודה ב' דג"ר דנקודים, שהיא חכמה אמיתית. אבל המ"ה, אינו אלא חכמה דבינה דמ"ה, אבל לא חכמה אמיתית. ואין לפרש שהיא חכמה שלמה בג"ר, כי הג"ר לקח עתיק, כנודע. ולא נשאר לאו"א אלא ז"ת דחכמה ובינה.

שניהם אבא או חכמה לבד, כי היא לא נגלית כלל: כמ"ש לעיל, כי אין יותר בנקבה אלא ממה שלוקחת מזכר, וכיון שאין בזכר אלא קומת בינה, א"כ אין בחינת החכמה שבנקבה נגלית כלל, אלא רק מקומת בינה לבד. כנ"ל ע"ש.

דחכמה דב"ן, כי אבא וז"א שבע"ס דבינה דמ"ה, שהם זכרים, מתקנים את ז"ת דחכמה דב"ן שהוא ג"כ זכר, וע"כ הם מלבישים לצד ימין דא"א מגרון עד הטבור. והנקבות שבע"ס דבינה דמ"ה, שהם אמא ונוקבא שבהן, הן מתקנות לו"ת דבינה דב"ן, שהיא ג"כ נקבה. וע"כ הם מלבישים לצד שמאל דא"א מגרון עד הטבור. אלא מפאת המסד דיסוד דעתיק המלובש בא"א עד החזה, שהוא מעלים ומכסה על ג"ר דקומת בינה דמ"ה, שלא יתגלו שם הארת חכמה, כמ"ש במקומו. ע"כ נתחלקה קומת בינה דמ"ה לב' מדרגות: ג"ר, וז"ת. אשר ג"ר נעשו לפרצוף מיוחד. המלביש מחזה ולמעלה עד הגרון דא"א ונקראים או"א עלאין, אשר אבא דמ"ה, וז"א דחכמה וב"ן, מלבישים לצד ימין, ואמא דמ"ה, וה' ספירות: גבורה ת"ת ונה"י דבינה דב"ן, מלבישים לצד שמאל דא"א מחזה ולמעלה.

וממקום סיום המסד דיסוד דעתיק ולמטה, דהיינו מחזה דא"א ולמטה, עומדות ז"ת דקומת בינה דמ"ה, שנעשו

סא) אמנם יש"ס נעשה מחצי תחתון דבינה דמ"ה, ותבונה מבינה שלימה דב"ן, ואז שניהן בבחינת בינה דמ"ה וב"ן, לכן נקרא שניהן בינה לבד. והיא ה' ראשונה שבשם, ואז אבא טמיר וגניז, כי גם הוא י' דמילוי ה"י, כי הרי עתה אין לה גדולה עליו, שעתה שניהן מבחינת בינה, ולהיותו מבחינת זכר לכן גובר עליה. משא"כ באר"א, שאז יש לאמא יתרון גדול מאד על אבא כנ"ל.

אור פנימי

דנקודה הב' מג"ר דנקודים, הנה מעלת הנקבה גדולה מאד על הזכר, ואין קומת הזכר שהיא רק בינה דמ"ה יכולה למלאות ולגלות בחינת החכמה אשר בנקבה, שהיא גבוהה הרבה מאד מקומתו, וע"כ אין מדת עצמותה של הנקבה מתגלית ע"י הזכר, וע"כ אין הנקבה עולית בשם, כי היא משמשת רק במדת הזכר, שהיא קומת בינה, המרומזת ב"י של שם הוי"ה. והנקבה שהיא המילוי ו' ד' שבי' אינה נזכרת.

אבל כאן בישו"ת, שגם הנקבה אינה אלא בחינת בינה דב"ן כמו הזכר, הנה הזכר ממלא ומגלה לכל מדת הנקבה, וכיון שכל מדת הנקבה מגולה הנה היא עולית בעיקר בשם הוי"ה, כי במקום ששניהם שוים נמצא תמיד הזכר טמיר יותר, ואין לו גילוי זולת מה שהנקבה מגלית ממנו כנודע. ולפיכך הזכר נרמז רק ב"י שבמילוי הדי' ראשונה דשם הוי"ה, דהיינו בדרך העלם, והנקבה בדי' ראשונה עצמה.

ואין להקשות, כיון שהנקבה היא מב"ן, הרי עוד גדולה מעלתה על הזכר, שהוא ממ"ה, כי הב"ן הוא ס"ג, שהוא עליון ממ"ה, כמ"ש הרב לעיל באר"א עלאין. אמנם באמת אין זה נחשב למעלה כ"כ, משום שהב"ן נפגם מעלתו ע"י שבירת הכלים שבו, ולא חושב אותו הרב לעיל, אלא להעדיפה בעלמא, כי עיקר המעלה דאמא עלאה היא, להיותה בחינת חכמה אמיתית דב"ן. כנ"ל. עש"ה.

סא) יש"ס נעשו מחצי תחתון דבינה דמ"ה וכו': היינו יש"ס ותבונה התחתונים המלבישים לא"א מחזה ולמטה עד הטבור, כמ"ש לעיל ד"ה זוג ג' שהם זוג ג' וזוג ד'. עש"ה. אשר זוג ג' נעשו מז"א דבינה דמ"ה, עם מלכות דחכמה דב"ן. והוא הנקרא ישראל סבא. וזוג ד' נעשו ממלכות דבינה דמ"ה, עם מלכות דבינה דב"ן, ושניהם נקראים תבונה.

ותבונה מבינה שלימה דב"ן ואז הם שניהן בבחינת בינה דמ"ה וב"ן: כלומר, שתבונה נעשית מנקודה ג' דג"ר דנקודים, והיינו רק ממלכות שלה, כנ"ל. בדיבור הסמוך, כי אמא עלאה המלבשת לא"א מחזה ולמעלה מצד שמאל, נעשית מה' ספירות: גבורה ת"ת ונה"י דבינה דב"ן, ותבונה המלבשת לא"א מחזה ולמטה בצד שמאל, נעשית ממלכות דבינה דב"ן, עם מלכות דבינה דמ"ה. כמ"ש הרב בע"ח שער כ' פרק י'. ובכ"מ. ועי' לעיל בסמוך ד"ה וזה חכמה שלימה דב"ן.

עתה אין לה גדולה עליו שעתה שניהן מבחינת בינה ולהיותו מבחינת זכר לכן גובר עליה: כי כאן הזכר טמיר יותר מהנקבה, מטעם, שכל גילוי הוא תמיד ע"י הנקבה, כי אין האורות דזכר מתגלים לתחתונים כי אם ע"י הנקבה. אלא בזוג הא' הנ"ל, שהזכר הוא כתר חכמה דבינה דמ"ה, והנקבה היא ו"ק דחכמה דב"ן, דהיינו חכמה אמיתית

(סב) הרי נמצא כי כפי האמת, אבא הוא כללות או"א עלאין יו"ד שבשם, ואמא היא כללות יש"ס ותבונה ה' ראשונה שבשם. אך לפרקים אנו קוראין אבא לאבא ויש"ס, להיותם שניהן בינה דמ"ה. ואמא, לבינה ותבונה, להיותן שניהן בחינת ב"ן לבד, שהיא נקבה. ובוזה תבין מ"ש במ"א, על ולא אבא בעיר כו' כי זוג יש"ס ותבונה הוא זוג דלא פסיק,

אור פנימי

הא' לאו"א עלאין, דהיינו המלבישים לא"א מימינו. והזוג הב' המלבישים לא"א מחזה ולמעלה משמאלו, נקראים בשם ישסו"ת. שהוא מטעם שזוג הא' שניהם חכמות, כי הזכר הוא חכמה דבינה דמ"ה, והנקבה היא חכמה אמיתית דב"ן. וע"כ נקראים או"א עלאין. והזוג הב' להיותם שניהם בינות, כי הזכר הוא בינה/דבינה דמ"ה, והנקבה היא ה"ס תחתונות דבינה דב"ן, ע"כ נקראים שניהם בשם ישסו"ת. ועד"ז בעת שמדברים מאו"א עלאין שעלו לבחינת א"א עצמו, דהיינו שהשיגו קומת חכמה דמ"ה דוגמת א"א, הנה אז, כל ד' הזוגות הנ"ל המלבישים לגוף דא"א מגרון עד הטבור, נקראים כולם בשם ישסו"ת, דהיינו בערך או"א עלאין שיש להם קומת חכמה דמ"ה, שהרי אפילו הזוג הא' ג"כ בחינת ישסו"ת, משום שאין להם אלא קומת בינה דמ"ה, כי אפילו הזכר של הזוג הא' אין לו רק חכמה מבחינת קומת בינה, ולא חכמה אמיתית. ונדע שפיקר הוא קומת הזכר. ולפיכך כל ד' הזוגות יחד נקראים עתה בשם ישסו"ת, ורק או"א עלאין שיש להם קומת חכמה דמ"ה, הם לבדם נקראים עתה בשם או"א עלאין. ולפיכך נזהר הרב לדייק ולפרש באיזו בחינות או"א וישסו"ת הוא מדבר, כי אומר „חכמה עם בינה שהוא או"א עלאין" דהיינו בשעה שעולים או"א למדרגת א"א, אז נקרא הזוג בשם זוג חכמה עם בינה, כי אבא יש לו עתה קומת חכמה דמ"ה, ומשפיע לחכמה דב"ן הנקראת בינה, משום היותה מב"ן. אבל אותם או"א המלבישים לגוף

(סב) קוראין אבא, לאבא ויש"ס להיותם שניהם בינה דמ"ה: כי אבא עלאה, הוא כתר וחכמה דבינה דמ"ה, וישראל סבא, הוא ז"א דבינה דמ"ה. כנ"ל ע"ש. ואמא לבינה ותבונה, להיותן שניהם בחינת ב"ן לבד שהיא נקבה: כי אמא עלאה שנקראת בינה, היא ה' הספירות: גבורה ת"ת ונה"י דבינה דב"ן. ותבונה היא, מלכות דבינה דב"ן. ונקראות כן רק בשעה שאו"א עלאין וישסו"ת מתחברים לפרצוף א' כי אז נעשים ד' זוגות הנ"ל לב' זוגות. אשר הזוג הא' והג' נעשים לאחד, ונקראים שניהם בשם אבא לבד, ומלביש לא"א מגרון עד הטבור. וזוג הב' והד' נעשים ג"כ לאחד, ונקראים שניהם בשם אמא לבד, ומלבשת לא"א מצד שמאל, מגרון עד הטבור. וזוג דישסו"ת הוא זוג דלא פסיק כנודע, ונקרא זוג בינה ובינה כנ"ל אך ולא אבא בעיר, הוא חכמה עם בינה שהוא או"א עלאין דפסיק וזוגיהו: ואין זה סותר למ"ש בע"ח שער י"ד פ"ב, ובכ"מ, שגם זוג או"א עלאין לא פסיק לעלמין. כי השמות הללו של או"א וישסו"ת אינם קבועים, אלא שצריכים להבינם תמיד לפי התוכן שבענין. כי הנה ביארנו לעיל, אשר ב' הזוגות: ג' וד', המלבישים לא"א מחזה ולמטה מימין ושמאל עד הטבור, נקראים ישסו"ת. וב' הזוגות העליונים א' וב', המלבישים לא"א מגרון שלו ולמטה מימין ומשמאל עד החזה, הם נקראים או"א עלאין. הנה כן הוא ע"פ רוב. אכן בשעה שמדברים מב' הזוגות העליונים לפי עצמם, נבחן הזוג

כנודע, ונקרא זווג בינה ובינה כנ"ל. אך ולא אבא בעיר, הוא חכמה עם בינה, שהוא או"א עלאין דפסיק זווגייהו. ונודע בדרוש אחר, כי אמא נפקא מבין דרועין דאבא, והוא סוד ישסו"ת הנקרא אמא נפקא מתחות ב' דרועין דאו"א עלאין, הנקרא שניהן אבא לבד.

אור פנימי

וצריכים לזכור, את הג' חלוקות שהיו בעולם הנקודים, שנתבארו לעיל (דף תרכ"ד ד"ה ובזה תבין) שחלוקה א' היא המובחר שבכולם, דהיינו מה שיצא שם מעצם אצילותם, שהיא בחינת או"א אב"א, שבהם לא פגע הביטול והשבירה אפילו משהו, וזהו כולו חלקו של עתיק. וחלוקה ב' היא, מה שיצא שם בבחינת תוספות מהארת הטבור דא"ק, שהוריד הה"ת מעינים לפה דנקודים, ואו"א חזרו לראש והשיגו הג"ר שלהם, שחלוקה זו גרועה הרבה מחלוקה הא', מחמת הביטול שהיה בהם בעת שביה"כ. והנה מחלוקה ב' הזאת נתקנו הג"ר דאצילות, שהן א"א ואו"א וישסו"ת, אבל זו"ן לא יכלו להתקן מחלוקה הזאת וזלת בו"ק לבד. והוא מטעם, שחלוקה זאת עדיין אין בהן מעצם הה"ת כלל, אלא מבחינות כלים דס"ג שקבלו כח הה"ת לתוכם. וחלוקה ג' היא הגרועה מכולם, שהיא מה שיצאה שם ע"י מ"ן דל' ונקודה מיסוד דא"ק, שאו"א חזרו פב"פ על ידיהם, ומהמ"ן האלו יצאו ז"ת דנקודים, שהמה נשברו פנים ואחור ומתו וירדו לבי"ע. ואפילו המוחין שיצאו מהם באו"א, שנקראים הסתכלות עיינין דאו"א וכו' גם הם ביטולם קשה ביותר מחמת שיש בהם מה"ת בעצם, דהיינו הנקודה שקבלו מיסוד דא"ק. עש"ה. ובזה תבין ההבחן בין המוחין הקבועים באצילות, אשר זוגם לא פסיק לעלמין, ובין המוחין שאינם קבועים וקיימים תמיד, אלא שהם תלויים במעשה התחתונים, שבעת שהם זכאים גורמים מוחין זווג, ובעת שאינם זכאים תכף נפסק הזווג. והוא, כי מתחלה נתקן באצילות רק המובחר ביותר, שהוא חלוקה הא' שלקח עתיק, וחלוקת הב' שלקח

דא"א מגרון ולמטה, כיון שאין להם אלא קומת בינה דמ"ה, נקראים זווג בינה עם בינה, כי אפילו אבא דזוג הא' אין לו רק כתר וחכמה דבינה דמ"ה, וחכמה דבינה היא ג"כ בחינת בינה, כי ע"כ אין הנקבה, שהיא ו"ק דחכמה אמיתית דב"ן, מתגלית כלל בזווג זה אלא רק מדת הזכר, מתגלה, שהוא ה' שבשם הוי"ה. כנ"ל.

וזה אמרו, „ובזה תבין מ"ש במ"א על ולא אבא בעיר כו"ל סובב על מ"ש בע"ח שט"ו פ"א. (ועי' בסוף שער הכללים הנעתק מכ"י האר"י ז"ל עצמו) שמביא שם מה שדרשו חז"ל על הפסוק ולא אבא בעיר וכו', „נשבע ה' שלא יכנס בירושלים של מעלה שהוא זווג או"א, עד שיכנס בירושלים של מטה, שהוא זווג שלים דזו"ן לגמרי. וכו', כי זווג שלים שהוא זווג דאו"א בבחינת חכמה, שהם הנקודות, זה נפסק בעוונותינו מימות החורבן. וכו' אמנם זווגא דלא שלים, שהוא לחדש נשמות ישנות או להחיות העולמות, אין זווג זה נפסק לעולם עכ"ל. והנה לכאורה יש סתירה, כי שם כתב, שזווג דאו"א בבחינת חכמה נפסק לגמרי מימות החורבן ואילך, וכאן כותב, שמזדווגים לפעמים, אלא דפסיק זווגיהו, אכן אלו ואלו דברי אלקים חיים, אלא שצריכים לירד לעומק הדברים. ותחלה צריכים להבין הטעם, למה באמת נפסק זווגייהו דאו"א בבחינת החכמה שבהם, וכן מהי השבועה, שיהיו או"א עלאין תלויים בזווג שלים דזו"ן, ואדרבא, זו"ן תלויים תמיד באו"א, שהם משלימים את זו"ן שהם בניהם, ואיך יתכן שיהיו זו"ן נשלמים מטרם שיושלמו או"א. ולהבין כל זה, צריכים לידע וללמוד הדברים ממקורם.

* (סג) והנה תראה כי עתיק כולל מ"ה וב"ן, ושניהם זכר ונקבה פרצוף א', והנה אחוריים דמ"ה וב"ן באמצע זה הפרצוף, ופנים דמ"ה

אור פנימי

ומוחין, ומכ"ש הנשמות של התחתונים התלולים ויוצאים מזו"ן. אלא שהמה נתקנו ויצאו ע"י עליות המסך והודככותו, ע"ד יציאת פרצופי א"ק, כמבואר לעיל והבן וזכור זה היטב.

ובאמור תבין ג"כ הפירוש, של עליות הפרצופים למעלה ממדרגתם, הנוהג בשבתות וי"ט, וע"י מע"ט של הצדיקים, כי המדרגות של כל פרצוף נקבעו, ע"פ מה שנתקנו ע"י המ"ן של חלוקה הב'. אשר עתיק נתקן בקומת כתר, וא"א נתקן בקומת חכמה, ואו"א נתקנו בקומת בינה, וזו"ן נתקנו בגוף בלי ראש. דהיינו ע"פ הקומות שיצאו זו למטה מזו הנקראים ע"ס דמ"ה החדש, כנ"ל באורך. אמנם עדיין אין זה תיקון שלם, כי עדיין לא חזרו בזה המדרגות שהיו לב"ן בעת המלכים. כי בערך מה שהיו להם אז, נבחנו כל פרצופי אצילות לחסרי ג"ר, כי למשל, או"א שהם הנקודה ב' וג' דג"ר דנקודים, שהיו אז מקומם במקום הראש דעתיק דאצילות (כנ"ל דף תרכ"ז ד"ה והגורם) הנה עתה באצילות ירדו לבחינות ישו"ת דאצילות, וחסר להם ג' מדרגות נשמה חיה יחידה, עד שחוזרים למקומם לג"ר דנקודים. כי בהתחבר ישו"ת ואו"א לפרצוף אחד, קונה ישו"ת בחינת נשמה, וזה נבחן שישו"ת עולה למדרגת או"א עלאין. וכשישו"ת עולה למדרגת א"א, קונה אז בחינת חיה שלו, וכשישו"ת עולה למדרגת עתיק, אשר אז נמצא במקום ג"ר דנקודים כמו שהיה מתחילה אז קונה יחידה שלו. כי עתה חזרו למדרגתם כמו שהיו בעת המלכים, שהיו נכללים בנקודה ב' וג' דנקודים כמו או"א

א"א ואו"א וישו"ת דאצילות. וכיון שביטולם שקרה להם בעת המלכים לא היתה קשה, כי באמת לא היה להם חלק כלל בהמלכים, כי או"א לא יצאו שם אלא בבחינת פנים באחור, שמוזוג זה אינו מגיע לזו"ן כלום, כמ"ש שם, אלא מחמת שהיו מחוברים במוחין דחלוקה הג' שיצאו ע"י מ"ן דיסוד א"ק, ע"כ גם המה נתבטלו. וכיון שלא היתה הביטול מחמת עצמם, ע"כ אחר שנתקנו ע"י המ"ה החדש, חזרו ונעשו לבחינת ג"ר, דהיינו לא"א ואו"א וישו"ת, הנה נשארנו כן בקביעות, וזווגם לא פסיק לעלמין, כמ"ש הרב בע"ח שער י"ד פ"ב, שזווג א"א ואו"א לא פסיק לעלמין.

אמנם כל המוחין היוצאים ע"י המ"ן שמעלים מחלוקה הג', שהם ד' האחורים דאו"א וישו"ת, והניצוצים וכלים דו' המלכים, מבחינת מה שיצאו ממקורם מו' ונקודה דיסוד דא"ק, שהביטול ושבירה שבהם קשה ביותר, משום שעצמות הה"ת מעורבת בהם, כנ"ל, הנה המוחין והזווגים שיוצאים בכחם אינם יכולים להיות קבועים בתמידית בזווג דלא פסיק, כי אז היו התחתונים פוגמים גם בג"ר דאצילות, ולפיכך המה נפסקים בשעת פגם התחתונים. באופן שהם תלולים לגמרי בתחתונים, כי אין המוחין אלו יוצאים באצילות בלי מ"ן שיעלו התחתונים, בעת שהמה זכאים, והיא הנותנת, שבעת שאינם זכאים נפסק להם הזווג והמוחין. אמנם המוחין הראשונים הקבועים, שנתקנו מחלוקה הב', אינם נצרכים להעלאת המ"ן ע"י התחתונים, כי אין אל התחתונים שום שייכות להם, שהרי אפילו זו"ן לא יכלו לקבל מהם אלא בחינת ו"ק לבד בלי ראש

מצד א' ופנים דב"ן מצד הב', וב' בחינות אחוריים ביניהן. וא"א גם הוא

אור פנימי

הפרצופים כל אחד מהמדרגה הקודמת שלו, מכונים בשם עליות. כי זו"ן שהשיגו ג"ר מישסו"ת נבחן שעלו והלבישו אותם. וישסו"ת שהשיגו ג"ר ממדרגת או"א, נבחן שעלו והלבישו אותם. וכן או"א לא"א, וא"א לעתיק, ועתיק למעלה ממנו. עד סוף המדרגות.

ואם התחתונים זכאים עוד יותר ומעלים מ"ן אל הזו"ן מניצוצים, וכלים שבבי"ע, השייכים לבחינת חיה. הנה גם זו"ן מעלים מ"ן לאו"א מבחינת חיה דישסו"ת, וכן כל אחד לעלי עליון שלו, כנ"ל. ואח"כ יורד מ"ד מלמעלה ומשיג עתיק מוחין חדשים, שהם מב' מדרגות גבוהים מבחינתו. וכן כל הפרצופים. ונמצא עתה שאו"א השיגו הג"ר מבחינת עתיק. וישסו"ת משיגים הג"ר מבחינת א"א. וזו"ן משיגים הג"ר מבחינת או"א עלאין. וקונים כל הפרצופים בחינת מוחין דחיה, דהיינו אור החכמה.

וכשהתחתונים זכאים לגמרי, אז המה מעלים מ"ן אל הזו"ן מניצוצים וכלים שבבי"ע, השייכים לבחינת אור היחידה, וכן כל פרצופי אצילות כל אחד לעלי עליון שלו, עד שיורדים מוחין חדשים לעתיק, הגבוהים ממנו בג' מדרגות. וכן כל אחד מפרצופי אצילות. ונבחן עתה שישסו"ת השיגו הג"ר מג' מדרגות למעלה מהם, דהיינו מעתיק, ומכונה שישסו"ת עלו והלבישו לעתיק. וכן זו"ן השיגו ג"ר ממדרגה הג' שלמעלה מהם, דהיינו מא"א, ומכונה שז"א עלה והלביש לא"א. ואז מזדווגים זו"ן ומשפיעים המוחין החדשים לנשמות התחתונים ממדרגת יחידה. להיותם עיקר הגורמים לכל פרצופי האצילות, ששיגו אורות דיחידה. כנ"ל. והנך רואה עתה שכל הפרצופים נשתלמו ובאו למקומם הראשון שהיו בעת המלכים. כי ישסו"ת בא למקום

דנקודים. הרי שמטרים עליהם נמצאים חסרי ג"ר, ועד"ז כל פרצופי אצילות.

והנה המוחין נשמה חיה יחידה אלו, שקונים הפרצופים, המה באים ע"י עלית המ"ן ממע"ט של הצדיקים, והמ"ן האלו נבררים מאורות ניצוצים וכלים של חלוקה הג' הנ"ל. וע"כ נקראים רק בשם עליות ולא הלבשה ממש, מחמת שאין המוחין אלו קבועים בהם, אלא הם בעולה ויורד לפי מעשה התחתונים כנ"ל, ולכן אינם נבחנים להלבשה, רק לעליה בעלמא, כלומר לשעתו לבד. דהיינו בשעה שהתחתונים זכאים, והם מעלים מ"ן מניצוצים וכלים שנפלו בבי"ע, השייכים לבחינת נשמה, אל פרצופי הזו"ן, הנה אז גם זו"ן מבררים מאחורים דישסו"ת הנמצאים באצילות, ומעלים אותם למ"ן לאו"א בשביל ישסו"ת, וכן או"א מעלים מ"ן לצורך א"א אל פרצוף עתיק, וכן למעלה. ואז יורדים המיין דוכרין, שהם המוחין, מלמעלה לפרצוף עתיק, ומשיג עתיק בחינת ג"ר מהמדרגה העליונה ממנו, ואח"כ מזדווגים עתיק ונוקבא ומשפיעים מוחין לא"א, ומשיג גם א"א הג"ר מהמדרגה העליונה ממנו, דהיינו מבחינת עתיק, ואח"כ מזדווגים א"א ונוקבא ומשפיעים מוחין לאו"א, וגם או"א משיגים ג"ר מהמדרגה העליונה מהם, דהיינו מא"א. ואח"ז, מזדווגים או"א ומשפיעים מוחין לישסו"ת, וגם ישסו"ת משיגים הג"ר מהמדרגה העליונה מהם, דהיינו מאו"א עלאין, ואז מזדווגים גם ישסו"ת ומשפיעים מוחין לזו"ן, וגם הזו"ן משיגים הג"ר מהמדרגה העליונה מהם, דהיינו מישסו"ת. ואז מזדווגים גם זו"ן ומשפיעים מוחין אל נשמות הצדיקים שהמה העלו את המ"ן, אל זו"ן והיו הגורמים לכל אלו המוחין החדשים שיצאו בכל פרצופי אצילות. ואלו המוחין החדשים שהשיגו

זכר ונקבה מ"ה ב"ן פרצוף א', אלא שהוא באופן אחר, כי בכל חציו

אור פנימי

מספיק רק להחיות הזו"ן בבחינת רוח נפש לבד, ואינם יכולים להשפיע מוחין כנ"ל. אמנם כשאנו מעריכים אותם כלפי המוחין והזווגים שהיו להם בזמן המלכים, נחשבים עוד לבלתי נשלמים, כי אפילו בשעה שמשיגים המוחין דיחידה, אשר אז באמת כל אחד כבר נמצא במקומו, כמו שהיה בנקודים מטרם שבירת הכלים, מ"מ כיון שאינם משיגים את זה אלא בדרך עליה, שפירושו שאינו קבוע וקיים, אין זה נחשב לתיקון גמור, כיון שסופם לירד משם. ומעריך הוזה מכונים הזווגים של הפרצופים האלו, אפילו בעת שהשיגו מוחין דיחידה וישסו"ת מלביש לעתיק וז"א לא"א, בשם זווג דלא שלים. מפאת שאינם קבועים.

חלוקה ג' היא, בגמר התקון, דהיינו שפרצופי האצילות ישארו במוחין דיחידה בקביעות, ולא יהיה להם שום ירידה עוד. אשר אז נבחנים שנתקנו לגמרי וחזרו למדרגתם כמו שהיו מטרם הקלקול ושביה"כ. אשר אז נבחנים הזווגים בבחי' זווג שלים לגמרי.

והנה נתבארו היטב ג' חלוקות שיש בענין זווג שלים ולא שלים. שחלוקה א' היא זווג דלא שלים מב' בחינות: א' שהם מחוסרי ג"ר בערך הנקודים. וב' שאין מוחין נולדים מזווגים שבהם. וחלוקה ב' מעולה מא', כי הזווגים שלהם מולידים מוחין לזו"ן שמצד זה אפשר לכוונתם זווג שלים, אבל בערך הנקודים המה נחשבים לזווג דלא שלים, כי עדיין לא קבלו תיקונם בשלימות, אלא רק החלוקה הג', דהיינו כמו שהיה בגמר התיקון, שיחזרו למדרגתם בקביעות גמור כמו שהיו בזמן הנקודים, הנה אז נחשבים לבחינת זווג שלים לגמרי כי קבלו כל תיקונם בשלימות. והנה רואה שענין זווג שלים ולא שלים,

עתיק דאצילות, המלביש לג"ר דנקודים, ששם היו כלולים ועומדים ישסו"ת אלו דאצילות בעת המלכים מטרם שנשברו. וכן ז"א שעלה עתה והלביש לא"א, המלביש מקום חג"ת דנקודים, נמצא עתה אשר ז"א חזר ג"כ למקומו שהיה שם בעת המלכים מטרם שנשברו. וע"כ נבחנים עתה הפרצופים כולם שהם בשלמות, וזווגם בשלימות. כלומר, כמו שהיו מטרם הקלקול ושביה"כ.

עתה תבין פירוש המלות של „זווג דשלים“, „זווג דלא שלים“. כי ג' חלוקות יש כאן: חלוקה א' היא זווגי הפרצופים מבחינת ג"ר הקבועים באצילות, אשר זו"ן נשארו בגוף בלי ראש, אלא שהיה להם תיקון דאב"א. כנ"ל. והנה אפילו ג"ר שהם א"א ואו"א וישסו"ת, נחשבים כאן בערך הנקודים לחסרי ג' מדרגות, כנ"ל, וע"כ נקראים הזווגים שבהם בחינת זווג דלא שלים לגמרי. כי אינם יכולים להשפיע שום מוחין לזו"ן. וע"כ נקראים הזווגים האלו, בשם זווג להחיות העולמות בבחינת חיות מצומצם, אבל לא להוליד נשמות בשביל זו"ן, כמבואר. חלוקה ב' היא, זווגי הפרצופים בעת עלייתם אל העליון מהם, דהיינו בשעה שהתחתונים זכאים ומעלים מ"ן אל הזו"ן, שהמ"ן הללו גורמים מוחין דג"ר חדשים לכלהו פרצופי אצילות, וכל אחד עולה ומלביש למעלה ממדרגתו. שבמ"ן המיוחסים לאור הנשמה, עולים כל אחד במדרגה אחת למעלה. ובמ"ן המיוחסים לאור החיה, עולה כל אחד בב' מדרגות למעלה ממדרגתו. ובמ"ן המיוחסים למוחין דיחידה, עולה כל אחד, בג' מדרגות למעלה ממדרגתו. והנה כל הזווגים האלו, אפשר לקוראם זווג שלים, משום שע"י הזווגים האלו נולדים מוחין דג"ר דזו"ן, המכונה, שמנחילים עטרות לבניהם. מה שא"כ בחלוקה א', אין זווגם

הימיני יש מ"ה בפנים ואחור, ובכל חצי שמאל יש ב"ן בפנים ואחור.

אור פנימי

דהיינו שנשבע הקב"ה שלא יכנס בקביעות בירושלים של מעלה, מטרם שיכנס בקביעות בירושלים של מטה. וזה אמרו, "והוא ישסות" הוא זווג דלא פסיק, ונקרא זווג בינה ובינה. אך ולא אבא בעיר הוא חכמה עם בינה דפסיק וזוגיהו" והנך רואה שהרב מדבר כאן מחלוקה ב', דהיינו המוחין דג"ר שמשיגים פרצופי אצילות ע"י העלאת מ"ן דתחתונים לז"ן, ומדבר מהעליה הראשונה, שהיא ע"י מ"ן המיוחסים לנשמה, שאז אר"א משיגים מדרגה אחת גבוה ממדרגתם, דהיינו א"א, שנבחן שאר"א עולים לא"א כנ"ל.

שאו יש לו לאבא קומת חכמה, ונקרא זווג חכמה עם בינה, כנ"ל. שהוא בחינות מוחין חדשים של נשמה לכל הפרצופים, כנ"ל. ואומר, שזה שנשבע הקב"ה ולא אבא בעיר, כי זווג הזה אינו בקביעות והוא זווג דפסיק, כי תלוי במעשה התחתונים. כנ"ל. ורק מוחין דישסות, שהם כל ד' הזוגות דאר"א המלבישים לגוף דא"א, מגרון עד הטבור, כל אלו הם בבחינת זווג דלא פסיק, להיותם בחינות המוחין הקבועים באצילות, שלא נתקנו ע"י העלאת מ"ן של התחתונים, כנ"ל. וע"כ זוגם לא פסיק. אמנם זוגם נבחן ללא שלים, מב' בחינות: א' שהם חסרי ג"ר בערך הנקודים. וב', שאינם ראויים להוליד נשמות וג"ר אל זו"ן, וכל זוגם הוא רק להחיות העולמות.

היוצא מדברנו, שיש ב' בחינות של זווג שלים: א' הוא זווג שלים גמור, שפירשו כמו שהיה מטרם שביה"כ, שהוא נפסק לגמרי עד לגמר התיקון. ב' הוא זווג שלים בדרך עליה, והוא לא נפסק לגמרי, אלא שהוא בעולה ויורד לפי מעשה התחתונים וע"כ נקרא לפעמים זווג דלא שלים. ג' הוא, זווג שהוא לגמרי לא שלים שאינו אלא להחיות העולמות, והוא זווג דלא פסיק לעלמין.

נוהג בכל פרצופי אצילות ולאו דוקא באר"א וישסות. גם כולם שוים בענין זה. כי בשעה שזו"ן הם בחלוקה א', הרי כל הפרצופים נבחרים ללא שלים כמותו. וכן כשהם בחלוקה ב' אם זו"ן משיגים נשמה, משיגים כל הפרצופים העליונים ג"כ בחינת נשמה, וכשזו"ן משיגים בחינת חיה, משיגים כולם בחינת חיה, וכן ביחידה. אלא שענין העלאת המ"ן מתחיל ממטה למעלה, ובוה נמצאים זו"ן מקדימים לאר"א. ובענין הורדת מ"ד אר"א גורמים לזו"ן, כי מתחיל מלמעלה למטה.

עתה נפתח הפתח להבין דברי הרב, בענין השבועה "שנשבע הקב"ה שלא יכנס בירושלים של מעלה, שהוא זווג אר"א, עד שיכנס בירושלים של מטה, שהוא זווג שלים דזו"ן לגמרי, כי זווג השלים, שהוא זווג דאר"א בבחינת חכמה שהם הנקודות, זה נפסק בעונותינו" והנך רואה שהרב מדבר כאן בזווג שלים דזו"ן ואר"א לגמרי דהיינו כמו שהיו בזמן הנקודים, כי ע"כ מדייק לומר, זווג דאר"א בבחינת חכמה שהן הנקודות, כלומר; כמו שהיו בעת הנקודים. ולפיכך אומר שזווג זה נפסק לגמרי, כלומר שלא יהיו עוד בבחינה זו, רק בגמר התיקון ומפרש ע"כ את השבועה, שנשבע הקב"ה שמטרם שיהיו זו"ן מתוקנים לגמרי, ויהיה זווג שלים לגמרי, בירושלים של מטה, שהם זו"ן, הנה יפסוק הזווג השלים הזה, גם מאר"א שהם בחינת ירושלים של מעלה. וטעם התלותו בזו"ן, היא מחמת שעיקר גורם התיקון הוא ממטה למעלה. ע"י מע"ט ומ"ן שמעלים התחתונים, ונמצאים ע"כ זו"ן קודמים לאר"א. אבל בירידת המ"ד והמוחין, ודאי שאר"א קודמים לזו"ן, וזו"ן תלויים באר"א, כנ"ל.

אמנם כאן בדברי הרב שלפנינו מפרש הכתוב של, ולא אבא בעיר, לענין הקביעות,

(סד) אך באו"א יש מ"ה וב"ן, אלא שהם ב' פרצופים דבוקים יחד תמיד פב"פ, דוגמת עתיק, וכל כך הם דבוקים, עד שנחשבין שניהן לפרצוף א', ונקרא אבא. וכן באמא היא כך, כי הם ב' פרצופים דמ"ה וב"ן, אלא שהם דבוקים מאד פב"פ, דוגמת עתיק כנ"ל.

(סה) ובזו"ן יש גרעון אחר, כי כל מה שהולכין הפרצופים ויורדין ממדרגתן מתגלה מאד פירודם, בחינת המ"ה מבחינת הב"ן. ולכן נתוסף

אור פנימי

בגוף אחד ומלבישים לצד שמאל דא"א, הנקראים אמא. והבן היטב.

(סה) כל מה שהולכין הפרצופים ויורדין ממדרגתן, מתגלה מאד פירודם, בחינת המ"ה מבחינת הב"ן: זוה תלוי במדת הקלקול שיש בב"ן. וכבר מובא לעיל שיש ג' בחינות בזה (בדף תרכ"ד ד"ה גבוה תבין ע"ש) כי מה שיצא בנקודים בבחינת קטנות מעצם אצילות הוא בחינה ראשונה המוכהרה בב"ן, ואותה לקח עתיק. ומה שיצא שם בבחינת תוספת ע"י זווג דע"ב ס"ג, שהאיר דרך הטבור לג"ר דנקודים והוריד הה"ת מעינים דכתר לפה דנקודים, והשיב את הג"ר לאו"א, היא בחינה ב' דב"ן, הגרועה מבחינה א', כי בה קרה ענין הביטול, מאחר שיצאה בבחינת תוספת, ואותה לקחו א"א ואו"א. ומה שיצא שם ע"י המ"ן דל' ונקודה, שהאיר דרך יסוד דא"ק, דהיינו מבחינת הזווג דהסתכלות עינים דאו"א זה בזה ואילך, היא הבחינה ג' דב"ן, הגרועה מכולם, אשר ג"ר דאצילות, שהם עתיק א"א ואו"א, לא לקחו ממנה כלום, לתיקון עצמות פרצופיהם, אלא זו"ן בהכרח שקבלו ממנה, כי ל' ונקודה זו דיסוד א"ק, שנעשו מ"ן באו"א דנקודים הן כל עצמות ז"א, שהן בחינת הטפה השרשיית של ז"א, כמ"ש בחלק ז' עש"ה. ולפיכך, מ"ה וב"ן דעתיק מחוברים זה בזה חיבור נפלא מאד, משום שבב"ן דלקח עתיק, אין בו שום קלקול, כי לא קרה,

(סד) באו"א יש מ"ה וב"ן אלא שהם ב' פרצופים דבוקים יחד תמיד פב"פ דוגמת עתיק: ענין התחלקות מ"ה וב"ן בין פרצופי אצילות כבר מובא לעיל (דף תרנ"ד ד"ה וצריך ע"ש) ומשם תבין שאו"א אלו שהרב מביא כאן, הם בצירוף ישו"ת המלבישים לא"א מחוה ולמטה עד הטבור, ונמצא שאבא הוא זוג א' וג', שמ"ה שבהם כתר חכמה וז"א דבינה, וב"ן שבהם הוא ז"ת דחכמה. ואלו נקראים אבא, ומלבישים לא"א מצד ימין מגרון עד הטבור, ועליהם אומר הרב שמ"ה וב"ן שבו דבוקים יחד תמיד פב"פ דוגמת עתיק. כלומר כמו שמ"ה וב"ן שבעתיק הם פרצוף אחד, כן מ"ה וב"ן אלו שבאבא, הם וק פרצוף אחד המלביש בימין דא"א עד הטבור.

ועד"ז מ"ה וב"ן שבאמא הכוללת גם את התבונה, אשר מ"ה שבה הוא אמא ונוקבא, וב"ן שבה הוא ו' תחתונות גבורה תנהי"מ, שהם מלבישים לא"א מצד שמאל מגרון עד הטבור. ועליהם אומר הרב, שמ"ה וב"ן שבאמא דבוקים מאד פב"פ דוגמת עתיק. דהיינו שהם נעשו לגוף אחד כמו עתיק. אכן ענין או"א הנבחנים לב' פרצופים נפרדים זה מזה הדבוקים בכותל אחד פב"פ, סובב על ב' גופות הנ"ל. אשר מ"ה וב"ן המחוברים לגוף אחד ומלבישים לצד ימין דא"א, הנקראים ביחד אבא, הם מחוברים ע"פ בכותל אחד, עם מ"ה וב"ן המחוברים

פירוד בחלק מ"ה וב"ן שבזו"ן. והענין כי הז"א כולו בחינת מ"ה, והנוקבא כולו בחינת ב"ן, והם נפרדים, לזמנין אב"א, ולזמנין פב"פ.

(סו) והנה דוגמת או"א הם ז"א ורחל השוין בקומתו, ודוגמת יש"ס ותבונה, הם יעקב ורחל הקטנים מהחזה דז"א ולמטה. והבן זה. ודע, כי

אור פנימי

מדבר ג"כ משעה שזו"ן הגדולים וזו"ן הקטנים נכללים בפרצוף אחד. אשר אז, נבחנו כל ז"ת דמ"ה בשם ז"א, וכל ז"ת דב"ן בשם נוקבא. כי בור"ק דמ"ה שנקראים ז"א הגדול, נכלל בו יעקב שהוא מלכות דמ"ה. ובור"ק דב"ן שנקראים רחל הגדולה, נכללת בה רחל הקטנה. ובמצב זה, נמצא ז"א עם יעקב כולו מ"ה. והנוקבא הגדולה עם רחל הקטנה כולה ב"ן. ומ"ש בע"ח הג"ל שהז"א לקח ו"ק דמ"ה וו"ק דב"ן, הוא טובב על זו"ן הגדולים ביחד, ששניהם נקראים פעמים בשם ז"א לבד, וו"ק דב"ן נבחנו לנוקבא שבגופו. וכן מ"ש אשר מלכות דמ"ה ומלכות דב"ן לקחה הנוקבא דז"א, הוא טובב על זו"ן הקטנים, ששניהם נקראים פעמים בשם נוקבא דז"א.

וזה אמרו, "הז"א כולו בחי' מ"ה והנוקבא כולה בחינת ב"ן, והם נפרדין, לזמנין אב"א לזמנין פב"פ", דהיינו כנ"ל, שז"א כולל עמו גם יעקב הקטן, שבהם עתה ז"ת דמ"ה, והנוקבא הגדולה כוללת גם את רחל הקטנה, שבהם עתה ז"ת דב"ן. והם נחשבים לנפרדים זה מזה, כי אפילו בהיותם דבוקים זה בזה, המה אז בבחינת אב"א, שנחשב לפירוד. וכשהם פנים בפנים הנה הם נפרדים זה מזה לגמרי. וזה אמרו לזמנין אב"א, שזה נחשב כמו פירוד, ולזמנין פב"פ, שאז הם ממש נפרדים.

(סו) דוגמת או"א הם ז"א ורחל השוין בקומתו, ודוגמת יש"ס הם יעקב ורחל הקטנים, מהחזה דז"א ולמטה: כבר נתבאר

בו שום ביטול כלל בעת שביה"כ. ומ"ה וב"ן דא"א, הם גרועים ממ"ה וב"ן דעתיק, כי בב"ן שלו כבר קרה ביטול, וע"כ ניכר ההפרש ממ"ה שלו אל הב"ן, בבחינת ימין ושמאל. משא"כ בעתיק כולו ימינא. ובמ"ה וב"ן דאו"א, יש הפרש יותר שנעשו לב' גופות, אלא שדבוקים זה בזה בכותל אחד פב"פ, כנ"ל. אמנם בכל אחד מהם יש מ"ה וב"ן בחיבור גמור פב"פ, כי באבא יש מ"ה וב"ן, ובאמא יש מ"ה וב"ן, כנ"ל בדיבור הסמוך ע"ש. אבל בז"א יש הפרש גדול ופירוד בין המ"ה אל הב"ן שלו, להיותו מבחינה ג' הגרועה מכולם, וע"כ מ"ה וב"ן שבו עומדים אב"א.

הז"א כולו בחינת מ"ה, והנוקבא כולו בחינת ב"ן, והם נפרדים לזמנין אב"א, ולזמנין פב"פ: אין זה סותר למ"ש הרב בע"ח שער כ' פ"י אשר ז"א לקח ו"ק דב"ן וו"ק דמ"ה, והנוקבא לקחה מלכות דמ"ה ומלכות דב"ן, ע"ש. הרי שיש מ"ה וב"ן בז"א, ומ"ה וב"ן בנוקבא. ואיך אומר כאן שז"א כולו מ"ה, והנוקבא כולה ב"ן. והענין הוא, כי גם זו"ן נתחלקו לב' פרצופים על החזה שבהם, כמו או"א, הנקראים זו"ן הגדולים, וזו"ן הקטנים, כמ"ש הרב בסמוך. באופן אשר ו"ק דמ"ה וו"ק דב"ן נקראים זו"ן הגדולים, או ז"א ורחל השוים בקומתם ומלכות דמ"ה ומלכות דב"ן, נקראות זו"ן הקטנים, או יעקב ורחל הקטנים, או נוקבא דז"א. ונתבאר לעיל בדיבור הסמוך באו"א, שהרב מדבר כאן בעת שאו"א וישס"ת נכללים בפרצוף אחד, ע"ש. ועד"ז כאן בזו"ן

יש יעקב שהוא חצי תחתון דו"א, והוא המזדווג עם רחל הקטנה. ויש יעקב ולאה, בחינת האחוריים דאו"א.

סז) כלל העולה, כי יש עתיק וא"א דמ"ה, ועתיק וא"א דב"ן, וכנגדן ממש, אבא ויש"ס דמ"ה, בינה ותבונה דב"ן. וכנגדן ממש, ז"א ויעקב דמ"ה, רחל ולאה דב"ן. הרי ג' בחינות: כי כך הוא א"א דכורא, לגבי עתיק דכורא, כמו יש"ס, לגבי אבא, וכמו יעקב, לגבי ז"א. וכן כך היא נוקבא דא"א, לגבי נוקבא דעתיק, כמו תבונה, לגבי בינה, וכמו רחל הקטנה לגבי רחל עלאה. נמצא, כי כשנתחבר כל הבחינות, יהיה ג' בחינות דזכר ונקבה, והם: א' עתיק ונוקבא, ובהם נכללים א"א ונוקבא. ב' או"א, ובהם נכללין ישו"ת. ג' זו"נ, ובהם נכללין יעקב ורחל.

סח) וכשתחברם באופן אחר, יהיה א"א ונוקבא דעת הכולל חו"ג, מכריע בין החכמה ובינה, שהם עתיק ונוקבא. וכן ישו"ת הם ת"ת, מכריע בין אבא ואמא, שהם חסד וגבורה. וכן יעקב ורחל הם יסוד, המכריע בין נצח הוד, שהם זו"ן. כנודע. דאיהו בנצח ואיהי בהוד. והבן זה מאד.

אור פנימי

גו"ע הם בחינות ג"ר של המדרגה, כח"ב שבה, כי עינים ונקבי עינים כוללים: חכמה וג"ר דבינה. ואח"פ שיצאו לחוץ מן המדרגה כוללים: ז"ת דבינה, וזו"ן.

וטעם התחלקות הזו באמצע הבינה הוא, משום שה"ת שעלה בעינים שהם חכמה, יהוציאו אח"פ לחוץ. להיותם למטה ממסך הכלול בה"ת המצומצמת, אין צמצום זה שבה"ת יכול לשלוט על ג"ר דבינה להוציאן משום זה מתורת ראש. כי כל ענין הצמצום אינו רק על אור החכמה. וג"ר דבינה בלאו הכי אינן מקבלות חכמה, אלא רק אור דחסדים, בסוד כי חפץ חסד הוא. וע"כ ג"ר דבינה אינן יוצאות לעולם מחוץ להמדרגה, מחמת עלית ה"ת למעלה ממנה. ומשום זה נבחן שספירת בינה נתחלקה לשנים, שג"ר שלה נשארו בהמדרגה העליונה, דהיינו עם גו"ע, וז"ת שבה עם

זה בדיבור הסמוך, שז"א ורחל השוים בקומתם, לקחו ו"ק דמ"ה וו"ק דב"ן, ויעקב ורחל הקטנים לקחו מלכות דמ"ה ומלכות דב"ן. ע"ש.

סז) כך הוא א"א דכורא לגבי עתיק דכורא כמו יש"ס לגבי אבא, וכמו יעקב לגבי ז"א וכ"י: זה נמשך עוד מנקודים, שעלה שם ה"ת בעינים ויצאו אח"פ דכל מדרגה לבחינת התחתון ממנה, וע"כ נחשב כל תחתון, לחצי המדרגה התחתונה של העליון שלו, כלומר, לאח"פ של העליון, ולפיכך הראש דאצילות דהיינו הכתר, נתחלק לשתי מדרגות גו"ע, ואח"פ. שהם עתיק וא"א. וכן התוך דאצילות, נתחלק לגו"ע, ואח"פ, שהם או"א וישו"ת. וכן הסוף דאצילות, נתחלק לגו"ע ואח"פ, שהם ז"א ורחל העליונה, ויעקב ורחל התחתונה. והנה

(ט) נמצא, כי אלו שהם: עתיק ונוקבא, וא"א ונוקבא, הם נשמה, והם ג' רישין. ואח"כ, או"א וישסו"ת, הם רוח, והם ג' רישין. ואח"כ, זו"ן, ויעקב ולאה, הם נפש, והם ג' רישין. וז"ש באדרא דרפ"ט, ואינון מתתקניו, כמה דע"ק ג' רישין מתעטרין ביה, הכי כולם בג' רישין.

(ע) והענין, כי הנשמה עצמה יש בה נר"ן, וכן ברוח, ובנפש נר"ן, כנודע, כי חב"ד הם כהן לוי ישראל, והם נר"ן. וכן חג"ת, וכן נה"י.

* (עא) נבאר ענין או"א היטב. הנה אבא לוקח משם מ"ה מבינה

אור פנימי

כתר, חכמה וג"ר דבינה. ואח"פ דכללות אצילות כוללים: ז"ת דבינה, ז"א ומלכות. באופן, שמחזה ולמעלה דא"א היא בחינות גלגלתא עינים ונקבי עינים דכללות, שהם עתיק, א"א, ואו"א עלאין. ומחזה ולמטה דא"א, היא בחינת אח"פ דכללות, שהם ישסו"ת, ז"א ונוקבא ובין תבין המעלה הגדולה שיש לאו"א עלאין, שאע"פ שהם מלבישים לגוף דא"א מגרון עד החזה, מ"מ נחשבים עוד לבחינת ראש דאצילות, מטעם שהמסך אינו שולט כלום על ג"ר דבינה, כנ"ל. וזכור זה.

ג' בחינות דזכר ונקבה, והם א' עו"ג ובהם נכללין או"א. ב', או"א ובהם נכללין ישסו"ת, וכז': שהם שורש המוחין, ומוחין, ומקבלי המוחין. כנ"ל (דף תר"ל ד"ה וכל) עש"ה. המשך דברי הרב יתבאר בהסת"פ כאן.

(עא) אך וי"ק דבינה דמ"ה עם מלכות דבינה דמ"ה, שהם ישסו"ת, הם דומין לזו"ן ואינם כ"פ מחוברים חיבור גדול כמו או"א: משום שיש הפרש גדול בין או"א עלאין שמחזה ולמעלה דא"א, לישסו"ת שהם מחזה ולמטה דא"א, כנ"ל בדיבור הסמוך עש"ה. וע"כ אין המ"ה וב"ן שבהם מתחברים כל

זו"ן, ירדו אל המדרגה התחתונה. כי ז"ת דבינה צריכות להארת חכמה, וע"כ כבר שולט עליהן כח הצמצום שבה"ת. וע"כ הן דומות לזו"ן.

ובזה תשכיל, למה כל הקומות שיצאו ממ"ה המה שלמות. רק קומת הבינה דמ"ה נפרדה לשתיים: שג"ר דבינה דמ"ה לקחו או"א עלאין, וז"ת דבינה דמ"ה, לקחו ישסו"ת. משא"כ הכתר דמ"ה לקחו עתיק, בכל הע"ס שבו, כן חכמה דמ"ה לקחה א"א, וז"א דמ"ה, לקחו ז"א, ומלכות דמ"ה לקחה מלכות. הרי ששום ספירה דמ"ה לא נפרדה לשני חצאים, אלא שספירה התחתונה נחשבת לאח"פ לספירה העליונה שחכמה דמ"ה נעשה לאח"פ אל הכתר, ומלכות דמ"ה נעשה לאח"פ לז"א דמ"ה. אבל בכל ספירה מהם נשארו כל הע"ס שבהספירה, מיוחדות בשלימות. רק הבינה דמ"ה לבד היא נפרדה לב' חצאים: ג"ר לאו"א, וז"ת לישסו"ת.

ובהג"ל תבין זה היטב, כי כל ה' הפרצופים דאצילות נחשבו בכללות, למדרגה אחת, שבה ע"ס, וע"כ גם הכללות מתחלק בהכרח לגו"ע ואח"פ, כמו הפרטות. כנודע, שהפרטות והכללות שוים תמיד זה לזה. ולפיכך גו"ע דאצילות כוללים ג"ר, שהם:

• עץ חיים שער כ' פרק י'.

שבו, הכתר והחכמה שבי' ספירות דבינה זו. ואמא לוקחת בינה דבינה דמ"ה. ואפשר שגם הכתר נחלק לחצאין, חציו לו וחציו לה, אלא שכפי הנראה מדרוש שלוח הקן בש"ע נהורין, כי כתר שלה טמיר וגניז באבא, א"כ נראה שכל הכתר לקחו אבא, ולכך נקרא טמיר וגניז יתיר מינה. ויש"ס, לקח ר"ק דבינה דמ"ה, ולכן נקרא יש"ס הוא ז"א שבו. ותבונה, לוקחת מלכות דבינה דמ"ה, לכן נקרא התבונה מלכות, נפש תבונה. כנזכר בתיקונים דמ"ג. וכשם שאו"א לא מתפרשין, וישראל ורחל מתפרשין לזימנין. כן או"א נרמזין בחיבור גדול בי' ראשונה שבהוי"ה כנודע, לפי שהם חו"ב דבינה דמ"ה. אך ר"ק דבינה דמ"ה, עם מלכות דבינה דמ"ה, שהם יש"ס ותבונה, הם דומין לזו"ן, ואינן כ"כ מחוברים חיבור גדול כמו או"א.

(עב) ואמנם מב"ן לקח אבא ו"ק דחכמה דב"ן, כי הרי ג"ר לקחם עתיק לצורך הנקבה שלו. ומלכות דחכמה דב"ן לקח יש"ס, ולכן נרמז גם הוא בסוד נקבה, בה' ראשונה דהוי"ה כנודע. ואמנם מבינה דב"ן, הד"ר שהם כח"ב חסד, לקחם עתיק, ואז ה' קצוות דבינה דב"ן, שהם ג' תחתונות נה"י, לקחן אמא. ומלכות דבינה דב"ן לקחה תבונה.

(עג) נמצא, כי אבא יש לו מ"ה וב"ן, ואמא יש לה מ"ה וב"ן, ויש"ס מ"ה וב"ן, ותבונה מ"ה וב"ן. אך א"א ועתיק אינם כן, רק הזכרים

אור פנימי

כך, כנ"ל בדברי הרב (דף תרס"ג אות ס"ה) כי כל מה שהפרצופים הולכים ויורדים ממדרגתם מתגלה בהם פירודם המ"ה מן הב"ן. ע"ש באו"פ. וכבר נתבאר לעיל שישסו"ת דומים לזו"ן, להיותם בחינות אח"פ שיצאו לחוץ מראש, ביחד עם זו"ן עש"ה.

(עב) מב"ן לקח אבא ו"ק דחכמה דב"ן וכ"ר: וצריכים להבין היטב הטעם של סדר התחלקות הוזה דמ"ה וב"ן בין או"א עלאין לישסו"ת, וכבר ביארנו את זה לעיל (דף תרנ"ד ד"ה ובאמת) ומשם תדרשנו.

ה' קצוות דבינה דב"ן שהם ג' תחתונות נה"י: צ"ל, גבורה ת"ת וג' תחתונות נה"י. כז"א יש בו חו"ג שהם מ"ה וב"ן וכן בנזכר: אין זה סותר למ"ש הרב לעיל (דף תרס"ג אות ס"ה) שז"א כולו בחינת מ"ה

(עג) ז"א יש לו ו"ק דב"ן וז"ק דמ"ה: והם נבדלים לגוף אחד, כמו מ"ה וב"ן שבגוף דאבא, או מ"ה וב"ן שבגוף דאמא, שמ"ה הוא צד זכר שבו, וב"ן הוא צד נוקבא שבו, ודבוקים זה בזה בקומה שוה. אכן יש הפרש גדול בין מ"ה וב"ן שבגוף דז"א, ובין מ"ה וב"ן שבגופות דאו"א. כי מ"ה וב"ן שבגוף דאבא, המה דבוקים זה בזה פב"פ, שזוהי חיבור שלם. וכן מ"ה וב"ן דאמא. אבל מ"ה וב"ן שבגוף דז"א, עומדים אב"א, ואינם נחשבים לחיבור שלם, כנ"ל בדברי הרב דף תרס"ג אות ס"ד. וע"י באו"פ שם. כז"א יש בו חו"ג שהם מ"ה וב"ן וכן בנזכר: אין זה סותר למ"ש הרב לעיל (דף תרס"ג אות ס"ה) שז"א כולו בחינת מ"ה

לקחו מ"ה לבדו, והנקבות ב"ן לבדם. לכן הם מחוברים בפרצוף א'. אך באו"א, שהם זכר ונקבה נפרדין, מוכרח שכל א' יהיה בו מ"ה וב"ן. כדי שלא יתפרדו לגמרי. וז"ס הבן בחכמה וחכם בבינה. וכעד"ז בוז"ן. כי ז"א, יש לו ו"ק דב"ן וו"ק דמ"ה, ונוקבא, יש בה מלכות דמ"ה ומלכות דב"ן. נמצא, כי בז"א יש בו חו"ג שהם מ"ה וב"ן, וכן בנוקבא.

(עד) ואמנם ז"א, שלוקח מוחין שלו כפולים, מצד אבא ומצד אמא, היו אז החסדים דמ"ה וחסדים דב"ן באבא, וגבורות דמ"ה וגבורות דב"ן באמא, ואח"כ בהכנסם בז"א נתחלפו, ואז החסדים דב"ן נשתתפו עם

אור פנימי

וזה אמרו, „החסדים דב"ן, נשתתפו עם הגבורות דב"ן בנה"י דאמא" כי ב"ן דאבא, שהוא ז"ת דחכמה דב"ן, שהוא חסדים דב"ן, כנ"ל, נשתתפו עם ו"ת דבינה דב"ן, שהן הגבורות דב"ן כנ"ל. ונתלבשו שניהם בנה"י דאמא ונעשו למוחין בנוקבא שבגופו דז"א, שהיא ג"כ בחי' ב"ן, דהיינו ו"ק דב"ן.

וזה אמרו „וגבורות דמ"ה עם חסדים דמ"ה נשתתפו בנה"י דאבא" כי מ"ה דאבא, שהוא כתר חכמה וז"א דבינה דמ"ה, שהם החסדים דמ"ה, נשתתפו עם הגבורות דמ"ה, שהם בינה ומלכות דבינה דמ"ה, כנ"ל, ונתלבשו בנה"י דאבא, ונעשו מוחין בהוכר דז"א, שהוא ג"כ בחינת מ"ה, דהיינו ו"ק דמ"ה. וטעם ההתחלפות הזו יתבאר לקמן בדיבור הסמוך.

נמצא מוחין דאמא כולם דב"ן, ודאבא כולם ממ"ה: וצריכים להבין מי ומה גרם להתחלפות זו. והענין הוא, כי בז"א יש מ"ה וב"ן, שזכר שבו, הוא ו"ק דמ"ה. ונוקבא שבו, הוא ו"ק דב"ן. וכשלוקח המוחין מאו"א, הנה מוחין דאבא צריכים להתלבש בזכר שבו"א, דהיינו ב"ק דמ"ה, ומוחין דאמא צריכים להתלבש בנוקבא דז"א שהיא ו"ק דב"ן. אמנם במוחין דאבא לבד יש מ"ה וב"ן, וכן במוחין דאמא לבדה יש מ"ה וב"ן, ואיך יתלבשו מוחין דב"ן דאבא, ב"ק

ונוקבא כולה בחינת ב"ן. כמ"ש היטב שם באו"פ ע"ש.

(עד) מוחין שלו כפולים מצד אבא ומצד אמא: ואע"פ שגם או"א לוקחים מוחין כפולים, דהיינו מא"א, ומנוקבא דא"א. וכן א"א מעתיק ומנוקבא דעתיק. אמנם כיון שא"א ונוקביה המה רק זכר ונקבה שבגוף אחד, שמ"ה הוא הזכר שבו וב"ן הוא הנוקבא שבו, וכן עתיק, אין זה נחשב למוחין כפולים. מה שאין כן או"א, אשר באבא לבדו יש מ"ה וב"ן זכר ונקבה, וכן באמא לבדה יש מ"ה וב"ן זכר ונקבה, המה נחשבים למוחין כפולים. שהרי במוחין דאבא לבד יש מ"ה וב"ן, חיבור של זכר ונקבה. וכן באמא.

החסדים דב"ן נשתתפו עם הגבורות דב"ן בנה"י דאמא: פירוש, כי אבא נעשה מכתר חכמה וז"א דבינה דמ"ה, עם, ז"ת דחכמה דב"ן. ואמא נעשה מבינה ומלכות דבינה דמ"ה עם ו"ת דבינה דב"ן. וע"כ יש חו"ג במ"ה, שהוכרים דמ"ה, שהם כו"ת וז"א דבינה דמ"ה, נבחנים לחסדים דמ"ה. והנקבות דמ"ה, שהם בינה ומלכות דבינה דמ"ה, נבחנים לגבורות דמ"ה. והו"ת דחכמה דב"ן שהן בחינת זכר, נבחן לחסדים דב"ן, והו"ת דבינה דב"ן, שהיא נוקבא, נבחנת לגבורות דב"ן.

הגבורות דב"ן, בנה"י דאמא, וגבורות דמ"ה עם חסדים דמ"ה נשתתפו בנה"י דאבא. נמצא מוחין דאמא כולם דב"ן, ודאבא כולם דמ"ה.

עה) גם תבין, איך כל אבא הוא חכמה, או חכמה דב"ן או חכמה דבינה דמ"ה, אך לעולם אמא היא בינה, או בינה דבינה דמ"ה, או בינה דב"ן, ולכן יכול להתקשר מ"ה עם ב"ן, בין באבא, בין באמא, שכולם הם חכמה, וזה באבא, אלא שחכמה דב"ן נעשה צד נוקבא לחכמה דבינה דמ"ה. או כולם הם בינות באמא, אלא שבינה דבינה דמ"ה, נעשית צד זכר לבינה דב"ן.

אור פנימי

פ"ה, אשר אבא דכורא לקח חצי מ"ה דמ"ה, שהוא קו ימין וחצי קו אמצעי דבינה דמ"ה, ואמא נוקבא לקחה חצי מ"ה דמ"ה, שהוא קו שמאלי וחצי קו אמצעי דבינה דמ"ה. ע"ש. הרי מפורש, שאבא לקח חכמה חסד נצח שהוא קו ימין ועוד חצים מג' ספירות דעת ת"ת יסוד. ואמא לקחה בינה גבורה הוד דמ"ה, שהוא קו שמאל, ועוד לקחה החצי מג' הספירות דעת ת"ת יסוד. וכאן אומר, שאבא לקח חכמה וז"א דמ"ה, ואמא לקחה רק בינה ונוקבא דמ"ה. ולא כלום מדעת ת"ת ויסוד.

והענין הוא, כי כאן המדובר מהמקוריות, דהיינו מחלקם של אבא דכורא ונוקבא, מה שלקחו מטרם הזווג מהע"ס דבינה דמ"ה, ע"כ מחלק אותם לפי הספירות: שאבא דכורא, לקח הזכרים שבהם. ואמא שהיא נוקבא, לקחה הנקבות שבהם. ושם המדובר היא בהלבשה דהיינו אחר שנתקנו שניהם בזווג דלא פסיק פב"פ. ואז ודאי שהע"ס מתחלקים ביניהם לפי סדר הקוים שבהם. אשר בסדר הקוים, נבחן קו הימין וחצי הימני דקו אמצעי, לבחינת הזכר שבקומה. והקו שמאל וחצי השמאלי דקו האמצעי נחשב לבחינת הנקבה שבקומה. ופשוט הוא.

דמ"ה דז"א, וכן איך יתלבשו מוחין דמ"ה דאמא, ב"ק דב"ן דז"א, שאין להם יחס זה עם זה, כי המ"ה לא יוכל להתלבש בב"ן וכן להיפך. ולפיכך בהכרח כשז"א מקבל המוחין דאבא ואמא, המה מתחלפים אצלו, כלומר שמ"ה דאמא אינו מתלבש בנוקבא דז"א, שהיא ב"ן, אלא הוא מתחבר עם מ"ה דאבא, ומתלבש בזכר דז"א, שהוא ג"כ ו"ק דמ"ה. ונמצאים מתחברים מ"ה דאבא עם מ"ה דאמא, בנה"י דאבא, ומתלבשים בזכר דז"א. ועד"ז ב"ן דאבא לא יוכל להתלבש בזכר דז"א שהוא מ"ה, אלא הולך ומתחבר עם ב"ן דאמא בנה"י דאמא ומתלבש בנוקבא דז"א, שהיא ו"ק דב"ן. ונמצאים ב"ן דאבא וב"ן דאמא מחוברים למוחין בנוקבא שבגופו דז"א. וזה אמרו, ונמצאים המוחין דאמא כולם דב"ן כי ב"ן דאבא נתחבר עם ב"ן דאמא בתוך נה"י שלה, ונעשו שניהם מוחין דאמא, המתלבשים בנוקבא דז"א. וכן, המוחין דאבא כולם ממ"ה כי מ"ה דאמא נתחברו עם מ"ה דאבא, בתוך לבושי נה"י דאבא, ומתלבשים בזכר דז"א. הרי שמוחין דאבא כולם מ"ה. ומוחין דאמא כולם ב"ן.

ואין קושיא ממ"ש הרב בע"ח שער י"ט

* (עו) אדם הראשון נברא ע"י זו"ג זו"ן, שעלו למעלה בהיכל או"א, ושם נזדווגו פב"פ והולידו לאדם וחוה. ונבאר ענין אדם הראשון, איך

אור פנימי

המובחר שבכולם, הוא שיצא בקטנות נקודים ואותם לקח עתיק. בחינה ב' היא מה שיצא שם ע"י הבל הטבור, שהוא בחינת פב"א דאו"א וכתר, שמהם יצאו: א"א, ואו"א, וזו"ן בבחינת רוח נפש. ובחינה הגרועה מכולן היא מה שיצא שם ע"י מ"ן דל' ונקודה דיסוד א"ק שהאיר באו"א. עש"ה.

והנך מוצא שזו"ן שנתקנו עתה ע"י או"א, לא היה בהם עוד מל' ונקודה כלום. וטעם הדבר כי הכל הולך על סדר המדרגה, וכל פרצוף יכול לברר רק מה ששייך למדרגתו, כמ"ש היטב לעיל (דף תרכ"ו ד"ה ואריך) ע"ש כל ההמשך, ולפיכך או"א לא היו יכולים לברר המדרגות שיצאו על ל' ונקודה, כי אינם שייכים לבחינתם, אלא שהגיע להם בבחינת מ"ן מנה"י דא"ק, ומדרגת או"א נמשך מאור העינים דס"ג דא"ק. כמ"ש זה היטב לעיל בחלק ו', וע"כ לא בררו או"א אלא בחינת זו"ן שיצאו מאור העינים דס"ג, מבחינת הסתכלות עינים באח"פ, שהיא בחינת הפנים דזו"ן, אבל לא כלום מבחינת ל' ונקודה, שאין לאו"א שום שייכות עמהם, כמבואר.

אלא אחר שנתקנו זו"ן בבחינת הפנים שלהם, הגה או בררו זו"ן גם בחינות האחור שלהם, שהן בחינות ל' ונקודה, שהן בחינות גדלות דו' המלכים כנודע. וכבר ידעת מ"ש הרב שמבחינות הכלים נקראת הגדלות בשם אחורים, והקטנות שיצאה בתחילת אצילות נקראת בשם פנים. שהקטנות היא בחינות גו"ע, והגדלות היא בחינות אח"פ. וע"כ נקרא המ"ן דל' ונקודה בשם אחורים. ויש עוד טעם, כי הקטנות דזו"ן, לא נתפשטה לבי"ע, אבל המוחין דל' ונקודה, המה נתפשטו לבי"ע בעת מלכותם כנודע. והנה

(עו) אדה"ר נברא ע"י זווג זו"ן, שעלו למעלה בהיכל או"א, ושם נזדווגו פב"פ והולידו לאדם וחוה: דע, כי גר"ן של הצדיקים הם מפנימית ג' עולמות בי"ע: נפש מעשיה, ורוח מיצירה, ונשמה מבריאה. ולפיכך כל נשמות הצדיקים נאצלות ע"י זווג זו"ן דאצילות, כי עולם הבריאה הוא תולדה של עולם האצילות.

ובזה תבין שאדה"ר, שהוא היה כולל כל נשמות הצדיקים שבעולם, הוא נולד ע"י זווג זו"ן דאצילות. אלא כיון שזו"ן היו אז עדיין בבחינת אב"א, כנ"ל (דף תרכ"ח ד"ה ואחר) כי כל פרצוף אינו משיג בחינת פב"פ שלו, אלא אחר אצילות התחתון שלו, שאז עולה התחתון למ"ן ומחזיר אל העליון פב"פ. ע"ש כל ההמשך. ולפיכך מטרם שנולד אדה"ר, שהוא התחתון של זו"ן דאצילות, לא היתה מציאות שזו"ן יהיו פב"פ. גם נודע, כי אין זווג בפרצוף שיוכל להוליד מדרגה תחתונה אלא א"כ שיהיה פב"פ, ולא עוד, שאפילו או"א היו עדיין בבחינת פב"א, כנ"ל (דף תרכ"ח ד"ה ואחר) ע"ש. ולכן עלו זו"ן להיכל או"א והיו שם למ"ן לאו"א, והוחזרו או"א פב"פ ע"י התכללות זו"ן בהם, ומזווג זה יצאה נשמת אדה"ר.

ויש להבין כאן ב' ענינים, כי באמת הוא נחשב לזווג דאו"א, שהרי המה בעלי הזווג כמבואר. אכן כיון שהזווג שלהם עשו על המ"ן דזו"ן, ע"כ נחשב הזווג כמו זווג זו"ן, ונמצא אדה"ר רק תולדה דזו"ן ולא תולדה דאו"א. וצריכים להבין היטב ענין המ"ן האלו שהעלו זו"ן לצורך לידת נשמת אדם הראשון. וכבר נתבאר לעיל (דף תרכ"ד ד"ה ובוה) שיש ג' בחינות זו למטה מזו בבירורי הב"ן:

• שער מאמרי רשב"י פרשת קדושים.

נתפשט באלו העולמות. כי ראשו של אדם הראשון היה אז בעולם הבריאה, אשר הוא עתה מקום ז"א דאצילות. וגרוננו היה בד' ראשונות דיצירה, שהוא עתה מקום נוקבא דאצילות. וכבר ידעת כי נוקבא דאצילות נקראת גן עדן, ונמצא, כי גרוננו לבד היה נתון בג"ע, ומשם ולמטה כל

אור פנימי

של הנשמה יצאו מחזה דז"א ולמטה, עד סוף עשיה ממש, שהיתה אז למעלה מעולם עשיה של עתה, דהיינו עד החזה דיצירה, כי מחזה דיצירה ולמטה היה אז מקום הקליפות. כי עדיין לא היו עירוב הקדושה בקליפות. וצריכים לדעת כאן היטב דבר התחלקות הנשמה, על פי הג' עולמות ב"ע: כי ראש הנשמה, הוא ע"ס דבריאה. הגרון של הנשמה הוא ד"ס ראשונות כחב"ד דיצירה. הגוף דנשמה עד החזה שבו, הן ז"ס תחתונות של היצירה. וב"ש תחתונים דת"ת הנשמה עד סיומא דת"ת, הן הד"ס הראשונות דעשיה. ובחינות הרגלים של הנשמה שהן נהי"מ שלה, הן ז"ס התחתונות של עולם עשיה. באופן שמלכות של עולם הבריאה, היא הפה דראש הנשמה. ומלכות של יצירה, היא בחינת החזה דגוף של הנשמה. ובחינת מחזה ולמטה של הנשמה, הוא, עולם העשיה.

ואם נדמה כללות קומת הנשמה לכללות קומת האצילות: נמצאות ע"ס דבריאה, דהיינו ראש הנשמה, דומה לבחינת ראש דא"א. וד"ס ראשונות דיצירה, דהיינו הגרון דנשמה, דומה לגרון דא"א, שהוא הכתר דא"א של אצילות. וז"ס תחתונות דיצירה, שהם חג"ת דנשמה עד החזה, דומה לחג"ת דא"א עד החזה, ולא"א המלבישים שמה, וד"ס ראשונות דעשיה שהן ב"ש ת"ת התחתונים דנשמה, דומה לישסו"ת וכתר ז"א, המלבישים לב"ש התחתונים דת"ת דא"א. וז"ס תחתונות דעשיה, שהן הרגלים דנשמה, דומה לזו"ן דאצילות המלבישים לרגלים דא"א, דהיינו לנהי"מ שלו. וזה אמרו „כי ראשו של אדה"ר היה

נתבאר, אשר המ"ן שבררו זו"ן לצורך נשמת אדה"ר, היו מבחינת אחורים שלהם מעת המלכים, דהיינו מבחינת ו' ונקודה. וממ"ן הללו יצאה נשמת אדה"ר.

ובירורים אלו דנשמת אדם הראשון היו ממטה למעלה, שמתחילה ביררו זו"ן בחינת המ"ן, המתיחס לבחינת נשמה, ואח"כ, ממ"ן המתיחס לבחינת חיה, ואח"כ, לבחינת יחידה. כמ"ש לפנינו, כי כל המוכרח ביותר נברר מתחילה. וע"כ מתחילה נבררה בחי"ב, שהיא נשמה, ואח"כ בחי"ג שהוא חיה ואח"כ בחי"ד שהיא יחידה.

וכבר נתבאר לעיל (דף תרנ"ט ד"ה אמנם) ההפרש הגדול בין אלו המוחין שיצאו על המ"ן דל' ונקודה אל המוחין הקודמים שיצאו על המ"ן דב' הבחינות הראשונות, כי המוחין הקודמים המה קבועים באצילות, וזווגם לא פסיק לעלמין, משא"כ אלו המוחין שיצאו על המ"ן דל' ונקודה, הנה זווגם פסיק, ואינם קבועים כלל אלא שהם בעולה ויורד לפי מעשה התחתונים. ולאו דוקא נשמת אדה"ר גופיה, אלא, אפילו המוחין שיצאו בשבילו בפרצופים העליונים דאצילות המה ג"כ בעולה ויורד, כמו נשמת אדה"ר גופיה, כמ"ש לפנינו.

ראשו של אדה"ר היה אז בעולם הבריאה, אשר הוא עתה מקום ז"א דאצילות וכו': וטעם הדבר הוא, כי מאחר שזו"ן עלו ועמדו במקום או"א, נחשב הזווג כמו זווג או"א גופיהו, אשר זו"ן הם הגוף שלהם. וע"כ ירדה הקומה לאחר גמר הזווג באו"א, לבחינת החזה דז"א, שמחזה ולמעלה עד מלכות דא"א, יצאו הע"ס דראש הנשמה דאדה"ר, והע"ס שממעלה למטה, דהיינו הגוף

שאר גופו היה מחוץ לג"ע, באופן זה: כי כל גופו היה נתון בששה אחרונות של היצירה ובארבעה ראשונות של העשיה, אשר הם עתה שיעור מקום כל עולם הבריאה.

(עז) אמנם להיות כי גוף האדם נחלק לב' חלוקות, כנודע, כי עד החזה מתפשט יסוד הבינה והאורות שבתוכו מכוסים, ומן החזה ולמטה,

אור פנימי

בששה תחתונות של עשיה של אז שהם עתה ששה ראשונות של יצירה" דהיינו כנ"ל, שו"ת דעשיה הן בחינות הרגלים של הנשמה, והן מסתיימות עתה במקום החזה דיצירה, להיותן דבוקות במלכות דבריאה, שהוא סיומא דת"ת של הנשמה. כנ"ל.

(עז) גוף האדם נחלק לב' חלוקות וכו' עד החזה מתפשט יסוד הבינה והאורות שבתוכו מכוסים, ומן החזה ולמטה האורות הם מגולים: כבר נתבאר לעיל ההבחן הגדול שיש בין מחזה ולמעלה לבין מחזה ולמטה. כי עד החזה מאירים אחורים דאמא, ואין שום אפשרות לקליפות שיינקו משם, אבל מחזה ולמטה, כבר נפסקו אחורים דאמא, ויכולים הקליפות להתאחוז שמה. אמנם לעומת זה, נמצא כל שבחו של הפרצוף מתגלה רק מחזה ולמטה, כי מחזה ולמעלה נמצאים החסדים סתומים ביסוד דאמא, שפירשו, שאין הארת חכמה יכולה להתגלות שמה, מחמת אחורים דאמא הדוחים חכמה בסוד כי חפץ חסד הוא. באופן שאין הארת חכמה מתגלה בפרצוף זולת מחזה ולמטה, דהיינו רק אחר שנפסק המסך דיסוד אמא.

וזה אמרו, ולכן נתחלק גופו בשתי עולמות, חציו העליון המכוסה נתון בשש אחרונות דיצירה וחציו התחתון המגולה נתון בד' ראשונות דעשיה". דהיינו כנ"ל, שיש הפרש גדול מאד בין מחזה ולמעלה שאין שום אחיזה לקליפות ובין מחזה ולמטה שיש כח להקליפות לאחוז שמה, וע"כ

אז בעולם הבריאה אשר הוא עתה מקום ז"א דאצילות, וגרונו היה בד' ראשונות דיצירה, שהוא עתה מקום נוקבא דאצילות" כי נתבאר, שאחר גמר הזווג דקומת הנשמה בהיכל או"א ירדה משם למקומה בגוף, במקום החזה דז"ן, ויצאו ע"ס דראש הנשמה, מהחזה דז"א ולמעלה עד המלכות דאו"א כנ"ל. גם ידעת, שהראש דנשמה הוא ע"ס דבריאה, דרי שע"ס דבריאה עומדות במקום ז"א, מהחזה ולמעלה. ובחינת הגרון של הנשמה, שהוא ד"ר דיצירה, שהוא בחינת כתר דגוף, שיש לה יחס נוקבא של ראש, כנודע, מסוד הזווג דנשיקין, שהוא זווג חיד וגרון, שמלכות של ראש שנקראת חיד מזדווגת עם הנוקבא של ראש שנקראת גרון. לפיכך עומד הגרון של הנשמה במקום נוקבא דז"א. באופן שהבריאה כולה שהיא הראש דנשמה, עומדת במקום ז"א. וד"ר דיצירה שהן הגרון דנשמה ובחינת נוקבא דראש, עומדת במקום הנוקבא דז"א.

וזה אמרו, כל גופו היה נתון בששה אחרונות של היצירה ובארבעה ראשונות של העשיה, אשר הן עתה שיעור מקום כל עולם הבריאה" דהיינו כנ"ל, שהחזה דנשמה, היא בחינת מלכות דיצירה, וב"ש התחתונים דת"ת, הם הד"ר דעשיה. הרי שגופו כולל ז"ת דיצירה וד"ר דעשיה. והן עומדות עתה במקום ע"ס דבריאה, דהיינו שהן דבוקות בגרון דנשמה בהכרח, שעומד במקום הנוקבא דאצילות.

וזה אמרו, ורגליו של אדה"ר היו נתונים

האורות הם מגולים, כמבואר אצלנו בסוד החסדים המתפשטים בת"ת דז"א, ולכן נתחלק גופו בשתי עולמות: חציו העליון המכוסה נתון בשש אחרונות של יצירה. וחציו התחתון המגולה, נתון בד' ראשונות דעשיה. ונמצא, כי עיקר גופו היה למעלה ביצירה, כנודע כי הגוף רומז אל הוא"ו של שם הוי"ה, וגם היצירה נרמזת באות הוא"ו עצמה.

עח) ורגליו של אדם הראשון, היו נתונים בששה תחתונות של עשיה של אז, שהם עתה ששה ראשונות של יצירה של עתה. והרי ביארנו התפשטות אדם הראשון בשלשה עולמות, בריאה יצירה עשיה בעת שנברא.

עט) ואחר שחטא אדם הראשון בעץ הדעת, שהוא עולם העשיה, שנצטוו שלא יאכל ממנו, כי אין לו חלק בעשיה רק מן היצירה ולמעלה.

אור פנימי

במ"ן דנשמת אדה"ר מבחינת העשיה, אלא רק מיצירה ובריאה לבד. וע"כ אין בנשמה שלו כלום מבחינת העשיה. ולפי שבחינות ל"ב האבן, שהם ל"ב ניצוצים אחרונים של הש"ך ניצוצים שנפלו בשביה"כ לבי"ע, המה אינם עומדים עוד לבירור בפ"ע, כי כל הבירורים אינם אלא רק בסוד רפ"ח ניצוצים לבד, דהיינו מט"ר שבהם, ע"כ נאסר לאדה"ר לאכול מעצה"ד, שה"ס העשיה. כי האכילה הוא ענין בירורים כנודע.

והטעם שרק עולם העשיה הוא בחינות עצה"ד, ולא מעולם העשיה ולמעלה, הוא, כי אין הדעת מתגלה אלא אחר הפסק של יסוד דאמא, דהיינו מחזה ולמטה, כמ"ש הרב לעיל אות ע"ז אשר גוף האדם נחלק לב' חלוקות: עד החזה מתפשט יסוד הבינה והאורות שבתוכו מכוסים, ומן החזה ולמטה האורות מגולים. ע"ש. ולפיכך הארת הדעת, שהיא החו"ג המכוסים אשר הם מחזה ולמעלה, נקראים בשם עץ החיים, על שם אמא הנקראת חיי המלך. כי שמה שולטים אחורים דאמא, כנ"ל. והארת הדעת שמחזה

מחזה ולמעלה נחשב לבחינת יצירה ולבחינת זכר. ומחזה ולמטה נחשב לבחינת עשיה ולבחינת נוקבא.

עט) בעצה"ד שהוא עולם העשיה שנצטוו שלא יאכל ממנו, כי אין לו חלק בעשיה: היינו עולם העשיה של עתה, אשר אז היה מקום הקליפות לבד, כי סיום העשיה היה אז במקום החזה דיצירה, כנ"ל. וטעם הדבר, כי לא נתברר אז ע"י זו"ן אלא מבחינות ט"ר דניצוצין וכלים שנפלו לבי"ע, שהם רפ"ח ניצוצין, שזה כולל רק יצירה ובריאה מעת המלכים, אבל מבחינת הל"ב ניצוצין האחרונים שהם בחינות המלכות שבהם, שנקרא ל"ב האבן עדיין לא נתברר מהם כלום. וע"כ נסתים העשיה של אז, במקום החזה דיצירה של עתה, שהוא ג"כ מקום חזה דיצירה שהיתה בעת המלכים. ומשם ולמטה היה כולו בחינות הקליפות, כי לא נברר מהם כלום אל הקדושה.

וזה אמרו „בעצה"ד שהוא עולם העשיה שנצטוו שלא יאכל ממנו כי אין לו חלק בעשיה" דהיינו כמבואר שלא נתברר כלום

כנ"ל. וכיון שעבר ואכל מעץ הדעת שהוא עשיה, גרם פגם בכל העולמות, וכולם ירדו ממדרגתם באופן זה, כי היצירה נתלבשה בעשיה. ונמצא, כי א"י שהיתה כנגד היצירה, אינה מקבלת ממנה אלא ע"י העשיה, כיון שהיצירה מתלבשת בה. וכן הבריאה מתלבשת ביצירה, ונוקבא דאצילות נתלבשה בבריאה, וז"א נתלבש בנוקביה. וכן ע"ד זה בכל העליונים ממנו, כולם ירדו ממדרגתם.

(פ) ועתה נבאר הבחינה השנית. והיא, אחר שנברא אדה"ר והכניסו הקב"ה בג"ע, כי אז היה מחצי יום ששי ומעלה, אשר אז בהכרח נתוספת הקדושה בעולמות כולם, כמבואר אצלינו בענין ערב שבת, כי משעה

אור פנימי

לא היה לה שום חלק מעולם עשיה דפרצוף ז"ת דנקודים, והוא נסתיים בערכו, עוד למעלה מד"ת דיצירה. כמבואר. כי חלק הזה שמחזה ולמטה דפרצוף הנקודים, הוא בחינת עץ הדעת, אשר הסיגים שבהן לא נבררו כלל, וע"כ נשאר המקום הזה, בבחינת קליפות.

גרם פגם בכל העולמות וכו' היצירה נתלבשה בעשיה וכו': כי באכילתו מעץ הדעת, שפירשו, שרצה לברר הטוב והניצוצי קדושה משם, כנ"ל. הנה לא די שלא בירר משם כלום, אלא עוד גרם בזה, שכל אותם הבירורים שכבר נבררו ע"י זו"ן, מהמ"ן דל' ונקודה חזרו ונפלו מכל המדרגות דאצילות. באופן, שע"ס דיצירה נפלו לבחינת עשיה ששמה מקום הקליפות, ונתערבו שמה עמהן עד שהקדושה אינה ניכרת שמה. ובריאה נפלה לבחינת יצירה. וט"ת דנוקבא דאצילות ירדו לבריאה וכן כל המוחין מפרצופי העליונים, אשר נתעלו ע"י המ"ן דל' ונקודה, חזרו ונתבטלו וירדו מהם, ונשארו רק במוחין שיצאו בהם על המ"ן מב' בחינות העליונות: אב"א, ופב"א, שהיו בנקודים, שבהן אינו נוהג עליה וירידה, כי זווגייה לא פסיק לעלמין. (כנ"ל דף תרע"א ד"ה וכבר.)

ולמטה, שהיא חו"ג המגולים בהארת חכמה, נקראים בשם עץ הדעת טוב ורע, כי שמה שליטת הקליפות שנקראות רע, וניצוצי הקדושה שבהם נקראים טוב, ואסר לו השי"ת לברר הטוב מן הרע, כמ"ש לעיל. שאין בירורים אלא רק ברפ"ח ניצוצין, ול"ב האחרונים מתתקנים לגמרי על ידיהם, אבל בל"ב האחרונים אינו נוהג בירורים, כי נתנם השי"ת למקום שליטת הקליפות. ולפיכך רק עולם עשיה לבד הוא בחינת עץ הדעת, כי נתבאר לעיל, אשר בחינת מחזה ולמטה של קומת הנשמה, הן ע"ס דעשיה. וע"כ בערך כללות הפרצוף דז"ת דנקודים שנפלו לבי"ע, נמצאת המלכות דיצירה שהיא מקום החזה של פרצוף ההוא, וכל ע"ס של עולם עשיה, הן בחינת מחזה ולמטה של הפרצוף ההוא. וע"כ שם מקום עץ הדעת. ושם מקום הקליפות. שהן בחינות ל"ב האבן שלא ניתן לבירור, אלא בסו"ה והסירותי את ל"ב האבן מקרבכם וכו'. כי ע"י בירורי הרפ"ח ניצוצין גם הם מתתקנים, כנ"ל. וכמ"ש עוד במקומו. (וע"י בשער הפסוקים סימן ב' ד"ה ומעץ הדעת.)

והנה נתבאר היטב ההבדל מן פרצוף הנשמה דאדה"ר, לפרצוף הכללי דז"ת דנקודים שנפל לבי"ע, כי נשמת אדה"ר,

חמישי של עש"ק מתחילים העולמות להעלות למעלה ממקומם. וקדושה נתוספת בהם, כנזכר אצלינו בסוד ה' יתירה הנזכר בפסוק ויהי ערב ויהי בקר יום הששי, לרמוז אל שעה ה' כנזכר.

פא) ולכן נבאר עתה מה שנתחדש אז, באותו ערב שבת אחר חצות, כשנברא, לא היה בג"ע רק ראשו וגרונו כנזכר בלבד, ושאר גופו היה בעה"ז, אבל עתה נכנס כולו בג"ע, והעולמות נתעלו באופן זה: כי ז"א עלה במקום שהוא עתה מקום א"א, ונוקבא דו"א עלתה במקום שהוא עתה מקום אבא, והבריאה עלתה במקום שהוא עתה מקום אמא.

אור פנימי

נעשתה ליצירה ממש. ונמצא עתה אחר חטא עצה"ד, שחזרה ונפלה לעשיה, נמצאת יצירה מתלבשת בעשיה. ועד"ז כולם. והבן היטב.

פא) והעולמות נתעלו באופן זה, כי ז"א עלה במקום שהוא עתה מקום א"א ונוקבא דו"א עלתה במקום שהוא עתה מקום אבא וכר': כבר מובא לעיל שהבירורים האלו היו ממטה למעלה, מטעם שכל המובחר ביותר נתברר קודם, וע"כ מתחילה ביררו זו"ן ממ"ן דל' ונקודה מבחינת עביות דבחי"ב, שהיא קומת נשמה, ולפיכך נבחן, אשר הנוקבא עלתה במקום אמא, וז"א במקום אבא, ונעשה הזווג במקום אמא שהיא בחי"ב ונשמה. ותדע, שלעולם נבחנת קומת הזווג לפי מצב הנוקבא, ולא לפי מצב הז"א, משום שהמ"ן נמצאים בהנוקבא, כנודע. ואח"ז בררו זו"ן ממ"ן דל' ונקודה את עביות דבחי"ג, שהיא קומת חיה, שזוהי בחינה השניה שנתוספה בשעה ה' דיום הששי. ונבחן אז זו"א עלה לא"א, ונוקבא שהיא בעלת המ"ן, עלתה למקום אבא, דהיינו לאו"א עלאין שנקראים אבא. כי קומת חיה היא במקום או"א עלאין כנודע. ונמצא ע"כ הראש של נשמת אדה"ר שיצא במקום אמא, דהיינו במקום ישסו"ת שנקראים אמא. והגוף של הנשמה, שהוא יצירה, עלה במקום ז"א.

והנה באמת היו לנשמת אדה"ר ולפרצופי אצילות עוד עליות יותר גדולות, כמ"ש הרב לפנינו. אמנם בהתחשב לפי המצב שהשיגו כל הפרצופים בעת לידת נשמת אדה"ר, נמצא, שחטאו של אדה"ר גרם שכל אחד ואחד ירד רק מדרגה אחת ממה שהיה, דהיינו, שחזר ואבד אותה המדרגה שהשיג בסבת הזווג שיצא על המ"ן של ה' ונקודה.

באופן, שא"א של אז, שכבר השיג מדרגת עתיק, ירד לאו"א של אז, שהוא באמת מקומו שהיה לו מקודם עלית מ"ן דל' ונקודה. וכן כולם. כי או"א של אז ירדו למקום זו"ן של אז, שאבא ירד למקום ז"א ואמא ירדה למקום נוקבא. וזו"ן חזרו אב"א כמקודם, שנבחן שז"א של אז ירד למקום נוקבא, וט"ת דנוקבא ירדו לבריאה של עתה. ובריאה שהיתה אז במקום זו"ן ירדה לבריאה של עתה. ויצירה שהיתה אז במקום בריאה, ירדה למקום יצירה של עתה. ועשיה שהיתה אז במקום יצירה של עתה, נפלה למקום עשיה של עתה. הרי שכל אחד נפל רק מדרגה אחת. וזה אמרו, וכולם ירדו ממדרגתם באופן זה, כי היצירה נתלבשה בעשיה וכר' כי התחתון העולה במקום העליון נעשה כמוהו ממש כנודע. וע"כ עשיה של אז, שהיתה במקום יצירה של עתה, הרי

והיצירה במקום ז"א, והעשיה במקום מלכות נוקבא דז"א, עלו ד' ראשונות דעשיה, כי כך שיעור נוקבא דז"א, ד' ספירות בלבד, ושאר ו' ספירות אחרות דעשיה, במקום ו' ראשונות של הבריאה של עתה. ואמנם גם או"א דאצילות, וכל אשר למעלה מהם, גם כן הם עלו למעלה ממדרגתם, כפי הסדר הזה, ואין להאריך בהם.

(פב) ודע, כי עיקר מקום העולמות ומדרגתם באמיתתם, הוא כן כפי הסדר הזה, וכך הוא המקום הראוי להם להיות תמיד. והטעם הוא, כי הנה ז"א צריך להתגדל ולהיות כמו אריך אנפין, ואם כן צריך לעלות עד שם. ומקום אריך אנפין צריך שיהיה מקומו של ז"א, כי על ידי כן ז"א נעשה אריך. ונוקביה דז"א במקום אבא, בסוד ה' בחכמה יסד ארץ, דאבא יסד ברתא, ובסוד ושמרתם את השבת כי קדש היא, כי שמור שהוא הנוקבא נעשית קדש שהוא אבא, וזמ"ש, קדש היא, כי, היא: הנקבה, חזרה להיות קדש. והבריאה עלתה באמא, בסוד מה שידעת, כי

אור פנימי

המקום של ז"ת דנקודים: חג"ת דעתיק במקום חג"ת דנקודים, ונה"י דעתיק במקום נה"מ דנקודים. וא"א דאצילות שפה דראשו מתחיל מחזה דעתיק ונמשך ממטה למעלה עד הפה דעתיק, נמצא שמלביש ולוקח כל המקום דחג"ת דעתיק, שהוא ג"כ חג"ת דנקודים, דהיינו ז"א דנקודים. הרי שראש של א"א עומד במקום ז"א דנקודים. וזה אמרו „ז"א צריך להתגדל כמו א"א, ומקום א"א צריך שיהיה מקומו של ז"א" כי כן מקומו של ז"א בתחילת אצילותו של הנקודים כמבואר, ונמצא שאין תיקונו של ז"א נגמר, מטרם שלוקח מקום הראש של א"א. וכן הנוקבא צריכה להיות במקומו של אבא, דהיינו או"א עלאין שנקראים אבא. כי או"א מלבישים לא"א דאצילות מחזה שלו ולמעלה עד הפה דא"א, שהוא מקום נה"י דנקודים, שהם בחינת הנוקבא הנקודים. שהרי הראש דא"א מלביש לחג"ת דנקודים כנ"ל, נמצא בהכרח שאו"א המלבישים למטה מראש דא"א, שלקחו מקום של הנוקבא דנקודים דהיינו נה"י. ולכן אין

וב"ש ת"ת של הנשמה, שהם ד"ר של עשיה, עלו במקום נוקבא דז"א. והרגלים של הנשמה, שהן ז"ת דעשיה, עלו במקום שש ראשונות דבריאה.

(פב) ז"א צריך להתגדל ולהיות כמו א"א וכך ומקום א"א צריך שיהיה מקומו של ז"א, כי ע"כ ז"א נעשה אריך: וצריכים להבין היטב את החיוב הזה שז"א צריך ליטול מקומו דא"א. והענין הוא, כי נודע שכל עיקר תפקידן של ע"ס דמ"ה החדש, אינן אלא לתקן את הב"ן, שהן ז"ת דנקודים שנפלו לבי"ע, ולהעלותן בחזרה למקומן, דהיינו למקום שהיו מטרם שביה"כ. ואז נחשב הב"ן למתוקן.

וצריך שתזכור כל המתבאר לעיל (בדף תרנ"ט ד"ה ובאמור) ע"ש בכל ההמשך. ונתבאר שם שכל פרצופי אצילות שנתקנו בקביעות באצילות הם מחוסרי ג"ר, בערך מה שהיו במצב של הנקודים. כי עתיק דאצילות מלביש במקום ג"ר דנקודים, ונמצא הגוף דעתיק, שהוא ז"ת שלו, ולקחות כל

אמא מקננא בכרסיא. ויצירה במקום ז"א, כי ז"א מקנן במלאך. ועשיה בנוקבא דז"א, כי מלכות מקננא באופן שהיא העשיה. ונמצא שזהו המקום הראוי אל סדר מדרגת העולמות.

פג) והבחינה השלישית, היתה אח"כ אז בערב שבת, ביום שנברא אדם הראשון בין הערבים, שאז הוא זמן הנקרא תוספת שבת ועדיין אינו שבת גמור. והענין הוא, כי הנה אחר חצי היום של ערב שבת הוא, כבר נתבאר, שהיצירה והעשיה עלו במקום ז"א ונוקביה דאצילות, אמנם לא עלו רק ארבעה ראשונות בלבד דעשיה, והיו תחתונות נשארו מחוץ לאצילות בעולם הבריאה, ועדיין אין זה קדש גמור. ובהיותם כך, נמצא שחזרו יצירה ועשיה להיות כדוגמת ז"א ונוקביה, והיו עומדין בסוד אחר באחור, ובהיותה הנקבה באחור הזכר אין לה רק קומת ארבעה ספירות בלבד, כנ"ל. אבל כשחזרין פנים בפנים, יש בה קומת עשר ספירות גמורות.

פד) וכן היה עתה בעשיה ויצירה. כי העשיה היתה בארבעה אחרונות דיצירה אחור באחור, ובהיות זמן בין הערבים, אז כל העשר ספירות דעשיה עלו למעלה, והפכה העשיה פניה כנגד פני היצירה פנים בפנים, כדמיון ז"א ונוקביה כנוכח.

פה) ועתה נמצאו כל שלשה עולמות בריאה יצירה עשיה, כולם תוך האצילות לגמרי, וכולם קדש גמור, ונשארו שלש עולמות בריאה יצירה עשיה שהם שלשים ספירות, פנוים ומקום חלל, בסוד אלפים אמה

אור פנימי

תיקון הנוקבא נגמרת, מטרם שתחזור למקומה, שהיה לה בעת הנקודים, שהוא ממש מקום או"א עלאין דאצילות, כמבואר. וזה אמרו, כי עיקר מקום העולמות ומדרגתם באמיתתם הוא כן כפי הסדר הזה וכך הוא המקום הראוי להיות תמיד דהיינו כמבואר, כי זהו מקומם מתחילת אצילותם בעת המלכים מטרם שנפלו לבי"ע.

כי אז ביררו זו"ן ממ"ן דל' ונקודה, מבחינת עביות דבחי"ד, שהיא קומת יחידה, ונבחן שגם הנוקבא עלתה למקום א"א, ונעשה הזווג דקומת יחידה במקום א"א. וזה גורם אשר גם ז"ת דעשיה עולות עתה למקום אצילות. ונמצאות כל השלשים ספירות דבי"ע קודש גמור. והנה עתה נתקנו בי"ע בתכלית גבהם. אמנם מ"מ אין זה נחשב לגמר התיקון דבי"ע, משום דכל תיקונם הוא רק בדרך עליות העולמות. שצדין לא הגיע מכאן שום תיקון לבי"ע במקומם, אלא

פד) כל הע"פ דעשיה עלו למעלה, והפכה העשיה פניה נגד פני היצירה פנים בפנים:

תחום שבת. והששה עשר ספירות עליונות היו תחום שבת, והי"ד תחתונות היו מדור אל הקליפות כנ"ל, והם מחוץ לתחום והבן זה.

פז) והנה כל אלו השלשה בחינות נעשו אז מאליהם, שלא על ידי מעשה התחתונים אדם וחיה. והנה גם לענין אדם בעצמו, הרויח בזה, כי עתה גופו ורגליו כולן היו בג"ע, שהיא נוקבא דאצילות, מה שלא היה כן לגמרי אפילו בעת הבחינה השנית.

פז) והנה אם אדם הראשון לא היה חוטא בעץ הדעת, היה יכול להעלות ע"י תפלותיו של יום השבת ההוא את העולמות, עליות אחרות יותר גבוהות במאוד מאוד עליה אחר עליה, בכל תפלה ותפלה, שהם תפילת ערבית ושחרית ומוסף ומנחה, ואין אנו עתה מאריכין סדר

אור פנימי

שנבחנו עתה כמו פנוים וריקנים. ולפיכך אין זה תיקון גמור, אלא עד שבי"ע עצמם במקומם יחזרו לאצילות, דהיינו כמו שהיו בא"ק מטרם צמצום ב' ואז נחשב לגמר התיקון.

פז) השלשה בחינות נעשו אז מאליהם, שלא ע"י מעשה התחתונים אדם וחיה: אלא ע"י העליון שלהם, שהם זו"ן, כמ"ש לעיל שזו"ן בררו ממ"ן דל' ונקודה, והוציאו עליהם ג' הקומות שבשלש הבחינות הללו.

פז) תכלית העליה, והוא, כי האצילות היה עולה כפי מקומו הראשון, שהוא במקום א"ק, וכך והיה חוזר כל המציאות אל שרשו הראשון: דהיינו כמו שנתבאר בדיבור הסמוך, שאז נתקנים ג' העולמות בי"ע למטה במקומם, כמו פרצופי א"ק שמטרם צמצום ב'. ססיום רגלים שלהם הן בעוה"ז, בסו"ה ועמדו רגליו על הר הזיתים, כנודע. כי עתה נתקנו לגמרי כמו שהיו בעת המלכים, שנתפשט אז מלכותם למטה בכל ג' עולמות בי"ע עד לעוה"ז, כנודע. וכבר נתבאר ענין זה לעיל (דף תרנ"ז ד"ה זוג דישסו"ת.

אמנם צריכים להבין, שכל מה שכתב הרב כאן בענין לידת נשמת אדם הראשון, הוא רק מבחינת הגדלות שלו, ומבחינת העיבור שלו אינו עוסק כאן הרב כלום. אמנם ודאי שמקודם זה, היה בו בחינת הקטנות דעיבור, כמו שנתבאר בכל הפרצופים דאצילות, אשר אז היה קומתו בבחינת ז"ת של הבריאה, בקומת נה"י, שפירוש, אור הנפש בכלי רכתר, (כנ"ל דף תר"ח ד"ה עיבור). עש"ה.

באופן כי מתחלה נולד בקומת מלכות, שהוא אור הנפש דבריאה, ואח"כ בזוג ב' של זו"ן, יצאו לו חט"ס הראשונות, שהן: רוח נשמה חיה יחידה דבריאה. אלא מתוך שזו"ן היו בעת לידתו במקום או"א דאצילות נמצאו ע"ס דבריאה, דהיינו נרנח"י דבריאה דגדלות דאדה"ר, הצ"ל, שהן מלבישות לו"א דאצילות. ומהן עוסק הרב כאן, ומבאר

עלייתם, אבל נזכיר בקצרה העליה אחרונה הגדולה שבכולן, והיא במנחת שבת, כי אז היו עולין תכלית העליה, והוא, כי עולם האצילות היה עולה כפי מקומו הראשון, שהוא במקום אדם קדמון לכל קדומים, הנזכר אצלינו ביאורו באורך גדול, והיה חוזר כל המציאות אל שרשו הראשון.

* (פח) דע, כי חז"ל אמרו, שאדה"ר נידון בנשירת איברים. והענין הוא, כי תחלה היה כלול מכל הנשמות שבכל שתא אלפי שני דהוי עלמא כנוכר, וכלם היו אברים פרטים שבו, וכשחטא נסתלקו ממנו, כי שלטה בו הקליפות ונטבעו כולם תוך הקליפות, כנזכר אצלינו בפרשת עקב, בסוד האכילה, ולכן כל תפילותינו ומצות מעשיות שאנו עושים

אור פנימי

שבגללה נברא העולם, דהיינו גילוי שמותיו ית', שלא היה להם שום מציאות להתגלות אחר שבא אדם הראשון לשלימותו הנ"ל, ולא היה חטא בעצה"ד. וז"ס מ"ש חז"ל על הכתוב נורא עלילה וכו' בעלילה באת עלי. (מדרש תנחומא פרשת וישב ד') והבן זה.

(פח) כלול מכל הנשמות שבכל שיתא אלפי שני דהוי עלמא: כבר נתבאר לעיל (דף תר"ע ד"ה אדה"ר) שלהיותו תולדה דזו"ן דאצילות, נמצא שכולל בהכרח לכל ג' עולמות ביי"ע, עש"ה. ובי"ע מכונים שיתא אלפין, כי עשיה היא ב' אלפים תוהו, שפירושן קליפות ויצירה היא ב' אלפים תורה, שהיא ז"א הנקרא תורה שבכתב. ובריאה היא ב' אלפים ימות המשיח, שהיא אמא הנקראת דרור וחורין, והיא לאה אמא דמשיח בן דוד.

ונשמח אדה"ר היתה כוללת לכל הנשמות העתידות לצאת בג' עולמות ביי"ע, שהם בכל השתא אלפין הנ"ל, פירוש, כי אותם החסדים והגבורות, הנמצאים בכל הפרצופים שבג' עולמות ביי"ע, אשר מהם נולדים ויוצאים כל הנשמות של התחתונים,

ג' הבחינות של הגדלות שהן: נשמה, חיה, יחידה. של האצילות. שאלו היו עוד ממשיכות מאליהן את הנרנח"י של א"ק, שהם תכלית העליה, כמ"ש הרב כאן, והיינו רק ע"י עצומו של קדושת יום השבת, בלי שום מעשה כלל, ואפילו לתפלה לא היה צריך. ונמצאנו למדים מזה, ב' ענינים חשובים:

א', שתחלת לידתו דאדה"ר היה בקטנות, דהיינו רק בקומת עיבור דזו"ן של הבריאה, שפירושן, ז' מלכיות דז"ת דבריאה, כלומר דזו"ן דבריאה דבחינת נפש לבד. וענין ב' הוא, שהשיג אח"כ תכלית שלימותו הסופי, יאע"פ שעדיין היה חסר לו גרנח"י מבחינת א"ק, מ"מ אין זה נחשב לו לחסרון מחמת שהיו ראויים לבא לו מאליו בלי שום מעשה מצדו, כי כל העומד לגבות כגבוי דמי, וע"כ אנו מבחינים בו כמו שכבר השיג גם כל הגרנח"י דא"ק, דהיינו את שלימותו הסופי. והבן היטב. ומזה תוכל להשכיל כמה שנאבד לו מסבת החטא של עצה"ד. אמנם יש להעיר כאן, כי אע"פ שאמרנו שמטרים החטא כבר בא על כל שלימותו הסופי, עכ"ז לא היה זה נחשב לשלימות אמיתי, מחמת שעוד חסר כאן עיקר המטרה

בכל יום תמיד עד ביאת המשיח, הוא לברר ולהעלות אלו הנשמות שנשרו מאדם הראשון ונפלו בתוך הקליפות, עד דמטי רגלין ברגלין כנוצר בס"ה בפרשת פקודי. וכשיושלם בירורם ותקונם, אז יבא משיח בן דוד.

(פט) והנה מה שנשארו בו הם הבחינת הכתרים של כל הנשמות. והענין הוא, כי הנה נתבאר, שלא זכה אדם אחר שחטא, אל הנשמות של או"א דבריא, אלא מזו"ן ולמטה. והנה הם עשרה פרצופין, והם: זו"ן דבריא, ואו"א זו"ן דיצירה, ואו"א זו"ן דעשיה. והנה כל פרצוף כלול מ"ס וכל ספירה וספירה כלולה מעשר, נמצא שבכל פרצוף נכללים מאה ספירות, והעשרה שבהם הם כתרים שלהם, שהם: כתר שבכתר, וכתר שבחכמה, וכתר שבבינה וכו'. הרי כי בכל פרצוף יש עשרה כתרים, והנה הם עשרה פרצופים ובהם מאה כתרים, ואלו הם סוד

אור פנימי

אמנם פרצופי אצילות מסתיימים בנקודת הצמצום מבחינת צמצום ב', שהוא הגג דעולם הבריאה. כמ"ש לעיל (דף תרמ"א ד"ה ונמצאו עש"ה) ונמצא משום זה אשר רגלי א"ק שבתוכן א"ס ב"ה, אינן מאירות בעולמות ב"ע, אלא בהעלם גדול מאד, כי ב"ע נמצאים מכח הצמצום הב' מתחת לקו א"ס. אמנם בגמר התיקון, אחר שיתבררו כל הנשמות שנפלו בקליפות, הנה אז יתבטל הגבול של צמצום הב', ויחזור הגבול לקדמותו, למקום צמצום א', וגם רגלי אצילות יסתיימו בשוה עם רגלי א"ק, ויעמדו בעזה"ז. שז"ס דמטי רגלין ברגלין הג"ל. בסו"ה ועמדו רגליו על הר הזיתים. כמ"ש הרב בע"ח ש"ג סוף פרק ב'.

(פט) הכתרים של כל הנשמות: וצריך שתזכור כאן את ערך הפוך שיש בין האורות לבין הכלים, אשר בכלים הדרך הוא שהעליונים מתגלים בתחילה, והפוך הוא באורות, שהתחתונים מתגלים בתחלה, באופן שבהתגלות הכלי דכתר בפרצוף מתלבש בו אור הנפש. ובהתגלות גם כלי דחכמה,

הנה כל חו"ג הללו היו כלולים בנשמת אדה"ר. ולכן היו שנות העולם שיתא אלפי שני, כנגד מספר הנשמות העתידות לצאת מג' עולמות הללו. וזה אמרו, וכשחטא נסתלקו ממנו, כי שלטה בו הקליפות ונטבעו כולם תוך הקליפות וכו'.

תפלתינו ומצות מעשיות שאנו עושים וכו' עד דמטי רגלין ברגלין וכו': כלומר, שכל עסקינו בתפלות ומצות מעשיות הוא, לחזור ולברר ולהעלות לכל אלו הנשמות שנשרו מאדה"ר ונפלו לקליפות, עד להביאן לשורשן הראשון, כמות שהיו בו, מטרם שחטא בעצה"ד, דהיינו כנ"ל, שמטרם החטא כבר היא אדה"ר על שלמותו הסופי, עד שהיה נחשב כאלו כבר השיג גם את גרנח"י דא"ק. ע"ש.

וזה אמרו, "עד דמטי רגלין ברגלין" פירוש, עד דמטי רגלים של פרצופי אצילות ברגלים דא"ק, כי רגלי א"ק מסתיימים בנקודת הצמצום מבחינת צמצום ראשון, שהוא בנקודה דעולם הזה, בסוד הר הזיתים.

מאה אמה שנשארו באדם הראשון, שהם הכתרים שבכל הנשמות, כי בהם לא שלטו הקליפות כנזכר.

(צ) ואמנם ע"י מה שחטא, נפגמו גם הנשמות האלו כנז"ל, ולא נשאר בהם הארה זולתי שיעור ההארה שהיה אל בחינות המלכיות האחרונות של הנשמות קודם שחטא, ונמצא, כי אלו הכתרים שנשארו בו, אין הארתם רק שיעור הארת מלכיות שהיה בתחילה קודם החטא.

אור פנימי

שיש בכל פרצוף עשרה כתרים, דהיינו כתר דכתר, וכתר דחכמה, עד לכתר דמלכות, ובעשרה פרצופים מאה כתרים, ואלו הם בחינות הכלים שנשארו בו, אבל האורות שבהם אינם אלא אור נפש שבכל ספירה מע"ס שפרצוף שהוא כנ"ל. באופן שנשארו בו מן האורות מאה נפשות, שהן מלוכשות במאה כתרים, העומדים מזו"ן דבריאה ולמטה עד סוף העשיה.

(צ) הכתרים שנשארו בו אין הארתם רק שיעור הארת מלכיות שהיה בתחילה קודם החטא: דהיינו אור הנפש כנ"ל. כי בשעה שאין בפרצוף זולת כלי דכתר אין מתלבש בו אלא אור הנפש, שהוא מטעם ערך הפוך שיש בין הכלים אל האורות כמ"ש לעיל. ונמצא כי מלבד שחסר לכל פרצוף בחינות ט"ס תחתונות דכלים, וט"ס ראשונות דאורות, כנ"ל, הגה אפילו בספירות הכתרים שנשארו בו, חסר שם ט"ר דאורות, דהיינו: רוח נשמה חיה יחידה שבכל כתר. כי מקודם שחטא היה אור יחידה בכל כתר וכתר שבע"ס שבכל פרצוף, כי בשעה שהפרצוף על שלימותו, נמצא אור יחידה מתלבש בכלי דכתר, כנ"ל בהסתכלות פנימית (דף ד"ה וכך) עש"ה. אבל עתה שחסרות ט"ת שבכל ספירה, נמצא מתלבש בכתר רק אור הנפש לבד, הרי שאפילו בכתר שנשאר בו אור חסר ט"ר דאורות, דהיינו מנפש עד יחידה שמקודם זה. ונמצא שחסר ט"ת דכלים

מתגלה בו אור הרוח, עד שבהתגלות בו גם הכלי דמלכות או מתגלה אור היחידה בפרצוף. וטעם הדבר כבר נתבאר לעיל בהסתכלות פנימית ח"ב (דף ע"ג ד"ה אמנם) אשר כל המשפיע הוא משפיע בדבר העב יותר, וכל המקבל הוא מקבל בדבר הו"ך יותר. עש"ה כל ההמשך ובוה תבין, שאם לא נשאר בנשמות רק הכתרים, הגה אין שם רק אור הנפש לבד. באופן, שמן הכלים של הנשמות נשארו רק הכתרים שבהם, ומן האורות של הנשמות נשארו רק בחינת אור הנפש שבהם.

שלא זכה אדם אחר שחטא, אל הנשמות דאצ"ט דבריאה, אלא מזו"ן ולמטה: והוא רק לבחינת נפשות שבהם, דהיינו לבחינת המלכיות של זו"ן דבריאה, כנ"ל. כי אדם הוא שם של זו"ן בכל מקום שהוא, אם באצילות הוא זו"ן דאצילות, ואם בבריאה הוא זו"ן דבריאה. וכיון שנשמת אדה"ר תולדה דאצילות כנ"ל. ע"כ אין לו מתחלת אצילותו אלא בחינת זו"ן של בריאה. אלא ע"י וזוג ב' דזו"ן דאצילות, זכה ג"כ לבחינות אר"א של בריאה, בסוד התוספות. והוא שנאבד לו כולו בעת החטא, ולא נשאר כי אם בזו"ן שהיה לו מתחלת אצילותו.

מאה כתרים ואלו הם פני מאה אמה שנשארו באדם הראשון: כי אין לך פרצוף שלא יהיה בו עשר ספירות שלמות, דהיינו שכל אחת מהן כלולה ג"כ מע"ס, שיש ע"ס בכתר שבו, וכן בחכמה שבו וכו', הרי

ולכן נקרא נפש אדם, כי המלכות נקרא נפש, והבן זה. ונמצא, כי כל הכתרים נשארו בו, אפילו הכתר האחרון שבכולן, שהוא הכתר של ספירת המלכות שבנוקבא דעשיה.

צא) ונמצא עתה האור שניטל מאלו העשרה כתרים שבכל פרצוף ופרצוף, שהם היחידה והחיה והנשמה והרוח שבכל כתר מהם, הם סוד זיהרא עילאה שניטל מאדה"ר, ולא נשאר בכתרים ההם, רק אור הנפש שבהם בלבד. וז"ס נפש אדם הנזכר בתורה כמה פעמים.

צב) הכלל העולה, כי ג' בחינות נתחלקו כל הנשמות שהיו כלולות באדה"ר שהם בעשרה הפרצופים הנזכרים, מזעיר דבריאה עד נוקבא

אור פנימי

לבחינה אחת, שהם ב' הבחינות הראשונות, דהיינו ט"ר דאורות שבמאה הכתרים, ובחינות אורות הנפשות שנשארו בהם. אבל בחינה הג' שהיא הט"ר דאורות וט"ת דכלים, המה בחינות נפרדות זו מזו, שיש בכל אחד ואחד אור נפרד ונבדל מחבירו, כי בכלי דחכמה היה אור החיה, ובכלי דבינה היה אור הנשמה, וכו'.

והנה ג' הבחינות הללו שמסדר כאן הרב, ראויות להתבוננות יתרה, כי יש בהן ענין רב כולל ומקיף החכמה כולה, ולכן צריכים להבין הבנה מקורית. ומתחלה צריכים להבין מה היא הסבה והגורם שיש בחטאו של עצה"ד, להתחלקות הג' בחינות הללו בנשמת אדה"ר, שבחינה הא' ובחינה הג' נאבדו ממנו, ורק הבחינה הב' נשארה בו.

וכדי להבין זה, צריכים לזכור כל המתבאר לעיל (דף תרנ"ח ד"ה וצריכים. עש"ה בכל ההמשך) בדבר ג' החלוקות שיצאו מג' בחינות הזווגים שבעולם הנקודים, שהן: זווג א' של הקטנות, וב' מיני הזווגים של הגדלות, הזווג דפב"א, והזווג פב"פ. שמהכלים שנשארו מב' זווגים ראשונים, נתקנו ג"ר דאצילות: עתיק, א"א, ואו"א, בזווג דלא פסיק. ומהכלים שנשארו מהזווג

וט"ר דאורות בדרך כלל, ומלבד זה חסר ג"כ ט"ר דאורות בכל כתר וכתר מהמאה כתרים שנשארו בו, שכל אלו אבדו בסבת חטאו בעצה"ד. וטעם הדבר יתבאר לקמן.

צא) האור שניטל מאלו העשרה כתרים שבכל פרצוף וכו' ה"ם זיהרא עילאה שניטל מאדה"ר: כמבואר בדיבור הסמוך שמלבד ט"ת דכלים וט"ר דאורות שנאבד בדרך כלל, הנה אפילו בכתרים שנשארו בו, חסר ג"כ ט"ר דאורות, שהם רוח נשמה חיה יחידה, שבכל כתר ממאה הכתרים שנשארו בו. אמנם יש הפרש גדול בין ב' האבדות האלו, כי ט"ר דאורות בכלל ודכתרים שנאבדו לו, לא נפלו לקליפות, אלא שנסולקו למעלה לשורשם, עד שבא חנוך וחזר ולקחם, כמ"ש הרב לפנינו. אבל ט"ת דכלים שנאבדו לו, המה נפלו לעמקי הקליפות, ולא יושלם תיקונם, אלא עד ביאת משיח בן דוד.

צב) הכלל העולה, כי ג' בחינות נתחלקו וכו' וב' בחינות אלו הא' והב' אינם קודם החטא אלא בחינה א' וכו' שלישית גרועה משניהם וכו', ט' בחי' נפרדות התחתונות שבכל ספירה: כי קודם החטא היה במאה כתרים הללו אורות דיחידה, כנ"ל, וע"כ הוא כולל בתוכו כל הנרגנ"י

דעשיה, והם אלו: בחינה הא' עדינה מכולם, היא הנקראת זיהרא עילאה שניטלה מאדה"ר, ולא שלטו בהם הקליפות כלל ח"ו, אלא שנסתלקה ממנו ע"י חטאו שחטא, ולא זכה אליה עד שבא חנוך הוא מטטרו"ן, ולקחה. כמו שכתוב אצלינו בפרשת קדושים בסתרי תורה דף פ"ג ע"ב ע"ש, והוא בחינת ה' אורות הנקראים יחידה חיה נשמה ורוח שבכתרים שבכל ספירה וספירה, שבי"ס שבכל פרצוף ופרצוף מעשר הפרצופים הנזכרים.

צג) בחינה השנית גרועה ממנה היא נשארה באדה"ר אף אחר שחטא, וגם בזו לא שלטו הקליפות, והיא נקראת חלתו של עולם כנזכר, והיא בחינת האור הנקראת נפש שבכתרים שבכל ספירה מי"ס,

אור פנימי

הבחינות שכתב כאן הרב בנשמת אדה"ר. כי החלוקה הא' שהיא בחינת הג' ראשים שיצאו בקטנות של הנקודים, כל אחד בבחינת גלגלתא ועינים בחוסר אח"פ, שהם: יסודות שמטבור ולמעלה, וכתר דנקודים, ואו"א דנקודים. הנה הם דומים לבחינה הב' דנשמת אדה"ר, דהיינו בחינת הקטנות שבכלים של הכתרים, שהיא גו"ע, באורות נפש רוח דכתר, ונמצאים הכתרים בעצמם, שהם הראשים, חסרים הג' והמוחין שלהם. והט"ת שלהם, דהיינו הע"ס דגוף שממעלה למטה, הנבחות לט"ת בערך הראש הנקרא כתר, הנה הן עוד לא יצאו לגמרי בעת ההיא של הקטנות כמ"ש בחלק ז'. שהוא כמו הכתרים של נשמת דאדה"ר בבחינה הב', שיצאו הכתרים באורות דנפש, והכתרים חסרים הט"ר מרוח ולמעלה, והט"ת לא יצאו לגמרי. אלא שיש הפרש בהקטנות עצמה כי בכתרים דנקודים, יצאה הקטנות בנפש רוח, וחסר רק ג"ר, ובכתרים דנשמת אדה"ר, יצאה הקטנות רק בנפש לבד, וחסר ט"ר, והוא מטעם שבנקודים עלה ה"ת לעינים, ובאצילות עלה ה"ת למצח, כנודע. והחלוקה הב' שבע"ס דנקודים, שהיא המוחין דבחינת פב"א שהשיגו ע"י הארת הטבור, שהורידה את ה"ת מעינים, והשיבה

הג' שהוא פב"פ, נתקנו זו"ן, וכל המוחין דג"ר שאינם קבועים, אלא שזווגם פסיק, להיותם תלויים במעשה התחתונים: שבשעה שהם זכאים, הם מעלים מ"ן וגורמים מוחין בכל פרצופי אצילות, ובשעה שאינם זכאים, תכף מתעלמים ומסתלקים אותם המוחין לשורשם. עש"ה.

גם נתבאר שם, שחלוקה הג' שממנה נמשכת המוחין דאצילות שאינם קבועים, מתחלקת בעצמה לשתי בחינות: לזווג שלים ולא לגמרי, ולזווג שלים לגמרי, כי כל זמן שהמוחין אינם קבועים נחשבים מצד אחד לזווג שלים, כיון שהמוחין ההם ראויים להולדת נשמות. ומצד הב' נחשבים ללא שלים לגמרי, מחמת שאינם קבועים, והמה תלויים עוד במעשה התחתונים. ובחינה השנית היא, בגמר התיקון, שאז המוחין ההם יהיו קבועים בהפרצופים, שאז נבחנים לזווג שלים לגמרי. ע"ש. אבל המוחין דב' חלוקות הראשונות, אע"פ שזווגם לא פסיק, מ"מ נחשבים לזווג דלא שלים, מאחר שאינם ראויים להולדת נשמות, משום שעומדים בבחינת פב"א, ואין בזווגם אלא להו"ת העולמות. עש"ה כי א"א להכפיל האריכות. ותשכיל כאן בג' החלוקות אשר בהע"ס דנקודים, ותמצא, שהם ענין אחד עם ג'

שבכל פרצוף ופרצוף, מעשר הפרצופים הנזכרים, וב' בחינות אלו הא' והב', אינם קודם החטא אלא בחינה א', שהם הכתרים בשלמותם, ואחר שחטא נתחלקו לב' בחינות.

(צד) שלישית גרועה משניהם, והיא כל שאר הנשמות, שהם כל

אור פנימי

בעת הנקודים, דהיינו החלוקה הג' הנ"ל. אלא בקטנות שלהם, שעלה ה"ת במצח לא היה בהם זולת בחינת הנפש דכתר, שיצא אור נפש בכתר דכתר דעתיק, ויצא אור הנפש בכתר דחכמה בא"א, ויצא אור הנפש בכתר דבינה באו"א. דהיינו ממש כמו בחלוקה הא' בעת הנקודים, אלא ששם היה בהכתרים בחינות נפש רוח אפילו בזמן הקטנות, מטעם שה"ת עלתה בעינים, ונשארו ב' כלים בספירת הכתר, שהם גלגלתא ועינים שהן בחי"א, וע"כ יש שמה קומת ז"א, שהיא רוח נפש. וכאן שעלתה הה"ת במצח שהוא גלגלתא, הנה לא יצאה שם, אלא קומת מלכות, דהיינו אור הנפש לבד. ואח"כ בזווג דגדלות דאצילות, שע"י זווג דע"ב ס"ג חזרה וירדה ה"ת מהמצח, הנה השיגו הכתרים דג"ר דאצילות את הנרנח"י שלהם: כי נשלם כתר דעתיק ברנח"י, וכן כתר דחכמה שבא"א נשלם ברנח"י, וכן כתר דבינה שבא"א נשלם ברנח"י שלו. באופן, שכל המוחין הקבועים שבפרצופי עתיק וא"א ואו"א דאצילות, אינם אלא התפשטות ספירת הכתר לבד, בערך שהיו בנקודים, שבקטנות יצא בהם רק אור הנפש דכתר, ובגדלות השיגו כל הנרנח"י שבכתר. ונמצא כל ע"ס דעתיק הן רק כתר דעתיק, וחסר עדיין ט"ס התחתונות שלו. וכן כל ע"ס דא"א, הן רק כתר דא"א, וחסר ט"ת. וכן כל ע"ס דאו"א הן רק כתר שלהם וחסרים מט"ת שלהם. דהיינו כמו החלוקה הב' שהיה בנקודים, וכמו הבחינה הא' שבנשמת אדה"ר. כי ט"ת הללו שייכות לחלוקה ג' דנקודים, דהיינו ממ"ן דל'

את או"א אל הראש דכתר, אשר אז השיגו כל הג' הראשים בחינות אח"פ שלהם דכלים, וג"ר דאורות. הנה חלוקה זו דומה, לבחינה הא' שבנשמת אדה"ר, הנקראת זיהרא עלאה, אשר הכתרים שבו, השיגו את הט"ר של האורות בשלימות, אבל עדיין הם חסרים את הט"ת שלהם. וכן שם בע"ס דנקודים, לא נתקנו מהמוחין דחלוקה ב', אלא רק הכתרים שהם הראשים של הנקודים, אבל אל הז"ת עוד לא הגיע כלום מן המוחין האלו דפב"א. כנודע.

וחלוקה הג' שבע"ס דנקודים, שהם המוחין שיצאו שם על המ"ן דל' ונקודה, שמהם מלכו ז"ת ונתפשטו לבי"ע, כנודע, היא דומה לבחינה הג' שבנשמת אדם הראשון, שהיא השלמת הט"ס הנפרדות התחתונות שבכל ספירה וספירה שבפרצופי נשמתו שבבי"ע. כי האורות דב' ראשים שבנקודים השיגו אז הבחינות ממעלה למטה שלהם, שהם ז"ת דנקודים, שנתפשטו עד סוף עשיה.

ועם זה תבין, שבאצילות שלא יצאו שם רק ב' החלוקות הראשונות, שהן הזווג דקטנות דעלית ה"ת במצח, שיצא שם אור הנפש לבד, שהיא חלוקה הא'. והזווג דגדלות דירידת ה"ת ממקום המצח, שהוציא קומת כתר בעתיק, ראש וגוף. וקומת חכמה בא"א ראש וגוף. וקומת בינה באו"א ראש וגוף. שהיא מחלוקה הב' דנקודים, מבחינת הזווג דפב"א, כנ"ל. הנה הם נבחנו בזה, שעדיין המה חסרים בחינות ט"ת שלהם שהיו בהם

אורות ט' בחינות נפרדות התחתונות, שבכל ספירה מעשר הספירות

אור פנימי

עליה, שהשיג אז רנח"י שבמאה כתר, הנקראים זיהרא עלאה, והן המוחין העומדים לבא אליו ביום השבת, מא"ק לכל הקדומים, שהוא גמר ט"ס התחתונות שבמאה פרצופים, בסוד מטי רגלין ברגלין, המתקן את ב"ע במקומם, שרגלי אצילות נמשכות עד לעולם הזה כמו רגלי א"ק, כנ"ל. הנה כל אלה בררו לו זו"ן ממ"ן דל' ונקודה. וזה אמרו „ולא נשאר מכתרים ההם רק אור הנפש שבהם". דהיינו רק בחינה הב' אבל רנח"י שבכתרים, ומכ"ש ט"ת שבפרצופים המה נאבדו ממנו מחמת חטא דעצה"ד, להיותם מבחינות המ"ן דל' ונקודה, אשר התחתונים יכולים לפגום בהם, והמוחין שלהם המה בלתי קבועים. כמבואר.

ונודע, כי חטאו דאה"ר גרם פגם בכל פרצופי האצילות, כמ"ש הרב, וכמ"ש בתיקונים, דשוי חשך בין עילת העילת אל הכתר, (ע"י בשער הפסוקים דרוש ב') ולכאורה היא סתירה למ"ש הרב בכ"מ, שכל הפגם שגורמים התחתונים ע"י מעשיהם הרעים אינו מגיע בג"ר, שהם א"א ואו"א, אלא רק בזו"ן לבד. כמ"ש (בע"ח שער ו"א פ"ו) ואיך אומר כאן, שחטאו של אדה"ר גרם פגם בכל העולמות, שנוקבא דאצילות ירדה לבריאה, זו"א לנוקבא וכן בכל העליונים ממנו שכולם ירדו ממדרגתם (בדף תרע"ג אות ע"ט. ע"ש ובאו"פ) הרי שמעשה התחתונים מגיעים גם לג"ר. אמנם הבחנה גדולה יש כאן, דהיינו בין המוחין הקבועים, ובין הבלתי קבועים. כי מ"ש הרב שהפגם שגורמים התחתונים ע"י מעשיהם הרעים אינו מגיע בג"ר אלא בזו"ן לבד, היינו לפי מה שנתקן אצילות מבחינת מ"ה החדש בקביעות, שיצאה קומת יחידה בעתיק, וקומת חיה בא"א, וקומת נשמה באו"א. שהמה נתקנו מבחינת חלוקה הב'

ונקודה, שהמה הולכים ומתבררים עד ביאת המשיח, ואז ישיגו פרצופי אצילות את ט"ס התחתונות שלהם, ואז יתפשטו רגלי אצילות עד סוף עשיה, דהיינו כמו שהיו בחלוקה הג' בעת המלכים. שזה מכונה זווג שלים לגמרי כנ"ל. ועד אז אין תיקונם אלא בדרך עליה, מן מקום ב"ע, למקום אצילות, וגם זה הוא בלתי קבוע, אלא תלויים במעשה התחתונים.

עתה נבין הגורם והסבה להתחלקות נשמת אדה"ר לג' כחינות, אשר בחינה הא' והג' נאבדו ממנו, ולא נשתייר בו רק בחינה הב' לבד, שהיא רק אור הנפש שבמאה הכתרים. כי נתבאר אשר המוחין הקבועים שבפרצופי אצילות אינם אלא בחינות נרנח"י דכתר שבכל פרצוף, אבל ט"ת דכל פרצוף חסרות בהם. משום שאין בהם אלא מחלוקה א' וב' דנקודים, וחסר בהם חלוקה הג' שהיא המ"ן דט"ת כנ"ל. ונודע אשר זו"ן אינם יכולים לקבל מוחין דפב"א ההם הקבועים, שהם מחלוקה ב' כי גם בנקודים לא היה להם חלק בהם, וע"כ אין להם אלא הקטנות דחלוקה הא'. וגדלות חלוקה הג', דהיינו רק ממ"ן דל' ונקודה. ומכ"ש נשמת אדם הראשון, שהוא נאצל מזו"ן, ודאי שאין הגדלות דחלוקה ב' נוהגת בו כלל, ונמצא שהן הבחינה הא' שהיא תשלום ט"ר דכתרים שבו, והן הבחינה הג' שהיא ט"ס התחתונות, שתיהן יצאו בו מחלוקה הג' ושתייהן הן מבחינות מוחין שאינם קבועים. ואין קבוע בו, רק הקטנות שיצא מתחילת אצילותו, שהיא בחינת חלוקה א', דהיינו בחינה הב' שבנשמתו, שהיא אורות הנפשות שבכתרים שלו.

באופן, שהן כל הגדלות שהשיג אדה"ר ביום הששי עד בין הערבים, שכבר הליבש לא"א דאצילות, שהיא אור היחידה בדרך

שבכל פריצוף, מעשר הפרצופים הנו"ל, ובאלו שלטו הקליפות ע"י חטאו של אדה"ר, ונשרו ממנו ונפלו לעמקי הקליפות, ולא יושלם תיקונם אלא

אור פנימי

בסבת חטאו של אה"ר, וחזרו לבחינת קטנות, שהיא אב"א, הנמשכת מחלוקה א' דנקודים. והוא, משום שאין לו חלק בחלוקה ב' דנקודים, שממנה נמשכו המוחין דעתיק וא"א ואו"א דאצילות, כנ"ל. ואפילו המוחין דנשמה שלו נמשכים ג"כ רק מהחלוקה הג', דהיינו ממ"ן דל' ונקודה, התלויים במעשה התחתונים, וע"כ נסתלקו כל המוחין שלו לגמרי, בשעת חטאו של אדה"ר, אחר שחזר וערבב המ"ן האלו תוך הקליפות. כנ"ל. הרי שבג"ר דאצילות, שהם עתיק וא"א ואו"א לא פגם כלום אדה"ר בחטאו, להיותם קבועים. אבל לזו"ן גרם פגם כי נסתלק מהם המוחין כולם, וחזרו לקטנותם לבחינת אב"א. וזה אמרו, שאין מעשיהם הרעים של התחתונים מגיעים כלום אל הג"ר דאצילות, שהם א"א ואו"א, אלא אל הו"ת שהן זו"ן. ועוד עיקר אחד חשוב מאד יש להשכיל כאן בחטאו של אדה"ר. והוא הבחינה הג' שבנשמת אדה"ר, שהיא הט"ס התחתונות שבכל ספירה מע"ס דכל פריצוף שבי"פ שבנשמתו. שעליהם אומר הרב, שנשרו ממנו ונפלו לעמקי הקליפות. והנה ביארנו לעיל, (דף תרע"ט ד"ה ונמצאנו) שהם הנרנח"י שהיה ראוי להשיג ביום השבת מבחינת א"ק, שכל העומד לגבות כגבוי דמי. והנה הגם שהוא כולו אמת לפי הענין, אכן יש לשאול לפי"ז, למה נפלו הנשמות האלו לעמקי הקליפות, כיון שעדיין לא יצאו בפועל. ולפיכך מוכרחים להבין הדברים ממקורם. והנה ידעת, שבחינה הג' הזאת, נמ"כת מחלוקה הג' שבע"ס דנקודים, דהיינו ממ"ן דל' ונקודה, שקבלו או"א מיסוד דא"ק, בבחינת האור חדש שירד מהווג דע"ב ס"ג ובקע לפרסא, שפירשו, שחזר וביטל את הגבול שנתחדש מצמצום ב',

כנ"ל. אשר אפילו זו"ן אין להם חלק שם. ומכ"ש לאדה"ר וכל נשמות התחתונים, שהם יוצאים רק על המ"ן דל' ונקודה, כנ"ל, וע"כ אין מעשה התחתונים מגיעים לג"ר כלום. ומ"ש כאן שחטאו של אדה"ר הוריד המוחין אפילו מג"ר, המדובר, הוא, בתוספת המוחין שיצאו על מ"ן דל' ונקודה, אשר זו"ן ביררם והעלו אותם לאו"א וכן או"א, למעלה וכו', כנודע שהמוחין דתחתון באים מלמעלה למטה, כי אין לך חידוש אורות אלא מא"ס ב"ה, וע"כ המה מחויבים להתגלות בעליונים מתחלה, ולא עוד, אלא שעיקר האור נשאר בעליונים, והתחתון מקבל רק בחינת ענף ממנו. ונמצא שכל המוחין שהשיג אדה"ר על מ"ן דל' ונקודה, הנה עיקר המוחין ההם נתגלו בעליונים כי ע"כ עלו כולם למעלה ממדרגתם הקבועה: שבשעת לידת הנשמה, עלו או"א לא"א, וא"א לעתיק וכו'. ובשעת לידת חיה דאדה"ר, עלו או"א לעתיק, ועתיק עלה למעלה בא"ק. וכו' עד"ז. והנה אלו המוחין שהשיגו העליונים, שנמשכו ממ"ן דל' ונקודה, נבחנו בהם לתוספות, יהמה ודאי תלויים במעשה התחתונים. כי לא המשיכו אותם לעצמם אלא בשביל התחתונים, ועל בחינות המ"ן השייך לתחתונים. וע"כ בשעת חטאו של אדה"ר, שחזר והפיל המ"ן אלו שנבררו בעדו מהל' ונקודה, וערבב אותם בין הקליפות, גרם בזה להסתלקות המוחין האלו מעל העליונים וירדו כולם ממדרגתם, שעלו שמה בכח זווגים שעל המ"ן הללו, וחזרו אל מדרגתם הקבועה בהם. שהיא: קומת יחידה לעתיק, וקומת חיה לא"א, וקומת נשמה לאו"א. כי למוחין אלו אין מעשה התחתונים מגיעים כלל.

אמנם זו"ן, אבדו המוחין שלהם לגמרי

עד בא משיח בן דוד כנו"ל, וכשיושלמו כלם לבא בעולם ולהתקן אז משיח בן דוד בא.

אור פנימי

הראוים לבא אליו ביום השבת שהם בבחינות מטי רגלין ברגלין כנו"ל, לא המתין עוד עד יום השבת, אלא שהמשיך אותם המוחין הגדולים דא"ק, בערב שבת, דהיינו שהמשיך הארת האצילות עד לנקודה דעוה"ז, כי רצה לבא לשלמותו הסופי מיד בע"ש. וכיון שהוא לא היה ראוי לזה, ע"כ הפיל כל הנשמות האלו שהמשיך, לתוך הקליפות. שזה דומה לגמרי למלוכת הז"ת דנקודים, שמתוך שנתפשטו במלוכתם בבי"ע, והכלים לא היו נבררים עוד, ע"כ נפלו לקליפות דבי"ע. כמ"ש זה היטב בחלק ז'. הרי שהחטא עצמו הוא בחינת יציאת הט"ת, שבכל ספירה מהע"ס דכל פרצוף שבבחינת נשמתו, בפועל. ולפיכך נפלו לעמקי הקליפות. ולא יושלם תיקונן אלא עד בא משיח בן דוד, וכשיושלמו לבא בעולם ולהתקן, אז משיח בן דוד בא.

וחזרו העולמות אל הגבול הראשון דצמצום א'. שהיא הנקודה דעוה"ז. אשר ע"כ יצאו שם ג"ר וז"ת ונתפשטו בבי"ע עד לנקודה דעוה"ז, ונסתיימו בשוה עם רגלי א"ק. שכאן יצאו תשלום הט"ס התחתונות דע"ס דנקודים, כמ"ש לעיל (דף תרפ"ד ד"ה וחלוקה הג') שבערך זה נחשבים ה"פ אצילות רק להתפשטות של נרנח"י דכתרים, וחסר מהם הט"ת דכל פרצוף כנו"ל. שהן בחינות הע"ס המתפשטות לבי"ע, ומסתיימות בשוה עם רגלי א"ק, כמו בעת המלכים מטרם שנשברו. שה"ס עד דמטי רגלין ברגלין.

ותדע, שחטאו של אדם באכילת עצה"ד, הוא ענין אחד עם הפגם שגרם לשביה"כ. כמ"ש הרב (בשער ההקדמות דף ת"י ד"ה ולפי שחטא עש"ה.) כי הזווג מכונה אכילה, וכיון שהרגיש בעצמו באלו המוחין

הסתכלות פנימית

דע, כי העולמות וכל אשר בהם נבאנים בב' כוללים: א', הוא עצם המציאות, שהיא מהותו של העולם, ושל הפרצוף, ושל הגשמה, כמו שנתחדשו ונתקנו מא"ס ב"ה, ונשתלשלו מלמעלה למטה, כל אחד למקומו הראוי לו. וכולל ב' הוא, הקיום של המציאות, דהיינו כלכלתן והתפתחותן בדרך מדרגה עד גמר הגדלתן התכליתי הנרצה, וכדומה. והתפרש שביניהם, הוא, כי הכולל הא' להיותו מצד המאציל, מא"ס ב"ה, הוא כולו טוב, וסימנך שהוא בא תמיד מלמעלה למטה. אבל הכולל הב' מעורב ברע, ויש בו דבר הטורח והיגיעה, וסימנך שהוא בא תמיד ממטה למעלה, כי התחלתו בא מן התחתון, הצריך להקדים בחינת העלאת מ"ן, שפירושו מצות ומע"ט ותפלה.

והנה בחלק זה שלפנינו. נתבארו הע"ס והפרצופים של עולם אצילות, ונשמת אדה"ר, שהיא כללות כל הנשמות של באי עולם, רק מבחינת הכולל הא' הנ"ל, דהיינו ממה שנתחדשו ונתקנו מלמעלה למטה מא"ס ב"ה. שהם כל פרצופי אצילות ומוחין הקבועים בהם בלי השתנות, אשר זווגם לא פסיק לעלמין. וכן נשמת אדה"ר, מבחינת עצם המציאות שבו, דהיינו כמו שנברא מלמעלה למטה מא"ס ב"ה. ולא ביארנו כאן מהכולל הב', כדי לברר מתחלה בחינת עצם המציאות באר היטב, ובע"ה בחלקים הבאים נבאר את הכולל הב'.

דו"ן דאצילות, לא כל שכן שנחשבים לב"ן. באופן, שמצד הזדככות המסך הנמשכת מכח הביטוש דאו"פ באו"מ, לא יצא בכל המציאות שלאחר הצמצום, אלא רק ה' קומות לבד, אשר ג' הקומות הראשונות: גלגלתא, ע"ב כ"ג, הן שייכות לא"ק, כלומר, אל היחס דצמצום ראשון, שהקו נמשך עד לנקודת העולם הזה. וב' הקומות האחרונות: מ"ה וב"ן, הנה מ"ה יצא בנקודים, דהיינו אור ישסו"ת שיצא מנקבי עינים, שהוא נקרא כ"ה, כי הזווג שנעשה במקום עינים שהן כלי החכמה אין בו אלא קומת ז"א דעביות, שנקרא מ"ה. כמ"ש היטב בחלק ה'. וקומת ב"ן יצאה בה"פ אצילות, שגם ב"ע בכללם, משום שהזווג נעשה במקום המצח שהוא גלגלתא, מחמת שהמסך כבר נודרך לבחינת כתר, שאז אין יוצא עליו אלא קומת מלכות, כנודע. וקומת מלכות נקראת ב"ן.

(ב) והנה נתבאר, שכלהו עלמין דא"ק ואבי"ע, אינם רק הזדככות המסך על ה' בחינותיו, מקומת כתר עד קומת מלכות. אלא בב' הקומות האחרונות דמ"ה וב"ן,

(א) כבר ידעת, אשר שורש כל התיקון, הוא, מ"ה החדש שיצא מהמצח. וצריכים אמנם לידע ולזכור, מ"ש הרב בע"ח שער מ' פ"ז, כי אין מ"ה בקטנות כלל, אלא בגדלות עש"ה. כי בקטנות גם הזכר הוא בחינת ב"ן לבד. כי בהיות הזווג במקום הכתר, שהוא מצח, נמצאת קומת הע"ס כקומת מלכות, שנקראת ב"ן, ולא מ"ה. אלא רק בגדלות אשר הה"ת יוצאת מהמצח ובאה למקומה, לפה או לחוטם או לאזן, ואז מתגלה שם הגדלות, שה"ס הוי"ה דאלפין, בגימטריא מ"ה. וע"כ מכונה מ"ה החדש. אבל בעוד הה"ת במצח, אפילו הזכר משם, הוא בחינת ב"ן, דהיינו קומת מלכות שנקראת ב"ן כנודע. באופן שמצד הקטנות דה"פ אצילות, נקראים כולם ב"ן ולא מ"ה, כמבואר.

ומזה תשכיל אשר כל פרצופי ד' עולמות אבי"ע. הם רק ב"ן דא"ק, כי ידעת שעיקר אצילות הוא מה שיוצא בקטנות, וכיון שאפילו ה"פ אצילות יצאו בקטנות בבחינת ב"ן, כנ"ל, מכ"ש ב"ע, שהם בחינת ו"ק

נתוסף בהן ענין צמצום הב', מסוד ה"ת שעלתה לעינים או למצח, וע"כ יש בהן ענין קטנות וגדלות, כי ע"י זווג עליון דע"ב ס"ג, יוצא אור חדש המוריד את ה"ת מעינים או ממצח, ואז יוצאת הגדלות, כנודע. להיותו מחזיר את אח"פ אל המדרגה, והחזרת אח"פ אל המדרגה ע"י הזווג העליון, מכונה בשם הוי"ה דאלפין. כמ"ש זה היטב לעיל דף תס"ג תשובה א', עש"ה.

וכבר ידעת שכל פרצוף ופרצוף מה' קומות הכוללות הנ"ל, מחויב להתפשט בפני עצמו ג"כ בה' קומות. שהוא מטעם, שא"א שיצא זווג חדש על המסך אלא אחר שעולה למלכות דראש, שפירושו, שמוכרח להזדכך כולו עד שנעשה זך כמו מלכות דראש, וע"כ מוציא ד' קומות במדרגות זיכוכו עד שמשתנה למלכות דראש, משום שאור עליון אינו פוסק, כנודע. אמנם בעולם הנקודים שהוא קומת מ"ה, יש שם נוספות, והוא כי מלבד ה' הקומות היוצאות בדרך זיכוכו, יש שם ג"כ ג' פרצופים שלמים, כלומר, שנולדו ויצאו ע"י התחדשות העביות במלכות דראש, שהם ע"ב ס"ג מ"ה. שבכל אחד מהם יצאו ה' קומות בדרך זיכוכו, לבד ממ"ה שיצא בראש בלי גוף, כנ"ל דף תקמ"ג ד"ה וכאשר. ע"ש. וע"כ אינו נחג בו עלית המסך.

והנך מוצא ג' פרצופים כוללים שיצאו בעולם הנקודים, אע"פ שהוא פרט אחד דא"ק, כמו ג' הפרצופים דא"ק עצמו, כלומר, שנעשה ג' זווגים ע"י עלית המסך והתעבותו במלכות של ראש, שהיא פה דא"א דנקודים. והדבר צריך ביאור, כי מה נשתנה קומת מ"ה דא"ק שתתחלק בעצמה לג' פרצופים, שלא היה זה בגלגלתא ע"ב ס"ג דא"ק. והענין הוא, כי קרה כאן ענין חדש, דהיינו האור החדש שיצא מזווג דע"ב ס"ג שחזר וביטל אל הפרסא דצמצום ב', והשוה מדתו למדת א"ק, להתפשט עד לנקודת עוה"ז, ומכאן פרט הנוסף הזה על פרצופי א"ק, היה בו כח להתפשט בעצמו לג' פרצופים שלימים כמו א"ק, עד שנעלם כחו וחזר

לצמצום ב': שאחר שנזדכך המסך דגוף דע"ב שהוא אר"א ודחג"ת, ונשתנה למדת המלכות דראש, שהיא הפה דא"א, חזרה ונתחדשה בו עביות הס"ג, שהוציא ישו"ת ונהי"מ. ואחר שנזדכך המסך דגוף הזה, ובא שוב לבחינת ראש חזרה ונתחדשה בו עביות דבחי"א, שהוציאה בחינת התפשטות הדעת ממטה למעלה וקשר הו"ק בתיקון קוים, כנ"ל דף תקמ"ג אות ע'. ועדיין לא חזר הצמצום ב' למקומו ממש, כי עדיין יש בו מעט מאור חדש דבקע לפרסא, שהוריד וטיהר הה"ר מצמצום דה"ת, אלא שאין בו רק קומת ז"א, כמדת עביות דבחי"א שנשארה בו. רק אח"כ שנזדכך לגמרי ופסק כל בחינת זווג משם, אז נעלם האור חדש דבקע לפרסא לגמרי, וכיון שנעלם אור הזה, נמצא ממילא שחזר כח צמצום הב' למקומו, כמו בקטנות נקודים, מטרם שהיה האור החדש מזווג ע"ב ס"ג, והנך רואה. אשר האור החדש דבקע לפרסא גרם ליציאת ג' פרצופין שלימים בעולם הנקודים, כדמיון שהיה בא"ק. ולפיכך נקראים הנקודים בשם "עולם" משום שיש בהם התפשטות של פרצופים שלימים כוללים, כמו בא"ק, באופן שמבחינת הקטנות שבהם, נבחנו רק לפרט אחד דא"ק, שהוא קומת מ"ה. אבל מצד הגדלות שבהם, ע"י אור חדש הנ"ל, המה נבחנו לעולם מלא, עם ג' פרצופים שלימים, כמבואר.

(ג) ובהו תבין סבת הביטול של כל התפשטות ג' קוי כח"ב לחג"ת ונצח הד' דנקודים, שהם הכלים החדשים שנעשו שם מאחורים דא"א וישו"ת שנפלו לז"ת, שכבר נתלבשו בהם ז' האורות שנשארו מז' המלכים שנשברו, כמ"ש בחלק ז'. והנה כתב הרב לעיל דף תקצ"ט אות א', שכל התפשטות זו נתבטלה וחזרה להיות כבראשונה שלא היו רק ג"ר במקומן למעלה, והעלה עמהן כל ז' אורות התחתונים למעלה במקום בינה ע"ש. וצריכים להבין טעם הדבר, מאחר שכבר נתפשטו בבחינת כלים דגוף, גם בתיקון קוים, וכבר נתלבשו בהם

להארת חכמה. וע"כ אינם מתוקנים לזווג כלל, וענין העלאת מ"ן צריך להיות בהכרח לפרצוף העליון של הנקודים שהוא ראש הס"ג דא"ק. כדברי הרב. באופן, שהמסד עלה למצח דראש הס"ג.

(ד) והנה אחר שעלה המסד והרשימות שבו, מהאורות דאחורים של או"א וישסו"ת וז"ת, אל המצח דראש הס"ג, כנ"ל. נעשה שמה זווג עליון על המסד הזה רק בקומת מלכות, כי בחינה האחרונה שהיתה בו בנקודים, נעלמה בדרך זיכוכו, ולא נשאר בהמסד זולת עביות דבחינת כתר, שאין בה רק קומת מלכות כנודע. וזווג זה נקרא זווג דקטנות, או זווג דעובר. ואחר התכללות הקומה בזווג של ראש ואחר שהוכרה עביות דגוף שבה, ירד המסד למקומו המיוחס לו בגוף, שהוא בחינת הפה דאו"א דנקודים, שמבחינת הקטנות דנקודים נחשב פה הזה לבחינת טבור, להיותם אח"פ שירדו לבחינת חג"ת כנודע. וע"כ חזר ונעשה שם הזווג, והוציא בחינת ראש מפה דאו"א ולמעלה עד הטבור דא"ק, וגוף מפה דאו"א ולמטה. וירידת המסד מהתכללות שבראש הס"ג וביאתו אל מקומו, מכונה לידת הפרצוף. ופרצוף הראשון הזה נקרא עתיק.

ואין להקשות, כיון שהמסד עלה למקום המצח, שהוא בינה דכתר, היה לו להוציא קומת בחי"ב, כי כל בינה היא בחי"ב. על דרך שנאמר בירידת ה"ת מהמצח למקום הפה שהיא מלכות דכתר, שיצא עליו קומת כתר. והענין הוא כי אין כאן המדובר בשיעור העביות, אלא, כמו בפרצופי א"ק היה מקום הזווג במלכות, כן בפרצופים שלאחר צמצום ב' שה"ת נתחברה בה"ר, נבחן מקום הזווג בבינה, משום שקבלה מקום הצמצום במקום מלכות. כי אין זווג דהכאה אלא במקום של צמצום. כנודע. באופן שכמו בפרצופי א"ק בשעה שהמסד נזדכך לבחינת כתר, נבחן מקום הזווג במלכות דכתר, כן בפרצופים שלאחר צמצום ב' כשנזדכך המסד לבחינת כתר, נבחן מקום הזווג בבינה דכתר. ועד"ז בבחי"א נבחן מקום הזווג בבחינת

ז' אורות דמלכים, א"כ למה נתבטלו ומה קרה להם. ובנ"ל תבין זה היטב כי נתבאר, שאחר שנזדכך המסד דנקודים גם מקומת מ"ה, ובא לבחינת שורש, הנה אז נפסקה כל הארת הזווג דע"ב ס"ג שביטלה לצמצום ב', ולכן חזר צמצום הב' לקדמותו. ע"ש. נמצא מאליו, אשר כל אלו התיקונים שנמשכו מאור החדש דע"ב ס"ג, שכולם נתבטלו כי כבר אין להם מי שיקיים אותם. וכיון שאלו הכלים החדשים הם בחינת אחורים דאו"א וישסו"ת, שנפלו מראש לבחינת גוף, שהם באים מאור החדש הזה, לכן נתבטלו.

ובזה תבין ג"כ מ"ש שם הרב באות ג', והנה זווג הזה צריך שיתוקנו בו כל הי"ס מכתר עד מלכות כי אפילו הג"ר אינם מתוקנים, ולכן בחינת העלאת מ"ן אלו היה למעלה בע"ב ס"ג. ולכאורה יש לשאול, מה נשתנה עליה זו, מעלית המסד דגוף דאו"א לאחר שנזדכך, שהספיק לו העליה לאו"א אע"פ שהם אב"א, והוציא שם הראש דישסו"ת דנקודים, כנ"ל בחלק ז'. וכן עלית המסד דגוף דמ"ה אחר שנזדכך. וכאן אומר הרב שעלית המסד לראש דאו"א, אינו מספיק משום שג"ר דנקודים אינם מתוקנים. ובמתבאר, תבין זה היטב, כי מטרים שחזר צמצום הב' למקומו, נבחנו ג"ר דנקודים למתוקנים, ואע"פ שהם בקטנות, כי הקטנות הזו היא רק מפאת חוסר עביות שבמסד, ולא מחמת פגם. אבל עתה שחזר צמצום הב' למקומו, ואו"א דנקודים נמצאים למטה מצמצום, הנה יש בהם פגם, וע"כ המה נחשבים לבלתי מתוקנים. משא"כ כל עוד שלא נתבטלה הארת זווג דע"ב ס"ג, והקטנות דאו"א אב"א היתה רק מטעם חוסר עביות שבמסד, הנה בשעה שעלה להם המסד דגוף והרשימות שבו, שנשאר בהם העביות דבחי"ב, הנה תכף ירד מקום הזווג מעינים לאון, ויצאה שם קומת ישסו"ת. אבל עתה שחזר צמצום הב' למקומו, א"כ אין הדבר תלוי כלל בעביות המסד אלא בכח הצמצום שקבלה לתוכה ה"ר, שמשום זה אינם ראויים עוד

בינה דחכמה, ואפילו בירידתו לפה שהוא מלכות, נבחן ג"כ שמקום הזווג הוא בבינה דמלכות, וזה הכלל כל זמן שהפרסא לא נתבטלה לגמרי, נבחנת הבינה למקום הצמצום ולמקום הזווג, ואפילו בשעה שה"ת יורדת למקומה ע"י זווג העליון, מ"מ אינה יורדת למקומה ממש, אלא לבחינת בינה שבה, כי על פן הפרסא לעולם קימת.

באופן שבוזוג דע"ב, נעשה הזווג בבינה דכתר, שפירוש, שהמסך אשר בבינה דכתר מוזכר כבחינת שורש שהיא כתר. ובזווג דגדלות שה"ת יורדת משם אל המלכות שהיא בחי"ד, אין הפירוש למלכות דגלגלתא, אלא למלכות דכללות הראש, שהיא הפה, והיינו ג"כ לבחינת בינה דפה. כנ"ל. ואע"פ שכל הראש הוא כתר, ובכלל לא יצאו במצופי אצילות זולת נרנח"י דכתרים, כנ"ל (דף תרפ"ד ד"ה ועם זה) אמנם הע"ס דכתר נכללות ג"כ כל אחת מע"ס בפ"ע, ויש ע"ס בכתר דכתר, שהוא הגלגלתא, ויש ע"ס בחכמה דכתר, שהוא עינים, וכן באזן שהוא בינה דכתר, וכן בחוטם שהוא ז"א דכתר וכן בפה שהוא מלכות דכתר. ונמצא המצח שהוא בינה דכתר הכתר, שהוא זך כבחינת שורש, ואפילו מלכות דגלגלתא נחשבת לזכה כבחינת שורש. וכן בינה דחכמה דכתר, נחשבת רק לבחי"א, ואפילו מלכות דחכמה דכתר היא בחי"א. ועד"ז בינה דמלכות של הפה, שהיא מלכות דכתר, נחשבת לבחי"ד כמו מלכות דמלכות דכתר. והבן.

ה) גם צריך שתדע, כי אע"פ שאנו אומרים שמסך דנקודים עלה למצח דראש הס"ג, אין הפירוש שהמסך עצמו עלה אל המצח, כי אין מסך דגוף יכול לעלות למעלה ממלכות דראש, שהיא השורש של בחינת ממעלה למטה שנקרא גוף, אלא הפירוש הוא, שהמסך עולה למלכות דראש הס"ג, שהיא הפה דס"ג, ומלכות דראש ס"ג נכללת בהמסך והרשימות שעלו אליה, ואז עולה מלכות דראש אל המצח דס"ג, ומקבלת שם הזווג עם אור העליון, על בחינת עביות

שהמסך העלה אליה, וזווג זה אע"פ שנעשה בראש הס"ג, הוא נקרא על שם המסך שעלה, מפני שהזווג נעשה על עביות שלו, וע"כ אומרים שהמסך עלה למצח, אע"פ שהוא לא עלה כלל לשם, אלא מלכות דראש הס"ג עצמו, כנ"ל. וכבר ביאר הרב סדר זה של עלית המסך דגוף אל הראש, באורך, לעיל דף רצ"א מאות א' עד אות ה' עש"ה, ותבין.

עוד יש כאן לדעת, שב' זווגים נכללים בכל זווג, שהם זווג הנשיקין שפירוש, הזווג שנעשה בפה של ראש דעליון. וזווג היסודות, שפירוש, זווג הנעשה בנה"י דגוף דעליון. כי על אותו הדרך שביארנו לעיל, ענין עלית המסך והרשימות שבו למלכות דראש דעליון, ומלכות של ראש נכללת בעביות הנמצאת בהמסך. ועולית אל המצח של ראש, שהוא הכתר, עד"ז ממש נוהג ענין עלית המסך אל הגוף דעליון, לנה"י שבגוף, ויסוד דגוף נכלל בעביות הנמצא בהמסך, ומעלהו לבחינת כתר דנה"י דגוף, ומזדווג עם העליון שלו, ומוציא ע"ס בקומת מלכות. באופן שזווג דעובר האמור, בא תמיד בב' זווגים, מתחלה בראש, ואח"כ בגוף. כמ"ש באורך במקומו. (נ"ב וצ"ע בזה).

ו) והנה אע"פ שכל ההתפשטות דג' קוי כח"ב, שהם אחרים דאור"א וישסו"ת, וכל הרשימות של ז' המלכים, עלו כולם בבת אחת למ"ן, כדברי הרב (דף תקצ"ט אות ב'). מ"מ לא נעשה הזווג דעליון, אלא בזה אחר זה בדרך המדרגה, דהיינו, שכל המובחר ביותר נתקן בתחלה. (כנ"ל דף תרי"א אות י"ט) וענין הברור הזה כבר נתבאר באור"פ (דף תרכ"ב ד"ה הכתר. ודף תרכ"ז ד"ה ואריך. ותרג"ח ד"ה וצריכים) ושם נתבאר ע"פ הבחנת כלים דנקודים שנתבטלו ונשברו, ע"פ ג' החלוקות שבהם. אמנם יש להבין בירורים האלו גם ע"פ שורשם של הע"ס דאור"י. כי זה עיקר גדול, שבהלך הולך ע"ש היחס דע"ס דאור"י. ובוה יבואר ג"כ דבר התחלקות ה"פ אצילות ל"ב פרצופים. ותחלה נבאר דבר התחלקות הכתר לב'

פרצופים: עתיק, וא"א. והנה מקור הדברים הם באדרא וזטא דף רפ"ח ע"א וז"ל תלת רישין אתגלפן: דא לגו מן דא, ודא לעילא מן דא. רישא חדא חכמתא סתימאה, דאתכסיא ולא מתפתחא, וחכמתא דא סתימאה, רישא לכל רישין, דשאר חכמות. רישא עלאה, עתיקא קדישא, סתימא דכל סתימין. רישא דכל רישא, רישא דלאו רישא, ולא ידע ולא אתידע מה דהוי ברישא דא, דלא אתדבק בחכמתא ולא בסוכלתנו. עכ"ל. והנה הרב פירש דברי הוזהר אלו, שג' הראשים האמורים הם רק ב' הפרצופים עתיק וא"א, אשר רישא דכל רישא, הוא ראש דעתיק, שנקרא רדל"א. ורישא עלאה הוא כתר דא"א. ורישא דחכמתא סתימאה, הוא חכמה של ראש דא"א. (ע"י בע"ח שי"ג פ"ב. ובמב"ש שי"ג ח"א פ"א. ובמאמרי רשב"י באד"ו) ויש להבין אמנם, כיון שהם רק ב' ראשים של ב' הפרצופים עתיק וא"א, למה מחלק אותם הוזהר לג' ראשים, וגם הרישא דלא ידע ולא אתידע, צריך ביאור, כי הרב פירשו, שעתיק עצמו אינו יכול לידע ולהשיג את א"ס שבתוך רישא דא. ע"י במב"ש הנ"ל. ודבריו אלו צריכים ביאור. וכן הלשון, דא לגו מן דא, ודא לעילא מן דא. צריך ביאור.

ז) ומתחלה צריכים להבין היטב מהו פירושו של ראש. וע"י בדברי הרב לעיל (ח"ד פ"א אות ו' ז') שמכנה את ע"ס דראש בשם, "כח היוד ספירות" גם אומר שם, "לא היה יכולת בכלים לסובלו, ושם היה האור בלתי מתלבש בכלי" עש"ה, ובאור"פ (סעיף ל' ד"ה והענין). ונתבאר שם שע"ס דראש שהאור"ח העולה מזווג דהכאה מלבישן ממטה למעלה, לא די שאין זה נחשב להלבשה, אלא שיש בו עוד ענין של התנגדות להלבשה, כי כל "ממטה למעלה" פירושו, שהוא בלתי מתלבש, שהוא הפך לבחינת, "ממעלה למטה". ועכ"ו נבחנות ע"ס דראש לבחינת הלבשה ב, "כח". והוא מטעם, משום שסופו של המסך והמלכות להתפשט מיניה וביה לע"ס ממעלה למטה ולבא

להלבשת אותן ע"ס שבראש בפועל גמור, ע"כ גם ע"ס דראש נבחנות לבחינת הלבשה בכח. עש"ה.

והנך מוצא כאן ב' בחינות בע"ס של ראש, המתנגדות זו לזו. כי מצד אחד יש שם בחינת התנגדות להתלבשות, שזה פירושו הפשוט של הכאת המסך על האור העליון, דהיינו, "שאין יכולת בכלים לסובלו" שאומר הרב. ומצד השני יש בהכרח שם בחינת הלבשה ב, "כח" כי אין משהו בגוף, שהוא ע"ס שממעלה למטה, שלא יקבל זה מראש. (ופירוש הדברים ע"י בהסתכלות פנימית ח"ב פ"י) כי ע"כ מכנהו הרב בשם עשר ספירות בכח. ואתדע, שאלו ב' הבחינות הנמצאות בראש, נתחלקו לב' הפרצופים: עתיק וא"א. ולכן מכנה אותם הרב, בשמות ניצוץ בורא, ניצוץ נברא, (לעיל ח"ג פ"ה אות ה', עש"ה. ובפרק ו' אות ז'). כי בעולם התיקון שהתיקונים נתקנו ע"י בירורים, דהיינו שכל המובחר ביותר נתקן בתחילה, הנה אז נתחלקו ב' הבחינות שבראש, ובחינת ניצוץ בורא, שהוא בחינה המתנגדת להתלבשות, שפירושו כח הממטה למעלה שבאור"ח, (כי ניצוץ פירוש אור"ח) נתקן והיה לפרצוף עתיק, כי להיותו רחוק מהתלבשות, נמצאים הכלים וניצוצים דב"ן המיוחסים לאותה הבחינה שלו, שלא סבלו כלום מהביטול והשבירה שבעולם הנקודים, וע"כ נברר מתחלה המ"ן שלהם, ומזווגם נתקן ראש וגוף דפרצוף עתיק, ומבחינה הב' שישנה בראש, שהיא בחינת התלבשות הע"ס בכח, שמצד זה הוא שורש אל הע"ס דגוף המתלבשות בפועל גמור, שע"כ מכנה הרב לאור"ח הזה בשם ניצוץ נברא, או ע"ס בכח, נמצאים הניצוצים והכלים דב"ן המתיחסים לבחינה ההיא, שהמה סבלו יותר מעט מבחינה הא', מן הביטול ושבירה כ, להיותם עכ"פ שורש אליהם, ולכן נבררו המ"ן שלהם אחר פרצוף עתיק, ומזווגם נתקן פרצוף א"א ראש וגוף. והבן זה היטב. כי הוא ענין דק מן הדק, ואי אפשר להרחיב דברים. וע"י היטב בדברי הרב לעיל, (ח"ג פ"א אות ו' ז') שלבחינה

העליונה דראש, שהוא עתיק, קורא אותה בשם בחינה אחרונה של א"ס, שעדיין אינה נחשבת לשורש אל הנאצל, אלא רק מקבלת מכללות כל שלמעלה הימנה. ורק הבחינה הב' דראש, שהיא א"א, נחשבת לשורש אל הנאצל. עש"ה. גם באו"פ.

(ח) ובה מצאנו הפתח לדברי הוזהר הנ"ל: „שתלת רישין אתגלפין דא לגו מן דא, ודא לעילא מן דא". וכבר ידעת שהכל הולך ע"פ ע"ס דאו"י. כי קומת כתר, אע"פ שיש שם ג' פעמים ע"ס: ראש, תוך, וסוף, צריכים להבינה כולה ע"פ יחס של ספירת הכתר דאו"י, משום שבחינה העליונה שלה היא ספירת הכתר. ועד"ו קומת חכמה, צריכים להבינה ע"פ היחס של ספירת חכמה דאור ישר, משום שהבחינה העליונה שלה היא חכמה. ועד"ו קומת הבינה. ואי אפשר לבא להבנה שלמה אם לא נרכיב הבנתן מזו על זו כי ע"כ תמצא בדברי הרב הנ"ל, אשר לב' הפרצופים עתיק וא"א יחד, קורא אותם בשם ספירת הכתר (בח"ג פ"ו אות ז' ח') והכונה לכתר דאו"י, כי שניהם מתיחסים לכתר דאו"י. וכבר ידעת פירוש הע"ס דאו"י שנתבאר לעיל (דף ה' ד"ה וטעם עש"ה) כי שורש הכל ה"ס ספירת הכתר. והתפשטות האור לכלל נאצל ומקבל, ה"ס ספירת החכמה. והנך מוצא, שהמה בהתנגדות זה לזה, כי השורש הוא בבחינת השפעה, ולא כלום מבחינת קבלה, עש"ה. והאור המתפשט שנקרא חכמה, הוא במיוחד בבחינת קבלה, כי בחינת השפעה הכלולה באור העליון, מתגלה רק בספירת בינה, בסוד אור דחסדים, עש"ה. אבל בספירת חכמה מתגלה רק בחינת קבלה בלבד.

ולפיכך יש להבחין בהכתר הזה ב' בחינות: א', שהוא מסתלק מקבלה, שפירושו מהתלבשות העצמות בכלים, שהיא בחינת ספירת החכמה. וב', שהוא שורש התלבשות, שהיא ספירת החכמה, שהרי אור החכמה נמשך מהכתר. והבן היטב. וזה אמרם, „תלת רישין אתגלפן, דא לגו מן דא, ודא לעילא מן דא". פירוש, כי ב' הבחינות הנ"ל,

הנבחנו בהכתר, הנה הבחינה העליונה שהיא בחינת הסתלקות מהתלבשות, ה"ס „דא לעילא מן דא", שהיא לעילא מן הבחינה הב' דכתר, שהיא בחינת השורש של התלבשות. ורמזו בזה, שאותה הבחינה העליונה אינה מצטרפת אל הפרצוף, וממנה נתקן פרצוף מיוחד, שהוא עתיק, שנקרא רדל"א, והוא מתרומם לעילא מהבחינה הב' דכתר. דהיינו דא לעילא מן דא. אבל בחינה הב' דכתר היא שייכת לפרצוף א"א, שנתקן לפרצוף נבדל, אחר שנתקן פרצוף עתיק. כמ"ש לעיל. וזה אמרם „דא לגו מן דא" פירוש, כי ע"כ נתקנה הבחינה הב' דכתר לראש מיוחד ונבדל מפרצוף עתיק, משום שהחכמה של א"א נמצאת בתוך פנימיותה של הבחינה הב' דכתר להיותה שורש להתלבשות, שהיא, בחינת החכמה. ומטעם זה נתקנת במאוחר מפרצוף עתיק, שאין בו שורש להתלבשות כנ"ל. וע"כ נחשב הבחינה הב' דכתר לראש מיוחד בפ"ע. ועם כל זה אין הבחי' הב' דכתר נחשבת עוד לבחינת שורש גמור להתלבשות, כי שורש ההתלבשות שיש בכתר, נבחן בשם חכמה דכתר, כי חכמה דכתר פירושה, כתר של חכמה כנודע. ולפיכך נבנת החכמה סתימאה דא"א לראש בפ"ע, כי היא ראש גמור ושורש לכל בחינת התלבשות, כי ע"כ נקראת החכמה בשם ראשית, להיותה השורש להתלבשות, שהיא ראשית הכל.

(ט) וזה אמרם „רישא דכל רישא, רישא דלאו רישא ולא ידע ולא אתידע מה דהוי ברישא דא". פירוש, כי ראש הא' דבחינה העליונה דכתר, שהוא עתיק, הוא נחשב רק לשורש דשורש, דהיינו ראש דכל הראשים, אבל אינו נחשב שורש להתלבשות כלל ואינו מצטרף כלל אל הפרצוף. ואדרבא שיש בו עוד בחינת התנגדות להתלבשות כנ"ל. וזה אמרם „רישא דלאו רישא" כלומר, שאע"פ שהוא בהכרח שורש הכל, מ"מ אינו שורש, כמבואר. וזה אמרם „ולא ידע ולא אתידע מה דהוי ברישא דא". כי התלבשות העצמות בכלים מכונה בשם דעת והשגה, וכיון שהוא

מרום מכל התלבשות ע"כ הוא בבחינת לא ידע, כלומר בלתי מתלבש בעצמו. גם אינו עומד להתלבש לעתיד, והיינו לא אתידע, שפירושו לעתיד. והבן זה.

וזה אומר, „רישא עלאה עתיקא קדישא סתימא דכל סתימין“ פירוש, כי בחינה ב' דכתר, הנבחנת לשורש להתלבשות, היא מכונה רישא עלאה, כלומר שהיא נחשבת לראש ולמאציל אל החכמה, בבחינת עליון לחכמה עכ"פ. כי כבר נמצא בה בחינת הע"ס בכת, כנ"ל, עכ"ז היא נחשבת לראש ועליון רק לבחינת חכמה שלה עצמה, דהיינו חכמה דכתר, אבל לא לשאר חכמות, כי השורש האמתי להתלבשות העצמות בכלים, בבחינת ממעלה למטה, הוא חכמה דכתר, ולא כתר דכתר. כנ"ל. כי כתר דכתר נחשב רק לראש לבחינת חכמה של עצמו. וע"כ הוא נקרא ג"כ בשם עתיקא קדישא, כי אע"פ שהוא בחינת כתר דא"א, מ"מ כיון שאינו נחשב לשורש רק לא"א עצמו ולא לתחתונים, הוא דומה עוד לפרצוף עתיק, הנעלם לגמרי מן הנאצלים. וכן נקרא סתימא דכל סתימין מאותו הטעם.

וזה „רישא חדא חכמתא סתימאה וכו'“ רישא לכל רישין דשאר חכמות. דהיינו כנ"ל, שחכמה דא"א, הנקראת חכמה סתימאה, היא נחשבת לשורש וראש גמור לבחינת התלבשות בכלים שהיא בחינת ספירת החכמה דא"י, כי היא בחינת חכמה דכתר, הנחשבת לכתר ושורש, לכל הקומות שהבחינה העליונה שלהן היא חכמה. והבן. (י) והנה נתבארו היטב ב' הפרצופים עתיק ואריד אנפין ממקורם, אשר כל פרצוף עתיק, אינו מאיר בבחינת התלבשות, שז"ס דלא ידע ולא אתידע. ופרצוף א"א, מבחינת החכמה שלו, הוא נחשב לשורש המאיר בבחינת התלבשות. וכאן צריך שתזכור כי כל ההבחנות הנאמרות בבחינת התלבשות אינן אלא רק לענין אור החכמה, ולא כלל לענין אור החסדים. מטעם שעל אור החסדים לא היה צמצום כלל, וע"כ הוא מתלבש בכל מקום בלי שום עיכוב מצד הכלים,

ואין המסכים מעבים אותו כלום. ולכן כל ההבחן הנ"ל, בין עתיק לא"א, הוא רק בהתפשטות אור החכמה, שמתפשט רק מא"א, משום שמאיר בבחינת התלבשות, ואינו מתפשט מעתיק כי הוא אינו מאיר בבחינת התלבשות. אבל אור החסדים, אדרבה עיקרו הוא נמשך מעתיק.

ותבין זה מהיחס בע"ס דא"י. כי ידעת שענין אב"א דח"ב נמשך עוד מע"ס דא"י. כי אחר שנתפשט אור העליון בספירת החכמה דא"י, הנה בסופה, נתעורר הרצון להשפיע הכלול באור העליון, והמשיך אור החסדים מן השורש, שהוא הכתר, ובחינת המשכה זו, נקראת ספירת בינה. כמ"ש זה באורך לעיל (דף ה' ד"ה וטעם ע"ש) ונבחן כאן, שבינה הפכה פניה ואינה רוצית לקבל מבחינת אור החכמה אשר בספירת החכמה שהוא העליון שלה, ופנתה פניה לינק ולקבל אור החסדים מכתר, ונמצא ח"ב אב"א.

ונתבאר לעיל שיש ב' בחינות בכתר, שהבחינה העליונה איננה שורש להתלבשות, ורק הבחינה השניה היא השורש להתלבשות, שהיא ספירת חכמה. ובוזה תבין, כי אחר שבינה הפכה פניה מחכמה, ופנתה לינק אור חסדים מהכתר, אין הפירוש, להבחינה הב' דכתר, אלא לבחינה העליונה דכתר, שאינה נחשבת לשורש לבחינת חכמה, וע"כ נעשה אל הבינה לבחינת שורש לאור החסדים. אבל מהבחינה הב' של הכתר, שנעשית לשורש לספירת חכמה, אין בינה יכולה לקבל ממנו אור החסדים, אחר שנתיחדה להשפעת חכמה. כי זה הכלל שהכל הולך אחר ההתחלה, ומאחר שהבחינה הב' דכתר התחילה להשפיע חכמה, כן דרכה תמיד. וידעת שהבחינה העליונה דכתר היא עתיק, והבחינה הב' דכתר היא א"א, נמצאנו למדים בזה, אשר בינה מיוחסת רק להשפעת עתיק, ולא להשפעת א"א. כי אור החסדים נמשך מהבחינה העליונה שבכתר, שהוא עתיק.

(א) והנה על אותו הדרך שנתבאר דבר

ובזה תבין הטעם, למ"ש הרב בע"ח שער י"ד פ"א שאו"א מלבישים לא"א עד המקום שעוד נמשך יסוד דעתיק בא"א. וישו"ת מתחילים רק ממקום הסיום של היסוד דעתיק שהוא מקום החזה דא"א. ע"ש. ודבר זה מובן היטב עם המתבאר לעיל, כי או"א שהם בקומת בינה, ונחשבים אל הבחינה העליונה שלה, שהיא אור החסדים, והנה משום זה המה מיוחסים רק לעתיק, כי הוא השורש לאור החסדים, ולכן המה מלבישים לא"א רק עד החזה, עד המקום שנמשך יסוד דעתיק, כי כל קבלתם היא מיסוד דעתיק, כמבואר. אבל ישו"ת שהם מיוחסים אל הבחינה השניה דבינה, שממשכת הארת חכמה, א"כ המה מיוחסים לא"א, שהוא השורש להארת חכמה, ולכן הם בהיפך מאו"א, כי כל עוד שנמשך יסוד דעתיק, אינם יכולים לקבל הארת חכמה מא"א, אלא אחר שנפסק יסוד דעתיק, דהיינו מחזה דא"א ולמטה, כבר הם יכולים לקבל הארת חכמה מא"א, וע"כ המה מתחילים משם. והבן היטב.

(יב) ועד"ז ממש נתחלקו ג"כ זו"ן, לב' מדרגות: זו"ן הגדולים וזו"ן הקטנים. כי גם זו"א דאו"י נבחן בו ג"ר וו"ק, כי חג"ת דז"א הם ג"ר שבו, כי הם כח"ב דחסדים, הנמשכים מג"ר דבינה שכולה חסדים, ועיקרו של זו"א מתחיל מנצח. כמ"ש זה (לעיל דף של"א ד"ה ובכל) וע"כ חג"ת דז"א הם חסדים, ומתיחסים לג"ר דבינה. ונה"י דז"א הם בבחינת הארת חכמה, ומתיחסים לז"ת דבינה, שהן הממשיכות הארת חכמה כנ"ל.

ולפיכך גם פרצופי זו"ן דאצילות, נתחלקו ג"כ לב' מדרגות: כי ג"ר שבהם, שהם זו"ן הגדולים, המה בבחינת אור החסדים, והמה יונקים מאו"א עלאין שיונקים מעתיק. וו"ק שלהם, שהם זו"ן הקטנים, הם הארת חכמה, והמה יונקים מישו"ת שיונקים מא"א.

ולכן זו"ן הקטנים מתחילים להלביש

התחלקות הכתר לב' מדרגות, שמחציתו העליון דהיינו בבחינת הג"ר שבו שהם עתיק, נחשב לשורש החסדים. ומחציתו התחתון דהיינו ז"ת שבו נחשב לשורש לאור החכמה. כי א"א הוא בבחינת ו"ק דעתיק, כנודע. הנה ממש עד"ז נתחלקו ג"כ החו"ב, שהם או"א, לב' פרצופים: או"א, וישו"ת. אשר בבחינת הג"ר שבהם, שהם או"א נחשבים לשורש לאור החסדים, ובחינות ו"ק שבהם שהם ישו"ת, נחשבים לשורש להארת חכמה. ופירוש הדבר הוא, כי ידעת שחו"ב דנקודים לא נתקנו בקביעות ממ"ה החדש, כי אם בקומת בינה (כנ"ל דף תרכ"ה אות ל') ונתבאר לעיל בסמוך, שבינה מיוחסת רק להשפעת עתיק, ולא להשפעת א"א, וע"כ נמצאים או"א עלאין בבחינת אור חסדים שיונקים ומקבלים מעתיק, ע"ד בינה דאור ישר. כנ"ל.

אמנם נודע, שדבר המשכת חסדים בבחינת אחרים על אור החכמה, נמשך רק, עד שהתחילה להאציל אל הז"א דאו"י אבל כשהתחילה להאציל לז"א הנה אז הפסיקה בבחינת אחרים שלה על חכמה, וחזרה פב"פ עמה, כדי להמשיך הארת חכמה בשביל ז"א, כמ"ש (לעיל דף ה' ד"ה וטעם) הרי שיש ב' מצבים בבחינת דאו"י, שהבחינה העליונה שבה היא במצב אב"א על החכמה, והבחינה השניה שבה, היא במצב פב"פ עם חכמה. והנה ע"פ ב' המצבים האלו שיש בבחינת דאו"י, נתחלקה ג"כ קומת בינה שבאו"א, שג"ר שבה, דהיינו הבחינה העליונה, שנקראת או"א עלאין מיוחסים אל הבחינה העליונה שבבינה, שהיא חסדים ולא חכמה. וז"ת שבהם שנקראות ישו"ת, מיוחסים אל הבחינה הב' דבינה, הממשכת הארת חכמה בשביל ז"א, וע"כ נבחנת או בבחינת פב"פ עם חכמה כנ"ל. הרי שאו"א עלאין הם בבחינת חסדים, והם מיוחסים לעתיק, שהוא השורש לאור החסדים כנ"ל. וישו"ת, הם בבחינת הארת חכמה, וע"כ המה בהכרח מתיחס לא"א, שהוא השורש לאור החכמה כנ"ל.

שנתקנו או"א עלאין, אשר תיקונם קל, להיותם בבחינת חסדים, היה סיפוק בידיהם לתקן גם לבחינתם התחתונה, שהיא ישסו"ת. ועד"ז זו"ן הגדולים, לזו"ן הקטנים. באופן שכל הבחינות התחתונות שהן בבחינת הארת חכמה, ותיקונן קשה, הן נתקנו ע"י בחינות העליונות שלהן. שהן בחינות חסדים, שתיקונן קל.

ואין להקשות, כיון שכל ג"ר חשובות הרבה באין ערך, על ו"ק שלהן, וא"כ איך אפשר שכל ג"ר יהיו אור חסדים וכל ז"ת יהיו בבחינת הארת חכמה. אמנם אמת הוא שזה ענין דק מן הדק. ואין לנו די מלים לפרש זה, ומ"מ אם תעיין היטב במה שביארנו בענין ב' הבחינות שבכתר לעיל אות ז'. ובדברי הרב לעיל דף קכ"ה אות ו' ז', תוכל להרגיש ולהבין את זה. כי אמת היא שכל בחינת תחתונה לגבי הבחינה העליונה ממנה, נחשבת כערך גריר חול כלפי עולם מלא. ואין זה מציאות כלל, שתהיה משהו בבחינה תחתונה, שלא תקבל את זה, מן הבחינה שלמעלה ממנה, ונודע הכלל, שאין לך נותן מה שאין בו. אמנם ההפרש הזה נובע בעיקר, מבחינת ההפכיות שיש בין ראש לגוף, דהיינו מבין האו"ח שממטה למעלה, שהוא בחינת ניצוץ בורא. ובין האו"ח שממעלה למטה, שהוא בחינת ניצוץ גברא, שזה כולו הוא בהתנגדות להתלבשות, וזה כולו הוא בהתלבשות מלאה והיא הסבה אשר הראש עצמו, שהוא בחינת הע"ס שממטה למעלה היה לב' פרצופים עתיק וא"א, כנ"ל. ועתיק שהוא העליון, מתוך שרחוק מהתלבשות, שפירשו אור החכמה, כנ"ל, נעשה מחמת זה שורש רק לאור החסדים, שאין ענין התלבשות נהג בו, כלומר, שאין האור מתעבה כלום מחמת התלבשותו בכלים ממעלה למטה, מטעם הנ"ל, שעל אור החסדים לא היה צמצום מעולם. ולפיכך יצא, שרק א"א שהוא בחינת ז"א דעתיק, נעשה שורש להתלבשות, דהיינו לאור החכמה. ומטעם זה נפעל התחלקות זו בכל הפרצופים דאצילות. כנ"ל.

לזו"ן הגדולים, רק מחזה שלהם ולמטה אחר שכבר נפסק המסך דיסוד אמא, כי המסך דיסוד אמא משפיע חסדים, וע"כ הוא מלוכש רק בג"ר שבו עד החזה, ועד שם אין מקום לזו"ן הקטנים הצריכים דוקא להארת חכמה, כי המסך דיסוד אמא מכסה על הארת חכמה. אלא אחר שנפסק המסך דיסוד אמא, שהוא במקום החזה, משם ולמטה מתחילים זו"ן הקטנים, ויכולים לקבל הארת חכמה, מיססו"ת, המקבל מא"א.

(ג) והנך רואה, איך דבר התחלקות ה"פ אצילות ליי"ב פרצופים נמשך מע"ס דאו"י. דהיינו מג' הספירות: כתר, בינה, ז"א. כי מכח ב' הבחינות שבכתר דאו"י, יצאו ד' פרצופי האצילות עתיק ונוקביה, אריך ונוקביה. ומכח ב' הבחינות שבבינה דאו"י, יצאו ד' הפרצופים: או"א עלאין וישסו"ת. ומכח ב' הבחינות שבזו"א דאו"י, יצאו ד' הפרצופים: זו"ן הגדולים, וזו"ן הקטנים.

גם נתבאר היטב ענין הברורים אשר כל המובחר נתקן תחילה. כי כל ספירה שרחוקה יותר ממלכות שהיא בחי"ד, היא מובחרת יותר, ומלבד זה, נברר מתחלה, בחינות הכלים העומדים להלבשת החסדים לצורך עצמם, וע"כ בשעה שנבררו הכלים דכתר, נברר תחלה הבחינה העליונה שבהם, שמהם נתקנו עתיק ונוקביה, ואח"כ נבררו הכלים השייכים אל הבחינה השניה שבהם, שמהם נתקנו א"א ונוקביה. כי הכלים דחסדים לא נפגמו בעת שביה"כ, אלא במה שנתחברו בהארת חכמה כדי להשפיע לתחתון שלהם, אבל במה ששייך לעצמם שהיא קבלת החסדים, לא נפגמו כלום, משום שאין פגם הקבלה נהג באור החסדים, מאחר שלא היה הצמצום רק על אור החכמה, כנ"ל. וכיון שעכ"פ במה שנוגע לעצמם היו נקיים מכל פגם, נמצא תיקונם קל, וע"כ נתקנו מתחלה. וכיון שנתקנו, כבר היה להם סיפוק לתקן ג"כ את הבחינה התחתונה שבהם. ולכן אחר שנברר עתיק, היה יכול לברר בכחו ובתכונתו, גם לא"א. ועד"ז אחר

מ"ן לקומת בינה, דהיינו אל הס"ג דא"ק, וא"כ כבר אין שם בחינת אור חכמה ממש, אלא רק הארת חכמה לבד, כפי השיעור שס"ג דא"ק המשיכה לבחינת זו"ן שעלו אליה למ"ן, שהם נה"י דא"ק. כמבואר בחלק ז'. ועד"ן כל ה"פ אצילות שלא יצאו כי אם ע"י זווג ע"ב ס"ג, כדרך ג"ר דנקודים, הנה ודאי אין בהם אלא חסדים וגבורות בהארת חכמה, ולא חכמה ממש.

ובזה תבין דבר התחלקות ה"פ אצילות: לשורש, ומוחין, ולמקבלי המוחין. שלא מצאנו הבחן זה בפרצופי א"ק. והענין הוא, כי כל דבר צמצום ב' שנעשה בא"ק, לא בא אלא בשביל זו"ן שלמטה מטבור דא"ק. כי ג"ר דא"ק שהם: גלגלתא, ע"ב, ס"ג, כבר יצאו על היכנס, ואינם צריכים תקון. כי הסתלקות שנעשה בגוף דפרצוף גלגלתא, נתמלא בע"ב, והסתלקות שנעשה בגוף דע"ב נתמלא בס"ג עד הטבור דא"ק, דהיינו בטעמים דס"ג, שנתפשטו עד הטבור. ורק מטבור ולמטה ששם נתערבה ה"ת בט"ת דס"ג, נמצא שהוא חסר התיקון, ששם בחינות זו"ן כנודע, הרי שג' הפרצופים הראשונים יצאו על היכנס לגמרי, ורק זו"ן נשארו חסרי תיקון, באופן שכל התיקונים הבאים מצמצום ב' ואילך אינם רק לצורך זו"ן בלבד. ושמור ידיעה זו.

ואין לשאול, א"כ לא היה להם לצאת זולת זו"ן, ולמה יצאו הג"ר, כי זה אי אפשר כלל, כי כל מדרגת, מחויבת להתחיל מכתר שהוא השורש, המשפיע לחו"ב, וחו"ב הם מאצילי זו"ן. אלא שההבחנה היא, כי עיקר המדרגה הם זו"ן, וג"ר לא באו רק בשבילם. ולכן אנו מבחינים את זו"ן, שהם מקבלי המוחין, ומהם כל ההנהגה, ולא כלל מג"ר, שאינם עיקרים בהמדרגה, כנ"ל. כי לא באו ונאצלו לצורך עצמם, וע"כ אין יותר בהארתם, אלא לפי מדת הקבלה של זו"ן, שהיא חו"ג בהארת חכמה. באופן, שבאמת הכרח הוא, שיהיה גם אור החכמה בה"פ אצילות, כי כן הוא סדר התלבשות המדרגה, כנ"ל. אלא שאינם מאירים מבחינת אור

(ד) עור צריך שתדע, כי אע"פ שיש כאן בה"פ אצילות כל גרנח"י, שהרי עתיק יצא בקומת כתר, וא"א בקומת חכמה, ואו"א בקומת בינה, וז"א בקומת רוח, ונוקבא בנפש. עכ"ן, בהתחשב בערך פרצופי א"ק, הרי כל אלו גרנח"י נבחנו רק לנשמה רוח נפש, והמה חסרי כתר חכמה, שהם יחידה חיה. (כמ"ש הרב דף תרס"ו אות ס"ט) שעתיק וא"א הם בחינת נשמה בלבד, ואו"א וישסו"ת הם רוח, וזו"ן ויעקב ולאה, הם נפש. הרי שאפילו בחינת חיה לא יש כאן בה"פ האצילות, אלא מבחינת בינה ואילך, שהיא נשמה. אמנם צריכים להבין את זאת.

והענין הוא, כי כבר נתבאר לעיל בחלק ז', ההפרש הגדול מפרצופי א"ק שיצאו על המסכים דצמצום א', לבין הפרצופים שיצאו על המסכים דצמצום ב': כי רק בפרצופי א"ק יש בהם ה' בחינות, אשר ג"ר שבהם הם חכמה ממש. משא"כ ה' הבחינות היוצאות מצמצום ב' ואילך, הנה אפילו ג"ר שבהן אינן נחשבות רק לאור דחסדים וגבורות, אלא שיש בהם הארת חכמה. כמ"ש בוהר (משפטים אות תק"כ) רישא דמלכא בחסד וגבורה אתתקן. וטעם הדבר הוא, כי כל המוחין היוצאים ע"י העלאת מ"ן, והורדת ה"ת למקומה, שפעולה זו אינה באה אלא באמצעות בינה המחזרת פניה אל החכמה, כנודע, הנה אי אפשר עוד שיהיה בהם אור חכמה ממש, כי בינה ממקורה אינה ממשיכה רק הארת חכמה, דהיינו באותו השעור, שבינה דאו"י ממשכת הארת חכמה אל זו"ן דאו"י. כנ"ל (דף תק"א ד"ה המדרגה) וכבר ידעת, שאפילו השורש של אור הגדלות דנקודים, לא יצא אלא ע"י העלאת מ"ן דנה"י דא"ק לראש הס"ג, שע"י השיב ס"ג דא"ק פניו לע"ב דא"ק, וירדה ה"ת מעינים דראש הס"ג, שמוזוג זה ירד האור החדש דבקע לפרסא בפנימיות א"ק, והאיר את האור גדלות דרך הטבור ודרך היסוד אל הג"ר דנקודים. כנ"ל. הרי שאפילו הגדלות דג"ר דנקודים לא יצאה כי אם ע"י העלאת

שיחם נשמה דא"ק שהיא בינה, כלפי זו"ן דא"ק שהם רוח, הוא דומה לגמרי ליחס הכתר דאצילות, אל או"א דאצילות וכן, כיחס ז"א דא"ק כלפי מלכות, כן יחס או"א דאצילות, כלפי זו"ן דאצילות דהיינו כמו רוח כלפי נפש. והבן זה. כי הוא משרשי החכמה. וזכור היטב הטעם הנ"ל. אשר כל הנאצל ע"י מ"ן, אי אפשר שיתגלה ממנו אלא רק חו"ג בהארת חכמה ולא חכמה ממש, משום שבינה היא שורשו, כי אין עלית מ"ן אלא להבינה, וכל התעוררותה היא רק מכח הקשר של בינה דאו"י אל זו"ן דאו"י, שהיא רק הארת חכמה.

ונתבארו דברי הרב היטב, שעתיק דאצילות אינו אלא בחינת נשמה, ואו"א בחינת רוח, וזו"ן בחינת נפש. וכן יש להבחין ג"כ, אפילו בכל אחד מג' הנ"ל. כי הנשמה שהיא עתיק ונוקבא. וא"א ונוקבא, נבחנת בעצמה ג"כ לנר"ן: כי דכורא דעתיק, נחשב לבחינת הנשמה, ונוקבא דעתיק, נחשבת לרוח, משום שהנוקבא היא מקבלת מהדכורא שהוא רק בבחינת נשמה, אינה נחשבת קבלתה אלא לרוח, כנ"ל, שכל המקבל מבינה, אינו אלא חו"ג בהארת חכמה שהוא רוח. וע"כ פרצופי א"א ונוקבא, שהם מקבלים מנוקבא דעתיק, נקראים נפש. ועד"ז מתחלקים או"א דאצילות שהם בחינת רוח הכללי, שאבא דאצילות נחשב לבחינת נשמה דרוח, ולהיותו המשפיע אל אמא, נחשבת אמא משום זה, לבחינת רוח דרוח. וישסו"ת המקבלים מאמא, נחשבים רק לבחינת נפש דרוח. ועד"ז זו"ן, שז"א נחשב לבחינת נשמה דנפש, והנוקבא המקבלת ממנו נחשבת לבחינת רוח דנפש וזו"ן הקטנים המקבלים מנוקבא דז"א, נחשבים לנפש דנפש.

חכמה שבהם, אלא רק מבחינת הארת חכמה, להיות בינה השורש להם, שבטבעה לכסות על אור חכמה, והיא אינה מאירה רק הארה לבד, בבחינת חלון ולא עצמות, כגודע. ולפיכך אנו מבחינים גם את הג"ר להארת חכמה, דהיינו לפי מדת ההתגלות מהם.

טו) והנה נתבאר ההבחן בין המוחין הכוללים דאצילות שהם חו"ב, ובין המוחין דזו"ן: כי מוחין הכוללים דאצילות, הם בעצם, בהכרח אור חכמה, אלא שאינם מתגלים כך, שמתגלים בהארת חסדים לבד, משום שבינה היא שורשם, כנ"ל. אבל המוחין דזו"ן הם בעצם בחינת חו"ג בהארת חכמה. ולפיכך יש להבחין בה"פ אצילות ג' בחינות: א', הוא השורש, שהוא כתר. ב', הם המוחין, שהם חו"ב, הנקראים או"א. ג', הם מקבלי המוחין, שהם זו"ן, כי המה הפרצופים העיקרים שבאצילות, כי ג' הפרצופים הראשונים לא באו לצורך עצמם, ואינם עיקרים באצילות כנ"ל.

ולפיכך, בהתחשב בערך פרצופי א"ק, נמצא, כי אפילו פרצוף הכתר דאצילות שהוא עתיק, נחשב ג"כ רק לבחינת בינה ונשמה, משום שעצם אור החכמה אינה מתגלית מקומת כתר זו. אלא רק הארת חכמה בלבד, כנ"ל, שזה בחינת בינה ונשמה. ובחינת חו"ב המתגלית מכתר דאצילות, הוא בערך א"ק, כמו ז"א, דהיינו רוח, שפירושו חו"ג בהארת חכמה, ואע"פ שיש בהם עצמם בחינת אור חכמה, כנ"ל. אמנם העיקר הוא מה שמתגלה מהם, וכיון שאין מתגלה מהם אלא חו"ג, ע"כ הם נחשבים לבחינת רוח. ומתוך זה זו"ן המקבלים מאו"א שהם רק בחי' רוח, נחשבים רק לבחינת נפש. באופן

כבר נתבאר היטב הסדר של סבה ומסובב עד ליציאת הכלים חדשים שנתהוו בנקודים מאחורים דא"א וישסו"ת, דהיינו עד לנצח והוד. שמצמצום א' עד ליציאת הקטנות דנקודים, נתבאר בהסתכלות פנימית בחלק ו'. ומציאת הגדלות דנקודים עד לכלים חדשים דנצח הוד, נתבאר בחלק ז' בהסתכלות פנימית, עש"ה. ועתה צריכים להמשיך הביאור מביטול כל התפשטות זו של הנקודים וחזרתה לג"ר דנקודים בסוד מ"ן, עד לחזרת נשמת אדה"ר לקטנותו, מחמת החטא דעצה"ד.

מ"ן זו, לא היתה לג"ר של הנקודים אלא לראש הס"ג. עש"ה.

(ב) והנה המ"ן הנ"ל, היו כלולים מכל ה' הפרצופים, דהיינו, מקומת כתר שיצאה בהסתכלות עיינין דא"א זה בזה, עד לקומת מלכות שיצאה בגמר ההודוה. אמנם בעת עליית המ"ן נבחנו, שכולם כלולים בכתר, שהיא הבחינה העליונה, והבחינות שלמטה בטלות בה ואינן עולות בשם, כנודע. אלא אחר שיצאה קומת כתר ונתקנה כל צרכה, אשר שאר הקומות הכלולות ברשימות לא יכלו לקבל מאור הגדול של קומת כתר, ונמצאו משום זה בלי תיקון, הנה אז נעשה הזווג על בחינת קומת חכמה שנשארה בהרשימות. ואחר שנתקן קומת החכמה כל צרכה, נעשה הזווג על קומת הבינה, וכך עד"ן, עד שיצאו כל הקומות שהיו כלולות בהרשימות מזמן הנקודים. אמנם כל קומה צריכה כאן ב' זווגים, על דרך ב' הזווגים שהיו בנקודים, כי תחלה נעשה זווג על המסך, לפי מדת עביות שבו, הנקרא זווג דקטנות, או זווג דעובר, ואח"כ נעשה עליית מ"ן לזווג ע"ב ס"ג שבפרצוף העליון, שאור הזווג הזה, מוריד דה"ת למטה, ואז נשלמת הקומה של הפרצוף, וזווג זה נקרא זווג דגדלות. ובזווג הזה של הגדלות יש ג"כ ב' בחינות: א' הוא פב"א, כי אחר שאור הזווג דע"ב ס"ג מוריד דה"ת מעינים ומשיב את אר"א לראש, מ"מ נמצא עדיין אחורי אמא

(א) וצריכים לזכור מה שנתבאר לעיל בהסתכלות פנימית אות ב', אשר כלהו עלמין, שהם א"ק ואבי"ע, אינם יותר רק הודוה המסך על ה' בחינות עביות שבו, דהיינו מעביות דמלכות עד עביות דכתר, שג' הבחינות הראשונות יצאו בא"ק, שהם: גלגלתא, ע"ב, ס"ג ובחי"א יצאה בנקודים, ובחינת עביות דכתר, יצאה באצילות, ונמצא הנקודים בחינת מ"ה, ואצילות בחינת ב"ן. כנ"ל. עש"ה. אמנם בנקודים אע"פ שהם רק בחינת מ"ה, מ"מ יצאו שם ג' פרצופים שלמים: ע"ב ס"ג מ"ה, כמו בא"ק כולו, שהוא מטעם האור החדש מזווג ע"ב ס"ג, שלא נתבטל מטעם זה, ע"ש. ועד"ן גם באצילות, יצאו ה"פ שלמים, אע"פ שהם רק בחינת ב"ן לבד. והוא מטעם המ"ן, שעלו מאורות ניצוצין וכלים של הנקודים לאחר ביטולם ושבירתם, שהיו כלולים מבחינות ה"פ אלו, כמו שיתבאר לפנינו. ולפיכך נקראים הנקודים והאצילות בשם עולמות כמו א"ק. והנה הפעולה הראשונה הנ"ל, שהיא, ביטול כל ההתפשטות של הרשימות והכלים החדשים ועלייתם למעלה בסוד מ"ן, כמ"ש הרב לעיל (תקצ"ט אות ב') הנה פעולה זו מסובבת מכח הודוה המסך דנקודים גם מקומת מ"ה, כי אז פסק כל הארת הזווג דע"ב ס"ג, וחזר צמצום הב' למקומו. כנ"ל בהסתכ"פ אות ג' ע"ש. וע"כ כל התפשטות זו דנקודים, שיצאה מכח הארת הזווג דע"ב ס"ג חזרה ונתבטלה. גם נתבאר שם שעלית

זולת בחי"א דהתלבשות ובחינת כתר דעביות. כנ"ל (דף תרכ"ב ד"ה וכבר) עש"ה. פעולה ג' שהיא ירידת הקומה מראש דעליון למקום הגוף דעליון. נמשכת, מכח התכללות המסך והרשימות בהווג העליון של ראש, שמתוך כך חורה ונתחדשה העביות של הרשימות הנשארות בהמסך, כנודע. פעולה ד', שהיא חזרת הפרצוף בסוד מ"ן לזווג פב"פ דעליון, (נ"ב ממרן המחבר וצלה"ה ואיפה הם אב"א אב"פ פב"א.) נמשכת מהרשימות דגדלות הכלולות במסך מזמן הנקודים אשר אין להן שום הארה ממוחין דקטנות הפרצוף, והן תובעות את תיקונן, וע"כ הן ממשיכות ומעלות את הפרצוף בסוד מ"ן לע"ב ס"ג, או לאו"א דעליון, שמוזוג פב"פ שלהם, מגיעים המוחין דגדלות אל הפרצוף. פעולה ו', שהיא הורדת ה"ת ממצח אל הפה, נמשכת מהווג דע"ב ס"ג, כי דבר עלית ה"ת לעינים או למצח, מתחיל רק בבחינת ס"ג דא"ק ולמטה, אבל בע"ב נמצאת תמיד הה"ת במקומה בפה, וע"כ הארת הווג המגיעה מע"ב אל ס"ג כחה יפה להוריד גם הה"ת שבס"ג, למקומה האמיתי. פעולה ז', שהיא יציאת המוחין דגדלות מהראש אל מקומם למטה, נמשכת, מהארת הווג על הרשימות דגדלות שבמסך, המעוררת בהן את עביותן המקורית שמוזמן הנקודים, שהן מבחינת הגוף, וע"כ הן מוכרחות לצאת מהראש למקום של התחת שמשם מתחיל מקורם. (ועי' לעיל חלק ו' הסתכלות פנימית אות י"ז).

(ה) והנה ע"כ דברנו מקומת עתיק, שיצאה ונשלמה ע"י ו' הפעולות הנ"ל. וכבר ידעת, שכל האורות כלולים בכתר, כי הבחינה העליונה, כוללת כל התחתונים ממנה, ובטלים בה ואינם עולים בשם. וע"כ נבחן, שכל המסכים והרשימות של הקומות התחתונות שיצאו בנקודים, כולם נכללים עתה בפרצוף עתיק, ועומדים בפה שלו בלי שום תיקון. כי לא נתקן בעתיק, אלא בחינת כתר דנקודים, שקטנות דכתר נתקן ביציאת

כלפי אבא, בסוד כי חפץ חסד הוא. כנודע. וב' הוא פב"פ, שהוא ע"י עלית מ"ן לאמא, שאז משיבה פניה לחכמה כנודע.

(ג) והנה ו' פעולות היו כאן ליציאת פרצוף עתיק ונוקבא, וכן בכל פרצוף ופרצוף: א', הוא עלית המסך אל הראש דעליון, דהיינו לראש הס"ג דא"ק. ב', הווג שנעשה שם בראש דעליון בהתכללות המסך שעלה, שיצאה עליו קומת ו'א דהתלבשות, יקומת מלכות דעביות, שזה מכונה ג' גו ג', ועבור, כנ"ל (דף תרכ"ב ד"ה וכבר). ג', היא ירידת הקומה מהתכללות שבראש וביאתה למקומה, דהיינו בחזה דגוף דעליון שמשם עלה, שהיא בחינת לידת הקטנות של הפרצוף. ה', היא חזרתו אל הראש דעליון בסוד מ"ן כדי לזווג ע"ב ס"ג, או לאו"א דעליון, בבחינת פנים בפנים. ו', היא הורדת ה"ת למטה לפה, שיצאה שם קומת הגדלות, דהיינו קומת כתר. ז' היא ירידתו למקומו כבתחילה, שמוציא ע"ס דראש בקומת כתר, וע"ס דגוף בבחינת רוח נפש לבד, מחמת שאו"א דראש שלו עוד נמצאים בפב"א. ועי' בדף תרכ"ב ד"ה הכתר, כל ההמשך ועי' בדף תרכ"ז ד"ה ואריך, כל ההמשך. שכ"ז נתבאר שם באורך.

(ד) ועתה נבאר איך ו' הפעולות הללו מסובבות זו מזו. הנה פעולה א', שהיא עלית המסך לראש, נמשכת, מכח הזדככות המסך, (נ"ב ממרן המחבר וצלה"ה ושורש הזדככות המסך בא מהכאת או"פ באו"מ.) כי אחר שנודכך המסך מכל עביות דגוף שבו, ונעשה זך כמו המסך דראש, נבחן שעלה לראש ונכלל שם, כי השתוות הצורה עושה אותם לאחד, כנודע. פעולה ב', שהיא קומת הווג שנעשה שם בקומת מלכות ובקומת ו"א דהתלבשות, נמשכת, מפאת שורש המסך, שבתחתו לא היה לו אלא בחי"א דעביות, דהיינו בעת קטנות הנקודים, כנודע, וע"כ כיון שבחינה אחרונה דעביות נאבדת תמיד בעת הזדככות, ע"כ לא נשאר במסך

ואח"כ שאר הפעולות, ע"ד ז' הפעולות שנתבארו לעיל בעתיק, ובוה נשלם פרצוף א"א דאצילות. ואחר שנשלם לגמרי פרצוף א"א ונוקביה, הגיע זמן תיקונה של קומת בינה דנקודים, שהיא או"א דאצילות, וגם עליהם עברו אותן ז' הפעולות שנתבארו לעיל עד שנגמרו. ועל דרך זה כל שאר פרצופי אצילות, עד לנשמת אדה"ר, ולהלן בתשובת סבה ומסובב, שבסוף לוח התשובות שבכאן, יתבארו כל הצ"ח פעולות שהיו ב"ב פרצופי אצילות, על סדרן בזו אחר זו, ומשם תדרשנם.

הקטנות דעתיק, וגדלות דכתר נקודים נתקן ביציאת הגדלות דעתיק. ונמצאים שאר המסכים ורשימות מן הקומות או"א וזו"ן דנקודים, מונחים וכלולים בעתיק, ותובעים תיקונם. ולפיכך אחר שנתקן פרצוף עתיק לגמרי בקטנות וגדלות, עלה המסך דקומת חכמה דנקודים למצח דנוקבא דעתיק, ותבין גם כן אשר שאר המסכים והרשימות שלמטה מחכמה, כלולים בהמסך הזה שבא מקומת חכמה דנקודים. ושם במצח דעתיק נעשה הזווג מתחילה בקומת המלכות, ובקומת ז"א דהתלבשות, שהוא זווג דעיבור,

לוח השאלות לפירוש המלות

(א) מהם אברים.	(כו) מהם ירחי עיבור.
(ב) מהם אורות שעלו.	(כז) מהו כותל.
(ג) מהו אחד בשיתוף.	(כח) מהם כלים חדשים.
(ד) מהם אחורים דבוקים.	(כט) מהו מ"ה החדש.
(ה) מהי אם הבנים.	(ל) מהו מובחר.
(ו) מהי בטן.	(לא) מהם מוחין.
(ז) מהם בירורים.	(לב) מהי מטי רגלין רגלין.
(ח) מהו ב"ן דההין.	(לג) מהי מלכות נגלית.
(ט) מהו גזר.	(לד) מהו מצח.
(י) מהי גילוי הארה.	(לו) מהו מקום.
(יא) מהו גן עדן.	(לז) מהו משובח.
(יב) מהו גרון.	(לח) מהי נוקבא נפרדת.
(יג) מהו דדי בהמה.	(לט) מהם נשירת אברים.
(יד) מהי דעתה קלה.	(מ) מהו סיום רגלי אצילות.
(טו) מהי הארה ולא עיקר.	(מא) מהו סיום רגלי א"ק.
(טז) מהי הבל.	(מב) מהו עיבור.
(יז) מהם ה"ח וה"ג.	(מג) מהו עץ הדעת.
(יח) מהי המתקה.	(מד) מהו עץ החיים.
(יט) מהי הריון.	(מה) מהו עיקרא.
(כ) מהי זווג דרעותא.	(מו) מהי פסיעה לבר.
(כא) מהי זיהרא עילאה.	(מז) מהם קבועים.
(כב) מהו זמן.	(מח) מהו ריבוי האור.
(כג) מהם חו"ג ראשונים.	(מט) מהו רחוק.
(כד) מהם חו"ג חדשים.	(נ) מהו תוספות.
(כה) מהו חיבור עצום.	(נא) מהו תחית המתים.
(כו) מהם חלקי הנוקבא.	

לוח התשובות לפירוש המלות

- (א) אברים: עי' לקמן בתשובה ל"ט.
- (ב) אורות שעלו: אורות שעלו הם אור הרשימות, וכן בכל מקום שתמצא עליה או תיקון אצל אורות, תדע שהם אורות של רשימות, כי באור העליון לא שייך עליות ותיקון, אלא רק הסתלקות לשורשו לבד (ת"ר אות ג').
- אחר בשתוף:
- (ג) ז"א ונוקבא דאצילות נבחנים לבחינת אחד בשיתוף, כי אע"פ שהנוקבא כולה גבורות, מ"מ כל שלימותו של ז"א תלוי בחיבורו עמה, ואין אור א"ס שורה על ז"א וזאת בשעת חיבורו עם הנוקבא. הרי שהם אחד בשיתוף, שאור אחדותו ית' שורה רק בשיתופם יחד. משא"כ בא"א שאין לו בחינת נוקבא נפרדת, (נ"ב ממרן מחבר וצלה"ה באד"ר פירש שהשמאל שלו חוזר לימין בסוד חוזר גו חוזר). כלומר שתהיה כולה גבורות ונפרדת הימנה, וע"כ נחשב הזכר והנקבה לפרצוף אחד, שז"ס הכתוב, ואין אלהים עמדי. כלומר, שאין לו שיתוף עם נוקבא. (תרמ"ח אות ג"ב).
- (ד) פירוד הרוחני: פירושו שינוי הצורה. ודבקות, פירושו השואת הצורה. ולפיכך זו"ן בקטנותם, אשר שניהם משמשים בכותל אחד, שפירושו אור אחורים דאמא, ונמצאת צורת אחוריהם שוה. הם נבחנים שאחוריהם דבוקים. (תרנ"ד אות נ"ד).
- (ה) אם הבנים: מצמצום ב' ואילך, נשתנה השם של חו"ב, לאו"א, והוא מטעם, כמ"ש בזהר דאבא הוציא את אמא לחוץ אודות בנה. כי ע"י צמצום ב' יצאה הבינה לבר מכל המדרגות: שבינה דראש יצאה לגוף לתג"ת. ובינה דגוף יצאה לנה"י. ובינה דנה"י יצאה לבי"ע, כנודע. ונבחן שחכמה דכל המדרגות הוציא את הבינה דכל המדרגות לבר. ועל ידי
- יצאתה זאת, נעשה בה מקום להשפיע מוחין אל הבנים ולתקן אותם, כלומר כי לולא יצאה הבינה לחוץ, לא היתה שום אפשרות שיתקנו זו"ן. ולפיכך קבלה הבינה שיצאה לחוץ שם אמא, להורות, שירדה ממדרגתה כדי להוליד בנים ולגדלם ולהשלימם, שהם זו"ן. ותשכיל, כי תחלת ירידתה בשביל זו"ן, היתה סוד התפשטות ס"ג דא"ק למטה מטבור דא"ק, כמ"ש בחלק ו', כי שם הוא בחינות זו"ן דא"ק השורשים, שירדה הבינה שהיא ס"ג, כדי לתקן אותם. ושם קבלה לתוכה בחינת המלכות וע"כ יצאה מכל המדרגות. וירידה ב' היתה בקטנות נקודים, אשר אח"כ ע"י חזרתה אל המדרגה, דהיינו בגדלות נקודים, תיקנה המוחין דז"ת נקודים, שהם זו"ן. וירידה ג' היתה באצילות, אשר אח"כ ע"י חזרתה להמדרגה היא משפעת לכלהו נרנח"י דזו"ן, כמ"ש (באו"פ דף תרכ"ו ד"ה ואריך עשי"ה כל ההמשך) הרי שכל ירידתה של הבינה היא סבה הנאמנה להשלמת הבנים, וע"כ נקראת בינה זו בשם אם הבנים, ועי' גם באו"פ דף תרנ"ח ד"ה ובוה תבין כל ההמשך עד סופו. (תקצ"ט אות ב').
- (ו) כפון: שליש ת"ת התחתון דכל פרצוף נקרא בשם כפון. ובנוקבין הוא מקום הריון ולידה. (תרי"ד אות כ"א).
- (ז) בירורים: פרצופי אצילות נתקנו ע"ד בירור מהכלים והניצוצין שנפלו לבי"ע, שהמשובח יותר נתעלה ונתקן מתחלה, דהיינו אותם החלקים שלא נפגמו מחמת עצמם, אלא מטעם שהיו מחוברים עם כלים פגומים, נמצא שלא היו צריכים זולת בירור לבד, דהיינו להפריש אותם מהפגומים, וכיון שנפרשו, כבר ראויים לחזור לאצילות. וע"כ המה נתקנו בתחלה, ואחר שנתקנו הם, כבר היו סיפוק בידיהם להעלות ולברר השייך

תשד חלק ח' לוח התשובות לפירוש המלות ע"ס האצילות

(טו) הבל: אוה"ח העולה מכח הזווג על העביות שבמסך, מכונה בשם הבל, כי ה' הקומות או"ח העולות מה' הבחינות שבמסך, מתחלקות על ג' הבחינות: שבחי"ד, ובחי"ג, ובחי"ב, נקראות בשם הבל וקומת האו"ח העולה מבחינה א' נקראת בשם הסתכלות דק, ואו"ח העולה מעביות דכתר, נקרא בשם „גילוי הארה", (תר"ד אות ז') (יו) ה"ח וה"צ: ע"י בלוח התשובות לעיל חלק ז' תשובה ל"א. אכן החסד לבדו כולל ג"כ ה"ח, והגבורה ה"ג. והוא מטעם כי כל ספירה כלולה מע"ס. (דף תרמ"ד אות מ"ז)

(יח) המתקד: בהיות הכלים דב"ן פגומים מחמת השבירה, המה צריכים למיתוק, שפירשו הארת הזווג המגיע אליהם ממ"ה החדש, שהיא ממתקת המרידות שבהם, דהיינו כחות הדין, שיש בהם אחיזה לחיצונים. (דף תרי"ט אות כ"ה ודף תרמ"ו אות נ')

הריון:

(ט) כל הזווגים דקטנות נקראים בשם הריון ועיבור. (תקצ"ט אות ב').

(כ) זווג דרעותא: הזווג שעל המסך שאין בו רק בחינת שורש עביות לבד, נקרא זווג דרעותא. כי ד' בחינות העביות הן בחינות מדרגות ברצון לקבל, כנודע. ושרשן שהוא הכתר, שהוא שורשם מצד הרצון להשפיע, נקרא, משום זה רעותא עילאה. (תר"ה אות ח').

(כא) זיהרא עלאה: טה"ס הראשונות שנשרו מכל פרצופי נשמה של אדה"ר, מכונות זיהרא עלאה. (תרפ"ב אות צ"א)

(כב) זמן: ע"י אות ל"ו (תרט"ו אות כ"ב)

(כג) חו"ג ראשונים: אין חידוש הארה בהעולמות אלא מא"ס ב"ה, כנודע, וכשנתחדשת איוז מדרגה בהעולמות, הגם שהיא יוצאת מהעליון הסמוך לה, אמנם

לבחינתם גם מהמדרגה, הנפגמת, (כמ"ש באו"פ דף תרכ"ו ד"ה ואריך) וענין זה נקרא בשם בירורים. וע"י בהסת"פ (דף תרצ"ב אות ז' ד"ה והנר. דף תרי"ג אות כ', ודף תרכ"ה אות ל"א)

(ח) ב"ן דההין: פירוש, הו"ה כפולה: מי יו"ד הוא ב' יודין, ה"ה הן ב' ההין, ו"ו הן ב' ויון, ה"ה הן ב' ההין. והוראתו היא שאין בו מילוי מעצמו, אלא מהו"ה העליונה ממנה. (תר"ה אות יו"ד) (ט) גזר: הפרדת ה"ת מהכלים שנפלו לבי"ע, מכונה בשם גזר מלשון הכתוב. לגזור ים סוף לגזרים. ובהפרדה זו תלוי כל התיקון. (תר"א אות ד')

(י) גילוי הארה: ע"י תשובה ט"ו.

גן עדן:

(יא) עדן ה"ס חכמה, וגן הוא שם המלכות. וכיון שכל האצילות הוא בחינת חכמה, ע"כ נקראת המלכות דאצילות בשם גן עדן, כלומר דחכמה. (תר"ע אות ע"ו) (יב) גרון: הבינה שיצאה לבר מראש דא"א, נקרא בשם גרון, מלשון גר בארץ נכריה, כי יצאה למקום שאינו ראוי לה. וכן כל הבינות שיצאו לבר מראש נקראות גרון. (שם)

(יג) דדי בהמה: הארת המלכות מבחינת היותה בלי מיתוק דמדת הרחמים, מכונה דדי בהמה, וה"ס ב"ש תתאין דנ"ה דעתיק העומדים בבריאה. (דף תרמ"א אות מ"ה ובאו"פ שם)

(יד) דעתה קלה: הדעת כלול מה"ח וה"ג, ואם הה"ח אינם מאירים בו בשלימות, הוא מכונה דעת קל, כלומר שהוא מחוסר שלימות. (דף תרי"ט אות כ"ה)

(טו) הארה ולא עיקר: האורות הכלולים בהפרצוף בדרך התכללותו עם פרצוף העליון ממנו או בדרך העברה אל התחתון ממנו ואינם מעצם בנינו עצמו, המה נקראים הארה ולא עיקר, כלומר שאינם מעיקר בנינו. (שם)

חלק ח' לוח התשובות לפירוש המלות ע"ס האצילות תשה

בחימת כותל ומסך המעכבים על הארת
הכמה. (תרמ"ט אות נ"ג)

כט) כלים חדשים: בכל פרצוף יש ב'
מיני כלים: א' הם, כלים ישנים הנמשכים
לו מהכלים דעליון שנתרוקנו מאורותיהם
מפאת ההודככות, כנודע. ועי' לעיל בחלק ד'
דף ר"ע אות ע"א) ב' הם כלים חדשים
הבאים עם חידוש הפרצוף, כי המלכות של
ראש הפרצוף, מתפשטת מינה ובה לע"ס
ממעלה למטה, שהן עשרה כלים חדשים.
כמ"ש לעיל דף רס"ט אות ס"ח) ובפרצופי
האצילות, נקראים הכלים הישנים בשם ב"ן.
והכלים החדשים בשם מ"ה. (תרי"א אות
י"ט)

ל) מ"ה החדש: שם מ"ה הוא הוי"ה
במילוי אלפין כזה: יוד הא ואו הא. וכל
הקומות שיצאו באצילות הן בחינות הוי"ה
דמ"ה. ומכונה מ"ה החדש, כלפי אורות
ניצוצין וכלים דנקודים המתחברים עמו,
שהם נבחנים לישנים ממנו, כי הם כבר
שמשו בפרצוף הקודם דנקודים (תקצ"ט אות
א')

לא) מובחר: המובחר מאורות ניצוצין
כלים דנקודים, נתקן תחלה באצילות ויש ג'
הבחנות בדבר, א' שהעליון יותר, הוא
מובחר יותר. ב', שהכלים דג"ר מובחרים
יותר מהכלים דו"ק. ע"ד שנתבאר בהסת"פ
כאן (אות ו' ד"ה והנך ע"ש) ג', היא ע"פ
ג' החלוקות דנקודים: אב"א, פב"א, פב"פ.
כמ"ש כאן באו"פ דף תרט"ז ד"ה ומתחלה.
ודף תרכ"ד ד"ה ובוה תבין)

לב) מוחין: האורות דראש מכונה בשם
מוחין. (תר"א אות ה')

לג) מפי רגליו ברגליו: פירוש, רגלים
דפרצופי אצילות יסתיימו בשוה עם הרגלים
דפרצופי א"ק. כי בטרם גמר התיקון נמצאים
רגלי פרצופי האצילות מסתיימות עם הפרסא
שלמעלה מעולם הבריאה, ששם בחינת

העליון שהוא מקבל אותה דרך כל המדרגות
הקודמות עד א"ס ב"ה. ולכן כל פרצוף
מקבל מהעליון שלו ב' מיני הארות, דהיינו
לצורך בנינו עצמו, ולצורך בנין המדרגה
התחתונה ממנו. והנה מה שהפרצוף מקבל
לצורך בנינו עצמו מהעליון שלו, מכונה
בשם חו"ג הראשונים. ומה שמקבל לצורך
בנין המדרגה התחתונה ממנו, מכונה בשם
חו"ג חדשים. (תרמ"ז אות נ"א)

כד) חו"ג חדשים: עי' בסמוך תשובה
כ"ג. (שם)

כה) חיבור עצום: כותל המחבר לזו"ן
אב"א, אין החיבור עצום בהם, שהרי בעת
שמשיגים מוחין מאו"א, המה מתפרדים זה
מזה. אבל הכותל המחבר לאו"א, הוא חיבור
תמידי ואינם מתפרדים לעלמין, וע"כ מכונה
החיבור הזה, בשם, "חיבור עצום" (תר"נ אות
נ"ד)

כו) חלקי הנוקבא: הכלים המתיחסים
לזווג עם אור העליון, להיותם בעלי המסך
והעביות המעלים או"ח, הרי הם נבחנים
לחלקי הנוקבא. (תרי"א אות י"ט)

כז) ירחי עיבור: הזמן ומקום שברוחנים
פירוש, חידוש צורה כמ"ש לעיל באורך
(בחלק א' דף כ"ו אות ל"ג. ומשם תדרשנו)
וכיון שאין הפרצוף נשלם אלא ע"י זווגים
והארות הרבה, המשובות זו מזו, שכולן יחד
מצטרפות להשלמת הפרצוף, ע"כ הן מכונות
ירחי העיבור, או זמן העיבור, שהם ז'
חודש, או ט' חודש, או י"ב חודש. דהיינו
לפי מספר ההארות המצטרפות בהשלמתו.
(או"פ דף תר"ח ד"ה עיבור)

כח) כותל: כשהזו"ן בקטנות נמשכים
להם אור מאחורים דאמא, המעכבים על
אור החכמה מכח כי חפץ חסד הוא. כנודע.
ואחורים אלו מכונים בשם כותל, להיותם

תשו חלק ח' לוח התשובות לפירוש המלות ע"ס האצילות

הנאמר בהרחנים, הוא ענין השתוות הצורה ושנוי הצורה. (תרנ"ב אות נ"ז)

לט) נשירת אברים: פירוש, כמו שבירת הכלים, שהיא הנפילה לקליפות, אלא בפרצופים נקראת שביה"כ, ובנשמות נקראת נשירת אברים. (תרע"ט אות פ"ח)

מ) סיום רגלי אצילות: הסיום דאצילות הוא בבינה דנה"י דא"ק. כי מטעם עלית ה"ת וחיבורה עם ה"ר, יצאו הבינה וזו"ן דנה"י דא"ק לבר מאצילות, ונעשה שם המקום לבי"ע, כנודע. וע"כ נבחן הסיום דאצילות שהוא מעט למעלה מסיום רגלי א"ק דצמצום א'. (תרנ"ז אות י"ד)

מא) סיום רגלי א"ק: הוא נקודה דעולם הזה, ששם סיום הקו דא"ס ב"ה שהוא נקודה האמצעית מכל העולמות כולם. (או"פ דף תרנ"ז ד"ה מעט)

מב) עיבור: זווגים דקטנות. מכונים בשם עיבור. (או"פ דף תרנ"ח ד"ה עיבור)

מג) עץ הדעת: מחזה ולמטה דז"א, שהוא מקום ב"ש ת"ת ונהי"מ דז"א, נקרא בשם עץ הדעת טוב ורע, כי בהיות שם חסדים מגולים, יש אחיזה לקליפות הנקראות רע. אבל מחזה ולמעלה, שהחסדים מכוסים אין שם אחיזה לקליפות, ונקרא בשם עץ החיים. כי אור האחורים דבינה מאיר שם, ובינה נקראת חיי המלך. (תרע"ג אות ע"ט ובאו"פ שם ד"ה והטעם)

מד) עץ החיים: ע"י בסמוך תשובה מ"ג (באו"פ שם)

מה) עיקרא: ע"י לעיל תשובה ט"ו. (תרי"ח אות כ"ד)

מו) פסיעה לבר: תתבאר בהחלקים הבאים. (תר"א אות ה')

נקודת הסיום דצמצום ב'. אבל בגמר התיקון יתבטל צמצום הב', וישובו ג' העולמות ב"ע למדרגת האצילות, ואז יתארכו רגלי פרצופי האצילות עד לנקודה דעולם הזה, כמו הסיום רגלים דא"ק. בסו"ה ועמדו רגליו על הר הזיתים. ונמצאים רגלי האצילות ורגלי א"ק בסיום אחד. וז"ש בזהר כד מטי רגלין ברגלין ייתי מלכא משיחא. (תרע"ט אות פ"ט)

לד) מלכות נגלית: מצמצום ב' ואילך, שנקבע באצילות, שפירוש, שמלכות שהיא ה"ת נכללה ונתחברה בה"ר, בסוד שיתוף מידת הרחמים בדין, נחשבת המלכות דא"ק, שהיא מבחינת צמצום א', לבחינת מלכות נגנות. ואע"פ שמתלבשת בראש עתיק דאצילות, מ"מ אין הארתה מתגלה כלום באצילות, כמ"ש הרב לעיל (תרי"ח אות כ"ד) שלעתיד הוא מתגלה מהאי רישא דלא אתיידע, בסו"ה אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה. ע"ש (תרי"ח אות כ"ג)

לה) מצח: הוא בינה דכתר, ומבחינת ז"ת שבה. (תר"א אות ה')

לו) מקום: הזמן והתנועה והמקום ענינם אחד כמעט, שהם יחסים של שינוי והתחדשות הצורה. כמ"ש לעיל בחלק א' דף כ"ו בהסתכלות פנימית. ע"ש. אלא כשהמדובר הוא בסדרי השתלשלות המדרגות, נבחנים השינויים בשם מקומות. וכשהמדובר הוא מבחינת סבה ומסובב, נבחנים בסדרי הזמן. (תרט"ז אות כ"ב)

לז) משוכח: ע"י תשובה ל"א. (תרי"א אות י"ט)

לח) נוקבא נפרדת: כשהזכר כולו חסדים, והנוקבא כולה גבורות לבד, המה נחשבים לנפרדים זה לזה. כי היא בהפכיות הצורה להזכר, כי צורת הגבורות היא הפכי לצורת החסדים. ונודע, שענין דביקות ופירוד

חלק ח' לוח התשובות לפירוש המלות ע"ס האצילות תשז

אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני. (תרל"ה
אות מ')

ג) תוספות: כל שאינו בא עם הפרצוף
מתחלת אצילותו, אינו נחשב לעצם בנינו
של הפרצוף, אלא לבחינת תוספות הבאה
אחר שנשלם הפרצוף, שהיא כוללת כל
המוחין המתחדשים בהפרצוף בעת גדלותו
ולפיכך אם המה חוזרים ומסתלקים, אין
החסרון ההוא מבטל כלום לעצם הפרצוף,
כי הוא יכול להתקיים בלעד. וזה הכלל, כי
המוחין העיקרים שהם הבאים עם לידת
הפרצוף, המה קבועים תמיד בהפרצוף, ואינם
מסתלקים ממנו לעולם. אבל מוחין הבאים
מבחינת תוספות, אינם קבועים בהפרצוף,
אלא בעת שהתחוננים זכאים המה מאירים,
ובשעת החטא המה מסתלקים. וכלל הזה
נדהג רק בע"ן, ולא בג"ר. (תר"כ אות כ"ו)
נא) תחית המתים: היציאה מהאצילות
מכונה בשם מיתת, כי נפרשו מאור החיה,
שאין אור החיה שהוא אור החכמה, מאיר
מחוץ לאצילות. ולכן המלכים שנפלו לבי"ע,
מתו עם פרישתם מאצילות כי פרח מהם
אור החיה. ולעת תיקון, שחזרו ועלו לעולם
האצילות, קמו אז לתחיה. וע"כ נקראת
החזרה לאצילות בשם תחית המתים. (תקצ"ט
אות א')

מז) קבועים: המוחין דקטנות דזו"ן
נקראים מוחין קבועים, דהיינו שאינם
מסתלקים ממנו לעולם. וכן כל המוחין
שמבחינת פב"א דנקודים, דהיינו אפילו
המוחין דגדלות שבפרצופי עתיק וא"א ואו"א
דאצילות. אמנם המוחין מבחינת המ"ן דיסוד
א"ק שבנקודים, שהם הגדלות דז"א, וכן
התוספות גדלות בג' הפרצופים הראשונים,
הבאים מבחינת המ"ן דז' ונקודה, כל אלו
נבחים לבחינות תוספות ואינם קבועים
בהפרצוף, אלא מסתלקים בשעת פגם
התחתונים. כמ"ש באורך (דף תרנ"ז באו"פ
ד"ה זווג ע"ש כל ההמשך) ויש עוד משמעות
במלת קבועים כי האורות השייכים לעצם בנין
הפרצוף נקראים ג"כ בשם קבועים, כמ"ש
לעיל בתשובה ט"ו. (תרמ"ז אות נ"א)

מח) ריבוי האור: פירוש, שיש שם
הרבה רשימות שלא יכלו להתחדש באותו
הזווג, וע"כ הן תובעות את תיקונן, ועולות
למ"ן לזווג חדש. (תר"ט אות י"ח ובאו"פ
שם ד"ה ריבוי)

מט) רחוק: המלות ריחוק וקירוב,
משמשות בעיקר רק באור החכמה. שמרחק
פירושו הארה מועטת מאור החכמה. ומקורב,
פירושו הארה מרובה מאור החכמה. בסו"ה

תשח חלק ח' לוח השאלות לענינים ע"ס האצילות

- (נב) מי העלה התפשטות דנקודים למ"ן אל הג"ר דנקודים.
(סז) למה נבחנום הבי"ע לבחי' עלמין דפרודא.
- (נג) למה עלו המ"ן לע"ב ס"ג.
(סח) למה נופלים הפרצופים לבריאה בעת שנולדים.
- (נד) למה עלו המ"ן אל טעמים דס"ג.
(סה) למה כל העלאת מ"ן הוא רק אל הבינה.
- (נו) מהי הוראתה של הוי"ה דאלפין.
(ע) למה נקראים ב"ש תחתונים דנ"ה דעתיק בשם דדי בהמה.
- (נז) למה כל האותיות דהוי"ה דס"ג הן במילוי יודין, רק ה' היא במילוי א'.
- (נח) למה נעשה הזווג במקום המצח.
(עב) למה קומת העיבור היא נה"י.
- (נט) מהו ההפרש ממצח לגלגלתא.
(עג) למה נקרא האצילות בשם מ"ה, אחר שבקטנות אין שם אלא קומת מלכות.
- (ס) למה מכונה הזווג שבמצח בשם גילוי הארה.
(עד) כיצד נתפשט האור מס"ג דא"ק אל האצילות.
- (סא) איך נבחנום א"ק ואבי"ע לה' קומות געסמ"ב.
(עה) למה מלביש עתיק דאצילות למטבור ולמטה דא"ק.
- (סב) למה נתפשטו הנקודים לג' קומות זו למטה מזו, כמו הא"ק כולו.
(עז) למה לא ירד פה דראש עתיק אל מקום החזה דנקודים, שהוא מקורו.
- (סג) למה מסתיימות רגלי האצילות מעט למעלה מסיום רגלי א"ק.
(עז) למה לקח עתיק ג"ר דחכמה וד"ר דבינה.
- (סד) למה אינו מתבטל גבול הפרסא בעת ירידת ה"ת מהמצח.
(עח) למה נגנזה המלכות בראש דעתיק.
- (סה) למה הפרסא דאצילות חזקה יותר מהפרסא דנקודים.
(עט) מתי מתגלה המלכות שנגנזה בראש דעתיק.
- (סו) מהיכן מתחיל שורש השיתוף דמדת הרחמים בדיון.
(פ) למה מאו"א ואילך הוצרך הזכר לקבל תחלה את הבי"ן למתקו.

ח ל ק ח' לוח השאלות לענינים ע"ס האצילות תשט

- (פא) מי גרם לירידת ה"ת מהמצח. (צח) איך הן עה"ס שבמות הדעת.
- (פב) למה המוחין גדלות קבועים אצל או"א ולא בזו"ן. (צט) מהו הגורם לבי' הבחינות שבדעת: לדעת הנעלם, ודעת המתפשט.
- (פג) כיצד היחס דמוחין הקבועים של אצילות, לערכם של הנרנח"י של הנקודים. (ק) למה דעתה של נקבה קלה. (קא) למה יצאה הבינה מהראש דא"א.
- (פד) איזה מוחין אינם קבועים באצילות. (קב) מה המה הנח"י דעליון המתלבשים ללבושי מוחין בהתחתון, ולמה. (קג) מהו ההבדל מהלבשת התחתון לנה"י דעליון, לבין הנח"י דמוחין.
- (פע) מהו הגורם להמוחין שיהיו בלתי קבועים. (קד) כמה בחינות נח"י דעליון יש.
- (פז) למה אינם מגיעים מעשה התחתונים לפגום בג"ר, רק בזו"ן לבד. (קה) איך יש ע"ס בנה"י דעליון המתלבשים במוחין דתחתון.
- (פח) מהו ההפרש בין ב' החלוקות הראשונות. להחלוקה הג'. (קו) איך היא הלבשת עתיק דאצילות לא"ק, במקום הנקודים.
- (פט) מהו זווג דלא שלים. (צ) מהו זווג דשלים ולא לגמרי.
- (פזא) מהו זווג דשלים לגמרי. (קז) איך היא הלבשת א"א לעתיק.
- (צב) אם יש הפרש בין הפרצופים, בענין שלים ולא שלים. (קח) איך היא הלבשת או"א לא"א.
- (צג) מהו ירושלים של מעלה, וירושלים של מטה. (קט) איך היא הלבשת זו"ן לאו"א.
- (צד) מהי השבועה, שלא יכנס בירושלים של מעלה, מטרם שיכנס בירושלים של מטה. (קי) למה ג"ש עלאין דנה"י דעתיק מתלבשים בחג"ת דא"א, וג"ש אמצעים דנה"י דעתיק, בנה"י דא"א.
- (צה) אלו בחינות או"א נעשו מוחין לזו"ן. (קיא) איך מלכות דעתיק מתלבשת במלכות דא"א.
- (צו) למה מתחלפים המוחין מאו"א בעת שמתלבשים בזו"ן. (קיב) כיצד המה מ"ה וב"ן בעתיק.
- (צז) מה מקורו של מוח הדעת. (קיג) כיצד המה מ"ה וב"ן בא"א.
- (קיד) כיצד המה מ"ה וב"ן בזוג תא' דאו"א.

תשי חלק ח' לוח השאלות לענינים ע"ס האצילות

- קטו) כיצד המה מ"ה וב"ן בזוג הב' דא"א.
 (קלב) למה הסיום דיסוד דעתיק מבדיל בין או"א עלאין, לישסו"ת.
- קטז) כיצד הם המ"ה וב"ן בזוג הג' דא"א.
 (קלג) למה מתחלקים זו"ן לב' מדרגות. (קלד) למה הסיום דיסוד אמא, מבדיל בין זו"ן הגדולים, להקטנים.
- קיו) כיצד הם המ"ה וב"ן בזוג הד' דא"א.
 (קלה) מתי זו"ן נפרדים זה מזה.
- קיח) כיצד הם מ"ה וב"ן בזו"ן הגדולים.
 (קלו) למה גו"ע כוללים עמהם גם ג"ר דבינה.
- קיט) כיצד הם מ"ה וב"ן בזו"ן הקטנים.
 (קלז) למה מתחלק כל פרצוף על החוזה.
- קכ) מתי הזו"א כולו מ"ה, והנוקבא כולה ב"ן.
 (קלח) איך יתכן שגה"ר יהיו בחינת אור דחסדים וזה"ת בחינת חכמה.
- קכא) מתי יש בז"א ו"ק דמ"ה וב"ן, ובנוקבא, המלכיות דמ"ה וב"ן.
 (קלט) למה נבחנים כל ה"פ אצילות רק לנר"ן.
- קכב) מהו פיקושם של מ"ה וב"ן.
 (קמ) למה נשמות הצדיקים נולדים מזו"ן.
- קכג) למה ב"נה מקבלת מעתיק ולא מא"א.
 (קמא) אלו בירורים העלו זו"ן לצורך נשמת אדה"ר.
- קכד) מהו יין המשומר בענביו.
 (קמב) מה הן ג' הבחינות שבנשמת אדה"ר.
- קכה) איזו שפע נקראת אכילה.
 (קמג) איך מתיחסות ג' הבחינות שבנשמת אדה"ר לג' החלוקות שבנקודים.
- קכו) למה בא"א עומדים דו"נ בימין ושמאל, ואינם כן בעתיק.
 (קמד) למה לא נשתייר לאדה"ר אחר החטא, זולת בחינה הא' שבנשמתו.
- קכז) למה עמידת או"א בימין ושמאל.
 (קמה) למה נשתיירו רק הכלים דכתרים שבנשמת אדה"ר.
- קכח) למה בזוג הא' דאו"א גדלה הנקבה על הזכר.
 (קמו) איך דומה החטא דעצה"ד, לשביה"כ.
- קכט) למה תבונה מגולה יותר מיש"ס.
 (קמז) מתי יצא הבחי' ג' שבנשמת אדם הראשון:
- קלא) למה מתחלקת קומת בינה לב' מדרגות, במשונה משאר ספירות.
 (קמח) איך יצאו י"ב פרצופי אצילות בדרך סבה ומסובב זה מזה.

נב) כי כל התפשטות של הנקודים באו מנקבי עינים, שפירושן מסך דבחי"א, ונמצא אחר גמר שבירת הכלים, שנודרך המסך מעביותו לגמרי, ונשתוו לבחינת מסך דראש, הוא נבחן שעלה שמה אל הראש ונכלל במסך דראש, כי השתוות הצורה עושה אותם לאחד, כנודע. וכבר ידעת שכל הרשימות של התפשטות הנקודים המה כלולות מהמסך. ולפיכך נמצא, שהמסך שנודרך, העלה עמו כל התפשטות הנקודים אל גה"ר דהיינו אל הראש דנקודים. (או"פ דף תקצ"ט ד"ה חזר)

נג) משום שג"ר דנקודים ג"כ לא היו שלמים, כי אחר שפסק הארת הזווג דע"ב ס"ג דא"ק שבנקודים, נמצא שחזרה ה"ת והצמצום למקום נקבי העינים, שאז אינם ראויים לזווג, וע"כ הוכרחו גם גה"ר לעלות למעלה אל העליון שלהם, שהוא ראש הס"ג דא"ק. (או"פ תר"א ד"ה העלאת, ובהסתכלות פנימית אות ג')

נד) הנה באמת נבחנות רק הנקודות דס"ג לבחינת עליון לנקודים, ולא הטעמים דס"ג. כמבואר בהסת"פ חלק ו'. אמנם ע"י העלית מ"ן נמצאות הנקודות דס"ג מתחברות עם הטעמים דס"ג לאחד, ונקודות אינן עולות בשם. (או"פ תר"א ד"ה המוחין)

נה) כי כל ענין העלאת מ"ן הוא התעוררות הקשר שיש לבינה דאו"י עם זו"ן דאו"י להשפיע להם הארת חכמה, כמ"ש (בחלק ז' תשובה ל"ה) ומכאן יוצא הכלל שאין עולה למ"ן אלא מבחינות זו"ן שבכל ספירה, ומקום העליה הוא הבינה שבכל ספירה. (או"פ דף תר"ד ד"ה וצריכים)

נו) מילוי הוי"ה ביודין, מורה, שאין צמצום הב' מגולה בהם אלא הם מבחינת צמצום א' בלבד. ומילוי הוי"ה באלפין יורה שהזווג בא מצמצום ב' (כמ"ש באורך לעיל

ה"ו תשובה א' עש"ה.) וזה מרומז בצורת הא' כי צורתה ב' יודין וביניהן פרסא. שיוך העליונה ה"ס כתר חכמה, שנשארו בהמדרגה, וה"ס מים העליונים. ויוד התחתונה, ה"ס אח"פ שיצאו לחוץ. והקו המבדיל ביניהם, ה"ס הפרסא. אשר ע"י זווג עליון דע"ב ס"ג, יוצא אור חדש ובוקע להאי פרסא, ומחזיר את אח"פ אל המדרגה. (או"פ דף תר"ג ד"ה מ"ה)

נז) ע"י בחלק ו' בתשובה א' נתבאר זה באורך. (שם ד"ה ואע"פ)

נח) ע"י לעיל תשובה נ"ב, שכל התפשטות הנקודים באה מעביות דבחי"א, ונודע שבחינה אחרונה דעביות נאבדת בעת ההודככות, וע"כ לא נשאר בהמסך אלא הרשימה מעביות הכתר, וע"כ נעשה הזווג במקום המצח, שהוא בחינת כתר. (או"פ דף תקצ"ט ד"ה גזר)

נט) הגלגלתא נחלקת לג"ר וז"ת, דוגמת הבינה, ודוגמת הת"ת, שממצח ולמעלה המכוסה בשערות, נחשב לג"ר, ואין שם גילוי להארת חכמה, וממצח ולמטה בחינות ז"ת דבינה, ששם המקום לגילוי הארת חכמה. (או"פ דף תר"ד ד"ה וצריכים)

ס) לפי שכבר אין בו בהמסך עביות ממש, אלא רק בחינת שורש העביות, ע"כ אין בו אפילו בחינת הסתכלות דק, אלא רק גילוי הארה בלבד. (או"פ תר"ד ד"ה הדברים)

סא) בחי"ד ובחי"ג ובחי"ב, שהן ג' הקומות: גלגלתא, ע"ב, ס"ג, יצאו בא"ק. ובחי"א שהוא קומת ז"א, יצאה בנקודים. ובחינת עביות דכתר, יצאה באצילות שהיא קומת מלכות, המכונה ב"ן אלא כיוון שיש שם בחינת רשימה דבחי"א דהתלבשות, שהיא קומת ז"א, ע"כ נקרא גם אצילות

בשם מ"ה. (הסתכלות פנימית אות ב')
(נ"ב ממרן המחבר וצלה"ה אלא כדי להבדיל
ממ"ה דא"ק שהם הנקודים נקרא הוא מ"ה
החדש).

סב) כי האור חדש דבקע לפרסא שקבלו
הנקודים מע"ב ס"ג דא"ק, גרם להם
התפשטות שלמה, כמו בא"ק עצמו, (שם)

סג) היינו לפי המרחק שבצמצום ב'
מצמצום א', שהוא מקום בינה וזו"ן דנה"י
דא"ק. כי רגלי א"ק מסתיימות בנקודה
דעוה"ז. ורגלי אצילות מסתיימות מעט
למעלה, שהוא בבינה דנה"י דא"ק. (או"פ
דף תר"ז ד"ה מעט)

סד) הוא מכח הה"ת שעלתה למצח,
דהיינו לכתר, ששם שורש הפרצוף. קבלה
שם כח וחוזק גדול, עד שאפילו בעת הזווג
דגדלות, שיוירד אור חדש ובוקע להפרסא,
עכ"ז נשארת הפרסא בקיומה, והגבול אינו
מתבטל, אלא רק הארה מתפשטת ומחברת
את אח"פ אל המדרגה. (או"פ דף תרס"ז
ד"ה והנך)

סה) ע"י בסמוך תשובה ס"ד.

סו) הראש דס"ג דא"ק שם היה התחלת
השיתוף דמדת הרחמים בדין, אלא מבחינת
התכללות הזווג דמסך דגוף בראש, גם לא
נגלה זה אלא בסוד שערות דיקנא. (או"פ
דף תר"ל ד"ה והנך)

סז) משום חסרון אור החכמה בהם. כי
מסכת צמצום ב' נתעלה נקודת הצמצום
מעוה"ז למקום בינה דנה"י דא"ק, ששם
נעשה הפרסא שמבין אצילות לבריאה, ושם
נסתיים הקו מא"ס, ונמצאים ג' עלמין ב"ע,
מתחת לנקודת הצמצום, שאין אור החכמה
יכול לעבור מנקודת הצמצום ולמטה. כנודע.
וע"כ נקראים עלמין דפרודא, כי נפרדו מאור
החכמה, שהוא העצמות והחיות הנקרא
אצילות. (דף תקצ"ט ד"ה להחיות)

סח) כי כל פרצופי אצילות יצאו על
המסך והרשימות דנקודים, ומתוך שעה"ס
דנקודים נתפשט מלכותן בבי"ע ע"כ העביות
דבי"ע מעורבת ברשימות והן. ולפיכך אחר
התכללותן בזווג הראש, שנתחדשה שם
העביות שהיתה בהן בתחלה, נתגלה בהן
ג"כ העביות דבי"ע, וע"כ בעת לידתן
שפירושה, אחר שהוכר עביותן ויצאו מהראש,
הוכרחו ליפול ולבא לבי"ע, כי הוכר בהן גם
עביות דבי"ע. (או"פ דף תרל"ז ד"ה
וראו).

סט) וצריכים לדעת, שחתיק הוא אמצעי,
בין א"ק לאצילות, כלומר שנוהג בו ב'
הצמצומים, כי מצד מלכות של א"ק
המלוכשת בו נבחן כמו א"ק, דהיינו מצמצום
א', שמסתיים בנקודת העולם הזה. אמנם
מצד המסך של עצמו נחשב לצמצום ב', והוא
מסתיים על הפרסא שבין אצילות לבריאה,
כמו שאר פרצופי אצילות. גם ידעת שאותם
אח"פ דע"ס דנה"י דא"ק, שבמדתם הוא
המקום לבי"ע, המה נחשבים רק לנה"י
דנה"י, כי הבינה היוצאת לחוץ היא רק
מוה"ת שלה ולמטה, אבל בג"ר שבה, שהן
אור חסדים אין ענין היציאה שולט שם
כלל, כי האור דחסדים אינו מתצמצם ואינו
מתעבה לעולם, כי כל דבר הצמצום הוא
רק על אור החכמה. ונמצא כי רק זו"ן
דבינה, וזו"ן האמיתים יצאו לחוץ מאצילות.
ומכח הארת התיקון קוים, נתעלו ג"כ החג"ת
דזו"ן לאצילות, באופן שכח"ב חג"ת דע"ס
דנה"י אלו נשארו באצילות, ולא יצא מהם
לבריאה רק נה"י לבד. וכשתחלקם בסוד
השלישים נמצא, שב"ש דכל קו, העליונים
שהם: חכמה חסד דקו ימין, ובינה גבורה דקו
שמאל, ודעת ת"ת דקו האמצעי, נשארו
באצילות, ולא יצאו לבריאה אלא השלישים
תחתונים שהם נצח דקו ימין והוד דקו
שמאל, דהיינו שליש תחתון דימין ושלש
תחתון דשמאל, אבל שליש תחתון של קו
אמצעי אין כאן בנה"י דא"ק, כי בהיות כל
קו אמצעי הוא יסוד, וביסוד לא יש כי אם

חלק ח' לוח התשובות לענינים ע"ס האצילות תשיג

התלבשות, כנודע. ואין בו שליש
אין כלים מתפשטים אלא מבחינת עביות.
וע"כ יש שם ג"כ קומת ז"א שהיא מ"ה, אלא
מתוך שאין בה כלים היא מתלבשת בנה"י,
בסוד ג' גו ג'. (תרי"ג ד"ה וכבר)

(עד) המסך והרשימות הכלולות בו עלו
להתכללות הווג בראש הס"ג, ואחר שהוכר
עביותם ירדו למקומם, דהיינו לפה דראש
נקודים, וחזר בהם אותו הווג שהיה בהם
בהתכללות העליון, והוציאו עה"ס דראש
מפה דנקודים ולמעלה עד הטבור דא"ק,
ומפה דנקודים ולמטה עד סיום אצילות יצא
הגוף שלהם. (או"פ תר"י ד"ה אור)

(עה) כי המ"ה החדש יצא על המסך
דנקודים אחר שנודך, כנודע, וכל שורשם
דנקודים הוא מטבור ולמטה דא"ק, כי
למעלה מטבור הוא בחינת עקודים, כנודע.
(או"פ תר"ו ד"ה ואור)

(עו) כיון שגה"ר דנקודים ג"כ לא היו
שלמים, וגם הם נתקנו בזווג הזה דראש
דעתיק, והוא בחינת הזכר שלהם, ע"כ
החזיקו אותו במקומם. (נ"ב ממרן המחבר,
וצללה"ה א"צ לזה כלל. כי עתיק הוא ראש
הא' דאצילות, כמו ישו"ת דנקודים, וע"כ
מקומו מסיום ת"ת נקודים עד הטבור, בשוה
כמו ג"ר נקודים (או"פ תרי"א ד"ה ובאמת)

(עז) משום שע"ס דראש דעתיק יצאו
שם במקומם, דהיינו מפה דראש נקודים
ולמעלה עד הטבור דא"ק, אשר קומה זו
מאירה את כל ג"ר דנקודים העומדים שם,
וע"כ נבחן שעתיק לקח גה"ר דחו"ב. אמנם
מבחינת הבינה, לקח ג"כ את החסד, משום
שכל כמה שאין התפשטות הבינה לזו"ת,
נמצא אור החסד עומד בג"ר דבינה. (או"פ
דף תרכ"ו ד"ה וגם)

(עח) להיותה מלכות דא"ק המתלבשת
בעתיק דאצילות, הבאה מצמצום א', וכל

ב' שלישים לבד, כנודע. ואין בו שליש
תחתון. ולפיכך גם עתיק מצד המלכות דא"ק
המתלבשת בו, נמשך גם הוא עד לנקודה
דעולם הזה, וע"כ יוצאים ב"ש תחתונים
של הנצח והוד שלו לבי"ע. דהיינו כמו
א"ק. (או"פ תרמ"א ד"ה ונמצאו)

(ע) מלכות נקראת כן, בהיותה בלי
מיתוק דמדת הרחמים, כי דדי אדם מורה
על השפע הממותקת במדת הרחמים שנתקנה
בה המלכות בצמצום ב'. ודדי בהמה מורה,
שחסר בה החיבור דה"ר הממתקת אותה.
ולפיכך אותם ב"ש תחתונים דנצח הוד
דעתיק, שנמצאו למטה מפרסא דאצילות,
שהם מניקים את הפרצופים מכח הצמצום א',
שעוד אין המלכות ממותקת שם במדת
הרחמים, המה מכונים בשם דדי בהמה.
שז"ס שעומדים במקום ערוה, כלומר שיש
בהם אחיזה לחיצונים, להיותם חסרי המיתוק
של ה"ר. (או"פ דף תרמ"ג ד"ה ומכונים)

(עא) כי ב' תיקונים המה צריכים, א',
הוא הפרדת העביות דבי"ע שיש בהם. וב'
הוא בחינת הקיום בעודם בבריאה. ומתוך
שעתיק כולל בו ב' הכחות: דצמצום א',
ודצמצום ב'. כנ"ל בסמוך תשובה ס"ט. ע"כ
ע"י יניקתם מבי"ש דנצח הוד שלן, קונים ב'
התיקונים האלו, שמכח צמצום ב' המתוקן בו,
קונים כח להפריד העביות דבי"ע, שבהם,
וע"י צמצום א' הכלול בו, הם מקבלים ממנו
בחינת קיום וחיות בעודם בבי"ע. (שם ד"ה
ועיקר.)

(עב) כי הגם שאין בהם אלא קומת
ספירה אחת, דהיינו קומת מלכות לבד, מ"מ
מצד תיקון קיום שהשיגו נעשו לג' ספירות
בעובי, ימין אמצע ושמאל. הנקרא משום
זה נה"י. אבל קומתם לא נתגדלה. (או"פ
דף תר"ח ד"ה עיבור)

(עג) כי הגם שבחינה אחרונה שהיא
בחי"א, נאבדה, מ"מ נשאר ממנה בחינת

(פג) המוחין הקבועים בעתיק וא"א ואו"א דאצילות, נתקנו מחלוקה הב' דנקודים, שהיה שם התיקון רק בהראשים לבד, הנבחנו לבחינת כתרים אבל טה"ס תחתונות דנקודים, כלומר הגופות שבהם, יצאו רק מחלוקה הג' כנודע. ולפי"ז נמצא, כי כל נרנח"י דאצילות המה נרנח"י דכתר לבד, והם חסרי ט"ס תחתונות בערך הנקודים.

(או"פ דף תרפ"ד ד"ה ועם זה)

ד"ה ועם זה)

(פד) כל המוחין היוצאים ע"י מ"ן דחלוקה הג' דנקודים, שהם מבחינת המ"ן דל' ונקודה, אינם קבועים באצילות, אלא הם תלויים במעשים של התחתונים. והוא משום שאין המוחין אלו יוצאים, זולתי במעשיהם הטובים, והיא הנותנת, שבשעה שאין התחתונים זכאים, חוזרים ומסתלקים המוחין האלו, בהיות שעיקר המוחין לא יצאו אלה בזכותם. (או"פ דף תרנ"ט ד"ה אמנם)

(פה) ע"י לעיל בסמוך תשובה פ"ד.

(פו) המוחין דזו"ן כיון שהמה באים בהם ע"י מעשים טובים ומ"ן שהתחתונים מעלים, כנ"ל בתשובה פ"ד. ע"כ בשעה שאינם זכאים המה יוכלו לפגום בהם, כלומר שהמוחין מסתלקים, אבל למעלה מזו"ן, המוחין שבהם נתקנו ממעלה למטה שלא ע"י מעשה התחתונים, דהיינו מהמ"ן דחלוקה הב' שאין אל התחתונים שום חלק בהם. (או"פ דף תרל"ג ד"ה וזה)

(פז) חלוקה הראשונה, היא הקטנות דנקודים, שבאה מנקבי העינים, שהיא המצב דאב"א דאו"א. חלוקה הב' היא מאור חדש דבקע לפרסא וירד והאיר דרך הטבור דא"ק, והוריד ה"ת למקומה לפה דנקודים, ואו"א חזרו לבחינת ראש, והשיגו גה"ר שלהם, והוא המצב פב"א דאו"א, כי אמא עדיין אינה משיבה פניה לאבא, מטעם כי חפץ חסד הוא. וחלוקה הג', היא בחינת המ"ן דל' ונקודה, שקבלו או"א מיסוד דא"ק, שהשיבה

פרצופי אצילות המה מצמצום ב', אשר המלכות ממותקת במדת הרחמים, בסוד הבינה. ולפיכך אין למלכות רצמצום א' שום גילוי בעולם האצילות והיא גנוזה בראש דעתיק. (תרי"ח אות כ"ג וכ"ד) ע"ט) היא מתגלית בגמר התיקון, בסוד הכתוב, אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה. (תרי"ח אות כ"ד)

(פ) משום שהיה ביטול באחורים שלהם בעת שביה"כ, כי נפלו מבחינת ראש לגוף, ע"כ המה צריכים התיקון והמיתוק של מ"ה החדש. (או"פ דף תרי"ט ד"ה מאו"א)

(פא) כי אחר שנתקנו הרשימות דקטנות הכלולות במסך והרשימות דגדלות הכלולות שם לא יכלו לקבל מהארה זו כלום, ע"כ גם הן נתעוררו ועלו למ"ן לראש הס"ג, ואז כדי להאיר בהם הארת חכמה החזירה ס"ג פניה לע"ב, בזווג פב"פ, והארת הזווג מע"ב הורידה הה"ת ממצח לפה. (או"פ דף תר"ט ד"ה רבוי)

(פב) כי המוחין דגדלות דאו"א באים ג"כ מחלוקה הב' דנקודים, מבחינת פב"א, שהיו נשלמים שם לגמרי בכל בחינת גה"ר שלהם, מטעם שקבלו המ"ן דל' ונקודה מיסוד א"ק. ונודע אשר השבירה לא היתה אלא בהמוחין הבאים מהמ"ן דיסוד א"ק, ואע"פ שגם המוחין דחלוקה הב' נתבטלו, היינו הוא משום שנתחברו יחד עם המוחין דחלוקה הג' הבאים מו' ונקודה. ולפיכך עתה שכבר נתבררו והאפרשו מן המוחין דחלוקה הג', כבר אין בהם שום פגם והמוחין נשארו קבועים. ועוד כי כל ענין האיני קביעות שבהמוחין, הוא מחמת הפגם שמעלים התחתונים, ואין מעשה התחתונים מגיעים לבחינת מוחין דאו"א הבאים מחלוקה הב', משום שאין לתחתונים חלק בהם, כי המה באים מהמוחין דחלוקה הג', וע"כ לא יוכלו לגרום במעשיהם, הסתלקות המוחין רק בזו"ן, שהגדלות שלהם הוא ג"כ מחלוקה הג', (או"פ דף תר"כ ד"ה באו"א. ודף תרנ"ח ד"ה ובוזה תבין)

חלק ח' לוח התשובות לענינים ע"ס האצילות תשטו

לאו"א למצב פב"פ, והולידו המוחין דו"ת דנקודים כולן. (או"פ דף תרכ"ד ד"ה ובוה תבין שיש.)

צב) אין הפרש, או כולם, שלים, או כולם לא שלים, ואפילו עתיק וא"א. (שם ד"ה והנך)

צג) בינה היא ירושלים של מעלה. ומלכות נקראת ירושלים של מטה. (שם ד"ה עתה)

צד) השבועה היא על זווג שלים לגמרי דהיינו מבחינת מטי רגלים ברגלים כמו שהיא בעת המלכים, וכמו שיהיה בגמר התיקון, כי רק זה נקרא זווג שלים לגמרי, ונשבע ה' שלא יכנס בזווג שלים לגמרי בירושלים של מעלה, עד שיכנס בזווג שלים לגמרי בירושלים של מטה. (שם ד"ה עתה.)

צה) ד' בחינות הן באו"א, ובחינה הד' דאו"א, נעשה מוחין לזו"ן (או"פ דף תרל"ב ד"ה והנה.)

צו) בהיות ז"א ו"ק דמ"ה, ונוקבא ו"ק דב"ן, ובנה"י דאבא המתלבשים בז"א למוחין, יש בהם מ"ה וב"ן, וכן בנה"י דאמא המתלבשים בנוקבא, יש ג"כ מ"ה וב"ן, ואיך יוכל להתלבש מ"ה דאמא בהנוקבא שכולה ב"ן, וכן איך יוכל להתלבש ב"ן דאבא בהז"א שכולו מ"ה. ולפיכך המוחין דאו"א מתחלפים בעת התלבשותם בזו"ן, כי המ"ה שבנה"י דאמא, באים בנה"י דאבא. והב"ן שבנה"י דאבא, באים בנה"י דאמא. ואז יש בנה"י דאבא, מ"ה שלו, ומ"ה דאמא, ונמצא כולו מ"ה, וע"כ מתלבשים בז"א שהוא ג"כ כולו מ"ה. וכן בנה"י דאמא, שיש עתה ב"ן שלה, וב"ן דאבא, מתלבשים בהנוקבא שכולה ב"ן. (או"פ דף תרס"ח ד"ה נמצא)

צז) בעת שאו"א הם פב"א, נמצאים זו"ן דאמא וכללים בג"ר דאמא ואין להם גילוי, משום שכל עיקר זו"ן הוא הארת

פח) המוחין שנתקנו מב' חלקות הראשונות, נשאר תיקונם בקביעות ואינם מסתלקים עוד לעולם. ואין מעשה התחתונים מגיעים להם. אמנם המוחין הבאים מהמ"ן דחלוקה הג', להיותם באים ממטה למעלה, כלומר, שהתחתונים צריכים להעלות המ"ן האלו, ע"כ מגיע אליהם גם פגם מהתחתונים, ואין המוחין קבועים, אלא המה בעולה ויורד לפי מעשה התחתונים. (תרכ"ה ד"ה והמובחר)

פט) זווגי הפרצופים מבחינת המוחין הקבועים באצילות, נבחנו לזווג דלא שלים לגמרי, והוא מב' בחינות: א', שבערך מצבם הקודם שהיה להם בנקודים, המה חסרי ט"ס תחתונות, כנ"ל בתשובה פ"ג. ב', שהמה אינם יכולים להשפיע לזו"ן מוחין דהולדת נשמות, אלא מוחין דאב"א לבד. (או"פ דף תרס"א ד"ה עתה)

צ) זווגי הפרצופים מבחינת המוחין גדולות, הבאים ע"י המ"ן שהתחתונים מעלין לזו"ן, שאז מתעלים הפרצופים כל אחד למעלה ממדרגתו, נקרא זווג דשלים ולא לגמרי. כי מצד אחד נקרא זווג שלים, והיינו משום שזווגים אלו משפיעים מוחין דהולדות נשמות. ומצד זה נבחנו לשלים. אמנם בערך מצבם שהיה להם בעת הנקודים, אין המוחין האלו שלמים, בהיות כל תיקונם הוא ע"י עליות הפרצופים, ונמצאים ב"ע בלתי מתוקנים במקומם ממש, כמו שהיו מאירים בעת המלכים, שהיו אז בבחינת אצילות ממש. ומצד זה נחשבים עוד לבלתי שלמים. (שם ד"ה חלוקה ב')

צא) בגמר התיקון, בעת שישארו המוחין דיחידה בקביעות ויתקנו ב"ע במקומם לבחינת אצילות, שה"ס דמטי רגלים ברגלים,

חכמה שמקבלים מאמא, ואין אמא יכולה להמשיך את הארת חכמה, מטרים שתחזור פב"פ עם אבא. אלא בשעה שמקבלת מ"ן ומחזרת פניה לאבא, אז היא מולידה המוחין לזו"ן, ואז מתגלים ז"ת גם באמא עצמה, ויש לה עתה ע"ס שלמות. ואלו זה"ת שנתגלו עתה, נקראות מוח הדעת. (אוי"פ דף תרמ"ה ד"ה ובוזה)

צח) הנה עצמותו של מוח הדעת היא ה"ח וה"ג לבד, להיות רק בחינות זו"ן של ראש המתגלים ע"י העלאת מ"ן, כנ"ל בסמוך בתשובה צ"ז. ונודע שעצמותו של זו"ן היא רק חו"ג, אשר גה"ר שבו נקראות חג"ת, וז"ת שבו נקראות נצח הוד, כנודע, וע"כ חג"ת נ"ה של ז"א נקראים ה"ח. וחג"ת נ"ה של הנוקבא הם ה"ג. אלא ע"י הארת חכמה שמשגיגים מאמא, חזרו חג"ת לבחינות חב"ד, ונה"י לחג"ת וקונים נה"י חדשים. (שם ד"ה ואע"פ)

צט) כי אין בדעת אלא ה"ח וה"ג, כנ"ל בתשובה צ"ח, אלא חג"ת נעשו לחב"ד, עש"ה. ונמצא חו"ב בחסד וגבורה, ודעת בת"ת. וכבר ידעת שמחזה ולמעלה דת"ת, נמצאים החסדים מכוסים, ואין הארת חכמה מתגלה אלא מחזה ולמטה, ולפיכך אור הדעת המלוכש בת"ת מתחלק ג"כ על ב' בחינות, שמחזה ולמעלה הדעת מכוסה, ונקרא דעת הנעלם, ומחזה ולמטה שהחסדים מגולים, נקרא דעת המתפשט. (שם דף תרמ"ו ד"ה גם.)

ק) כי הזכר שהוא מ"ה יש לו שורש גם מב"ן השייך להנקבה, להיותו המשפיע את הב"ן אל הנקבה, ע"כ בהכרח שהשורש נשאר בו, כנודע. אבל הנקבה אין לה אלא ב"ן, שהיא חלקה עצמה, אבל ממ"ה אין לה אלא הארה לבדה, וע"כ דעתה קלה, כי אין בה אלא ה"ג מב"ן, וחסר לה הה"ח שהם ממ"ה. (אוי"פ דף תר"כ ד"ה דעתו) קא) שורש יציאת הבינה מראש דא"א, נעוץ עוד בעשר הספירות דאוי"י כי בינה דאוי"י, מפאת כי חפץ חסד הוא, נותנת

אחוריה לחכמה, ופניה אל הכתר, כלומר שאינו רוצית לקבל אור החכמה, אלא שיונקת אור חסדים מכתר דאוי"י, כמו שנתבאר בחלק א'. ולפיכך עתה באצילות, שכתר בעצמו נתחלק ונעשה לב' פרצופים, לעתיק וא"א: שעתיק הוא השורש אל השפעת החסדים. וא"א הוא השורש אל השפעת חכמה, ע"כ כיון שבינה אין מטבעה לקבל חכמה, אלא חסדים, יצאה מהראש הזה דא"א, שהוא שורש לחכמה, והיא מקבלת אור חסדים מעתיק, שהוא השורש לחסדים, כאמור. ומוזה הטעם, אין הבינה יוצאת מהראש דעתיק, אע"פ שהוא גבוה מא"א, מפני ששם הוא כל יניקתה וחפצה, אבל אין לה יניקה מא"א, להיותו שורש המשפיע חכמה, כמבואר. וכן מאותו הטעם לא יצאה הבינה מהראש דאוי"א, כי קומת או"א דאצילות, היא קומת בינה, שהיא ג"כ אור דחסדים. ע"כ יש לה גם כן מקום בראש. כמ"ש (בהסתכלות פנימית אות י' ד"ה ותבין) ויש עוד טעמים בדבר יציאת הבינה מהראש דא"א, כמ"ש (באוי"פ דף תרל"ד ד"ה והפרצוף ברישא.)

קב) בהיות התחתון עולה למ"ן לעליון ומחזיר לאוי"א דעליון פב"פ, שאז יורדת הה"ת למטה ואח"פ מוחזרים אל הפרצוף, ויוצאת שם קומת הגדלות בשביל התחתון. הנה אח"פ אלו שחזרו אל הראש מחמת ירידת הה"ת, אינם שייכים לעליון כלל, אלא הם חלקו של התחתון שעלה שם למ"ן, למשל אם התחתון הוא א"א, הרי אח"פ שהחזרו בהארת הווג ע"י או"א דעתיק, אינם שייכים כלל לעתיק, כי כבר יש שם נה"י דעתיק שלמים, אשר השיג בעת התכללותו בהראש דס"ג דא"ק. ועוד כי אח"פ השייכים לעתיק הם מבחי"ד וקומת כתר, ואלו אח"פ שיצאו בכח התכללות הווג דא"א, הם רק מבחי"ג וקומת חכמה, לכן אע"פ שיצאו בראש דעתיק מ"מ המה שייכים לא"א, וע"כ בעת שא"א יוצא מהראש דעתיק ובא למקומו, הנה הוא נוטל עמו את אח"פ שיצאו על המ"ן שלו, בהיותו

בחינות ג"ר, ויסוד הוא בחינת ז"ת להם.
(או"פ דף תרמ"ד ד"ה גס)

קו) הראש דעתיק מלביש מטבור ולמטה
דא"ק עד הפה דנקודים, דהיינו בכל המקום
דג"ר דנקודים. וז"ת דעתיק בלבישות במקום
ז"ת דנקודים. (או"פ דף תרי"א ד"ה אמנם)

קו) הראש דא"א מלביש מפה ולמטה
דעתיק עד החזה. וטעם הדבר, כי המסך
דבחי"ג מקורו מבחינת מסך דגוף דבחי"ד,
כמו שהיה בא"ק, וכמו שהיה בפרצופי
נקודים שמשם באו כל מסכים דאצילות,
וע"כ אחר שנכלל א"א בהתכללות הווג
דראש דעתיק, הוכר העביות דגוף שבהמסך,
וע"כ חזר למקומו למקום חזה דגוף דעתיק.
ומחזה ולמעלה עד הפה הוציא עה"ס דראש,
ומחזה ולמטה עד סיום אצילות, הוציא עה"ס
דגוף. (או"פ תרכ"ו ד"ה ואריד)

קח) הראש דאו"א מלביש מפה ולמטה
דא"א עד החזה דא"א. כי מסך דבחי"ב,
שעליו יצאה קומת מ"ה דאו"א הוא בחינת
מסך דגוף דבחי"ג, שהוא קומת א"א. כמו
בהשתלשלות פרצופי א"ק ונקודים, וע"כ
אחר גמר התכללות הווג דאו"א בראש
דא"א, שיצאו וירדו למקומם, באו למקום
החזה דא"א, ויצאו עה"ס דראש מחזה
ולמעלה עד הפה דא"א, ועה"ס דגוף, מחזה
ולמטה עד הטבור דא"א. ומה שלא נמשכו
או"א עד סיום רגלי א"א, אלא שנפסקו על
הטבור דא"א. הוא, נמשך מכח תיקון הפרסא
שבגו מעוהי דא"ק, המבדיל בין ע"ב ס"ג
דא"ק, הנבחנים לעקודים, ובין זו"ן דא"ק
הנבחנים לנקודים. וכן הדבר גם באצילות,
שנתקן הפרסא בגוי מעוהי דא"א, המבדיל
בין או"א שהם בחינת י"ה דאצילות, ובין
זו"ן שהם בחינת ו"ה דאצילות. וההבדל
ביניהם הוא דומה להבדל הפרסא שבא"ק, כי
או"א שהם למעלה מפרסא דומים כמו
עקודים דא"ק, כלומר שמשורשם בא"ק
המה נקיים מה"ת. וזו"ן שלמטה מפרסא
דא"א, יש בהם החיבור דה"ת בה"ר אפילו

בראש עתיק. והנה מצד אחד אפשר לחשבם
לחלק העתיק, שהרי יצאו שם בהראש
דעתיק, אמנם משום שאינם מבחינת עתיק,
ע"כ יש לחשבם לבחינת א"א, וע"כ המה
יורדים בתורת לבושי מוחין ומתלבשים
בהראש דא"א. ועד"ז בכל הפרצופים, שאותם
אח"פ שיצאו בסבת המ"ן שלהם, בתכללותם
בעליון, נמשכים עמהם בעת אשר יוצאים
משם למקומם, ונחשבים בהם ללבושי מוחין,
מטעם המבואר. וכבר ידעת שאח"פ נחשבים
תמיד לבחינת נה"י. וע"כ אנו מכנים את
אח"פ אלו בשם נה"י. (או"פ דף תרל"ז
ד"ה עתה)

קג) כי נה"י דעליון המתלבשים בבחינות
לבושי מוחין בהתחתון, אינם באמת אלא
חלקו של התחתון, כי יצאו שם בעליון על
המ"ן שלו, כנ"ל בדבור הסמוך, אמנם אלו
נה"י דעליון המתלבשים בתחתון, אינם כלל
בחינת ראש, אלא בחינת גוף, והם עצמות
העליון גופיה, אלא שהתחתון ממלא אותם
בהארותיו, כדרך כל תחתון שממלא גוף
דעליון (או"פ תרל"ז ד"ה ג"ר)

קד) יש ג' בחינות נה"י דראש: א',
הם נה"י דראש הפרצוף עצמו. ב', הם נה"י
דראש, המתגלים בו ע"י עלית מ"ן
דתחתון, ג', הם נה"י דראש המתגלים בו
ע"י עלית מ"ן בן התחתון. (שם ד"ה ותדע)

קה) נצח והוד נחשבים לבחינות ג"ר,
ויסוד, הוא ז"ת. ונחלקים באופן זה: כי
הנצח נחלק לג' שלישים בקו ימין, שהם:
חכמה, חסד, נצח. ההוד נחלק לג"ש בקו
שמאל, שהם: בינה, גבורה, הוד. והיסוד
נחלק לג"ש, שהם: דעת, ת"ת, יסוד, בקו
האמצעי. ותבין שב' הקוים ימין ושמאל, יש
להם ערך ג"ר, וקו אמצעי, יש לו ערך
ז"ת, כי חו"ב הם ג"ר, ודעת הוא ז"ת שלהם.
וכן חסד וגבורה הם בחינות ג"ר, ות"ת
הוא בחינת ז"ת שלהם, וכן נצח והוד, הם

הרב דף תרי"ח אות כ"ג (או"פ דף תרל"ב ד"ה והנה)

משורשם בא"ק. ויתבאר באורך בהחלקים הבאים.

קיב) הזכר דעתיק הוא הקומת כתר שיצאה באצילות על המסך דבחי"ד, והנקבה דעתיק, היא מד' בחינות: א' היא מחצית הכתר דנקודים, שהיא בחינת הקטנות שיצאה בכתר דנקודים, שנבחן רק לבחינת גו"ע דכתר, כי הכלים התחתונים דכתר שהם אח"פ: יצאו רק בעת הגדלות, והם נבחים למחצית הכתר התחתונה, שאותם לקח א"א. אבל עתיק, לקח רק המחצית העליונה, שהם גו"ע לבד. ב' היא ג"ר דחכמה. שהן בחינת אבא דנקודים, שיצא בעת קטנות, דהיינו ג"כ בחינת גו"ע לבד, כי ז"ת דחכמה, שהן בחינות אח"פ שלה, לקח אבא דאצילות. ג' הוא ד"ר דבינה, דהיינו בחינת גו"ע דבינה דנקודים שיצאו בעת הקטנות. אמנם גו"ע אלו שיצאו בעת קטנות בג"ר דנקודים, הם באמת כוללים גם הבינה מבחינת ג"ר שלה. כי אע"פ שאנו אומרים שאח"פ יצאו לחוץ, אין הפירוש כל ע"ס דאון, כי ג"ר דאון אין ענין יציאה לחוץ נוהג שם, להיותן אור דחסדים, אלא רק זה"ת דאון, שהן כבר בהארת חכמה, המה יצאו לחוץ. באופן שגו"ע שנשארו בקטנות, כוללים ג"כ גה"ר דאון. וא"כ נחשבים גו"ע לג"ס כח"ב. וכל ג' הבחינות שלקחה הנוקבא דעתיק מנה"ר דנקודים הנה הן ג' בחינות ג"ר, שהן ג"ר דכתר נקודים, וג"ר דחכמה נקודים, וג"ר דבינה דנקודים. אמנם בינה, לקחה ג"כ את החסד, והוא מטעם, כי כל זמן שלא נתפשטו זה"ת דבינה, נמצא החסד כלול בהבינה, וע"כ נבחן דעתיק נוקבא לקחה ד' ראשונות של הבינה, שהן גלגלתא ועינים וג"ר דאון וחסד. ד' היא, הכתרים של ז"ת דנקודים, דהיינו מבחינת מה שכתר דכ"ז האיר אל זה"ת דנקודים. שאותם לקחה הנוקבא דעתיק לבחינות ז"ת שלה. וטעם הדבר, שהנוקבא דעתיק בררה לעצמה כל ד' הבחינות האמורות, הוא, משום שהיא לקחה כל האורות שלא פגעה בהם השבירה,

קט) הראש דזו"ן, מלביש מטבור דא"א ולמטה, עד סיום הת"ת דא"א, שבכללו גם הפרקים העליונים דנ"ה המחוברים בת"ת. והגוף דזו"ן מלביש לב"ש תחתונים הנשארים שבנה"י דא"א, עד סיום האצילות. כמ"ש היטב במקומו. אמנם גם תנה"י דאור"א מתפשטים בזו"ן, ונמצאים זו"ן שמלבישים גם לאור"א מטבור ולמטה. כמו לא"א. וזה רק בקטנות דזו"ן, אבל בגדלות זו"ן הם מלבישים מחזה ולמטה דאור"א, כמו שיתבאר במקומו באורך.

קי) כי הראש דא"א מלביש לחג"ת של העתיק, כנ"ל בתשובה ק"ז. ונשארו נה"י אל הגוף דא"א, שהוא חג"ת נה"י שלו. והנה הנה"י דעתיק מתחלקים לשלישים: לראש, תוך, סוף. אשר ג"ש עליונים נחשבים לחב"ד, וג"ש אמצעים לחג"ת, וג"ש תחתונים לנה"מ. וזה הוא בשעה שכולם מלאים באורותיהם. אמנם כאן בעתיק, יצאו השלישים התחתונים לבר מאצילות לבי"ע, כנודע. ונמצא שהשלישים התחתונים הם חסרים מאור של האצילות, כי אין האור דאצילות יוצא למטה מפרסא דאצילות. ונודע שיש ערך הפוך בין האורות לבין הכלים, כי בחסר נה"י דכלים נמצאים חסרים חב"ד דאורות. ונמצא שאין כאן אלא אורות דחג"ת בכלים דחב"ד, שהם השלישים עליונים דנה"י דעתיק. ואורות דנה"י בכלים דחג"ת, דהיינו בשלישים האמצעים דעתיק, ולפיכך השלישים העליונים, שהם עתה רק באורות דחג"ת מתלבישים בחג"ת דא"א. ושלישים האמצעים, שהם עתה רק אורות דנה"י מתלבישים בנה"י דא"א. (או"פ דף תרמ"ב ד"ה והנה)

קיא) מלכות דעתיק המתלבשת בא"א, היא רק הארת המלכות שלו, כי מלכות דעתיק, בעצמותה גנוזה ברדל"א. כדבברי

ונמצאים במקום הלבשה, כי ראש דעתיק, מלביש כל המקום ששם עמדו גה"ר דנקודים, כנ"ל בתשובה ק"ו. נמצא מאליו שלקח האורות כולם שנשארו עומדים שם. (או"פ דף תרכ"ה ד"ה עתיק)

קיג) הזכר דא"א, הוא קומת חכמה שיצאה באצילות, על מסך דבחי"ג, בהתכללות הזווג בראש דעתיק. ונוקבא דא"א, היא בחינת מחצית הכתר התחתונה דנקודים. שהיא בחינת אח"פ דכתר שיצאו בעת הגדלות דנקודים, ע"י אור חדש דבקע לפרסא, והאיר לכתר דנקודים דרך הטבור דא"ק. והיא הנקראת ב"ן דא"א. (או"פ הרכ"ו ד"ה ואריך)

קיד) הזכר דווג הא', הוא, ב' הספירות כתר חכמה דקומת בינה דמ"ה, שיצאה על מסך דבחי"ב. בהתכללות הזווג בהראש דא"א. והנוקבא דווג הא', היא, ז"א דחכמה דב"ן, דהיינו מחצית החכמה דנקודים שנשארה מנקודים אחר שלקחה הנוקבא דעתיק גה"ר שבהם, שהיא בחינות זו"ן דאון, וחוטם ופה, שיצאו באבא דנקודים, בעת הגדלות, בשעה שקבל הארת האור החדש מטבור דא"ק דרך הכתר. אמנם הנוקבא דווג הא' לקחה רק בחינת ז"א דחכמה דנקודים, דהיינו ז"א דאון וז"א הכולל, אבל בחינת המלכות דחכמה זו, לא לקחה אלא שהיא שייכה לנוקבא דווג הא', כמ"ש לפנינו. (או"פ דף תרנ"ד ד"ה וצריך)

קטז) הזכר דווג הב' הוא, בינה דקומת בינה, כנ"ל בתשובה קי"ד כי הזוג הב' נחשב בכללם לבחינת נוקבא לזוג הא', וע"כ הזכר דווג הא' לקח חכמה דמ"ה, שהוא זכר אמיתי, ואפילו הנוקבא דווג הא' היא ג"כ זכר, כי היא ז"א דחכמה שהוא זכר, אלא להיותו ב"ן, הצריך תיקון ממ"ה ע"כ מכוונה בשם נקבה, אבל הזוג הב' נמצא אפילו הזכר שבהם, שהוא נקבה, כי היא בינה דקומת בינה, שהיא נקבה, אלא שנקראת זכר,

להיותה משם מ"ה המשפיע ומתקן אל הב"ן, ע"כ נקראת בשם זכר. והנוקבא דווג הב' היא מחצית הבינה דנקודים התחתונה שנשארה אחר הד' ראשונות ממנה שלקח עתיק, כנ"ל בתשובה ק"ו. חוץ ממלכות שבה, שאותה לקחה הנוקבא דווג הד', כמ"ש להלן. (או"פ דף תרכ"ו ד"ה ואריך ודף תרנ"ד ד"ה וצריך)

קטז) הזכר דווג הג' הוא ז"א דקומת בינה הנ"ל בתשובה קי"ד. והנוקבא דווג הג', היא המלכות דחכמה דב"ן, שהיא מלכות גדלות אבא דנקודים, שנשארה מהנוקבא דווג הא', כנ"ל בתשובה קי"ד. והסתכל, כי הזכר ונקבה דווג הא' עם הזכר ונקבה דווג הג' כל ארבעתם יחד המה בעת הגדלות רק פרצוף אחד, הנקרא אבא דאצילות, שצד המ"ה שבו, הוא כתר חכמה ז"א דקומת בינה דמ"ה, וצד הב"ן שבו, הוא ז"א ומלכות דחכמה דב"ן. (שם ושם).

קיז) הזכר דווג הד', הוא מלכות הנשארת מקומת בינה דמ"ה, אחר שלקחו הזכרים דג' הזוגות הקודמים את טה"ס הראשונות דקומה זאת. והנוקבא שבזוג הד', היא המלכות דבינה דב"ן, אשר הנוקבא דווג הב' לקחה גבורה ות"ת נה"י שלה. כנ"ל בתשובה קט"ו. ותדע שזוג הב' וזוג הד', נעשו ארבעתם יחד בעת גדלות לפרצוף אחד, הנקרא אמא דאצילות שצד המ"ה שבה, הוא בינה ומלכות דקומת בינה דמ"ה. וצד הב"ן שבה, הוא ו"ס דבינה דב"ן. גם תדע שב' הזוגות העליונות, שהם זוג הא' והב' נקראים יחד או"א על"אין, המלבישים לחג"ת דא"א עד החזה. וב' הזוגות התחתונות, שהם זוג הג' וזוג הד', נקראים יחד או"א תתאין או ישסו"ת. המלבישים מחזה ולמטה דא"א. (או"פ דף תרנ"ד ד"ה וצריך)

קיח) הזכר דווג"ן הגדולים, הוא חג"ת נה"י דקומת מ"ה, שהוא הקומה דנפש רוח שיצאה באצילות לצורך ז"א, ולקח הזכר

דו"ן הגדולים כל וה"ק של הקומה הזאת, והמלכות שבה לקח הזכר דו"ן הקטנים, כמ"ש להלן. והנוקבא דו"ן הגדולים, לקחה וה"ק דב"ן, דהיינו בחינת ז"ת דנקודים, מלבד המלכות דנקודים שלקחה הנוקבא דו"ן הקטנים. (או"פ דף תרס"ד ד"ה הו"א)

קט) הזכר דו"ן הקטנים, לקח המלכות דמ"ה, שנשארה אחר וה"ק דמ"ה שלקח הזכר דו"ן הגדולים, כנ"ל, והנקבה דו"ן הקטנים, לקחה המלכות דב"ן, דהיינו המלכות דנקודים שנשארה אחר וה"ק דנקודים שלקחה הנוקבא דו"ן הגדולים. (שם).

קכ) בשעת גדלות נעשו הזכר דו"ן הגדולים, עם הזכר דו"ן הקטנים לפרצוף אחד הנקרא ז"א דאצילות, ואז נמצא הזכר כולו מ"ה, דהיינו ז"ת דמ"ה, וב' נקבות דו"ן הגדולים וזו"ן הקטנים נעשו ג"כ לפרצוף אחד ואז הנקבה כולה ב"ן, דהיינו ז"ת דנקודים. ולפעמים הם נחלקים לב' פרצופים באופן זה: שזו"ן הגדולים שניהם יחד נחשבים לזכר, הנקרא ז"א דאצילות, ונמצא שיש בו צד מ"ה שהוא ו"ק דמ"ה, וצד ב"ן שהוא ו"ק דב"ן. וכן הזכר ונקבה דו"ן הקטנים שניהם יחד נחשבים לפרצוף אחד הנקרא נוקבא דו"א, ונמצא גם בהנוקבא צד מ"ה וצד ב"ן, שהם מלכות דמ"ה, ומלכות דב"ן. (שם)

קכא) ע"י לעיל בסמוך בתשובה ק"כ.

קכב) מ"ה, פירושו הזווג החדש שיצא לצורך האצילות, אחר שנסתלקו כל האורות דו"ת דנקודים והגדלות דג"ר דנקודים. כי אז נזדכך המסך כולו דגוף הנקודים, ועלה עם הרשימות כולן דקטנות וגדלות הנכללות בו, אל ראש הס"ג, ונכלל בזווג אשר שם, ונתחדשו הרשימות שבו, ויצאו שם תחלה הע"ס דקטנות וגדלות דעתיק, ואח"כ, יצאו זה מזה כל י"ב פרצופי אצילות. הנה כל הקומות החדשות האלו, כולן נקראות בשם מ"ה החדש. ונודע, שכל פרצוף תחתון,

ממלא את הכלים שנתרוקנו מאורותיהם בעת ההודסכות דפרצוף העליון, והנה ממש כמו כן, גם הפרצוף מ"ה החדש בכללו, ממלא את הכלים דפרצוף הנקודים מאורותיו, והכלים האלו בכללם נקראים בשם ב"ן. אמנם היה כאן ענין חדש, כי הכלים המתמלאים מאורות התחתון, אצל פרצופי א"ק, אינם נבחנים לבחינת נוקבא לפרצוף התחתון, אלא אדרבא המה נשארים חשופים יותר מהכלים דתחתון. וכאן נעשו הכלים דפרצוף העליון לבחינת נוקבא לפרצוף תחתון, שהרי הב"ן שהוא מהכלים הקודמים דנקודים, נעשו נוקבא למ"ה, שהוא התחתון אל הנקודים. וטעם הדבר הוא, משום שיש כאן שינוי גדול, כי הכלים דנקודים נשברו ונפלו לבי"ע, מה שלא היה זה בהפרצופים הקודמים דא"ק. וע"כ נעשו הכלים דב"ן לבחינת נוקבא אל מ"ה אע"פ שהוא תחתון ממנו. וענין הכלים דמ"ה החדש, הנה הם דומים לפרצופים הקודמים דא"ק, שנתבאר בהחלקים הקודמים, שיש בכל פרצוף, ב' מיני כלים: א', הם הכלים מפרצוף העליון, שהאורות שנסתלקו מהם מפאת הודסכות. ב', המה הכלים היוצאים עם הקומה החדשה של התחתון, כי אחר שיוצאות עה"ס דראש, מהמלכות דראש ולמעלה, הנה אח"כ מתפשטת המלכות מינה ובה לע"ס ממעלה למטה באורות וכלים, באותו הכמות שאוה"ח הלביש ממטה למעלה בהראש. וכלים הללו של התפשטות המלכות ממעלה למטה, המה נקראים כלים החדשים של הפרצוף. עש"ה. והנה עד"ז גם במ"ה אותם הכלים שיצאו עם המ"ה החדש, דהיינו מפאת התפשטות המלכות ממעלה למטה, יבכל פרצוף, המה הם הכלים החדשים דמ"ה. והכלים של פרצוף העליון דהיינו של הנקודים, המה הם דב"ן. ע"י לעיל ח"ד דף רס"ט בהסתכלות פנימית אות ס"ח ואות ע"א. (או"פ דף תרי"ג ד"ה זווג)

קכג) מקורו בע"ס דאו"י. כי הבינה דאו"י אחוריה לחכמה, שאינה רוצה לקבל חכמה, בסוד כי חפץ חסד הוא,

חלק ה' לוח התשובות לענינים ע"ס האצילות תשכא

היוד דשם הוי"ה ואינה עולית לעצמה בשם.
(או"פ דף תת"ו ד"ה עתה)

קכט) כי הזכר הוא בינה דמ"ה, והנקבה היא בינה דב"ן, ואין להנקבה מעלה על הזכר, ובמקום ששניהם שוים נמצאת הנקבה מגולית יותר מהזכר. כי אין גילוי לאורות דזכר כי אם ע"י הנקבה. (שם)

קל) כי המלכות דראש, שה"ס מאציל, בהיות שנעשה בהמסך שבה זוג דהכאה, שפירשו, בחינת התנגדות אל התלבשות, א"כ הוא הפכי גמור לבחינת התלבשות, המכונה נאצל. ואיך יתכן שישתלשל זה מזה. ולפיכך נבחן הראש שנק' כתר, בב' בחינות: א', היא בחינת עתיק, שענינו הוא בחינת התנגדות להתלבשות, והוא נבחן רק לשורש אל אור דחסדים, שאין ענין התלבשות נוגע בו, משום שעל אור דחסדים לא היה שום צמצום, וענין ההלבשה אינו מעבה אותו כלל. והוא נחשב לשורש אל ראש ב', שהוא בחינת א"א, שענינו הוא בחינת שורש להתלבשות, והוא נבחן לאמצעי בין מאציל לנאצל, להיותו שורש להתלבשות אור חכמה, משא"כ המאציל שהוא עתיק, הוא הפכי לבחינת נאצל כמבואר. וע"כ נחלק כל כתר לב' בחינות: לעתיק, שהוא שורש רק לאור חסדים. ולא"א, שהוא שורש לאור חכמה. (הסתכלות פנימית אות ח' ד"ה ולפיכך)

קלא) מקור התחלקות שבבינה הוא בעה"ס דאו"י. כי נמצא שם ב' מדרגות בבינה דאו"י, כי הג"ר שלה הן באחורים על החכמה בסוד כי חפץ חסד הוא, וחושקת רק בחסדים שמקבלת מהכתר, כנודע. אמנם בשעה שהיא מאצילה את זה"ת דאו"י, ונודע שאין זה"ת דאו"י נאצלות זולת בהארת חכמה, כי זה כל ההבחן בין הו"א ובין הבינה, שהבינה היא כולה חסדים, בלי חכמה, והו"א גם עצמותו חסדים, אלא שיש בו גם הארת חכמה, (כמ"ש בחלק א' דף ה' ד"ה וטעם).

וע"כ היא משיכה פניה לינק אור חסדים מהכתר, כמבואר בחלק א'. ולפיכך גם קומת הבינה בוחרת לקבל רק אור חסדים, ולא חכמה, ונודע שעתיק הוא השורש להשפעת חסדים, וא"א הוא השורש להשפעת חכמה. וע"כ מוכרחת הבינה לינק שפעה מעתיק, ולא מא"א. (הסתכלות פנימית אות י' ד"ה ותבין)

קכד) הארת חכמה המשומרת בהבינה מעצם אצילותה, מכונה יין המשומר בענביו. (או"פ דף תרנ"ב ד"ה הרי)

קכה) שפע החסדים בסוד אכלו רעים, מכונה בשם אכילה. (דף תרנ"א ד"ה ושורש).

קכו) לפי שג"ר דכתר לקחה נוקבא דעתיק, שהן גו"ע וג"ר דאון. ולא נשאר להנוקבא דא"א אלא מגבורה ולמטה דאון, כי החסד דבינה נשאר תמיד בקטנות בג"ר דבינה. וכן זו"ן שהם נתבטלו ונפלו לגוף בעת שביה"כ ע"כ נשארו בחוסר החסדים. וע"כ עומדים הדו"ג דא"א בימין ושמאל, כי הזוג דבימין ושמאל מורה על השפעת חסדים. והזוג דפנים ואחור מורה על השפעת חכמה. (או"פ דף תרנ"ב ד"ה ולפיכך)

קכז) כי בחינת אמא דקטנות נקודים הנקרא ד"ר דבינה הכוללת גם החסד, לקחה הנוקבא דעתיק. ולא נשאר לאמא דאצילות, אלא מחצית הבינה שמגבורה ולמטה, בחוסר חסדים. הרי שהנוקבא דאו"א היא חסרת חסדים, ע"כ עומדים או"א בימין ושמאל, שהוא מורה על זוג דהשפעת חסדים. (שם ד"ה ואין)

קכח) כי הנוקבא דזוג הא' דאו"א, הוא וה"ק דחכמה דב"ן, והיא חשובה בהרבה על הזכר, שהוא רק כתר וחכמה דקומת בינה דמ"ה. כי בחינת החכמה גבוהה מאד על בחינת הבינה. כנודע. וע"כ אין הנוקבא דזוג הא' מקבלת הספקתה מהזכר כפי צרכה, וע"כ היא נכללת כולה בהזכר, שהוא

דאצילות על גו"ע, ואח"פ. תמצא מקום החתך שביניהם, שהוא ממש על מקום החזה. כי עתיק ה"ס גלגלתא דהיינו כתר דמ"ה, וא"א ה"ס עינים דהיינו חכמה דמ"ה, ואו"א עלאין הם בחינת גה"ר דבינה שאין יציאה לחוץ נוהגת בהם. וסיומם הוא על החזה. כנ"ל. ומחזה ולמטה נמצאות זה"ת דאון, שהן ישסו"ת. וזו"ן שהם חוטם פה. (הסתכלות פנימית אות י"א ובאו"פ דף תרס"ו ד"ה ובזה)

קלב) כבר נתבאר זה לעיל בסמוך בתשובה קל"א.

קלג) כי חג"ת נה"י הם ג"ר וו"ק: שחג"ת הם בחינת כח"ב דחסדים, ונה"י הם בחינת זו"ן דחסדים, כמ"ש בחלק ה'. ולפיכך נוהג בהם התחלקות המדרגה דוגמת הבינה, כי חג"ת הם כולם חסדים, כמו גה"ר דבינה. אבל נה"י שהם בחינת זו"ן דחסדים, הנה בהכרח שצריכים אל הארת חכמה, כי אין בחינת זו"ן זולת בהארת חכמה, כנ"ל בתשובה קל"א. וע"כ גם הזו"ן מוכרחים להתחלק לג"ר שהן בחינת חג"ת, או ז"א, ולז"ת שהן נה"מ או מלכות, דהיינו הנוקבא דז"א, שהיא יורשת את הנה"י של הז"א, בעת הגדלות שלו כנודע. (הסתכלות פנימית אות י"ב)

קלד) הוא בדומה ליסוד דעתיק, המבדיל בין או"א לישסו"ת, כנ"ל בתשובה קל"א. כן הדבר כאן. כי היסוד דאמא עלאה, הוא בחינת האחורים המפסיקים על הארת חכמה, ואינה משפעת אלא חסדים לבד, וע"כ החסדים שמה מכוסים. אלא מחזה דז"א ולמטה, אחר שנפסק היסוד דאמא ושליתתה, יכולים החסדים להתגלות בהארת חכמה. (שם)

קלה) כשז"א כולל גם את יעקב הקטן, ואז הוא כולו מ"ה. והנוקבא דז"א כוללת את רחל הקטנה, ואז היא כולה ב"ן. וע"כ

לפיכך בעת שבינה מאצלת לזו"ן היא מוכרחת להפסיק את האחורים שלה שעל החכמה, ולהחזיר פניה אל החכמה, כדי לקבל ממנו הארת חכמה בשביל הז"א. ואז גם בבינה עצמה מתפשטות זה"ת, כי זה"ת דבינה, הן השורש של זו"ן דאו"י, הנשארים בבינה, משום שאין העדר ברוחני, וע"כ נשאר תמיד שורש התחתון בהעליון. כנודע. הרי לעיניך שג"ר דבינה דאו"י, הן כולן רק חסדים לבד. ואחוריהם על החכמה. אבל זה"ת שלה, כבר הן בהארת חכמה, ואלו הן ב' מדרגות שנעשו בבינה, ולא בשאר הספירות דאו"י ולפיכך מתחלקת גם קומת הבינה דאצילות לב' מדרגות: לבחינת או"א עלאין, שהם בחינת ג"ר דבינה, והם בחינת חסדים לבד, ולבחינות ישסו"ת שהם בהארת חכמה. אבל שאר הספירות לקחו כל אחת קומה שלימה: כי עתיק לקח קומת כתר, וא"א לקח קומת חכמה, וז"א לקח קומת ז"א, שעמו גם המלכות.

ויש טעם ב', והוא נמשך ג"כ מהטעם הנ"ל, והוא, כי כל י"ב פרצופי אצילות נחשבים לפרצוף אחד כנודע. ובערך הכללות הזה, נמצא ב' בחינות המתחלקות על החזה, כי כן נוהג בכל פרצוף פרטי. אשר מחזה ולמעלה יש שם מסך דיסוד אמא, וע"כ החסדים מכוסים, ואין שם גילוי להארת חכמה. ומחזה ולמטה החסדים מגולים בהארת חכמה. כנודע. וכן הדבר גם בחזה דא"א דאצילות, כי עד החזה שולט יסוד דעתיק, שהוא בחינת השורש לחסדים כנ"ל בתשובה ק"ל. וע"כ עד שם מתפשטים או"א עלאין, שהם בחינת גה"ר דקומת בינה דמ"ה. כי הם יונקים מיסוד דעתיק. ומחזה ולמטה שם מתגלים ישסו"ת בהארת חכמה, מאחר שכבר פסקה שליתת יסוד דעתיק, המה יכולים לקבל הארת חכמה מא"א. הרי שהמסך דיסוד דעתיק אשר במקום החזה דא"א, הוא הגורם שנעשו או"א וישסו"ת לב' מדרגות, אשר או"א עלאין מוכרחים לקבל מיסוד דעתיק, וישסו"ת מוכרחים לקבל מא"א, אחר שפסק יסוד דעתיק. ואם תחלק את הכללות

חלק ה' לוח התשובות לענינים ע"ס האצילות תשכג

המה נחשבים לנפרדים. (או"פ דף תרס"ד ד"ה וזה)

קלו) משום שגה"ר דבינה כולה חסדים. ואין ענין יציאה לחוץ נוהג בה, משום שעל אור דחסדים לא היה שום צמצום. וע"כ אין דבר עלית ה"ת לעינים מפעיל עליה כלום. וע"כ גו"ע שנשארים בהמדרגה, כוללים המיד עממם גם גה"ר של הבינה, וענין יציאה לחוץ מתחיל רק מזה"ת דבינה ולמטה. (או"פ דף תרס"ה ד"ה וטעם)

קלו) כי עד החזה נמשך יסוד דאמא עלאה, והחסדים מכוסים, וע"כ אין שום אחיזה לקליפות, אמנם מחזה ולמטה אחר שכבר נפסק שליטת יסוד דאמא, הנה שם החסדים מגולים בהארת חכמה, וצריכים ע"כ לתיקונים כדי שלא תהיה אחיזה לקליפות. (או"פ דף תרע"ב ד"ה גוף)

קלח) צריכים לדעת, שאי אפשר כלל שתהיה איזו מעלה בהתחתון, שלא תמצא בהעליון ממנו. שהרי כל מה שיש בהתחתון, הוא מוכרח לקבל זה מהעליון ממנו, ואין לך נותן מה שאין בו. ולא עוד, אלא שעיקר הארה נשארת תמיד בהעליון, ולהתחתון אינו מגיעה רק בחינת ענף קטן ממנו, אע"פ שעיקר הארה לא יצאה בהעליון אלא כשביל התחתון. ומה שאנו אומרים שגה"ר הן בחינות חסדים בלי חכמה הכוונה היא מבחינת החפץ והרצון לבד, כלומר, שגה"ר עיקר חפצו ותשוקתו רק לקבל ולהשפיע אור דחסדים, אע"פ שיש בהן אור החכמה. וזה"ת עיקר ענינו הוא להארת חכמה. (הסתכלות פנימית אות י"ג ד"ה ואין)

קלט) הפרצופים נבחנים כמו הספירות וכמו שיש ה' בחינות שהן מבחינת אור החכמה, הנקראות כ"ב זו"ן. ויש ה' בחינות כע"ס מצד אור דחסדים, הנקראות ה' חסדים, שהם חג"ת ג"ה. כן הדבר גם הפרצופים כי יש ה"פ מבחינת אור החכמה,

והם הפרצופים דא"ק, העומדים מטבורו ולמעלה. ויש ה' פרצופים מבחינת אור דחסדים בהארת חכמה, והם פרצופי אצילות העומדים למטה מטבור דא"ק. שהם פרצופי הנקודים, וי"ב פרצופי אצילות. ובאמת מוכרח שיהיה אור החכמה גם בפרצופי אצילות, כי אי אפשר כלל שתצאנה המדרגות התחתונות בלי המדרגות הקודמות שבע"ס, אמנם אינם מאירים מבחינת אור החכמה שבהם, רק בבחינת הארת חכמה, לבד, דוגמת הבינה, שמאירה רק הארת חכמה לזו"ן. ולפיכך גם פרצופי הכתר דאצילות, אע"פ שיש בהם קומת כתר וחכמה, מ"מ אינם מאירים מבחינת עצמותם, אלא רק מבחינת הבינה שבהם, כלומר רק בבחינת הארת חכמה לבד. ולפיכך נבחנים גם פרצופי הכתר דאצילות רק לבחינות נשמה לבד. כי אינם מאירים רק מבחינת הנשמה שבהם, דהיינו רק בחינת הארת חכמה השייכת לזו"ן. וע"כ נבחנים כל ה"פ אצילות רק לקומת נר"ן לבד. (הסתכלות פנימית אות ט"ו)

קמ) הנר"ן של הצדיקים הם בחינות ב"ע, אלא מבחינת פנימיות של הבי"ע. ונודע שכל ב"ע נבחנים לבחינות ו"ק של זו"ן דאצילות, ולפיכך זו"ן דאצילות נחשבים להעליון אל הנשמות של הצדיקים, והן נולדות על ידיהם. כי כל עליון מאציל את המדרגה התחתונה הסמוכה אליו. (או"פ דף תרס"ט ד"ה אדם)

קמא) מהחלוקה הג' דנקודים שהם מ"ן דל' ונקודה. (או"פ דף תרע"ד ד"ה והנך)

קמב) בחינה הא', היא בחינת נשמתו שיצאה בעת הקטנות, והיא בחינת נפש דכתר. בחינה הב' היא טה"ס הראשונות דכתר, דהיינו רנח"י שבכתר. והבחינה הג' היא ט' הספירות הכוללות שבו, שהן נרנח"י שבכל אחד מטה"ס התחתונות מחכמה ולמטה. (תרפ"ב אות צ"ב)

קמג) הבחינה הא' דנשמת אדה"ר, שהיא

זמנו. כי אם היה מחכה מהוווג ההוא עד יום השבת, היו המוחין ההם באים כראוי להיות, ולא היה פוגם בהם, אלא מתוך שעשה הוווג ההוא לפני זמנו, ע"כ, לא די שלא תיקן כלום, אלא עוד פגם בהם, והפיל אותם לקליפות כנודע. ואכילה היא סוד וווג. מלשון הכתוב אכלה ומחתה פיה. והנך רואה שהוא דומה לגמרי לשביה"כ, כי גם שם יצאו המוחין דו"ת ונתפשטו עד לנקודה דעוה"ז. וגם הם מתו ונפלו לקליפות כנודע. (או"פ דף תרפ"ז ד"ה ותדע)

קמז) הבחינה הג' שבנשמת אדה"ר, שהיא טה"ס התחתונות הכוללות, הדומה לבחינת זה"מ דנקודים, שנתפשטו במלכותם עד לבי"ע, היא יצאה עם אכילת העצה"ד. כנ"ל בתשובה קמ"ו עש"ה. אלא שנפגמו תכף בעת שיצאו, כי נפלו תכף לקליפות. כנ"ל. בדומה אל זה"מ שנפלו לבי"ע תכף עם מלכותם. והבן. (שם)

תשובת סבה ומסובב

קמח) תשובה זו דסבה ומסובב, היא המשך של התשובה דסבה ומסובב המובאה בחלק ז' תשובה קנ"ה. ובחלק ו' תשובה קס"ד. ושם נתבאר החיוב דסבה ומסובב מצמצום א' וראשית הקו דא"ס ב"ה, עד סוף ההתפשטות דכלים חדשים דנקודים, שיצאו אחר ככלות שביה"כ. וכאן נמשיך לבאר החיוב דסבה ומסובב, מן חזרת ההתפשטות דנקודים, עד ללידת נשמת אדה"ר, ועד לגשירת אברים של נשמתו אחר החטא דעצה"ד.

ונתחיל במה שסיימנו שם בתשובה דחלק ז' דהיינו בפעולה הק"ג הנזכרת שם בסוף התשובה, שהיא דבר ירידת רשימת המלכות אל הכלי החדש דת"ת, שנעשה מאחורים דישסו"ת, ומהראש דקומת מ"ה, שהלביש את אחורים ההם. והנה נשלם בזה התלבשות הרשימות דו' מלכים שנשארו בנקודים, בתוך התפשטות דכלים חדשים: דחג"ת ג"ה, שנעשו מהאחורים דאו"א

הנפש שבכתר, דומה לחלוקה הא' דנקודים, שהיא הג' ראשים שיצאו שם בעת הקטנות. כי ג' הראשים הם ג' כתרים, כנודע, שכל ראש הוא כתר, גם לא יצא מהם אלא בחינות נפש רוח, דהיינו הקטנות שבכתר. ובחינה הב' דאה"ר, שהוא השלמת נרנח"י דכתר, דומה לחלוקה הב' דנקודים, שהם מבחינת האור חדש שהאיר דרך הטבור דא"ק, והוריד הה"ת מעינים דכתר, והחזיר את או"א לבחינת ראש וג"ר. שאז השיגו הראשים בחינות ג"ר שבהם, דהיינו נרנח"י דכתר. כי עדיין לא יצאו אלא הראשים לבד, ולא טה"ת, שהן הגופות שלהם. ובחינה הג' של נשמת אדה"ר, שהיא בחינת טה"ס התחתונות הכוללות של נשמתו, דומה לחלוקה הג' דנקודים, שהם המוחין שיצאו ע"י הארת המ"ן דו' ונקודה, שאז יצאו הגופות של כל אחד ואחד מהראשים. דהיינו הם זה"ת דנקודים, שמלכו ונתפשטו עד לנקודה דעוה"ז. (או"פ דף תרפ"ג ד"ה ותשכיל)

קמד) משום שבחינה הב' ובחינה הג' באו לו מחלוקה הג' דנקודים, וע"כ לא נשתייר בו אלא מה שיצא לו בבחינת הקטנות, כי כל שיצא מתחלת אצילות, נשאר קבוע תמיד, כמו שנוהג אצל הו"ן. כנודע. (או"פ דף תרפ"ד ד"ה באופן)

קמה) נודע, שיש ערך הפוך בין הכלים לבין האורות, כי בהכלים הסדר הוא, שהעליונים באים אל הפרצוף מתחלה. והיפוכו בהאורות, שבהם, התחתונים באים מתחלה. וע"כ כשלא נשאר בו אלא הכלים דכתרים, בהכרח שאין מתלבש שם אלא אור הנפש. (תר"פ אות פ"ט)

קמו) כי ענין חטאו של אדה"ר היה, שנודווג והמשיך המוחין, שהיו ראויים לבא לו ביום השבת, שהם בחינת תכלית הגדלות, (כדברי הרב תרע"ח אות פ"ז) שהמוחין ההם מתפשטים עד לנקודת עוה"ז בשוה עם רגלי א"ק. כי ז"ס שאכלו פגה, שפירשו, לפני

נבחנות לב' חלוקות: א', היא מהמדרגות שיצאו בנקודים על הרשימות דט"ס תחתונות דס"ג. דהיינו הבאות מהווג שבנקבי עינים דס"ג, כי המסך דס"ג שנודרך לבחי"א, שהיא העביות דחכמה, נבחן שנעשה הווג שבנקבי העינים. והמין הב' דרשימות, הן הבאות מנה"י דא"ק, שעלו למ"ן לע"ב ס"ג דא"ק, ומזווגם ירד האור חדש דבקע לפרסא. כנודע. והרשימות הללו דמין הב' מתחלקות ג"כ לשנים. א', הוא מהארת האור חדש דרך הטבור. דא"ק. וב', הוא מהארתו דרך היסוד דא"ק. וכבר ידעת, שמרשימות דמין א', יצאו ג' הראשים דנקודים בקטנות. ומרשימות דמין הב', שהן בחינת הבל הטבור, היא הגדלות דג' ראשים הנ"ל. ורשימות דמין הב' מבחינת היסוד, הם הו' מלכים דנקודים.

פעולה ו', היא הווג שנעשה במקום המצח, דהיינו בהכתר. וזה נמשך מפעולה ה' הנ"ל, ממין א' של הרשימות, שהיא ההמשך של המסך דס"ג שנודרך, אשר בנקודים נודרך לבחי"א, ונעשה הווג בעינים, וכאן אחר שנודרך המסך גם מבחינת הנקודים, לא נשאר בהמסך זולת הרשימה דעביות דכתר, כי בחינת אחרונה נאבדת תמיד מחמת ההודככות, ולא נשאר ממנה אלא בחינת התלבשות לבד, כנודע. וע"כ נעשה הווג במקום הכתר, דהיינו לפי הרשימה שנשאר בהמסך, ויצאו עליו ע"ס בקומת מלכות לבד, אלא שיש בו ג"כ בחינת ז"א דהתלבשות, כמ"ש להלן.

פעולה ז', עה"ס בבחינת ג' גו ג', שפירושה ג"ס דחג"ת נכללות בתוך ג' ספירות נה"י. וזה נמשך מן פעולה הו', שנעשה הווג במקום המצח, שפירושו, שלא היה בהמסך אלא הרשימה מעביות דכתר, וקומה היוצאת על עביות דכתר, היא רק קומת מלכות לבד. כנודע. אלא כיון שיש שם גם בחי"א דהתלבשות, שהיא בחינת הוכר שבהרשימה, כמ"ש בתשובה ס"א. ע"כ יצא עליו קומת ז"א דהתלבשות, כלומר ע"י

וייסו"ת, שנפלו במקום הכלים ההם. אמנם גם קומת הו"א שיצאה שם ממטה למעלה, לא נשארה כך, אלא שהמסך נודרך לגמרי מכל העביות דגוף שהיתה בו, כנוהג בכל הפרצופים.

פעולה א'. היא הודככות כל עביות דגוף שהיתה בהמסך דנקודים כנ"ל בסמוך. ומפעולה זו נמשכו ד' פעולות: ב', ג', ד', ה'.

פעולה ב'. הפסק כל בחינת וווג מהמסך, וביטול ההארה כולה דאור חדש דבקע לפרסא, שהורידה את ה"ת מעינים. כי כל זמן שהיתה עוד בחינת עביות וווג בהמסך, ואפילו וווג דבחי"א, הנה נמשך עוד כח הארת וווג דע"ב ס"ג, שביטל הגבול דצמצום ב' ובקע לפרסא, אמנם אחר גמר כל העביות מהמסך, ואין שם עוד כל בחינת וווג נתבטל ממילא גם הארת ע"ב ס"ג. ופעולה זאת מסובבת מהודככות המסך, כמבואר.

פעולה ג', חזרת החיבור של ב' ההין: ה"ת בה"ר. כי חזר הצמצום ב' למקומו. וזה מסובב מפעולה ב' שהוא ביטול כח הווג דע"ב ס"ג.

פעולה ד' היא עלית המסך להראש דס"ג. וזו מסובבת מהודככות המסך, הנ"ל. כי הסתלקות המסך מן עביותו, נבחן בו לעליות, וגמר הודככות כולה מעביות דגוף, נבחן בו שעלה להראש דעליון, כי השהו צורתו אל העליון.

פעולה ה', היא התכללות כל הרשימות דהתפשטות הנקודים בתוך המסך, בעת התחברותו בהראש דעליון. וזו מסובבת מפעולה ד', מעלית המסך כי בעלית המסך דרך המדרגה, נמצא נכלל בכל מדרגה שנודרך והגיע אליה, שהרי כל המדרגות שיצאו לא יצאו אלא על ידי הווג שעל המסך, וע"כ נכלל המסך מכל המדרגות שהיו בנקודים מראש עד סוף. והרשימות הללו

ו'. ובשעת הגדלות נמצא שחור כל תחתון אל העליון שלו, להיותו אח"פ שלו, באופן שראש הב' נתחבר עם ראש הא' ונשלם הראש הא' בע"ס. אלא מתוך שאין העדר ברוחני, נבחן שגם התחתון נשאר במקומו ולא נתבטל מחמת עליתו והשלמתו אל העליון. וכן הראש הג' שהוא האח"פ דראש הב' עלה ונתחבר והשלים לראש הב' בע"ס שלמות. וכנ"ל שמ"מ ראש הג' לא נתבטל, אלא שנשאר גם במקומו. והנך רואה שהתחתון הוא ממש מחצית עה"ס דעליון, דהיינו בינה זו"ן שלו.

ולפיכך בעת שנעשה הזווג בראש הס"ג לצורך עתיק, שהוא ראש הא' של האצילות, לא היה יכול התחתון שלו שהוא א"א, להכלל בהזווג הזה כמו בנקודים. כי הוא נפגם בשביה"כ, מחמת שנצטרף ונתחבר עם ראש הא' והשלימו לע"ס, ואח"כ נתבטל מחמת השבירה וחזר ויצא מהמדרגה ונפל לבחינת גוף. וע"כ הרשימות דראש הב' שהוא א"א, פגומים, ואינם ראויים עתה לזווג כי אין זווג אלא ברשימות שאין בהן שום פגם. וע"כ לא נתקן רק מחצית הכתר העליונה, שהיא בערך אצילות, בחינת הראש הא'. ואח"פ של נקודת הכתר, אינם נכללים כלום בהזווג, להיותם פגומים משביה"כ. אלא אח"כ בעת שנעשה הזווג דגדלות דעתיק, שאז ירדה הה"ת מהמצח למקומה בפה, וחזרו שוב אח"פ דעתיק אל הראש, הנה הגיע התיקון הזה גם אל הראש הב' שהוא א"א, כי אותו הפגם דביטול האור וירידתו דאח"פ לגוף, כבר נתקן בשלימות, ע"י הגדלות דעתיק. כי אח"פ שחזרו לעתיק, וראש הב' שהוא א"א, הם ממש בחינה אחת, כנ"ל.

פעולה ט'. היא שהוכרה העביות דגוף שבהרשימות שעליהן נעשה הזווג. וזה נמשך מהתכללותו בהזווג דראש הס"ג. כמ"ש בחלק ו'.

פעולה יד. היא לידת הפרצוף, דהיינו

ההתכללות בהרשימה דכתר של הנקבה. אמנם קומת הזכר הזה, אין לו כלים להתלבש בו, והוא מתלבש בהכלים של הנקבה, דהיינו בקומת המלכות. ומה שקומת המלכות נקרא נה"י, הוא משום התיקון קוים שבה, כי כבר ידעת, שכל הרשימות נתקנו בתיקון קוים ע"י התלבשותן בהכלים החדשים שנעשו בנקודים מאחורים דאו"א וישסו"ת, כמ"ש בתשובת סבה ומסובב בחלק ז'. וע"כ יש ג' קוים בעה"ס דקומת מלכות, שקו הימין נקרא נצח, וקו השמאל נקרא הוד, וקו האמצעי נקרא יסוד. ועד"ז מתחלקת קומת עה"ס דזכר. שקו ימין נקרא חסד, וקו שמאל נקרא גבורה וקו אמצעי נקרא ת"ת. וע"כ מכונה זה ג' גו ג'. כלומר חג"ת תוך נה"י, משום שחג"ת אין להם כלים כמבואר, ומוכרחים להתלבש בכלים דנה"י של הנקבה.

פעולה ח'. שנעשה הזווג רק על הרשימות דמחצית העליונה דנקודת כתר של הנקודים. וזה נמשך מפעולה ו', שנעשה הזווג במקום המצח, דהיינו רק במין א' של הרשימות, שהוא בחינת הקטנות דג' ראשים דנקודים, כנ"ל בפעולה ה'. ע"ש. אלא שיש כאן שינוי כי בנקודים יצאו בקטנות כל ג' הראשים בזה אחר זה, ואח"כ יצא ג"כ ביחד כל הגדלות דג' ראשים. כמ"ש בתשובה דסבה ומסובב בחלק ו'. אמנם כאן לא יצא אלא הראש הא' לבד, בקטנות בג' גו ג', וב' הראשים התחתונים, שהם א"א ואו"א, לא נכללו כלל בזווג הזה, אלא אחר שיצאה הגדלות דעתיק ג"כ, אז התחיל הזווג דקטנות דא"א, וכן אחר השלמת קטנות וגדלות דא"א, התחילה הקטנות דאו"א. וסבת השינוי הזה הוא, כי ג' הראשים דנקודים המה באמת רק מדרגה אחת, שמסבת עליה ה"ת לעינים, שיצאו אח"פ מכל מדרגה לחוץ, ע"כ נתחלקו לג' ראשים, באופן שגה"ר דנקודים הם אח"פ שיצאו מראש הא' ונעשו לגוף וחג"ת. וגה"ר דנקודים בעצמם, נתחלקו ג"כ מטעם יציאת אח"פ דכתר נקודים לחוץ, כמבואר בחלק

יציאתו מראש הס"ג וביאתו למקומו שזה נמשך מפעולה ט' הנ"ל, כי אחר שהוכרה העביות ט"ו, שהוא מבחינת החזה דכתר נקודים, דהיינו הפה דאו"א דנקודים, הנבחרים לחג"ת דכתר, כנ"ל, הנה ההכר הזה דוחה אותו מהראש דס"ג ומעמידו במקום הפה דאו"א דנקודים. שמפה דנקודים ולמעלה מוציא ע"ס דראש, ומפה ולמטה מוציא ע"ס דגוף, כמ"ש בחלק ו'.

פעולה י"א. היא הבירורים דכלים של הב"ן, כלומר, הכלים הישנים שכבר שמשו בעת הנקודים, אשר הקומה החדשה שיצאה עתה באצילות, צריכה למלאות אותה מאורותיה, ע"ד הנוהג בכל פרצוף תחתון, שממלא באורותיו אל הכלים דפרצוף העליון, שנתרוקנו מאורותיהם מחמת הודככות המסך, כנודע. וזה מסובב מפעולה ה' שהיא מקום הלבשת הפרצוף, כי מתוך שעתיק מלביש עם עה"ס דראש שלו, מפה דאו"א דנקודים ולמעלה עד הטבור דא"ק, נמצא מאליו, שהוא ממלא באורותיו את הכלים דנקודים שנשארו עומדים שם במקום הזה, שהם גה"ר דנקודים מבחינת הקטנות, שהם גו"ע דנקודת הכתר, וגלגלתא ועינים דאו"א, שהם בחינות הכלים דפנים, שלא שלטה בהם השבירה וביטול כל עיקר, ומבחינת הכלים, הם נחשבים לג"ר דכתר, ולג"ר דאו"א, גם החסד דאמא נמצא שם בגו"ע דאמא, כי אין החסד יוצא מג"ר דאמא זולת בעת גדלות בהארת חכמה, כנודע. באופן שיש לו ג"ר דכתר, שנקרא ג"כ מחצית הכתר העליונה, וג"ר דאבא, וד"ר דאמא.

פעולה י"ב. היא העליה למ"ן לע"ב ס"ג, כי אחר שנולד הפרצוף, חוזר ועולה למ"ן, לזווג ע"ב ס"ג דא"ק. וזה נמשך מפעולה ה', ממה שהמסך נכלל מב' מיני רשימות: מן רשימות דס"ג, ומרשימות דנה"י דא"ק. ע"ש. שמתחלה עולות לזווג, הרשימות דמין הא', להיותן מבחינת המסך גופיה, שהוא עיקר דכל פרצוף, אשר מכח הביטוש דאו"פ באו"מ, הולך ומוציא כל המדרגות שבהעולמות, הן בכלל והן בפרט.

אשר ה"פ הכוללים שלו, הם א"ק ואב"ע, כי גלגלתא ע"ב ס"ג, הוציא בבחינת א"ק מצמצום א'. ומ"ה הוציא בנקודים, וב"ן הוציא באצילות, וב"ע הם ו"ק דאצילות, כנודע. הרי שצ"ק תכונות הפרצופים כולם הן מהרשימות דמין הא', שמהן באו הקטנות דנקודים, והקטנות דאצילות, אמנם הרשימות דמין הב' הן אינן מעיקר המסך, אלא שנתחברו עמו בעת שהנקודות דס"ג נתפשטו מטבור ולמטה דא"ק, כדי לתקן את נה"י דא"ק, כנ"ל, בחלק ו'. כי ע"כ נכלל המסך גם מהרשימות דנה"י דא"ק, וע"כ עלו עמו אחר הודככות המסך דס"ג, ונעשו לבחינת מ"ן לזווג הע"ב והס"ג.

ולפיכך, מתחלה עולות לזווג, בחינות הרשימות דמין הא', שהיא הרשימה דעביות הנשארת בהמסך, שמשם יוצאת ונולדת הקטנות של הפרצוף, ואח"כ, מתעוררות בהמסך הרשימות דמין הב' שנתחברו עמו, כנ"ל. שפעולתן היא עליה למ"ן לע"ב ס"ג, המחזירים או"א פב"פ, שמוזגים יוצא אור חדש, הבוקע לפרסא, ומוריד את ה"ת למקומה כמו בצמצום א', כנודע. ומתגלה ע"יז הגדלות של הפרצוף.

פעולה י"ג. היא הזווג דע"ב ס"ג שהם חכמה ובינה דא"ק. וזה מסובב, מפ"א הנ"ל, שהיא הרשימות דמין הב' שעלו אליהם למ"ן. כי הרשימות הללו בהיות שורשן מבחינות נה"י דא"ק, שהם בחינת זו"ן שאין להם גילוי אלא רק בהארת חכמה, ע"כ בעת ביאתן אל הס"ג דא"ק, שהיא בינה, הן מעוררות בה הרצון שתשפיע להן הארת חכמה, מחמת הקשר של זו"ן אל הבינה, בעה"ס דאו"י, כנודע. ואז הבינה מפסקת האחרים שלה שעל חכמה, ומחזרת פניה אל הע"ב, ומזדווגת עמו. ומתוך שבע"ב אין שום שורש לצמצום ב' ע"כ הארתו אל הס"ג מורידה את ה"ת מהמצח, שבהרשימות שעלו למ"ן, ונתכללו בהס"ג, ואח"פ שלהם חוזרים אל המדרגה תחתית יורדת לפה, ומוציאה קומת כתר.

פעולה י"ד. היא הורדת ה"ת מהמצח

הה"ת בהעביות כמות שהיא, כי הה"ר אינה מכסה עליה עוד, אע"פ שהפרסא שבגוי מעוהי דא"ק אינה מתבטלת.

פעולה ט"ז, היא העלאת הניצוצין והכלים השייכים לקומה זו, מבי"ע לאצילות, זה מסובב מפט"ו דהיינו מהווג דקומת כתר, כי אחר שנתקנו הרשימות של הכלים, עולה ביחד התיקון, גם אל הכלים ההם שהרשימות מתיחסות אליהם. ונעשו מוכשרים להתלבשות אותם האורות שיצאו בשבילם בקומת הווג. כי מ"ה מתקן את ב"ן כמו כל פריצוף תחתון הממלא כלים הריקנים דעליון. פעולה י"ז, היא הכר העביות שמתגלה בהמסך ובהרשימות אחר גמר הווג בהראש דעליון. זה מסובב ג"כ מפעולה ט"ו, כי ע"י התכללות בהווג דעליון, מתחדש עביות עצמן דרשימות ומתגלה צורתן הקודמת מהעת שהיתה בהן קומה זו, דהיינו בעת הנקודים מטרם הביטול והשבירה, דהיינו בחינת למטה מטבור דא"ק שבהן, שמקום המסך, הוא בחוזה דנקודת הכתר, שהוא הפה, דאור"א דנקודים, כי אור"א הם בחינת אח"פ שירדו לחג"ת, מערך הכתר, ופה דאור"א הוא חוזה דכתר.

פעולה י"ח, לידת הפרצוף, וירידתו למקומו עם המוחין דגדלות החדשים הוא מסובב מפט"ו, שהיא הכר העביות שבהמסך והרשימות, המגלה בהם מדת המדרגה שהיו בהם מתחלה, כנ"ל. וע"כ ירד המסך מראש דס"ג אל מקום הפה דנקודים, ששם מקורו מתחלה, וחזר עליו אותו ווג שהיה בו בעת התכללותו בהראש דעליון, והוציא מן הפה ולמעלה ע"ס בקומת כתר, ומפה ולמטה ע"ס דגוף, ואז נחשב שהפרצוף נולד וגשלם.

פעולה י"ט, היא שח"ב דראש דעתיק עומדים פב"א. וזה מסובב מטבע הבינה עוד בעה"ס דאור"י, בסוד כי חפץ חסד הוא, שהיא דוחית חכמה מטעם חשקה לחסדים, כנודע. וע"כ נבחן שח"ב עומדים פב"א.

פעולה כ', היא שאין בגוף דעתיק, אלא בחינת רוח נפש בלבד. וזה נמשך מפט"ו

לפה, והחזרת אח"פ, שהם בחינת מחצית הכתר התחתונה אל המדרגה. זה מסובב מפעולה י"ג, דהיינו מהווג דע"ב ס"ג, כמ"ש לעיל. אמנם אח"פ אלו אינם בחינת הראש הב' עצמו, שהוא א"א, אלא כמ"ש לעיל, שבעת גדלות הנקודים, אחר שקבלו האור חדש דבקע לפרסא דרך הטבור דא"ק, נתעלה כל תחתון ונתחבר לעליון, מפאת היות התחתון בחינת חצי מדרגה של העליון, אמנם אין עליה זו מבטלת מדרגת התחתון ממקומו למטה, אלא מצד אחד נבחן, שהתחתון נתחבר לעליון והשלימו לע"ס, ומצד ב' נבחן אשר התחתון כולו עומד במקומו, כנ"ל בפעולה ט' ע"ש. שהוא מטעם שאין העדר ברוחני. ובוזה תבין גם כן שאע"פ שבכח הארת הווג דע"ב ס"ג, ירדה ה"ת לפה, של הרשימות דנקודת הכתר, והעלה וחיברה את מחצית הכתר התחתונה אל המדרגה, שהם אח"פ החסרים לו, אין זה גורע כלום למחצית הכתר התחתונה שהיא א"א, כמו שאין החיבור דראש הב' אל ראש הא' גורע כלום מראש הב' עצמו, כנ"ל. כי טבע הרוחני, שאינו מקבל העדר לעולם, וכל שינוי תאמור בו, הוא רק תוספות על מדתו הראשונה. וחזר וזה כי אי אפשר להזכיר תמיד.

פעולה ט"ו. היא הווג שנעשה שם בקומת כתר. זה נמשך מפעולה י"ד, שהיא הורדת ה"ת למקום הפה, ומפ"ה, שהיא הרשימות הנכללות במסך, דהיינו התחדשות הרשימות דגדלות שהיה בנקודת הכתר דנקודים, שהיה לו שם קומת כתר. (נ"ב ממרן המחבר זצ"ל וצ"ע למה לא נתבטלה כאן בחינה אחרונה. וי"ל שבפירוב בחי"ד בבחי"ב אין מתעלמת בחינה אחרונה כמו בכתר נקודים והדעת. אלא כשיורדת ה"ת למקומה היא מתגלית בכל שיעורה.) והוא מטעם שה"ת זו היא באמת בחי"ד, אלא שנתחברה בח"ר, ונעלמה עביותה, והעלמה זו היא רק מצמצום ב', אבל אחר שהארת הווג דע"ב ס"ג בוקעת לפרסא ומחזירה הארת צמצום הא', הגה יחד עם זה מתגלה

מהן רק פרצוף עתיק, כנ"ל ואז כל הרשימות הנשארות אחר פרצוף עתיק, נחשבות אז כפסולת, וירדו כולן לרשות התחתון, שהוא עתיק, ואח"ז בירר עתיק מכללות הרשימות, את בחינת א"א שבהן, והרשימות שנשארות אחר בירור א"א, נחשבות אז כפסולת, וירדו אל התחתון שהוא א"א. וכן א"א בירר מהם את או"א, והשאר הם פסולת בערכו, וירדו אל התחתון שהם או"א, וכו' עד"ז עד סוף עשיה. כנ"ל בדברי הרב (דף תצ"ב אות י"ב עד סוף הענין שם). וטעם הדבר תראה כאן בפעולה ח' ד"ה ולפיכך, כי בעת שנברר הקטנות דעתיק בראש דס"ג, היו אפילו אח"פ של עצמו פגומים, כי עוד לא היה שם הזווג להוריד את ה"ת מהמצח, ומכ"ש א"א, שהוא ג"כ בחינת אח"פ שלו, שהוא ודאי פגום, ואצ"ל המדרגות שלמטה מא"א. הרי שבשעת עלית המסך והרשימות לראש הס"ג, לא היה אפשר לברר מהם לצורך זווג רק בחינת הקטנות דעתיק, שהיא מהרשימות דמחצית נקודת הכתר העליונה, שזה לבד הוא בלי פגם, וראוי לזווג, אבל אח"פ של עצמו, ומכ"ש א"א ושאר המדרגות היו אז פגומים, ונחשבים לפסולת, וע"כ ירדו משם לרשות עתיק שהוא התחתון.

אלא אחר שנתקנה גם הגדלות דעתיק, ע"י זווג דע"ב ס"ג, כנ"ל בפעולה י"ג, שהוריד הה"ת למטה מאח"פ, וחזרו אח"פ דעתיק לבחינת ראש, הנה יחד עם זה נתקן א"א, שהוא מחצית הכתר התחתונה, וע"כ תכף נעשה הזווג דקטנות על הרשימות דא"א. אמנם או"א, שהם בחינות אח"פ דא"א, נמצאים עדיין פגומים, מפני שעדיין לא קבל א"א את הארת הזווג דע"ב ס"ג, להוריד ה"ת למטה מאח"פ שלו, וע"כ גם אח"פ של עצמו עוד פגומים, מכ"ש או"א שהם אח"פ גמורים דא"א. ומכ"ש שאר המדרגות שלמטה מאו"א. הרי, שבשעה שכללות המ"ן נמצאת ברשותו של עתיק, אינו יכול לברר מהם רק בחינת הקטנות דא"א לבד, וכללות כל הרשימות שלמטה מא"א, וגם הרשימות דאח"פ דא"א עצמו

נכח בינה שעומדת פב"א עם חכמה דראש, ע"כ אינה משפעת הארת חכמה אל הגוף, וע"כ אין בו רק נפש רוח בלבד. פעולה כ"א, הבירורים דכלים דב"ן השייכים לגדלות דג"ר, וז' כתרים דז"ת דנקודים, דהיינו מבחינת מה שז"ת דנקודים קבלו מכתר.

פעולה כ"ב, היא עמידת מ"ה וב"ן בפב"א, שצד הפנים בימין ושמאל כולו בחינת מ"ה. וצד האחור בימין ושמאל כולו בחינת ב"ן. והמה דבוקים זה בזה, עד שנחשבים לפרצוף אחד בלבד, וזה מסובב מרוב הגדלות שבב"ן דעתיק עצמו, שהוא כל בחינות ג"ר דנקודים כמו שיצאו מאור עינים, בלי שום שינוי לא באורות ולא בכלים אלא שהן חסרי ג"ר מכת הה"ת שעלה לעינים. וכיון שהן שלמות לגמרי באור דחסדים, ע"כ לא נעשו מבחינת החסדים לנוקבא לעתיק, וע"כ אין עמידתם דמ"ה וב"ן בעתיק בימין ושמאל, כי הזווג דימין ושמאל הוא רק להמשכת חסדים, וזה לא יחסר להן. ולכן לית שמאלא בהאי עתיקא. אלא הן צריכות לגדלות לג"ר, ומבחינה זו לבד המה נחשבים לנוקבא למ"ה דעתיק, וע"כ המה עומדים בפנים ואחור. כי הזווג מפנים אל אחור מורה על שפע דג"ר.

פעולה כ"ג, היא עלית המסך והרשימות מבחינת א"א, לזווג דקטנות אל הראש דעתיק, דהיינו הרשימות דמחצית הכתר התחתונה. זה מסובב מהבירורים דכלים דב"ן, השייכים לגדלות דעתיק, דהיינו מפעולה כ' הנ"ל. כי אז קבל מחצית התחתונה דכתר, דהיינו אח"פ דכתר, את תיקונם משלם. ואע"פ שהם אינם שייכים לא"א, כנ"ל, אמנם כיון שהם בחינה אחת ממש, ע"כ השלמת אח"פ דעתיק השלים ג"כ את א"א מן הפגם שהיה בו מעת השבירה, וע"כ נעשה גם הוא ראוי לעלות לזווג.

וצריך שתדע כאן, הכלל הנוהג בכל הבירורים, אשר כללות כל הרשימות דנקודים, עלו בבת אחת לראש הס"ג, ששם נברר

בכללן, כולן הן פגומות ונחשבות אז לפסולת. ועד"ז היה כל הבריורים.

פעולה כ"ד, היא הווג שנעשה על הרשימות דא"א במצח דעתיק, שמסובב מפעולה כ"ג. פעולה כ"ה, היא יציאת הקומה דג' גו ג', מסובבת מפעולה כ"ד, שאין כלים אלא מבחינת הכתר, שהיא קומת נה"י, וקומת חג"ת להתלבשות מלובשת בנה"י. פעולה כ"ו, גילוי העביות המקורית שבהרשימות, מסובבת מפכ"ה, שהיא מתוך התכללות בהווג. פעולה כ"ז, היא לידתו דא"א וביאתו למקומו, מסובבת מפכ"ו. פעולה כ"ח, היא בירור והעלאת הכלים והניצוצין דב"ן לאצילות, השייכים לקטנות א"א. מסובב מפכ"ז, דהיינו מביאתו למקומו, ומלביש לעתיק מפה ולמטה. כנ"ל בפ"א. ובשש הפעולות הנ"ל נשלם הקטנות דא"א. פעולה כ"ט, היא העליה למ"ן לע"ב ס"ג, נמשכת מפכ"ד, שמתוך שנעשה הווג במצח, הרי נשארו הרשימות דמין ה' בלי תיקון, כנ"ל בפ"ב, פעולה ל', היא הווג דע"ב ס"ג, המסובב מפכ"ט. פעולה ל"א, היא הורדת ה"ת וחזרת אח"פ אל המדרגה, המסובבת מפ"ל. פעולה ל"ב, היא הקומת חכמה שיצאה שם, המסובבת מפל"א, אלא שלא נשאר שם מהרשימות דגדלות נקודים, רק בחי"ג דעביות, כי בחי"ד לקח עתיק. פעולה ל"ג, היא העלאת הניצוצים וכלים דגדלות מבי"ע לאצילות, מסובבת מפל"ב, כי באותו הכמות שנתקנו הרשימות בהראש דעליון, הרי הן מעלות הכלים והניצוצים מבי"ע, כנ"ל בפעולה ט"ו. פעולה ל"ד הכר העביות בהרשימות, מסובב מפל"ב. כנ"ל בפ"ז. פעולה ל"ה, לידת הפרצוף דגדלות, המסובבת מפל"ד. פעולה ל"ו, היא בירור הכלים דגדלות דב"ן לבחינת הנוקבא דא"א, המסובב מפל"ה, כי אחר שנולד ובא למקומו, נמצא מלביש על הכלים דעליון, שהם הנקודים, שנבררו ע"י הווג העליון ונתעלו במקום עמידתו דמ"ה דא"א, וע"כ הוא ממלא אותם באורותיו. פעולה ל"ז, היא עמידת

הזכר והנקבה, דהיינו מ"ה וב"ן דא"א בהפרצוף שלו, שמ"ה עומד בימין, וב"ן בשמאל, המסובבת מהביטול שהיה בכלים דב"ן דא"א, בעת הנקודים, שהמה נעשו בשביל זה מחוסרי חסדים. וווג דהשפעת חסדים נבחן במצב דו"ג, בימין ושמאל. פעולה ל"ח, היא, המצב דא"א דראש א"א, בפכ"א, מחמת בינה דראש שבוחרת בחסדים יותר מבחכמה. פעולה ל"ט, היא קומת רוח נפש שבע"ס דגוף דא"א, המסובבת מפל"ח. מהמצב דפכ"א. והנה נתבאו עשרת הפעולות הבאות להשלמת גדלות הפרצוף דא"א.

והנה אותן שש פעולות שבקטנות דא"א עם עשר פעולות שבגדלות א"א, נהגות בכל פרצופי אצילות, ואין צורך לחזור ולפרט, כי הן נמשכות ומסובבות זו מזו, ממש על אותו הסדר המובא בא"א. וכן ענין יציאתו ובירורו מפרצוף לפרצוף הוא על סדר בירור דראש הס"ג לעתיק, כנ"ל, ועל סדר הבירור דראש עתיק לא"א, כנ"ל. כי כל פרצוף תחתון הוא בחי"א אח"פ של פרצוף עליון, כנ"ל בפעולה כ"ג, וע"כ בטרם שיתקן הגדלות דפרצוף העליון, דהיינו אח"פ של עצמן, המה נמצאים עוד בפגמם, ומכ"ש התחתון שהוא הענף של אח"פ דעליון, ובחינת גוף, הריהו ודאי פגום ואינו ראוי לזווג. ומכאן יוצא הכלל, שמטרם תיקון גדלות דעליון, אין הקטנות שבתחתון ראוי אפילו לזווג. וזה נהוג בכל הפרצופים.

ולפיכך, כל אותן שש עשרה הפעולות שביארנו בפרצוף א"א, הן נהגות גם: באו"א, ובישוס"ת, ובזו"ן הגדולים, ובזו"ן הקטנים, וגם בנשמת אדה"ר. לא הבאנו כאן אלא את הכללים, כלומר רק ראשי הפעולות. אכן לכל כלל וכלל נמצאים פעולות פרטיות מרובות, שהוכרחנו לפסוח עליהן, מחמת שחסר לנו עדיין ידיעות מרובות, אשר יבואו בע"ה בהחלקים הבאים, ושם נחזור ונבאר כל כלל עם הפרטים המיוחדים אליו, על דרך סבה ומסובב בהרחבה כראוי. ואז נוכל לסדרם בזה אחר זה בלי דילוג, בע"ה.